

Tilinpäätös 2025

www.hameenlinna.fi

Sisällys

1. Toimintakertomus.....	5
1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa.....	5
1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus.....	5
1.1.2. Yleistietoa Hämeenlinnasta.....	7
1.1.3. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	8
1.1.4. Yleinen kuntatalouden kehitys.....	10
1.1.5. Kaupungin talous.....	11
1.1.6. Muut ei-taloudelliset asiat.....	23
1.1.7. Kaupungin henkilöstö – Hämeenlinnan väki.....	23
1.1.8. Tietotilinpäätös.....	26
1.1.9. Ympäristö.....	28
1.1.10. Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	30
1.2. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.....	34
1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus.....	39
1.3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	39
1.3.2. Toiminnan rahoitus.....	41
1.3.3. Rahoitusasema ja sen muutokset.....	44
1.4. Kokonaistulot ja -menot.....	48
1.5. Hämeenlinna-konsernin toiminta ja talous.....	49
1.5.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä.....	49
1.5.2. Konsernin toiminnan ohjaus.....	50
1.5.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	51
1.5.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä.....	54
1.5.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä.....	55
1.5.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut.....	57
1.5.7. Strategiset tytäryhtiöt.....	65
1.6. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	73
1.6.1. Tilikauden tuloksen käsittely.....	73
1.6.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	73
2. Talousarvion toteutuminen.....	75
2.1. Tavoitteiden toteutuminen.....	75
2.2. Strategian vaikuttavuuden arviointi.....	76
2.3. Visio.....	77
2.4. Houkutteleva Hämeenlinna vaikuttavuuden arviointi.....	77
2.5. Strategian päämäärät.....	78

3. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	79
3.1. Käyttötalousoosan toteutuminen	79
3.1.1. Konserni- ja elinvoimapalvelut	79
3.1.2. Elinkeinorahaston taseyksikkö	107
3.1.3. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta.....	108
3.1.4. Kaupunkirakennelautakunta	126
3.1.5. Yhteinen jätelautakunta	148
3.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen	150
3.3. Investointien toteutuminen.....	152
3.4. Rahoitusosan toteutuminen.....	157
3.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	158
4. Tilinpäätöslaskelmat	159
4.1. Tuloslaskelma.....	159
4.2. Rahoituslaskelma	160
4.3. Tase.....	161
4.4. Konsernilaskelmat.....	163
5. Tilinpäätöksen liitetiedot	166
6. Taseyksikkö ja muut eriytetyt laskelmat	192
6.1. Elinkeinorahasto	192
6.2. Muut eriytetyt laskelmat	194
7. Muut tiedot	197
7.1. Kirjanpitokirjat	197
7.2. Luottamushenkilöt 1.1. – 31.12.2025.....	198
8. Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä	211

1. Toimintakertomus

1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 6.10.2025 uuden kaupunkistrategian. Strategian pohja perustuu vision ja arvojen ohella erityisesti viiteen strategiseen tavoitteeseen, jotka ohjaavat kaupungin johtamista. Strategian jalkauttaminen on ollut syksystä alkaen työn alla ja strategiaa on käsitelty aktiivisesti johdoryhmissä, johtotiimeissä ja onnistumiskeskusteluissa.

Kaupungin asukasmäärä kasvoi 189 henkilöllä asukasluvun ollen tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan 68 622. Asukasmäärä kasvoi seitsemättä vuotta peräjälkeen. Muuttovoitto perustuu vahvasti maahanmuuttoon ja kaupunki kansainvälistyy aiempaa nopeampaa tahtia.

Vuoden 2025 aikana kaupunki edisti monia elinvoimaansa liittyviä hankkeita. Kaupunki osti mm. ns. Ykköskorttelin, jonka kehittämisestä käydään parhaillaan markkinavuoropuheluita. HAMK:n korkeakoulukampuksen siirtämistä kaupungin keskustaan valmisteltiin yhteistyössä ammattikorkeakoulun kanssa ja vuoden aikana varmistui, että Moreenin eritasoliittymä on toteutumassa jopa selvästi alle alkuperäisen budjetin kustannustason. Myös kaupungin liikuntainfrastruktuuria kehitettiin monin eri hankkein, ja investointeja tehtiin edelleen strategian mukaisesti erityisesti terveisiin ja turvallisiin tiloihin liittyen.

Uudet työllisyysalueet käynnistyivät 1.1.2025 kun valtion aiemmin hoitamat työllisyys- ja yrityspalvelut siirrettiin kuntien järjestämisvastuulle. Kaupunki toimii vastuukuntana TyöHämeen työllisyysalueelle. Työllisyysalue selvisi ensimmäisestä vuodestaan mallikkaasti ja pystyi toimimaan valtion osoittamaa rahoitusta pienemmällä panoksella. Työllisyyskysymysten osalta olemme kuitenkin haastavassa tilanteessa työttömyysasteen noustua kaupungissa prosenttiyksiköllä 11,7 prosenttiin. Samalla yhteiskunnan yleinen suhdanne vaikuttaa niin yksityisiin investointeihin, kuin kaupungin verokertymäänkin.

Talous pähkinänkuoressa

Tilikausi päättyi 11,0 miljoonan euron ylijäämään, josta kertaeristä puhdistettu ylijäämä oli 8,9 miljoonaa euroa. Vuosikate oli 37,9 miljoonaa euroa ja kattoi 140 % poistoista ja arvonalentumisista. Toimintakate oli -166,6 miljoonaa euroa; vertailukelpoinen kasvu vuoteen 2024 nähden jäi noin 2,2 prosenttiin.

Hyvän tuloksen taustalla ovat sijoitustoiminnan myyntivoittojen lisäksi muun muassa ennakoitua suuremmat sivistystoimialan ja kaupunkirakennetoimialan tulot, kaupunkirakenteen ja konsernipalveluiden menosäästöt sekä elinvoimapalveluiden, erityisesti kotoutumisen tulot.

Verotuloja kertyi 179 miljoonaa euroa (-1,7 % v. 2024), ja valtionosuudet olivat 17,2 miljoonaa euroa. Rahoituksen nettotuotot olivat 8,3 miljoonaa euroa. Kaupungin sijoitusomaisuuden tuotto oli 5,9 % ja sijoitusomaisuus nousi 8,6 miljoonaa euroa päätyen 147,9 miljoonaan euroon. Nettoinvestoinnit olivat 39,1 miljoonaa euroa. Todellinen lainakanta kasvoi vuoden aikana 11,3 miljoonaa euroa.

Kaupunkikonsernin tilikauden ylijäämä oli 14,6 miljoonaa euroa ja konsernitaseeseen kertyneet ylijäämät 59,0 miljoonaa euroa (859 euroa per asukas). Merkittävimpien tytä- ja osakkuusyhteisöjen liikevaihto kasvoi edellisvuodesta yhteensä noin 2 % ja yhteenlaskettu tulos noin 109 %. Pääosalla yhteisöistä maksuvalmius oli vuoden vaihteessa erinomaisella tai hyvällä tasolla.

Henkilöstö ja palkitseminen

Kaupungin henkilöstömäärä oli vuoden lopussa 1 877 ja kokonaistyövoimakulut olivat 99,3 miljoonaa euroa. Tilinpäätökseen sisältyy 190 000 euron kuluvaraus henkilöstön palkitsemiseen vuodelta 2025. Palkitseminen toteutetaan ePassi-saldon 100 euron lisäyksenä huhtikuussa 2026 henkilöstöhallinnon määrittämien kriteerien mukaisesti.

Näkymä vuoteen 2026

Maailmanpolitiikan kiristynyt tilanne, mm. Lähi-idän kriisien kärjistyminen sekä suurvaltojen välinen jännitteisyys heijastuvat energia-, rahti- ja rahoitusmarkkinoiden kautta myös Suomen talouteen. Yhdysvaltojen kauppapoliittinen linja ja Euroopan talouskasvun vaisuus lisäävät epävarmuutta. Näissä oloissa myös kuntatalous eli ja elää epävarmuuden keskellä: veropohja kehittyi heikosti, työllisyys hiipuu ja investointien kustannuspaineet jatkuvat.

Vuoden 2026 talousarvio on maaliskuussa tehtyjen talousarviomuutosten jälkeen noin 5,2 miljoonaa euroa alijäämäinen, mutta tilikausi voi muodostua tätä paremmaksi, mikäli toimintakatteen kasvu pysyy kurissa eikä verotulojen kehityksen osalta tule enää uusia negatiivisia uutisia. Edellä mainittu geopolitiikka kuitenkin haastaa talouttamme vahvasti. Alkuvuoden 2026 tapahtumat voivat muuttaa myös Hämeenlinnan kaupungin talouden kuvaa talousarviota negatiivisemmaksi ja ennustettavuus on nykyisissä olosuhteissa heikko.

Kiitän Hämeenlinnan väkeä – henkilöstöä, luottamushenkilöitä, kumppaneita ja asukkaita – siitä, että teimme yhdessä vuonna 2025 vaikeissakin oloissa järkeviä ratkaisuja ja pidimme kaupungin suunnan vakaana. Työ jatkuu vuonna 2026 rohkeasti ja positiivisesti yhdessä.

Olli-Poika Parviainen

1.1.2. Yleistietoa Hämeenlinnasta

Perustamisvuosi:	1639
Maapinta-ala:	1786 km ²
Vesipinta-ala:	246 km ²
Yhteensä:	2032 km ²
Kunnallisveroprosentti:	8,40

Väkiluvun kehitys

2020	67 848
2021	67 971
2022	68 043
2023	68 319
2024	68 433
2025	68 622 (ennakko)

Työttömyys

2020	12,6 %
2021	12,0 %
2022	10,1 %
2023	10,3 %
2024	10,7 %
2025	11,7 %

Aluehallintovirasto:	Etelä-Suomen aluehallintovirasto
ELY-keskus:	Hämeen ELY-keskus (Elinkeinot, maaseudun ja työmarkkinoiden kehitys, luonnon- ja ympäristönsuojelu, EU:n alue- ja rakennepoliitikan rahoitustehtävät)
	Uudenmaan ELY-keskus (Liikenne ja infrastruktuuri)
Käräjäoikeus:	Kanta-Hämeen käräjäoikeus
Hovioikeus:	Turun hovioikeus
Hyvinvointialue:	Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Maakunta:	Kanta-Häme
Maakuntaliitto:	Hämeen liitto

1.1.3. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Hämeenlinnan kaupungin ylin päättävä toimielin on kaupunginvaltuusto. Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta. Kaupunginvaltuustoon kuuluu 51 valtuutettua.

Kaupunginhallitus vastaa kaupungin johtamisesta ja kehittämisestä kaupunginvaltuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta, taloudenhoidosta, kaupungin omaisuudesta ja omistajapolitiikasta, kaupunkikonsernista, palveluverkosta, elinkeinopolitiikasta, edunvalvonnasta, kaupungin maineenhallinnasta ja strategisesta maankäytöstä. Kaupunginhallitus vastaa lisäksi kansainvälisten asukkaiden palveluista ja työllisyyspolitiikasta lukuun ottamatta työllisyysjaoston toimivaltaan kuuluvia asioita. Kaupunginhallitus vastaa asuntopolitiikasta, korkeakoulupolitiikasta sekä tapahtumien ja matkailun kehittämisestä. Kaupunginhallitukseen kuuluu 11 jäsentä.

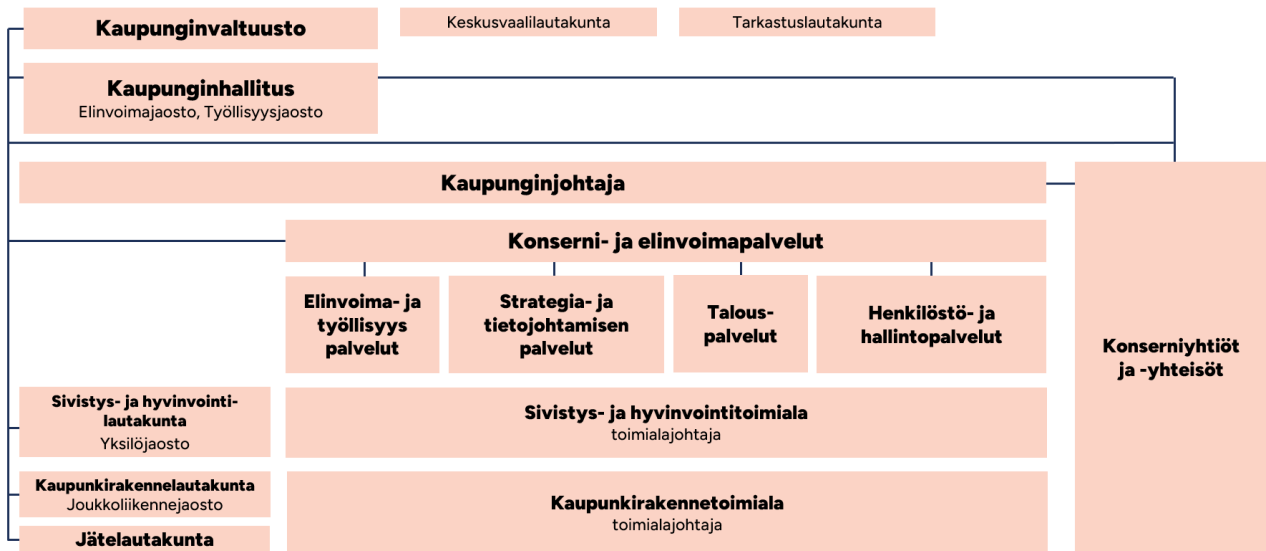
Kaupunginhallituksen työllisyysjaoston tehtävänä on TyöHämeen työllisyysalueesta tehdyn sopimuksen mukaiset tehtävät. Työllisyysjaosto toimii työvoimaviranomaisena.

Kaupunginhallituksen elinvoimajaosto toimi 31.5.2025 saakka. Elinvoimajaosto vastasi alkuvuonna elinkeino- ja työllisyyspolitiikasta, Hämeenlinnan kaupungin työllisyyspalveluista, kotoutumisen edistämisestä ja kansainvälisten asukkaiden palveluista, elinvoimayhteistyöstä, asuntopolitiikasta, korkeakoulupolitiikasta, matkailun kehittämisestä sekä elinkeinopoliittisesta edunvalvonnasta.

Lautakuntia ovat keskusvaalilautakunta, tarkastuslautakunta, sivistys- ja hyvinvointilautakunta, kaupunkirakennelautakunta ja yhteinen jätelautakunta. Kaikkien vuoden 2025 aikana toimineiden toimielimien kokoonpanot on esitetty tämän tilinpäätöksen lopussa.

Tilivelvollisia ovat toimielimien (muu kuin kaupunginvaltuusto) jäsenet ja toimielimen tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat ja itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavat viranhaltijat. Viime kädessä tilintarkastuskertomuksen antavalla tilintarkastajalla on harkintavalta siitä, ketkä ovat tilivelvollisia. Tilivelvollisia ovat kaupunginjohtaja, konserni- ja elinvoimapalveluiden johtajat, hallintojohtaja (keskusvaalilautakunta), tarkastuspäällikkö, toimialajohtajat, tulosaluejohtajat, jätehuoltopäällikkö sekä muut toimielinten esittelijät.

Hämeenlinnan organisaatio

Elinvoimajaoston toiminta päättyi 31.5.2025.

1.1.4. Yleinen kuntatalouden kehitys

Tilastokeskus julkaisi helmikuun 2026 lopussa ennakkolliset tiedot bruttokansantuotteen kehityksestä vuonna 2025. Suomen kansantalous kasvoi niukasti, sillä vuonna 2025 bruttokansantuotteen volyyymi kasvoi 0,2 prosenttia. Vuosineljänneksittäin tarkasteltuna kasvu oli olematonta aina vuoden 2025 viimeiselle neljännekselle asti. Kasvua hillitsi erityisesti kuluttajien epävarmuus ja yksityisen kysynnän vaimeus. Vaisut tunnelmat välittyivät Suomen kansantalouden kannalta keskeisille toimialoille: kauppaan ja rakentamiseen. Sen sijaan majoitus- ja ravitsemistoiminta kasvoi jo vuonna 2025. Myös viennin ja esimerkiksi rahoitustoimialan kehitys oli vahvaa. Sopeutustoimet näkyvät koko julkisella sektorilla kuten myös paikallishallinnossa kulutuksen ja työllisten määrän vähennyksinä ja julkisten investointien kehityksen hiipumisena vuoden 2025 lopussa. Koko vuoden 2025 työttömyysaste oli 9,7 prosenttia, mikä oli 1,3 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 2024 (8,4 %).

Kuntaliiton julkaisemien vuoden 2025 tilinpäätösarvioiden mukaan kuntatalouden tila heikkeni odotetusti vuodesta 2024. Toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntataloudessa oli yli 800 milj. euron alijäämä vuonna 2025. Tämä kertoo käyttötalouden ja investointien välisen rakenteellisen epätasapainon jatkumisesta. Kuntien velkamäärä kasvoi noin 700 milj. eurolla, mikä vastasi 3,4 prosentin velkaantumisvauhtia.

Kustannusten nousu johtui lähes yksinomaan työllisyyden hoidon siirtymisestä kunnille TE-palveluudistuksen myötä. Toimintakulut kasvoivat 5,3 prosenttia eli noin 1,1 miljardilla eurolla. Menojen kasvu johtui erityisesti TE-palvelujen ja kotoutumisen uudistuksen aiheuttamista kustannuksista (yli 700 milj. euroa), työttömyysturvan kuntaosuuden noususta (300 milj. euroa) sekä palkankorotuksista (260 milj. euroa). Vaikka työllisyyskehitys heikkeni, kunnissa pystyttiin hillitsemään muiden palveluiden kustannusten nousua jatkamalla sopeutustoimia. Muissa tehtävissä (opetus, yhdyskunta ja ympäristö) kulutaso pysyi ennallaan.

Toimintatuotot kasvoivat 0,5 prosenttia. Valtionavustukset pienuivat noin 230 milj. euroa. Valtaosa avustuksista kohdistui OKM:n ja TEM:n hallinnonaloille. Lisäksi kuntien laskennallisiin kotoutumiskorvauksiin sisältyi 58 milj. euron leikkaus.

Tilikauden tulos oli vuonna 2025 ylijäämäinen noin 0,7 miljardia euroa. Ylijäämä muodostui suurelta osin kertaluonteisista myyntivoitoista, erityisesti energiaomaisuuden myynneistä suurissa kaupungeissa. Vuonna 2025 omaisuutta myytiin yhteensä reilulla miljardilla eurolla. Ilman Helsingin, Espoon ja Porin tuloksia kuntasektorin tulos olisi jäänyt noin 100 milj. euroon, mikä kuvastaa kertaluonteisten erien merkittävää vaikutusta kokonaisuuteen.

Kuntien tulopohja kehittyi kaksijakoisesti. Verotulot laskivat, sillä kunnallisveron ja yhteisöveron kertymä jäi odotettua heikommaksi työllisyystilanteen heikennyttyä ja yritysten tuloskehityksen ollessa vaisua. Sen sijaan valtionosuudet kasvoivat merkittävästi, yhteensä 19 prosenttia, erityisesti TE-palveluudistuksen ja työttömyysturvan rahoitusvastuun muutosten seurauksena. Valtionosuuksien nettolisäys oli noin 660 milj. euroa. TE-palvelut siirtyivät Kuntaliiton arvion mukaan noin 100 milj.

valtionosuuksien määrä kuitenkin vakiintui ja kokonaisrahoitus pysyi lähes edellisvuoden tasolla. Vuonna 2025 valtionosuuksien määrä kasvoi, mutta tosiasiasa määrä laski merkittävästi vuodesta 2024, koska kaupunki sai TE-siirron kustannuksia vastaavasti valtionosuutta lisää vuodelle 2025 9,4 milj. euroa. Näin ollen, vertailukelpoisesti valtionosuuksien määrä on leikkaantunut vuoden 2024 tasosta noin 6,3 milj. euroa. Kaupungin talous on jo viitenä peräkkäisenä vuonna ollut kertaeristä puhdistettuna ylijäämäinen. Kertaeristä puhdistettu ylijäämä oli vuonna 2021 0,9 milj. euroa, vuonna 2022 12,0 milj. euroa, vuonna 2023 10,0 milj. euroa, vuonna 2024 22,0 milj. euroa. Vuonna 2025 kertaeristä puhdistettu ylijäämä oli 8,9 milj. euroa.

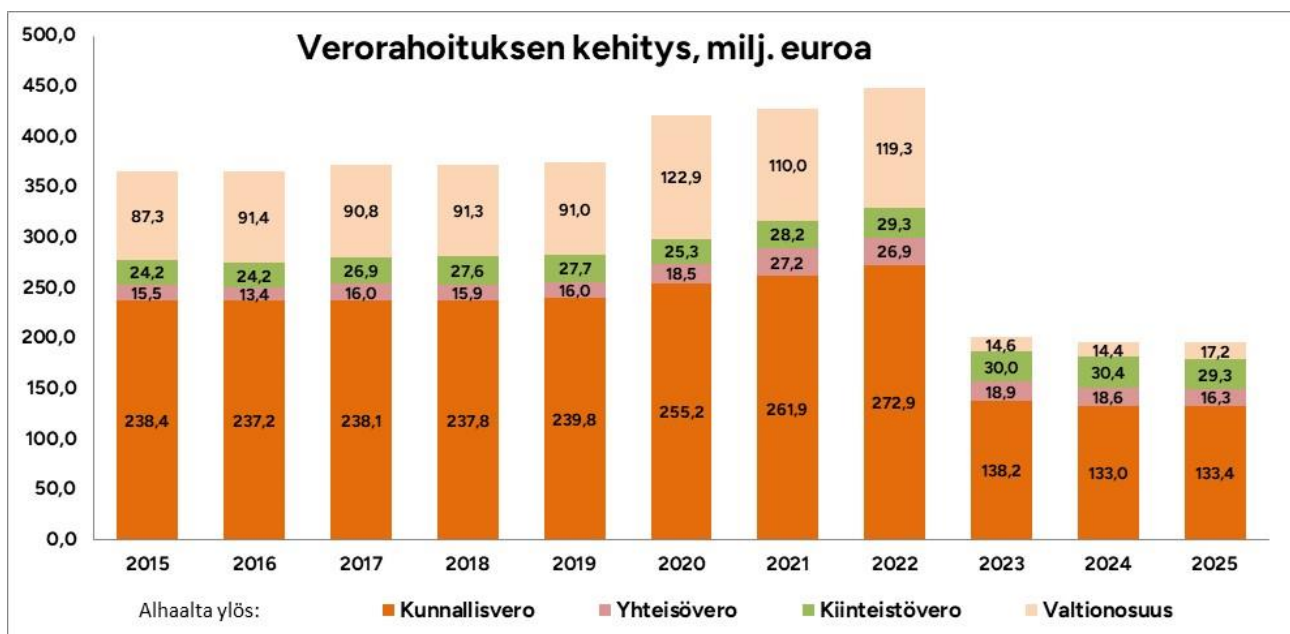
Käyttötalous

Lautakunnilla ja muilla toimijoilla oli käytettävänään nettona (toimintakate talousarviomuutoksin) yhteensä -179,606 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2025 toimintakate oli -166,580 milj. euroa. Alkuperäisessä 2025 talousarviossa toimintakatetavoite oli -175,725 milj. euroa, mutta lisätalousarviokäsittelyssä toimintakatetasoa nostettiin. Alkuperäisestä toimintakatetavoite alitettiin 9,145 milj. eurolla. Vuonna 2024 toimintakate oli -148,795 milj. euroa. Toimintakate nousi 12 %. Toimintakatteen kasvuun vaikutti erityisesti työllisyyden hoidon siirtymisestä kunnille TE-palvelu-uudistuksen myötä. Vertailukelpoinen toimintakatteen kasvu vuodesta 2024 vuoteen 2025 on noin 2,2 %, mikä selittää osaltaan vuoden 2025 hyvää tulosta.

Ulkoiset toimintakulut kasvoivat vuodesta 2024 vuoteen 2025 6,7 %. Ilman TE-uudistusta kasvu olisi ollut 1,2 %.

Verotulot ja valtionosuudet

Vuonna 2025 kunnan tuloveroprosentti oli 8,40. Rakennusten yleinen kiinteistövero oli 1,35 ja maapohjan yleinen kiinteistövero oli 1,35, vakituisen asunnon veroprosentti 0,60, muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,40 ja rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 4,00.

Verotuloja kertyi 178,980 milj. euroa, joka oli 1,020 milj. euroa muutettua talousarviota (180,000 milj. euroa) vähemmän. Verotulot alittivat alkuperäisen talousarvion noin 6 milj. eurolla. Heikkoon verokertymään vuonna 2025 vaikutti työllisyystilanteen heikentyminen ja yritysten tuloskehityksen vaisu kehitys.

Seuraavassa on eri veroerien kehitys kolmelta vuodelta ja vertailu koko maan tilanteeseen:

Verotulojen kehitys	2023	2024	2025	Muutos €		Muutos %		Koko maa %	
	€	€	€	2024-23	2025-24	2024-23	2025-24	2024-23	2025-24
Tulovero	138 242 196	133 037 721	133 357 068	-5 204 475	319 348	-3,8	0,2	-3,3	-0,1
Yhteisövero	18 882 397	18 585 995	16 332 780	-296 402	-2 253 214	-1,6	-12,1	-14,3	-4,4
Kiinteistövero	30 020 791	30 386 313	29 290 462	365 522	-1 095 851	1,2	-3,6	6,7	2,1
Verot yht.	187 145 383	182 010 028	178 980 310	-5 135 355	-3 029 718	-2,7	-1,7	-3,4	-0,2

Vuonna 2025 Hämeenlinnan verotulot vähenivät edellisvuodesta 3,030 milj. euroa eli 1,7 %. Koko maan verotulot vähenivät 0,2 %. Hämeenlinnan verotulokehitys oli muuta maata heikompaa. Verotulontilityksiin liittyy kuitenkin monia jaksotuksiin liittyviä seikkoja, joiden takia yhden vuoden muuta kuntakenttää nopeammasta tai hitaammasta kasvusta ei voi tehdä kovinkaan pitkälle meneviä johtopäätöksiä.

Valtionosuutta saatiin 17,181 milj. euroa, joka oli 81 115 euroa talousarviota (17,100 milj. euroa) enemmän. Alkuperäiseen talousarvioon ei tehty kuluneen vuoden aikana talousarviomuutosta.

Valtionosuudet	TP 2024	MTA 2025	TP 2025	TP- MTA 2025		TP 2025 - TP 2024	
	€	€	€	€	%	€	%
Valtionosuudet yhteensä	14 362 799	17 100 000	17 181 115	81 115	0,5	2 818 316	19,6
Peruspalvelujen valtionosuus	9 439 686	17 200 000	17 378 581	178 581	1,0	7 938 895	84,1
Verotuloihin perustuva vos-tasaus	8 001 984	6 900 000	6 805 372	-94 628	-1,4	-1 196 612	-15,0
Opetus ja kulttuuri, muut vos:t	-13 481 895	-13 200 000	-13 114 620	85 380	-0,6	367 275	-2,7
Verotulomenetysten korvaus	10 403 024	6 200 000	6 111 782	-88 218	-1,4	-4 291 242	-41,2

Rahoitustuotot ja -kulut sekä sijoitukset

Muutetussa talousarviossa oli korko- ja rahoitustuottojen määräksi arvioitu yhteensä 10,880 milj. euroa ja kulujen määräksi 5,380 milj. euroa. Todelliset tuotot olivat 13,666 milj. euroa ja kulut 5,360 milj. euroa. Näin ollen tulot olivat 8,306 milj. euroa kuluja suuremmat. Rahoitustuottojen ja kulujen budjettitavoite oli 5,500 milj. euroa ja se ylittyi 2,806 milj. eurolla. Alkuperäiseen talousarvioon tehtiin kuluneen vuoden aikana talousarviomuutos, jossa muita rahoitustuottoja lisättiin 5,200 milj. euroa. Ilman talousarviomuutosta budjettitavoite olisi ylittynyt 8,006 milj. euroa.

Rahoituksen budjetissa selvästi talousarviota paremmin toteutui arvopapereista saadut luovutusvoitot. Lisäksi rahoituksen kokonaisuuteen vaikutti korkokuluja pienentävästi korkojohdannaista saadut korkotuotot 1,853 milj. euroa.

Kaupunki yhteensä	TP 2024	MTA 2025	TP 2025	TP- MTA 2025		TP 2025 - TP 2024	
	€	€	€	€	%	€	%
Korkotuotot yhteensä	2 811 673	1 910 000	2 430 160	520 160	27,2	-381 513	-13,6
Korkotuotot ulk. antolainoista	1 744 429	1 590 000	1 693 057	103 057	6,5	-51 371	-2,9
Korkotuotot sijoituksista	1 018 418	300 000	707 575	407 575	135,9	-310 843	-30,5
Muut korkotuotot	48 826	20 000	29 527	9 527	47,6	-19 299	-39,5
Muut rahoitustuotot yhteensä	6 917 799	8 970 000	11 236 322	2 266 322	25,3	4 318 522	62,4
Arvopapereiden luovutusvoitot	4 543 289	8 400 000	9 720 468	1 320 468	15,7	5 177 179	114,0
Muut rahoitustuotot	2 374 511	570 000	1 515 854	945 854	165,9	-858 656	-36,2
Korkokulut yhteensä	3 471 589	4 760 000	4 049 459	-710 541	-14,9	577 870	16,6
Lainojen korkokulut	6 966 843	4 740 000	5 550 754	810 754	17,1	-1 416 089	-20,3
Korkojohdannaisten korkokulut	-4 163 335	0	-1 853 938	-1 853 938	0,0	2 309 398	-55,5
Muut korkokulut	668 082	20 000	352 643	332 643	1663,2	-315 439	-47,2
Muut rahoituskulut yhteensä	758 083	620 000	1 310 856	690 856	111,4	552 773	72,9
Myyntitappiot ja arvonalentumiset	740 569	600 000	1 269 796	669 796	111,6	529 228	71,5
Muut rahoituskulut yhteensä	17 515	20 000	41 060	21 060	105,3	23 545	134,4
Rahoitustuotot yhteensä	9 729 472	10 880 000	13 666 481	2 786 481	25,6	3 937 009	40,5
Rahoituskulut yhteensä	4 229 673	5 380 000	5 360 316	-19 684	-0,4	1 130 643	26,7
Rahoituksen nettotuotot/-kulut	5 499 800	5 500 000	8 306 166	2 806 166	51,0	2 806 366	51,0

Kaupungin sijoitustoiminnalle asetettu vuosituottotavoite on 4 % – 4,5 %. Vuoden lopussa kolmen pääsalkunhoitajan hallinnoima pääoma (markkina-arvo) oli yhteensä 147,793 milj. euroa (31.12.2024: 139,192 milj. euroa). Tuottoa kertyi vuoden alusta lukien 5,9 % (inflaation olleessa 0,3 %). Koko sijoitustoiminnan pääoma oli 147,911 milj. euroa (31.12.2024: 139,304 milj. euroa). Sijoitusomaisuuden määrä kasvoi näin ollen vuoden aikana noin 8,6 milj. euroa. Kaupungin sijoitusten allokaatio täytti kaupungin sijoitustoiminnan periaatteet.

Vuosien aikana on sijoitusten tuottoja nostettu noin 48,5 milj. euroa investointimenojen katteeksi ja kaupungin maksuvalmiuden turvaamiseksi. Vuonna 2025 kassaan ei nostettu tuottoja.

Vuosikate ja poistot

Vuosikatetavoite oli 22,994 milj. euroa. Toteutunut vuosikate oli 37,888 milj. euroa. Alkuperäiseen talousarvion mukaan vuosikatetavoite oli 26,640 milj. euroa, jolloin tavoite ylitettiin 14,894 milj. eurolla. Poistojen ja arvonalentumisten määrä oli 27,054 milj. euroa (muutetussa budjetissa 26,300 milj. euroa). Muutetun talousarvion määrärahaan sisältyi arvonalentumisia 1,230 milj. euroa. Arvonalentumisia kirjattiin osakkeista, rakennuksista ja rakennelmista, koneista ja kalusteista sekä kiinteistä rakenteista ja laitteista. Vuosikate kattaa 140,0 % poistojen ja arvonalentumisten yhteismäärästä.

Poistot ja arvonalentumiset	TP 2024	MTA 2025	TP 2025	TP- MTA 2025		TP 2025 - TP 2024	
	€	€	€	€	%	€	%
Poistot ja arvonalentumiset yht.	30 205 590	26 300 000	27 054 098	754 098	2,9	-3 151 492	-10,4
Poistot rakennuksista	9 285 648	13 714 000	12 207 195	-1 506 805	-11,0	2 921 547	31,5
Poistot kiinteistä rakenteista	9 418 869	10 806 000	9 613 283	-1 192 717	-11,0	194 414	2,1
Poistot koneista, kalustosta yms.	1 181 167	550 000	1 518 187	968 187	176,0	337 019	28,5
Kertaluonteiset poistot	6 008 500	0	189 480	189 480	0,0	-5 819 020	0,0
Arvonalentumiset	4 311 406	1 230 000	3 525 954	2 295 954	186,7	-785 452	-18,2

Tilikauden yli- tai alijäämä sekä aikaisempien vuosien toimien vaikutus kertyneeseen ylijäämään

Muutetussa talousarviossa tilikauden ylijäämä oli -3,110 milj. euroa. Alkuperäisessä talousarviossa tavoite oli 1,766 euroa ylijäämäinen. Tilikausi 2025 oli 11,030 milj. euroa ylijäämäinen.

Kaupungin taseessa edellisiltä tilikausilta kertynyttä ylijäämää oli 32,292 milj. euroa. Näin ollen 31.12.2025 mennessä kertynyttä ylijäämää oli yhteensä 43,322 milj. euroa.

Aikaisempina vuosina on tehty tulosta parantavia yhtiöjärjestelyjä, omaisuuden myyntiä ja tuloksen muuta järjestelyä seuraavasti:

- HAMK:n kuntayhtymän purkamisesta saatu 18,1 milj. euron suuruinen kirjanpidollinen tuotto vuonna 2014
- Tontinmyyntikampanjan tuottamat 11,7 milj. euron myyntivoitot vuonna 2015
- Tekme Oy:n ja Linnan Ateriapalvelut Oy:n myynnistä saatu 6,3 milj. euron myyntivoitto vuonna 2018
- Hämeenlinna-rahaston purkaminen 7,1 milj. euron arvosta vuonna 2018 arvonalentumiskirjausten katteeksi
- Työsyke Oy:n myynnistä saatu 2,5 milj. euron myyntivoitto vuonna 2019
- Kiinteistö Oy OP-talon osakkeiden myynnistä ja Hämeenlinnan Palvelukiinteistöt Oy:n sulautumisesta yhteensä 0,6 milj. euroa vuonna 2020. Lisäksi Hämeenlinna-rahaston purkaminen 2,8 milj. euron arvosta vuonna 2020 arvonalentumisten katteeksi.
- Hämeenlinnan Teatteri Oy:n osakkeiden luovutuksesta apporttina Verkatehdas Oy:lle saatu 0,2 milj. euroa vuonna 2022.
- Kanta Logistiikka Oy:n, Hauhon Lämpö Oy:n ja Suomen Hopealinja Oy:n myynnistä saatu yhteensä 1,6 milj. euroa vuonna 2022.
- Hyvinvointialueelle siirtyvän pelastuslaitoksen kaluston myynnistä ja takaisinvuokrauksesta saadut tulot vuonna 2022 yhteensä noin 3,4 milj. euroa.
- Koulutuskuntayhtymän Tavastian osittain purkaminen ja Tavastia kiinteistöliikelaitoskuntayhtymän perustaminen kirjattu vuodelle 2022 satunnainen tuotto 9,7 milj. euroa.
- Hämeenlinnan Tekstiilihuolto Oy:n myyntivoitto noin 33 000 euroa vuonna 2023.
- Vuonna 2024 Hyvinvointialueen kanssa tehdyn kiinteistökaupan myyntivoitto noin 6,0 milj. euroa (maa-alueista ja rakennuksista). Lisäksi Avara Oy:n, Vuokrakodit Holding Oy:n sekä As Oy Parolantie 23:n osakkeiden myyntivoitto yhteensä noin 177 000 euroa.
- Hyvinvointialueen kanssa tehtyjen paloasemakauppojen myyntivoitto noin 0,400 milj. euroa (maa-alueista ja rakennuksista). Lisäksi osakkeiden myynti Parolantie 27, litalan keskuskulma ja Hauhon päiväkotit Alvettulankontu, yhteensä noin 32 000 euroa.

Näiden toimien tulosta parantava vaikutus kertyneeseen ylijäämään on ollut noin 70,6 milj. euroa. Hämeenlinnan kaupunki on näin ollen myynyt edellisen vuosikymmenen aikana merkittävästi

omaisuuttaan talouden tilanteen parantamiseksi ja käytännössä alijäämien katteeksi. Ilman omaisuuden myyntiä taloustilanne olisi merkittävästi heikompi, kuin mitä se tällä hetkellä on.

Investoinnit

Tarkempi selvitys investoinneista on kohdassa Investointien toteutuminen. Seuraavaan taulukkoon on koottu investointien kokonaisuus.

	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
Kiinteä omaisuus	-1 156 808	-2 000 000	-4 500 000	-6 500 000	-5 763 186	736 814
Osakkeet ja osuudet	-186 229	-300 000	0	-300 000	-195 305	104 695
Talonrakennus	-88 669 563	-20 838 000	-1 230 000	-22 068 000	-20 969 060	1 098 940
Kunnallistekniikka	-9 015 978	-18 895 000	0	-18 895 000	-16 689 403	2 205 597
Irtain omaisuus	-1 895 897	-850 000	-239 000	-1 089 000	-794 316	294 684
Investointimenot yhteensä	-100 924 475	-42 883 000	-5 969 000	-48 852 000	-44 411 270	4 440 730
Investointitulot yhteensä	29 524 765	4 229 000	0	4 229 000	5 270 918	1 041 918
Nettoinvestointimenot yhteensä	-71 399 710	-38 654 000	-5 969 000	-44 623 000	-39 140 352	5 482 648

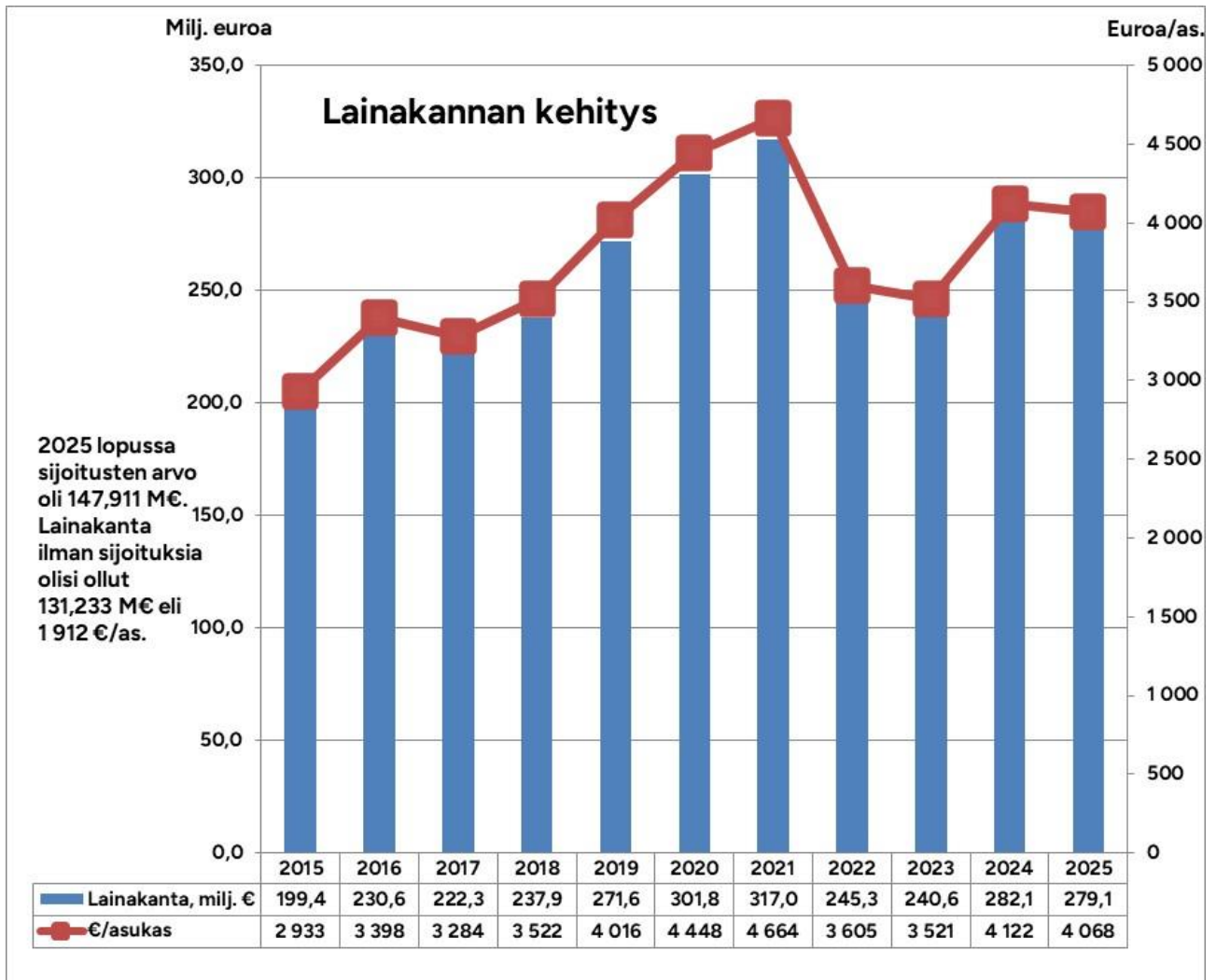
Nettoinvestointeihin oli muutetussa talousarviossa varattu 44,623 milj. euroa. Vuonna 2025 investointimenoja kirjattiin 44,411 milj. euroa ja investointituloja 5,271 milj. euroa. Nettoinvestointien määrä oli noin 39,140 milj. euroa.

Lainakannan muutokset ja antolainojen kehitys

Pitkäaikaisia lainoja oli vuoden 2025 alussa 256,754 milj. euroa. Uutta lainaa nostettiin 30,000 milj. euroa ja vanhoja maksettiin pois 38,770 milj. euroa, joten pitkäaikaiset lainat vähenivät nettona 8,770 milj. euroa koko pitkäaikaisen lainamäärän ollessa 247,984 milj. euroa.

Lyhytaikaista lainaa oli 2025 alussa 25,344 milj. euroa ja vuoden lopussa 31,161 milj. euroa, joten lyhytaikainen lainakanta lisääntyi 5,817 milj. euroa. Vuoden lopun lyhytaikaisesta lainamäärästä 21,161 milj. euroa oli kassalainaa muilta konserniyhteisöiltä ja 10,000 milj. euroa kuntatodistusohjelmalla otettua kassalainaa rahoituslaitoksilta.

Koko em. lainakanta oli vuoden alussa yhteensä 282,098 milj. euroa ja vuoden lopussa 279,145 milj. euroa, joten lainakanta pieneni 2,953 milj. euroa eli 1,0 %. Vuoden 2025 lainakanta oli asukasta kohti laskien 4 068 euroa. Manner-Suomen kuntien keskimääräinen lainakanta kasvoi ennakkotietojen mukaan 3,7 % ja oli 3 547 euroa asukasta kohti.

Kaupungin myöntämien antolainojen määrä oli 2025 alussa 38,142 milj. euroa. Antolainoista 37,790 milj. euroa kohdistuu kaupunkikonsernin toimijoille. Antolainoista 34,093 milj. euroa kohdistuu HS-Vedelle. Kaikkien antolainojen määrä väheni 0,215 milj. euroa. Vuoden lopussa antolainoja oli yhteensä 38,070 milj. euroa. Pysyvien vastaavien lainasaamiset vähenivät 0,110 milj. euroa ja muut lainasaamiset 0,105 milj. euroa. Vuonna 2025 on Talo-Osakeyhtiö Hämeen Suojan antolainan (25 000 euroa) laina-aikaa jatkettu. Vuonna 2025 on myönnetty uutta antolainaa Hämeenlinnan seudun opiskelija-asuntosäätiölle (20 000 euroa), Katumajärven suojeluyhdistys ry:lle (22 220 euroa) ja Matkolammen suojeluyhdistys ry:lle (14 690 euroa). Antolainojen lisäykseen kuuluviin palautuskelpoisiin liittymämaksuihin (vesi- ja sähköliittymät) ei ole tehty muutoksia vuoden 2025 aikana.

Talousarvion sitovuuden toteutuminen

	Alkuperäinen TA 2025	Muutettu TA 2025	TP 2025	Muutettu TA - TP	Tuottojen alitus tai kulujen ylitys
<u>Konsernipalvelut</u>					
Toimintatuotot	3 744 000	3 744 000	3 933 433	189 433	Ei alitusta
Toimintakulut	-22 814 400	-22 814 400	-20 841 763	1 972 637	Ei ylitystä
Toimintakate	-19 070 400	-19 070 400	-16 908 331	2 162 069	Netto ei ylittynyt
<u>Kaupungin elinvoimapaalvelut</u>					
Toimintatuotot	1 407 000	1 407 000	3 410 364	2 003 364	Ei alitusta
Toimintakulut	-25 301 600	-25 301 600	-22 725 583	2 576 017	Ei ylitystä
Toimintakate	-23 894 600	-23 894 600	-19 315 220	4 579 380	Netto ei ylittynyt
<u>TyöHäme</u>					
Toimintakate	0	0	0	0	Ei ylitystä
<u>Taseyksiköt</u>					
Toimintakate	-1 000	-1 000	0	1 000	Ei ylitystä
<u>Sivistys- ja hyvinvointilautakunta</u>					
Toimintatuotot	4 243 000	5 443 000	7 998 291	2 555 291	Ei alitusta
Toimintakulut	-141 122 000	-142 377 000	-143 049 284	-672 284	Ylittyi
Toimintakate	-136 879 000	-136 934 000	-135 050 993	1 883 007	Netto ei ylittynyt
<u>Kaupunkirakennelautakunta</u>					
Toimintatuotot	69 773 000	66 723 000	67 744 487	1 021 487	Ei alitusta
Valmistus omaan käyttöön	571 000	571 000	739 301	168 301	
Toimintakulut	-66 224 000	-67 000 000	-63 788 918	3 211 082	
Kulujen sitova erä (kulut oikaistuna valmistus omaan käyttöön erällä)	-65 653 000	-66 429 000	-63 049 617	3 379 383	Ei ylitystä
Toimintakate	4 120 000	294 000	4 694 871	4 400 871	Netto ei ylittynyt
<u>Yhteinen jätelautakunta</u>					
Toimintakate	0	0	0	0	Ei ylitystä
<u>Tuloslaskelmaosa</u>					
Verotulot	184 965 000	180 000 000	178 980 310	-1 019 690	Tavoite alittui
Valtionosuudet	17 100 000	17 100 000	17 181 115	81 115	Tavoite ylittyi
Rah.tuotot ja -kulut netto	300 000	5 500 000	8 320 657	2 820 657	Ei alitusta
<u>Rahoitusosa</u>					
Ulk. antolainojen lisäys	0	200 000	112 910	-87 090	Ei ylitystä
Ulk. antolainojen vähennys	73 000	88 000	423 030	335 030	Ei alitusta
Pitkäaik. ottolainojen muutos	12 000 000	18 397 000	-8 770 415	-27 167 415	Ei ylitystä
Lyhytaik. lainojen enimmäis- määrä kerralla (hallintos. 17.1 §)	100 000 000	100 000 000	10 000 000	-90 000 000	Ei ylitystä
<u>Investointiosa</u>					
Kiinteä omaisuus, menot	-2 000 000	-6 500 000	-5 763 186	736 814	Ei ylitystä
Kiinteä omaisuus, tulot	100 000	100 000	152 536	52 536	Ei alitusta
Osakkeet ja osuudet, menot	-300 000	-300 000	-195 305	104 695	Ei ylitystä
Osakkeet ja osuudet, tulot	0	0	21 188	21 188	Ei alitusta
Talonrakennus, menot	-20 838 000	-22 068 000	-20 969 060	1 098 940	Ei ylitystä
Talonrakennus, tulot	4 129 000	4 129 000	4 766 717	637 717	Ei alitusta
Kunnallistekniikka, menot	-18 895 000	-18 895 000	-16 689 403	2 205 597	Ei ylitystä
Kunnallistekniikka, tulot	0	0	330 477	330 477	Ei alitusta
Irtain omaisuus, kaupunkirakenteen konekalusto, menot	-300 000	-325 000	-322 543	2 457	Ei ylitystä
Ensikertainen kalustaminen ja suurkeittilaitteet, kaura, menot	-530 000	-744 000	-451 773	292 227	Ei ylitystä
Muut aineelliset hyödykkeet, taideteokset, sihy, menot	-20 000	-20 000	-20 000	0	Ei ylitystä
Investoinnit yhteensä	-38 654 000	-44 623 000	-39 140 352	5 482 648	

Kaupunginvaltuusto on 23.3.2026 päättänyt talousarvion poikkeamista. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnalle myönnettiin 672 284 euron ylitysoikeus käyttötalouden menoihin. Verotuloihin myönnettiin 1 019 690 euron alitusoikeus. Lisäksi kaupunginvaltuusto on 9.2.2026 pykälässä 10 päättänyt poistojen ja arvonalentumisten summan ylitysoikeudesta. Poistojen ja arvonalentumisten tiliryhmään myönnettiin 1 120 000 euron ylitysoikeus.

Tilinpäätöksen vaikutus vuoden 2026 talousarvioon ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2025 kulkua viitoitti erityisesti verotulojen tilitysten vähentyminen edelliseen vuoteen verrattuna, sijoitustoiminnan myyntivoittojen vahva kertymä, käyttötalouteen liittyvien tulojen ennakoitua parempi kertymä sivistys- ja hyvinvointi- ja elinvoimapalveluissa sekä käyttötalouden menojen menosäästöt kaupunkirakenteen ja konsernipalveluiden toimialoilla. Nettokäyttökulut (toimintakate kasvoi edellisiin vuosiin verrattuna maltillisesti. Vuoden 2025 toimintakatteen vertailukelpoinen kasvu on noin 2,2 %.

Kaupungin tilikausi 2025 oli kertaeristä puhdistettuna noin 8,9 milj. euroa ylijäämäinen. Kaupungin taloudellinen tilanne tulee kuitenkin heikkenemään nopeasti jo vuoden 2026 aikana. Talouden heikentymisen taustalla ovat erityisesti hyvinvointialueuudistuksesta johtuvat valtionosuusleikkaukset, hyvinvointialueuudistuksesta johtuvat vuokratulojen vähenemiset (Hyvinvointialueen palveluverkko päätös, päätös vaikuttaa kaupunkiin täysimääräisesti vasta vuodesta 2027 lukien), lasten- ja nuorten määrän vähenemisestä johtuvat valtionosuuden vähenemiset ja korkokustannusten nousu velkamäärän kasvaessa sekä yleinen talouden ja työllisyyden heikko tilanne.

Vuoden 2026 talousarvio laadittiin tilanteessa, jossa kaupungin talousennuste vuodelle 2025 oli toimintakatteen osalta peräti 9,4 milj. euroa tilinpäätöksen toimintakatetta heikompi. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että vuodelle 2026 on varattu kaikille toimijoille nettomäärärahoja tarpeettoman paljon. Tämän ohella vuoden 2026 ensimmäisen veroennustekehikon perusteella kaupungin vuosien 2026-2029 verotulot jäävät keskimäärin 3,5 milj. euroa vuosittain alle marraskuussa 2025 hyväksytyt vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027-2029 taloussuunnitelman tason. Kaupunginvaltuusto käsitteli maaliskuussa vuoden 2026 talousarvion muuttamista siten, että nettomäärärahoja vähennetään 6 milj. eurolla ja verotuloa vähennetään 3,6 milj. eurolla. Nettomäärärahojen vähentäminen ei vaikuta palveluiden määrään ja laatuun. Talousarvio 2026 oli 7,6 milj. euroa alijäämäinen. Edellä mainittujen muutosten jälkeen talousarvio tulee olemaan noin 5,2 milj. euroa alijäämäinen.

Koska nettomäärärahoja voidaan vähentää 6 milj. eurolla myös suunnitelmavuosilta, tulee koko suunnitelmakausi olemaan taloudellisesti selvästi alkuperäistä talousarviokirjaa parempi.

Edellä mainittujen muutosten jälkeen toimintakate saisi kasvaa 14,5 milj. euroa vuodesta 2025. Vastaavaa toimintakatteen kasvua ei ole juurikaan tapahtunut edes sote-aikojen kovimpina menokasvujen vuosina ja kun vertailukelpoinen toimintakatteen kasvu vuodesta 2024 vuoteen 2025 oli vain noin 3,3 milj. euroa, niin tilikausi 2026 voi hyvin muodostua edellä mainittua 5,2 milj. euron alijäämää paremmaksi.

Maailmanpolitiikka aiheuttaa kuitenkin edelleen uhkia ja epävarmuutta koko maailmantalouden kehitykselle ja heijastelee sitä kautta myös Suomen ja Hämeenlinnan talouteen.

Vuoden 2025 tilinpäätöksen perusteella on todennäköistä, että tilikausi 2026 muodostuu talousarviota 2026 paremmaksi. Tilanne täsmentyy kuitenkin vuoden kuluessa ja toukokuussa asian osalta ollaan jo viisaampia seuraavien vuoden 2026 verotuloarvioiden eli kuluvan vuoden talouskuvan täsmentymisen jälkeen.

Tulevan talouskehityksen näkökulmasta painottuvat mm. seuraavat tekijät:

- Kaupungin asukasluvun kääntyminen kasvuun mahdollistaa verotuloihin keskimääräistä kuntaa nopeamman kasvun. Jos kaupungin asukasluku tulevaisuudessa laskee, se heikentää kaupungin elinvoimaisuutta, laskee verotuloja ja lisää väestön ikääntymisestä aiheutuvia kustannuksia suhteessa kokonaiskustannuksiin.
- 2020-luvulla kaupungin asukkaiden veronalaiset tulot ovat kasvaneet hyvää tahtia, mutta vuosi 2025 oli tästä poikkeus. Veronalaisten ansiotulojen kasvu jäi selvästi alle valtakunnan keskiarvon. Suurin riski vuoden 2026 talouden osalta onkin verotulojen kertymässä.
- Väestörakenteen muutos (syntyvyyden lasku ja ikääntyneiden osuuden kasvu koko väestöstä) aiheuttaa hankalia muutostarpeita palveluverkossa ja työntekijöiden tehtävissä. Näihin on reagoitava nopeasti ja päätöksenteossa vaaditaan rationaalisuutta.
- Ikärakenteen muutos (lasten ja nuorten määrän väheneminen) heikentää kaupungin valtionosuutta noin miljoonan euron vuositahtia.
- Omat ja yhtiöiden investoinnit kasvattavat merkittävästi käyttötalouden kustannuksia tulevaisuudessa. Investointitarpeet (uusinvestoinnit ja korjausvelan supistaminen) ovat suuria myös tulevina vuosina.
- Investointien toteutuskustannustasoa pitäisi leikata nykyisestä. Tämä vaatii kuitenkin merkittävää kulttuurillista muutosta.
- Toimintakatteen kasvu on saatava pysymään erittäin maltillisella tasolla. Tähän kyetään vaikuttamaan pidättäytymällä palveluiden määrän ja laadun korotuksista sekä luopumalla sellaisista palveluista, jotka eivät ole täysin välttämättömiä. Lisäksi yleinen pidättyvyys rahan käytössä on omiaan parantamaan kaupungin taloudellista tilannetta. Myös palvelutuotannon lisähenkilöstön rekrytointia tulisi välttää, koska kaupungin keskimääräiset asiakasmäärät ovat väestörakenteen muutoksen takia laskussa.
- Työllisuuden tilanne haastaa koko kuntataloutta.
- Kaupungin ei tule ryhtyä sote-palveluiden tuottajaksi edes tilanteessa, jossa hyvinvointialue lopettaa ei-lakisääteisiä palveluita.

- Pidemmän aikavälin taloudellisen kyvykkyyden kohentaminen edellyttää myös panostuksia asukaslukukehityksen pysymiseksi kasvu-uralla.
- Talouden haasteet eivät kuitenkaan kasvamalla tule ratkaistuksi, vaan talouden parantumiseen ratkaisuna on vain tarkka taloudenpito.
- Talouden tilanne voi parantua omaehtoisesti vain päätöksiä ja linjauksia tekemällä. Päätöksen-
teon tulee olla rationaalista.

Kaupungin taloudenpidon kannalta oleellisinta on varmistaa käyttötalouden tasapainon saavuttaminen tuloja lisäämällä ja menoja karsimalla. Talous on aidosti tasapainossa, kun kaupunki ei (ilman kertaluontoisia tuloeria) velkaannu pidemmällä tarkastelukaudella lisää. Tämä edellyttää normaalina yksittäisenä vuonna noin 10 milj. euron ylijäämää, sillä kirjanpidollinen nollatulos ei tarkoita lähellekään tasapainoista taloutta.

Kirjanpidolliset järjestelyt eivät ole kestävä tie talouden tasapainottamiseen ja alijäämien kattamiseen. Talouden ei pitäisi myöskään olla tasapainossa kertaluonteisten erien, omaisuuden myynnin tai sijoitustoiminnan myyntivoittojen ansiosta. Kaupungin talouden tilanne vaatii edelleen tasapainotustoimia.

Kaupungin on talouden tasapainottamiseksi välttämätöntä kyetä päättämään toimintakuluja alentavista asioista sekä pidättäytyä toimintakuluja kasvattavista päätöksistä. Historia on osoittanut, että tehokkain tapa parantaa julkisen sektorin taloustilannetta, on pidättäytyä omaehtoisesti lisäämästä julkisia menoja. Tämä siitä syystä, että sekä kansallisen tasolla että paikallishallinnossa meno-leikkauksista päättäminen on osoittautunut erittäin vaikeaksi.

Kaupungin pidemmän aikavälin taloussuunnitteluun liittyy kaupunkiemon lisäksi koko muu konserni. Kaupungin konsernirakenteen uudistamisesta ja tehostamisesta päätettiin keväällä 2017. Optimointi on edennyt vuonna 2018–2025 ja se jatkuu edelleen omistajaohjausyksikön normaalina työnä. Merkittävimmät toimenpiteet on kuitenkin jo tehty. Konsernirakenteen optimoinnilla on saatu aikaan säästöjä ja tuloja, jotka on kuitenkin jo käytetty kaupungin alijäämien katteeksi. Konsernirakenteen optimointi vaatii toimijoilta rationaalista suhtautumista valmistelussa ja päätöksenteossa.

Tilikausi 2026 tulee talousarvion perusteella olemaan kaupungin osalta alijäämäinen. Velkamäärä kasvaa ja siihen viitaten kaupunki elää yli varojensa. Käytettävissä olevien tietojen valossa kaupungin taloustilanne tulee heikkenemään selvästi vuoden 2025 tasosta.

Pitkän aikavälin talouden tasapainoon liittyen valoa tuo kaupungin asukasmäärän pysyminen maltillisella kasvu-uralla. Kaupungin toimintaympäristö on viime vuosina ollut hyvin turbulenti. Valtion-osuuksien tuleva lasku haastaa kuntia kovalla kädellä. Ilman valtionosuuksien leikkaustakin Hämeenlinnan valtionosuudet tulevat laskemaan noin miljoonan euron vuosivauhdilla (nykyinen valtionosuusjärjestelmä) ikärakenteen muuttuessa vanhemmaksi ja lasten sekä nuorten määrän

vähentyessä. Kaupungin tulee edelleen säilyttää maltti omaehtoisten kustannusten kasvattamisessa ja pyrkiä parantamaan toiminnan tuloksellisuutta jatkuvan parantamisen periaattein.

Talouden tasapaino

Kaupunginhallitus päätti 27.6.2022 talouden tasapainottamistavoitteesta ja tasapainotustyön viitekehyksestä. Tasapainotavoitteeksi asetettiin lisävelkaantumisen estäminen vuoden 2022 lopun tasosta vuosien 2023-2026 aikana. Inflaatio, Venäjän hyökkäyssota ja investointipaineet haastoivat ja haastavat tätä tavoitetta. Hyvästä vuoden 2025 tuloksesta huolimatta kaupungin on talouden tasapainottamiseksi välttämätöntä kyetä päättämään toimintakuluja alentavista asioista sekä erityisesti pidättäytyttävä toimintakuluja kasvattavista päätöksistä.

Kaupungin todellinen lainakanta nousi vuoden 2025 aikana noin 11,3 milj. euroa (vuonna 2024 nousua oli 25,2 milj. euroa). Todellinen lainakanta (pitkäaikaiset lainat + lyhytaikaiset lainat +/- kaupungin tilin saldo) oli 2025 lopussa 265,9 milj. euroa. Kaupungin talous ei täten ollut tasapainossa vuonna 2025 hyvästä tuloksesta huolimatta.

Tilikausi 2025 on kirjanpidollisesti ylijäämäinen noin 11 milj. euroa. Tilikauden ylijäämän johdosta kaupunkiemon tase on nyt 43,3 milj. euroa ylijäämäinen. Kirjanpidollista ylijäämää paljon merkittävämpi seikka on, että kertaeristä puhdistettu tilikauden ylijäämä on noin 8,9 milj. euroa. Vuosien 2022-2025 tuloksetekokyvyn parannus on merkittävä aikaisempiin vuosiin verrattuna. Hämeenlinnan taloudellinen tilanne oli vuonna 2025 hyvällä tasolla. Kunnan talouden tilaa ei kuitenkaan voi mitata yksittäisen tilikauden tuloksen perusteella. Oleellista on kyetä hallitsemaan kunnan velkaantumista ja kyetä riittävään tulostasoon vuodesta toiseen. Noin 30 milj. euron nettoinvestointitasolla tilikauden ylijäämän pitäisi olla joka vuosi noin 10 milj. euroa, jotta emme velkaantuisi lisää.

Kaupunkikonsernin tilikauden 2025 ylijäämä on 14,6 milj. euroa (vuonna 2024 18,5 milj. euroa). Konsernitaseessa on tilikauden 2025 lopussa kertynyttä ylijäämää 59,0 milj. euroa (vuonna 2024 44,4 milj. euroa).

Tehokasta omistajapolitiikkaa toteutettiin suunnitellusti. Strategiset tytäryhtiöt jättivät raporttinsa sovitusti. Myös muiden konserniyhteisöjen toimintaa seurattiin aktiivisesti. Konsernirakenteen kehittämistä jatkettiin aiempien vuosien mukaisesti. Kaupungin konsernirakenteen kehittämisen lähtökohtana on konsernirakenteen tiivistäminen. Merkittävimmät toimet on kuitenkin jo nyt tehty ja hyödyt ovat valuneet pääosin alijäämäisen operatiivisen toiminnan katteeksi.

Tilinpäätöksen valmistumisen jälkeiset tapahtumat

Vuoden 2026 ensimmäinen veroennustekehikko saatiin tammikuussa ja sen myötä kaupungin verotulot jäisivät tänä vuonna noin 3,5 milj. euroa alle talousarvion. Myös suunnitelmavuodet jäivät keskimäärin saman verran talousarviokirjan veroarvioista.

Tilanteen kärjistyminen Lähi-idässä helmi-maaliskuun vaihteessa lisää entisestään sotatoimien määrää maapallolla. Energiakomponenttien maailmanmarkkinahinnat ovat sen seurauksena nousussa. Myös Yhdysvaltojen tullipolitiikka hakee edelleen lopullista muotoaan. Kuluttajalle ei liene luvassa helppoa vuotta myöskään vuonna 2026. Suomen talouden kannalta nämä ilmiöt saattavat pitkittää nykyistä taloussuhdannetta ja kasvattaa riskiä verotulojen kertymien osalta.

1.1.6. Muut ei-taloudelliset asiat

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen on vahva kaupungin toimintaa ohjaava periaate. Toiminnassa ei ole tunnistettu ihmisoikeuksiin liittyviä riskejä.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt eettiset toimintaperiaatteet vuonna 2024.

Korruption ja lahjonnan torjumiseksi on annettu esteellisyyttä koskeva ohjeistus. Hankinnoissa noudatetaan lakia julkisista hankinnoista. Johtavat luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoitukset. Toiminnassa ei ole tunnistettu korruptioon tai lahjontaan liittyviä riskejä.

Kaupungilla on käytössä sisäinen ilmoituskanava.

1.1.7. Kaupungin henkilöstö – Hämeenlinnan väki

Nopeasti muuttuva toimintaympäristö vaatii johdonmukaista ja pitkäjänteistä työtä työntekijäkokemuksen, osaamisen, saatavuuden ja johtamisen vahvistamiseksi. Tätä työtä tehdään koko organisaatiossa yhdessä henkilöstöpalveluiden johtamana.

Hämeenlinnan väki muodostuu kaupungin noin 1 900 työntekijästä, jotka tekevät kaupunkistrategian näkyväksi omassa päivittäisessä työssään. Uuden kaupunginstrategian arvot linkittävät strategian toimintakulttuurin entistä tiiviimmin yhteen. Arjen työssä näkyvät toimintakulttuurin teemat – saan innostua, teen yhdessä, arvostan jokaista kohtaamista ja edistän yhteisiä tavoitteita – ja johtamislupaus antavat lähijohtajille välineet tukea henkilöstöään strategian toteuttamisessa ja varmistaa jokaisen työntekijän onnistumisen omassa työtehtävässään.

Kaupungin kokonaishenkilöstömäärä 31.12.2025 oli 1 877 henkilöä. Henkilöstöstä 79,9 % on vakituisessa palvelussuhteessa ja 75 % työskentelee sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialalla. Koko vuoden henkilöstömäärän keskiarvo oli 1 884 henkilöä. Henkilötyövuosina laskettuna henkilötön työpanos on ollut 1 818,3.

Henkilöstön määrä	Vakinaiset	Määräaikaiset	Työllistetyt	Oppisopimus	Yhteensä
31.12.2023	1 372	352	44	4	1 772
31.12.2024	1 392	351	37	5	1 785
31.12.2025	1 500	359	12	6	1 877

Kaupungin kokonaistyövoimakulut jakautuvat kaupungin oman henkilöstön kuluihin sekä henkilöstövuokrauksen kuluihin. Ostettua palvelua käytetään pääosin varhaiskasvatuspalveluissa alle kolmen kuukauden sijaisiin. Vuoden 2025 kokonaishenkilöstökulut olivat yhteensä 99,291 milj. euroa, joka alitti muutetun talousarvion 1,253 milj. eurolla. Kokonaistyövoimakuluihin oli alkuperäisessä talousarviossa varattu 99,420 milj. euroa, mutta lisätalousarviokäsittelyssä kulutasoa on korotettu. Alkuperäinen tavoite alitettiin 0,130 milj. eurolla

Kokonaistyövoimakulut, 1000 €	TP2024	MTA	TP 2025	Tot%	Poikkeama
		2025			
Henkilöstökulut yhteensä	91 005	100 111	98 278	98,2 %	1 833
Henkilöstöpalveluiden ostot yhteensä	1 164	432	1 013	234,3 %	-581
KOKONAISTYÖVOIMAKULUT YHTEENSÄ	92 169	100 543	99 291	98,8 %	1 253

Eläkemaksu muodostuu palkkaperusteisesta maksusta, jonka määrä vuonna 2025 oli yhteensä 13 638 178 euroa ja työkyvyttömyysmaksuosuudesta 683 822 euroa. Eläkemaksun kokonaismäärä oli 14 322 000 euroa.

Hämeenlinnan väen työhyvinvointikysely toteutettiin lokakuussa 2025, ja sen keskiarvo oli 4,10 (edellisvuonna 4,09). Vastausaktiivisuuden parantamiseen panostettiin ja vastausprosentti nousi 56 prosentista 64 prosenttiin.

Kyselyn tärkein anti ei ole yksittäinen tulos, vaan työyhteisöissä käytävä keskustelu havaintojen pohjalta. Keskustelun perusteella työyhteisöt sopivat yhdessä konkreettisista kehittämistoimista, joiden etenemistä seurataan säännöllisesti vuoden aikana. Kyselyn tulosten käsittelyyn ja tarvittavien toimenpiteiden suunnitteluun on mahdollista saada tukea henkilöstöpalveluista.

Työntekijäkokemusta on parannettu sekä tulosaluekohtaisilla että koko henkilöstöä koskevilla toimenpiteillä.

Vuoden 2025 aikana haettiin anonyymisti julkisen haun kautta osajia yhteensä 280 tehtävään. Keskimäärin saatiin 20,6 hakemusta/ haku (19,6 edellisenä vuonna). Hakijamäärän kasvuun ovat vaikuttaneet sekä työnantajamielikuvan myönteinen kehittyminen ja avointen työpaikkojen näkyvyyden parantuminen, mutta osittain myös työvoimapoliittiset muutokset ja valtakunnallinen työllisyystilanne. Työnhakijakokemuksen mittauksen kokonaiskeskiarvo oli 4,15.

Työkyvyttömyyspoissaolot nousivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Koko henkilöstön osalta poissaoloja oli yhteensä 13,6 päivää/henkilö, joka on 0,3 päivää/henkilö enemmän kuin edellisenä vuonna ja selkeästi alle kunta-alan keskiarvon 16,3 päivää/henkilö. Terveysprosentti, eli sen henkilöstön osuus, jolla ei lainkaan ole vuoden aikana ollut sairauspoissaoloja nousi 26,1 prosentista 27,3 prosenttiin.

Toivu Työssä, eli korvaavan työn mallin käyttö vuonna 2025 nousi hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Toivu työssä päiviä oli vajaat 1 477 päivää ja käyttäjiä oli 38.

Vuonna 2025 työterveyshuollon toimintakulut olivat kokonaisuudessaan yhteensä 1 438 225 euroa, joka tarkoittaa 766,23 euroa/hlö/vuosi.

Tarkemmat tiedot henkilöstön määrästä, tilasta ja vuonna 2025 tehdyistä toimenpiteistä on koottu henkilöstöraporttiin.

Tilinpäätökseen sisältyy 190 000 euron kuluvaraus henkilöstön palkitsemiseen vuodelta 2025. Suunniteltuna palkitsemistapana on ePassi-saldon 100 euron lisäys henkilöstölle henkilöstöhallinnon erikseen määrittämien kriteerien mukaisesti huhtikuussa 2026.

1.1.8. Tietotilinpäätös

Tietotilinpäätöksen tarkoitus on antaa ajantasainen kuva tietosuojan ja tietoturvan toteutumisesta kaupungissa.

Hallintosäännön mukaisesti tietoturvallisuuden järjestämis- ja valvontavastuu on kaupunginhallituksella. Tietoturvasta ja tietosuojasta vastaavana johtavana viranhaltijana toimii henkilöstö- ja valmiusjohtaja. Operatiivisesta toiminnasta ja ohjeistamisesta vastaavat tiedonhallinnan asiantuntija ja tietoturva-asiantuntija. Tietoturvallisuuden käytännön järjestämisestä vastaa tietoturva-asiantuntija yhteistyössä tiedonhallinnan asiantuntijan ja tietohallinnon kanssa. Lisäksi toimialoilla on nimettyjä tietosuojavastaavia.

Tietosuoja ja hallinnolliset toimenpiteet

Hämeenlinnan kaupunki toimii tietosuoja-asetuksen mukaisena rekisterinpitäjänä ja vastaa siitä, että henkilötietoja käsitellään lainmukaisesti ja rekisteröityjen yksityisyyttä kunnioittaen. Rekisteröityjen joukko on laaja, ja kaupunki käsittelee esimerkiksi kaupunkilaisten, asiakkaiden, oppilaiden, henkilöstön sekä luottamushenkilöiden henkilötietoja.

Henkilötietojen käsittely perustuu erilaisiin käsittelyperusteisiin, joista viranomaistoiminnassa korostuu usein lakisääteisen velvoitteen hoitaminen. Käsittelyperuste vaikuttaa myös rekisteröidyn oikeuksiin omiin tietoihinsa. Rekisteröidyn oikeuksien toteuttamiseksi kaupungin verkkosivuilla on vahvaa tunnistautumista edellyttäviä lomakkeita, ja rekisteröityjen pyynnöt kirjataan asianhallinta-järjestelmään.

Henkilötietoja kerätään ja käsitellään suunnitellusti ja vain siinä laajuudessa kuin asian hoitaminen tai palvelun tuottaminen edellyttää. Rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijöiden vastuut ja velvollisuudet huomioidaan toiminnassa, esimerkiksi hankinnoissa sovitaan henkilötietojen käsittelyn ehdoista ja henkilötietojen käsittelystä toteutetaan tietosuojan vaikutustenarviointi, kun käsittely todennäköisesti aiheuttaa korkean riskin rekisteröityjen oikeuksille ja vapauksille. Vuoden 2025 aikana Hämeenlinnan kaupunki toteutti useita tietosuojan vaikutustenarviointeja, mikä auttoi tietosuojariskien tunnistamisessa ja hallinnassa.

Kaupungin jokaisella työntekijällä on vastuu oman tehtävänsä mukaisesta tietosuojasta sekä tiedon ja tietojärjestelmien asianmukaisesta käytöstä. Havaitut ja tietosuojavastaavalle ilmoitetut henkilötietojen tietoturvaloukkaukset kirjataan asianhallintajärjestelmään käsittelyvaiheineen, ja tarvittaessa loukkauksesta tehdään ilmoitus tietosuojavaltuutetulle. Vuonna 2025 tietosuojaloukkaukset ovat olleet vähämerkityksellisiä eivätkä ole aiheuttaneet vahinkoja rekisteröidyille tai rekisterinpitäjälle. Tietosuojavaltuutettu ei käsitellyt vuonna 2025 yhtään Hämeenlinnan kaupungin tekemää tietosuojaloukkausta.

Vuoden 2025 aikana kaupungissa työstettiin aktiivisesti tiedonhallintamallia ja kaupunginhallitus hyväksyi mallin kokouksessaan 15.12.2025. Tiedonhallintamalli on kaupungin lakisääteinen kuvaus siitä, miten tietoaineistot, tietojärjestelmät ja tietojenkäsittely on järjestetty. Tämän lisäksi malli muodostaa kokonaiskuvan siitä, mitä henkilötietoja organisaatiossa käsitellään, mihin tarkoituksiin ja millä perusteilla, missä tietoja säilytetään sekä miten tiedot liikkuvat järjestelmien ja prosessien välillä.

Hämeenlinnan kaupungissa toteutettiin vuonna 2025 myös verkkolevyuudistus, jonka tarkoituksena on parantaa kaupungin tietosuojan ja tietoturvan tasoa selkeyttämällä tiedon tallentamisen ja jakamisen käytäntöjä. Uudistuksen yhteydessä tiedon käsittelyä ohjeistettiin korostaen, että henkilötietoja ja muita luottamuksellisia tietoja käsitellään ensisijaisesti niihin tarkoitetuissa tietojärjestelmissä, ei yleisillä verkkolevyillä.

Tietoturvan toimenpiteet

Hämeenlinnan kaupunki jatkoi vuonna 2025 erilaisten ja mahdollisimman vaikuttavien tietoturvan kehittämistoimenpiteiden käyttöönottoa, jotta tietoturvaan liittyvät jäännösriskit saadaan pidettyä mahdollisimman matalina kustannustehokkaasti.

Tärkeimmät teknologiaan liittyvät ratkaisut olivat hallintoverkon Microsoft 365 -ympäristön siirtäminen seudullisesta toteutuksesta omaan ympäristöön sekä tämän mahdollistamana laajempien Microsoft-pilveen liittyvien tietoturvaominaisuuksien käyttöönoton valmistelu. Varsinaiset käyttöönotot toteutetaan vuonna 2026 ja niiden tarkoituksena on vahvistaa hallintaa ja suojauskyvykkyyttä pilviympäristössä.

Luottamushenkilöiden sähköisen kokouskäytännön osalta siirryttiin valtuustokauden vaihtumisen yhteydessä keväällä 2025 Applen ekosysteemistä helpommin ylläpidettävään ja

tietoturvallisempaan Googlen Chromebook-ympäristöön. Vaihdos tukee laitehallintaa ja tietoturvan yhdenmukaisia toimintamalleja.

Henkilöstön osaamisen kehittämistä jatkettiin parantamalla tiedottamista, ohjeistuksia ja järjestämällä koulutuksia, jotta turvalliset toimintatavat vahvistuvat arjessa. Lisäksi Hämeenlinnan kaupunki osallistui Taisto25 –harjoitukseen, mikä tuki valmiuksien kehittämistä poikkeama- ja häiriötilanteissa.

Tietoturvapoliittikka päivitettiin vastaamaan ajantasaisia vaatimuksia ja selkeyttämään vastuita ja ohjausperiaatteita. Poliittikka hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 17.11.2025 448 §.

Tulevat kehittämiskohteet ja toimenpiteet

Vuonna 2026 tietosuojan ja tietoturvan kehittämistä vahvistetaan erityisesti osaamisen, ennakoivan riskienhallinnan ja käytäntöjen jalkauttamisen kautta. Tietosuojan osalta henkilöstölle järjestetään enemmän koulutuksia ja infotilaisuuksia, jotta arjen toimintatavat, tietosuojasääntelyn perusteet sekä turvalliset tietojenkäsittelytoimet vahvistuvat toimialoilla.

Tietosuojan vaikutustenarvioinnit pyritään jalkauttamaan tiiviimmäksi osaksi prosesseja, jotta riskit tunnistetaan ja hallintatoimet pystytään määrittelemään jo ennen tietojenkäsittelyn aloittamista.

Hyväksytyä tiedonhallintamallia tullaan vuonna 2026 täydentämään erityisesti tietoturvallisuustoimenpiteiden kuvauksilla.

Vuoden 2025 aikana tehdyn Microsoft 365 -ympäristön siirron myötä tehdään 2026 aikana Microsoft-pilveen liittyvien laajennettujen tietoturvaominaisuuksien käyttöönotto. Tämän myötä ympäristön tietoturvatapahtumien ja –riskien näkyvyys paranee huomattavasti.

Traficomien Kyberturvallisuuskeskus tarjoaa kunnille mahdollisuutta osallistua Hyöky-verkkoskan-
nauspalveluun. Hämeenlinnan kaupunki liittyy osaksi palvelua vuoden 2026 aikana.

1.1.9. Ympäristö

Valtuusto hyväksyi vuonna 2020 Hiilineutraali Hämeenlinna -ohjelman, jonka tavoitteena on 80 % päästövähennys vuoteen 2035 mennessä vuoteen 2010 verrattuna. Ohjelman toimenpiteet liittyvät muun muassa liikenteen, rakennusten energiankäytön, sähkönkulutuksen, hankintojen, maankäytön ja jätehuollon päästöjen vähentämiseen sekä näitä tukeviin strategisen kehittämisen, sidosryhmäyhteistyön ja viestinnän tehtäviin. Toimenpiteitä raportoidaan Hämeen Ilmastovahti -palvelussa.

Päästövähennystavoitteen saavuttamista seurataan Sitowisen laatiman CO₂-raportin avulla. Raportin tulosten mukaan Hämeenlinnan ilmastopäästöt ovat laskeneet tavoitteen mukaisessa aikataulussa. Hämeenlinnan vuoden 2024 kokonaispäästöt olivat 239,7 kilotonnia (kt) CO₂ekv, mikä on 7,5 kilotonnia vähemmän kuin edellisvuonna 2023. Vuoteen 2010 verrattuna päästöt ovat vähentyneet 50 %. Jokaista asukasta kohden syntyi päästöjä 3,5 tonnia (t) CO₂ekv/asukas.

Ennakkotiedon mukaan vuoden 2025 kokonaispäästöt ovat 220 kt/CO₂e, ja asukasta kohden 3,2 t/CO₂e. Kaupungin päästövähennys johtuu pääosin energiasektorin, erityisesti sähkön- ja kaukolämmöntuotannon, päästöjen vähenemisestä. Päästöjen vähenemää trendiä on myös tieliikenteessä ja jätehuollossa. Maatalouden päästöt sen sijaan ovat pysyneet samalla tasolla. Vuonna 2025 päivitetyn perusuran perusteella nykyisillä toimilla saavutettaisiin vuonna 2035 74 % päästövähennys.

Vuonna 2025 päivitettiin myös kulutusperäisten päästöjen laskenta KULMA, johon sisältyy myös sellaisia kuntalaisten kulutuksesta aiheutuvia päästöjä, jotka tapahtuvat Hämeenlinnan ulkopuolella (esim. liikenne Hämeenlinnan ulkopuolella). Kulutusperäiset päästöt olivat vuonna 2024 8,2 t CO₂ekv. Luku oli sama kuin vuonna 2022, mutta on laskenut vuoden 2020 lukemasta 9,34 t CO₂ekv.

Hämeenlinnan ilmastopäästöt koostuvat suurilta osin tieliikenteen, maatalouden ja eri lämmitysmuotojen yhteenlasketuista päästöistä. Jotta vuodelle 2035 asetettu ilmastotavoite saavutetaan, on tulevaisuudessa kyettävä kehittämään uusia toimenpiteitä, jotka vähentävät kaupungin CO₂-päästöjä. Toimenpiteiden ohella on varmistettava, että kaupungin hiilinielut ja -varastot säilyvät. Hiilinielujen laskeminen hiilitaseeseen mukaan antaa todellisemman kuvan hiilijalanjäljestä tällä hetkellä ja hiilinielujen ylläpito tai lisääminen voi auttaa saavuttamaan hiilineutraaliuden aikataulussa. Lisäksi yhteistyötä Hämeenlinnan alueen toimijoiden, kuten maataloustoimijoiden kanssa olisi syytä lisätä. Yhdessä muiden kuntien kanssa, esimerkiksi FISU-verkoston kautta on tarpeen myös kehittää keinoja vaikuttaa kuntalaisten kulutusvalintoihin päästöjen vähentämiseksi.

Hämeenlinnan kaupunki oli sitoutunut energiatehokkuussopimukseen (KETS) vuosina 2017–2025. Sopimus kattoi kaiken kaupungin hallinnassa ja päätäntävällässä olevan energiankäytön. Sopimuksen tavoitteena oli 7,5 % laskennallinen energiansäästö vuoden 2025 loppuun mennessä. Kiinteistöjen osalta energiankulutus on laskenut 33 % vertailuvuoteen nähden. Energiatehokkuustoimenpiteiden lisäksi energiankulutukseen on vaikuttanut merkittävästi toteutetut kiinteistökaupat. Kiinteistöjen energiankulutuksen CO₂-päästöt ovat vähentyneet samalla ajanjaksolla 79 %. Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi päästöjen määrään on vaikuttanut käytettyjen energiamuotojen päästökertoimien kehitys. Loppuraportti tavoitteiden toteutumisesta kokonaisuudessaan valmistuu kevään 2026 aikana. Hämeenlinnan kaupunki tarkastelee mahdollisuutta liittyä myös seuraavaan JETS-sopimuskauteen (julkisen alan energiatehokkuussopimus 2026-2035) ja sitä myötä asettaa uudet tavoitteet.

Hämeenlinna valmisteli vuonna 2024 Green City Accord (GCA) toimenpidesuunnitelman, jolla taataan viiden kestävyysosa-alueen – ilmanlaadun, vedenlaadun, luonnon monimuotoisuuden, jätteen ja kierrätyksen sekä melun osalta kestävämpää tulevaisuutta. Kaupungin johtoryhmä päätti 2.12.2024 toimenpidesuunnitelman julkaisusta kaupungin verkkosivuilla. GCA-toimenpiteiden toteutumista seurataan vuositasolla, ja niistä raportoidaan tilinpäätöksen ympäristökappaleen yhteydessä. Toimenpiteiden seuranta tehdään myös Ilmastovahdin avulla niiden toimenpiteiden kohdalla, jotka on sinne erikseen kirjattu. Toimenpiteiden vaikutusta tavoitteisiin tarkastellaan vuoden 2026 väliraportoinnin yhteydessä, ja tarvittaessa kehitetään jatkotoimenpiteitä. Green City Accord

-sitoumus on voimassa vuoteen 2030 saakka, ja sen indikaattoritiedot raportoidaan EU:lle seuraavan kerran vuonna 2026.

Ilmanlaadun seuranta jatkettiin Niittykadun mittausasemalla, missä seurataan jatkuvatoimisesti hengitettävien hiukkasten (PM10), pienhiukkasten (PM2,5) ja typen oksidien (NOx) pitoisuuksia. Vuonna 2025 ilmanlaatu oli 85 % ajasta hyvä. Ilmanlaatu luokitui huonoksi tai erittäin huonoksi yhteensä 27 tunnin ajan. Eniten ilmanlaatua heikensi katupöly, joka nosti hengitettävien hiukkasten pitoisuutta (PM10) etenkin maaliskuuhun vaihteessa. Lisäksi katupölyä oli ilmassa helmikuun lopulla ja yhtenä päivänä joulukuussa. Katupölyn lisäksi vuonna 2025 ilmanlaatua heikensivät ajoittain pienhiukkasten kaukokulkeumat, jotka olivat peräisin Itä- ja Etelä-Euroopasta sekä Venäjältä. Vuoden 2025 aikana oli useita tällaisia pienhiukkasten kaukokulkeumaepisodeja, joiden aikana pienhiukkasten pitoisuus nousi huomattavasti. Ilmanlaadun kansalliset ohje- tai raja-arvot eivät ylittyneet vuonna 2025 mitattujen muuttujien osalta. Myöskään EU:n uuden ilmanlaatudirektiivin vuonna 2030 voimaan tulevat uudet raja-arvot eivät ylittyneet. Raportti vuoden 2025 ilmanlaadun seurannasta julkaistaan kaupungin verkkosivuilla. Mittaustulokset päivittyvät lähes reaaliajassa ilmatieteenlaitoksen verkkosivuille.

Tarkasteluvuonna Paroisten ja Lammin puhdistamot toimivat hyvin ja kaikissa jakso- ja vuositarkastelussa olleet lupaehdot saavutettiin. Vesistöön johdettavien jätevesien hygienisointi oli käsittelyvuonna käytössä Paroisten puhdistamolla ympäristöluvan vaatimalla tavalla. UV:n teho toimi hyvin indikaattoribakteerien poistoon.

Ympäristön tilan seurannasta vuonna 2025 laaditaan yksityiskohtainen raportti.

1.1.10. Arvio merkittävistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Hämeenlinnan kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä riskienhallintapolitiikka-asiakirja luokittelevat kaupungin ja kaupunkikonsernin riskit neljään ryhmään: strategiset, operatiiviset, taloudelliset ja vahinkoriskit.

Toimialat ovat arvioineet toimintaansa kohdistuvia riskejä osana sisäisen valvonnan selonteon laatimista. Tulosaluekohtaiset riskikartoitukset on laadittu arvioimalla yksittäisten riskien vaikutusta ja realisoidumistodennäköisyyttä. Arvioiden perusteella riskit on luokiteltu suuruusluokkiin asteikolla vähäinen, pieni, kohtalainen, suuri ja kriittinen. Riskikartoitusten perusteella suurimmat tunnistetut riskit painottuvat operatiivisiin ja taloudellisiin riskeihin, mutta myös strategisiin riskeihin sisältyvät toimintaympäristön muutokset ja palvelutarpeen ja väestörakenteen ennakoinnissa epäonnistuminen nousevat esiin merkittävinä riskeinä kaikilla toimialoilla. Vahinkoriskeistä nousee esiin tapaturmiin ja vammautumiseen sekä kiinteistöjen kunnossapidon riittävyteen liittyvät riskit. Toimialojen arviot sisältyvät seuraavaan yhteenvetoon.

Strategiset riskit liittyvät kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin, keskeisiin menestystekijöihin sekä niihin kohdistuviin epävarmuustekijöihin. Toimialojen riskiarvioissa merkittävimmiksi riskeiksi tunnistettiin toimintaympäristön muutokset sekä epäonnistuminen palvelutarpeen ja väestörakenteen ennakoinnissa. Lisäksi maapolitiikan epäonnistumista pidettiin huomattavana strategisena riskinä.

Toimintaympäristön muutoksiin varautumisen keinoiksi on määritelty tiedolla johtaminen, aktiivinen seuranta, toimintaa ohjaavien linjausten valmistelu, valmiussuunnitelmat, vuorovaikutuksen vahvistaminen, muutosten ennakointi ja analysointi sekä vaihtoehtoisten kehityskulkujen arviointi. Muutettavaa palveluntarvetta ja väestörakenteen kehitystä ennakoidaan jatkuvan seurannan, verkostojen hyödyntämisen ja tiedon jakamisen avulla. Maapolitiikkaan liittyviä riskejä hallitaan laatimalla ja toimeenpanemalla maapoliittinen ohjelma.

Operatiiviset riskit liittyvät muun muassa kaupungin päivittäiseen toimintaan, palvelujen jatkuvuuteen, prosesseihin, tietojärjestelmiin ja tietoturvaan, henkilöstön osaamiseen ja saatavuuteen, suhdannevaihteluihin sekä lainsäädännön muutoksiin.

Toimialojen riskiarvioissa merkittävimmiksi operatiivisiksi riskeiksi arvioitiin henkilöstöön liittyvät riskit, kuten henkilöstön riittävyys ja saatavuus, poissaolot ja sairastavuus, puutteellinen perehdyttäminen, osaamisvajeet sekä työhyvinvoinnin heikkeneminen. Lisäksi tunnistettiin tietoturva- ja tietosuojaoikeuksien noudattamiseen sekä salassa pidettävien tietojen paljastamiseen liittyviä riskejä. Myös toimiminen sopimuksen vastaisesti arvioitiin merkittäväksi riskiksi. Fyysisen ja henkisen väkivallan uhka tunnistettiin edelleen kriittisenä riskinä.

Muita toiminnan jatkuvuutta merkittävästi uhkaavia riskejä ovat tietoliikenneyhteyksien katkeaminen ja prosessien tehottomuus. Myös kaupungin palveluihin kohdistuvat kyberhyökkäykset, informaatiohäiriintä ja palvelunestohyökkäykset arvioidaan keskeisiksi riskeiksi. Näitä riskejä pyritään hallitsemaan jatkuvalla seurannalla, nopealla reagoinnilla, henkilöstön ohjeistuksella sekä suojaamalla ja varmuuskopioimalla kriittiset järjestelmät. Riskit huomioidaan myös palvelusopimuksissa. Tietoliikenneyhteyden katkeamiseen varaudutaan korvaavilla yhteyksillä ja vaihtoehtoisilla työn suorittamistavoilla. Prosessien tehottomuutta torjutaan kuvaamalla, arvioimalla ja kehittämällä sekä yhteensovittamalla eri prosesseja.

Henkilöstön saatavuuteen liittyviä riskejä hallitaan muun muassa ennakoimalla henkilöstötarvetta, tehostamalla rekrytointiviestintää, hyödyntämällä varahenkilöjärjestelyjä ja varhaiskasvatuksen henkilöstöpoolia sekä panostamalla työilmapiiriin, työhyvinvointiin ja työviihtyvyyteen. Lisäksi kiinnitetään huomiota henkilöstösuunnitteluun, osaamisen hallintaan ja hyvään johtamiseen. Poissaoloihin liittyviä riskejä ehkäistään varahenkilöjärjestelyjen, työtehtävien priorisoinnin ja sisäisen tiedonkulun sekä influenssarokotusten avulla. Perehdyttämiseen varataan riittävästi aikaa.

Salassapito, tietoturva- ja tietosuojariskejä ehkäistään henkilöstöä kouluttamalla.

Työhyvinvoinnin heikkenemistä ehkäistään seuraamalla työprosesseja, hyödyntämällä tiedolla johtamista sekä käymällä säännöllisiä keskusteluja henkilöstön kanssa. Fyysisen ja henkisen väkivallan

riskiä ehkäistään muun muassa turvallisuuskoulutuksilla, työsuojelun toimenpiteillä ja henkilöstöhallinnon tarjoamalla tuella.

Taloudelliset riskit liittyvät taloudelliseen suorituskykyyn eli tulorahoituksen riittävyyteen, sijoitusten tuottoon, rahoituksen saatavuuteen ja hintaan, investointien määrään sekä kustannustason yleiseen hallintaan. Lisäksi taloudelliset riskit liittyvät kaupungin erilaisiin maksuvastuisiin kolmansille osapuolille, kuten kaupungin antamiin takauksiin ja antolainoihin.

Toimialojen omissa riskiarvioissa taloudellisista riskeistä merkittävimmit nousevat kustannusten kasvu, menojen ylittyminen, tulojen alittuminen sekä maksu- ym. tulojen väheneminen, verotulojen väheneminen ja virheinvestoinnit. Hallintakeinoiksi nimetään mm. säännöllinen talouden seuranta ja poikkeamiin reagoiminen sekä kustannuskehityksen seuranta ja investointien osalta tarveperusteisuus ja edullisuusvertailu.

Verorahoitus (verotulot ja valtionosuus) on tulorahoituksen keskeisin tekijä. Verorahoituksen osalta merkittävin riski liittyy kaupungin asukasluvun kehitykseen, hämeenlinnalaisten ansiotason kehitykseen ja tulevaan valtakunnalliseen talouskehitykseen (työllisyys). Maailmanpolitiikan tilanne, inflaation pysyminen hallinnassa ja edelleen erityisesti korkoympäristöön liittyvät riskit muodostavat epävarmuutta talouden tulevalle kehitykselle.

Valtionhallinnossa valmisteltu valtionosuusuudistus kaatui. Kaupunki selvisi toistaiseksi useiden miljoonien eurojen vuosittaisesta rahoituksen leikkauksesta. Vaara ei tältä osalta ole kuitenkaan ohi, valtionosuusuudistus nousee tulevaisuudessa uudelleen työn alle. Toivottavasti uudistusta toteutetaan silloin loogisemmalta pohjalta kuin miltä tämänkertainen uudistus näytti. Tulevien vuosien valtionosuuksiin liittyy riskiä myös valtiontalouden tasapainotustoimien lisäksi hallituksen kunnille asettamien uusien velvoitteiden ei-täysimääräisestä rahoittamisesta. Joka tapauksessa Ikäluokkien pientyminen vähentää tulevana vuosina kaupungin valtionosuutta merkittävästi.

Kaupungin sijoitusvarallisuuden hoito on vastapuoliriskin hallitsemiseksi hajautettu kolmelle salkunhoitajalle. Kaupunginvaltuusto on 10.5.2021 § 71 päättänyt sijoitustoiminnan periaatteista. Salkunhoitajien tehtävä on hoitaa kaupungin varallisuutta valtuuston päättämien allokointirajojen puitteissa huomioimalla kulloinkin markkinatilanne. Kaupungin sijoitukset tehdään rahastojen kautta ja sijoitukset on siten hyvin hajautettu paitsi rahastojen itsessään, niin myös eri allokointien suhteen.

Rahoitusriskeistä keskeisin on korkoriski. Vuoden 2024 aikana korkomarkkina muuttui hitaasti taloutta elvyttävään suuntaan ja korot säilyivät kohtuullisella tasolla vuoden 2025 ajan. Geopolitiikan riskit eivät ole kuitenkaan väistyneet, joten korkomarkkinoiden suuntaa on erittäin vaikea varmuudella ennustaa. Korkotason uusi nousu aiheuttaisi kasvavia ongelmia Suomen taloudelle erityisesti sen yksityiseen ja kuluttajasektoriin liittyvien vaikutusten takia. Kaupungin suojaustaso on lähivuosille edelleen suhteellisen korkea, minkä takia markkinakorkojen nousu lisää kaupungin korkokustannuksia suhteellisen maltillisesti. Korkokustannusten nousuriski on kuitenkin kasvanut ja kasvaa edelleen velkamäärän kasvun johdosta.

Edellä mainittujen lisäksi merkittävimpien talouden riskien joukkoon voidaan lisätä toimintamenojen tavoitetta suurempi krooninen kasvu, josta vuosi 2025 muodosti positiivisen poikkeuksen. Kustannusten kasvu oli kuitenkin myös vuonna 2025 koko maan tasoa korkeampaa.

Kaupungilla oli vuoden 2025 lopussa takausvastuita 175,9 milj. euroa (2024: 174,7, 2023: 175,8). Takauksia myönnettäessä edut ja riskit punnitaan tapauskohtaisesti. Takausten riskiä rajoittaa se, että uusia takauksia myönnetään vain konsernin sisäisesti. Konsernin tiivistäminen myös vähentänee rakenteista johtuvaa takausten tarvetta jatkossa.

Kaupungin johdannaissopimukset ovat markkina-arvoltaan keskimäärin hieman positiivisia 31.12.2025. Johdannaisiin liittyvät kirjausohjeet ovat eläneet viimeisten vuosien aikana. Riippuen tulevista johdannaissopimusten kirjaustapamuutoksista, yksi nykyisistä sopimuksista sisältää lievän riskin siitä, että sopimus saatetaan joutua tulevaisuudessa kirjaamaan liitetietojen sijasta taseeseen ja tulokseen. Tämä ei tällä hetkellä kuitenkaan ole todennäköistä.

Vahinkoriskit ovat usein seurausta odottamattomista ja äkillisistä, usein vakuuttamiskelpoisista tapahtumista, joista voi seurata onnettomuus, rikkoutuminen tai vahingonkorvausvelvollisuus.

Kiinteistöjen kunnossapidon ja peruskorjauksen riittävyteen liittyvät puutteet, vesivahinko ja sisäilmaongelmat nousevat esiin merkittävänä riskeinä. Keinoja riskien hallintaan ovat prosessien ja sopimusten tarkentaminen ja valvonta sekä toimialojen aktiivinen yhteydenpito Tilapalvelut-yksikköön, joka hallinnoi kaupungin tiloja. Myös kiinteistöjen ammattimainen ylläpito, ajantasaiset PTS-suunnitelmat, riittävät resurssit ja niiden oikea kohdentaminen on tärkeää. Muita merkittäviksi arvioituja vahinkoriskejä ovat ilkivalta ja tapaturma. Ilkivaltaa ehkäistään teknisellä ja fyysisellä vartioinnilla sekä hyvällä valaistuksella. Tapaturmiin varaudutaan ajantasaisella työsuojeleluhjeistuksella ja valvonnalla.

Kaupunki hallitsee vahinkoriskejä ensisijaisesti omin keinoin, ohjeita ja määräyksiä noudattamalla ja valmiussuunnittelun avulla. Vakuuttamalla varaudutaan mm. kiinteistöjen palovahinkoihin, liikennevahinkoihin, vastuuvahinkoihin sekä toiminnan keskeytyksiin. Kaupungin sopimuskumppani lakisääteisten tapaturmavakuutusten sekä vapaaehtoisten vahinkovakuutusten osalta on If Vahinkovakuutusyhtiö Oyj. Yleisin korvauksiin johtanut vahinkotyyppi oli edellisvuoden tapaan työtapaturma. Työtapaturmista johtuneita korvauksia kertyi vuoden 2025 aikana yhteensä noin 118 500 euroa. Vapaaehtoisesta henkilövakuutuksesta kuntalaisille sattuneita tapaturmia korvattiin 38 670 eurolla. Lisäksi sattui pienempiä ajoneuvovahinkoja. Kaiken kaikkiaan vakuutuskorvaussumma oli noin 169 550 euroa vuonna 2025.

Kaupungilla on vahinkorahasto toteutuneiden riskien kuluihin, mutta sitä ei vuonna 2025 jouduttu käyttämään. Rahaston saldo oli 31.12.2025 tilinpäätöshetkellä 2,84 milj. euroa.

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan heijastuu edelleen epävarmuutena niin kansallisiin kuin kansainvälisiin tulevaisuudennäkymiin. Myös suurvaltojen väliset jännitteet ja muutokset Yhdysvaltojen globaalissa ulko- ja turvallisuuspoliittisessa linjassa lisäävät epävakautta kansainväliseen

toimintaympäristöön. Näissä oloissa kuntien rooli osana yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta ja varautumista korostuu entisestään.

Hämeenlinnan kaupungin valmiudesta ja varautumisesta vastaa kaupungin valmiusjohtoryhmä, johon kuuluvat kaupungin johtoryhmän jäsenet sekä liiketoimintajohtaja ja hallintojohtaja.

1.2. Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kaupunginhallituksen selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta perustuu lautakuntien ja konsernipalvelujen antamiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan selontekoihin ja itsearviointeihin. Lisäksi on hyödynnetty sisäisen tarkastuksen ja tilintarkastajan tarkastushavaintoja sisäisen valvonnan toimivuudesta.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä organisaation menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta sekä toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelyjä, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkitystä ja niiden toteutumisen todennäköisyyttä, sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi sekä säännönmukaiseksi raportointiseksi.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut

Hämeenlinnan kaupungin ja kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on kaupunginvaltuuston hyväksymä asiakirja, joka ohjaa koko kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja edellyttää, että konsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt.

Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja yhteensovittamisesta ja siitä, että sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytavat, organisaation eri toimijoiden toimivalta, tehtävät, velvoitteet ja vastuut on määritelty ja hyväksytty.

Lautakunnat vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kaikki ne toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kaupungin varojen käytössä ja jotka toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan toteuttamisesta.

Selonteon valmistelu

Toimialojen tulosaluejohdolle ja konsernipalvelujen vastuualuejohdolle suunnatussa selontekokyselyssä pyydettiin selvitystä ja arvioita sisäisen valvonnan järjestämiseen liittyvistä käytännöistä, säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisesta, tavoitteiden toteutumisen seurannasta ja varojen käytön valvonnasta. Kysyttiin myös hankintoihin ja sopimusten hallintaan liittyvistä käytännöistä sekä riskienhallinnan järjestämisestä.

Lisäksi pyydettiin selvitystä vuoden 2024 selonteossa ilmoitettujen kehittämistoimien toteutumisesta, vuoden 2025 aikana havaituista puutteista tai epäkohdista sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa, vuodelle 2026 suunnitelluista kehittämistoimista sekä arvioita merkittävimmistä riskeistä.

Lautakunnat ovat käsitelleet ja hyväksyneet omien vastuualueidensa selonteot ja kaupungin johtoryhmä konsernipalvelujen selonteon helmikuussa.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäinen valvonta toteutuu mm. lähijohtajien suorittamana päivittäisenä työtehtävien seurantana johtotiimeissä, työpaikkapalavereissa ja johtoryhmissä sekä raportointina lautakunnille, kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle.

Sisäisen valvonnan käytännön toimenpiteitä ovat mm. toimivaltuuksien ja vastuiden määrittely kirjallisesti, laskujen hyväksyjien ja tavaroiden tilaajien nimeäminen viranhaltijapäätöksellä, palkkaraporttien tarkastaminen ja hyväksyminen, työaikakirjausten seuranta ja hyväksyminen sekä henkilöstön jaksamisen ja työtyytyväisyyden säännöllinen seuranta. Tulosalueilta saatujen selvitysten perusteella ne toteutuivat hyvin. Joitakin poikkeamia raportoitiin mm. irtaimistoluetteloiden ohjeiden mukaisuuteen sekä työvuorosuunnitteluun, työajan toteutumien kirjaamiseen ja arkistointiin liittyen.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Selontekokyselyssä saatujen vastausten perusteella säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä noudatetaan asianmukaisesti, lukuun ottamatta joitakin raportoituja määräaikojen ylityksiä sekä muita yksittäisiä poikkeamia. Elinvoimapalvelut raportoi peruslausuntojen antamisen määräaikojen ylittymisestä tammi-maaliskuussa TE-uudistuksen muutostilanteesta johtuen.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla opetus-, nuoriso- ja lastenkulttuuripalvelujen tulosalue raportoi viranhaltijapäätöksistä tehtyjen hallintovalitusten määräksi kaksi (oppilasasia) ja lautakunnan päätöksistä tehtyjen hallintovalitusten määräksi yhden (uskontokasvatus). Varhaiskasvatuksen

tulosalueella päiväkodin johtaja ja henkilöstö saivat huomautuksen aluehallintovirastolta (AVI) varhaiskasvatuslain mukaiseen muistutukseen perustuneen valituksen johdosta. Opetuspalvelujen tulosalue raportoi kahdeksasta oppilaspaiikkaa tai erityisen tuen päätöstä koskevasta AVI:n selvityspyynnöstä. Elinvoimapalvelujen vastuualue raportoi neljästä työllisyyspalvelujen toimintaan kohdistuneesta AVI:n selvityspyynnöstä, jotka perustuivat henkilöasiakkaiden lausuntoihin. Niistä ei tullut seuraamuksia.

Kaupunkirakennetoimialan viranhaltijapäätöksistä eniten oikaisuvaatimuksia tehdään viranomaispalvelujen päätöksistä, vuonna 2025 niitä tehtiin yhteensä noin 700, joista suurin osa kohdistui pysäköinti- ja aluevalvontaan. Viranomaispalvelut raportoi yhdestä määräajan ylityksestä liittyen asiakkaan tietopyyntöön. AVI pyysi asiasta selvityksen ja antoi kaupunkirakennetoimialalle huomautuksen asiakirjapyynnön käsittelyn puutteista. Lisäksi infra tulosalue raportoi kunnossapitoon kohdennetuista korvausvaatimuksista, joita käsitellään vuosittain muun muassa liukastumisiin, päällystevaurioihin ja puiden kaatumisiin liittyen.

Vuoden 2025 toimintaan liittyen tulos- ja vastuualuejohto raportoi muutamista väärinkäytöstapauksista, jotka koskivat asiatonta käyttäytymistä (seuraamuksena oli työsuhteen purku), työnantajan tilojen ja välineiden luvatonta käyttöä työajan ulkopuolella sekä yhtä tietosuojarikkomusta. Väärinkäytöstapaukset on käsitelty asianomaisissa yksiköissä.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, hankinnat ja sopimukset

Tavoitteiden ja niiden seurantaindikaattorien sekä talouden seuranta on säännöllistä. Controllerit käyvät talustilannetta läpi toimialojen johtoryhmien kanssa ja lautakunnat seuraavat ylätasoa tavoitteiden toteumatilannetta säännöllisesti. Kaupunginhallitukselle raportoidaan talouden ennusteesta n. kuusi kertaa vuodessa ja kaupunginvaltuustolle kolmannesvuosittain.

Hankintalakia ja hankintaohjeita noudatetaan kattavasti. Hankinnoissa on huomioitu laatuksiteerit, hankintoja on tehty toimivaltuuksien rajoissa ja yli 10 000 euron hankinnoista on selontekojen mukaan tehty viranhaltijapäätös hankintaohjeen mukaisesti. Opetus-, nuoriso- ja lastenkulttuuripalvelujen tulosalue raportoi virheellisestä menettelystä hankintaprosessissa, jonka seurauksena etukäteen maksetuista tavaroista aiheutui taloudellista tappiota toimitusten jäätyä saapumatta toimittajan konkurssista johtuen.

Hämeenlinnan kaupungilla on käytössään Cludia Sopimus -järjestelmä, johon hankintasopimukset tallennetaan. Merkittävät riskit huomioidaan jo sopimusten valmisteluvaiheessa. Tulosalueiden selontekojen perusteella sopimusvalvonta on ajantasaista ja vastuutettua.

Riskienhallinnan järjestäminen

Selontekokyselyn perusteella riskienhallinta on kaupungin toimialoilla säännöllistä ja vastuutettua ja riskien ennakoinnissa on pääosin onnistuttu. Infra tulosalue raportoi epäonnistumisesta useiden investointihankkeiden kustannusten ennustamisessa. Elinvoimapalvelut raportoi Kastellin asiakastilojen heikosta äänieristyksestä, joka vaarantaa asiakkaiden yksityisyyden.

Sisäisessä valvonnassa havaitut merkittävät puutteet tai epäkohdat tilikaudella 2025

Suurin osa tulos- ja vastuualuejohdosta totesi selontekokyselyssä, että merkittäviä puutteita tai epäkohtia ei sisäisessä valvonnassa havaittu. Varhaiskasvatuspalvelut tunnisti puutteita työvuoroluettelojen lainmukaisuudessa sekä varhaiskasvatuspaikkojen myynnin ja oston prosessissa. Opetus-, nuoriso- ja lastenkulttuuripalvelujen tulosalue raportoi puutteista hankintaprosessiin liittyvässä osaamisessa, jota vahvistettiin loppuvuoden lähijohtajakokouksessa. Viranomaispalvelut raportoi tietojärjestelmien rajapintasiirtoihin liittyvistä vaikeuksista, maankäyttö- ja suunnitteluyksikkö puolestaan tunnisti asiakirjahallintaan liittyviä kehittämistarpeita.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittäminen

Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on tarkoitus kehittää seuraamalla kehitystä sekä huolehtimalla prosessikuvausten ja ohjeistusten ajantasaisuudesta. Opetus-, nuoriso- ja lastenkulttuuripalvelujen tulosalueella on tarkoitus kehittää kuntaan sijoitettujen lasten opetusta ja opetuspalveluun liittyvää laskentaa. Varhaiskasvatuspalveluissa panostetaan uuden työvuorosuunnittelujärjestelmän käyttöönottoon sekä varhaiskasvatuspaikan osto-, myynti- ja laskutusprosessin päivitykseen.

Kaupunkirakennetoimialalla sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on tarkoitus kehittää kiinnittämällä huomiota poikkeamiin ja epäkohtiin ja korjaamalla niitä. Lisäksi kehitetään investointien valmistelua sekä perustyön ja laskutuksen laadunhallintaa. Osaamisen kehittämisen johtamista jatketaan. Tulosalueiden ja yksiköiden välisen yhteistyön kehittäminen on jatkuva tavoite.

Konsernipalveluissa sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa on tarkoitus kehittää säännöllisen valvonnan ja seurannan kautta sekä ohjeistusta kehittämällä. Henkilöstöstä huolehditaan hyvän johtamisen avulla. Yhteistyön kehittämistä sidosryhmien kanssa jatketaan systemaattisesti.

Vuoden 2024 selonteoissa suunnitellut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistoimenpiteet ovat tulos- ja vastuualueilta saatujen vastausten perusteella toteutuneet.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäinen tarkastus avustaa kaupungin ylintä johtoa sen valvontavelvollisuuden suorittamisessa. Sisäinen tarkastus tarkastaa ja arvioi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta kaupunginjohdajan hyväksymän vuosisuunnitelman ja kaupungin johdolta mahdollisesti saamiensa muiden toimeksiantojen perusteella. Sen toimintaa ohjaa kaupunginhallituksen hyväksymä sisäisen tarkastuksen toimintaohje.

Vuonna 2025 tarkastukset kohdistuivat ostolaskujen käsittelyyn, käteiskassojen käytön valvontaan, tilapalvelujen ulosvuokrausprosessiin, sidonnaisuusrekisterin ajantasaisuuteen ja oikeellisuuteen sekä infran suunnittelun ja rakentamisen hankkeeseen sekä yhteistyön prosesseihin. Tarkastuksista raportoitiin kaupunginjohtajalle, tarkastuskohteille ja tilintarkastajalle. Annettujen suositusten toteutumista seurataan säännöllisesti.

Sisäinen ilmoituskanava

Hämeenlinnan kaupungilla on käytössä työntekijöille tarkoitettu sisäinen ilmoituskanava, jossa työntekijä pystyy luottamuksellisesti ilmoittamaan havaitsemastaan väärinkäytöksestä. Kyseessä on 1.1.2023 voimaan astuneen ilmoittajansuojelulain mukainen ilmoituskanava ja EU:n whistleblower-direktiivin (2019/1937) täytäntöönpano.

Vuoden 2025 aikana ilmoituskanavaan tehtiin yksi ilmoitus, joka ei kuulunut ilmoittajansuojelulain piiriin, vaan ohjattiin käsiteltäväksi kanavan ulkopuolelle.

Kaupunginhallituksen kokonaisarvio

Kaupunginhallituksen kokonaisarvion mukaan kaupungin hallintoa on pääosin hoidettu toimintaa velvoittavien lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan periaatteiden mukaisesti. Kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan käytännöt ovat olennaisilta osiltaan toimivia ja asianmukaisesti järjestetty.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaympäristö edellyttää kuitenkin jatkuvaa seurantaan. Näiden osa-alueiden tilaa on arvioitava säännöllisesti, jotta mahdolliset kehittämistarpeet tunnistetaan ajoissa ja niihin voidaan kohdistaa oikea-aikaisia toimenpiteitä. Toimialojen tulee kiinnittää erityistä huomiota niihin kehittämistarpeisiin, jotka ovat nousseet esiin niiden omissa arvioinneissa, tilintarkastuksen yhteydessä tai sisäisen tarkastuksen havainnoissa. Toimialojen odotetaan edistävän tarkoituksenmukaisten ratkaisujen valmistelua ja toteuttamista mahdollisuuksiensa mukaan.

1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025 1000 €	2024 1000 €
Toimintatuotot	48 243	52 314
Valmistus omaan käyttöön	739	854
Toimintakulut	-215 562	-201 962
Toimintakate	-166 580	-148 795
Verotulot	178 980	182 010
Valtionosuudet	17 181	14 363
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2 430	2 812
Muut rahoitustuotot	11 236	6 918
Korkokulut	-4 049	-3 472
Muut rahoituskulut	-1 311	-758
Vuosikate	37 888	53 078
Poistot ja arvonalentumiset	-27 054	-30 206
Tilikauden tulos	10 834	22 873
Tilinpäätössiirrot	196	-7 804
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	11 030	15 068

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	22,5	26,0
Vuosikate/Poistot, %	140	176
Vuosikate euroa/asukas	552	776
Asukasmäärä	68 622	68 433

Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa sen määrän, joka tulo-rahoituksesta jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Kun tunnusluvun arvo on vähintään 100 %, oletetaan tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää päteväenä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnittelukaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava talous-suunnittelukautta pitemmällä jaksolla.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista poistonalaista investointitasoa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymissä ei lasketa tätä tunnuslukua.

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa.

Erityisesti silloin, kun kunnan talouden tasapainoa ja liikkumavaraa verrataan muihin kuntiin, on otettava huomioon erot veroprosenteissa. Riittävä tulorahoitus voi kahdessa vertailukunnassa olla saavutettu erilaisella verorasitteella kuntalaisiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattavat olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, mistä syystä tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määrittellä sen perusteella.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Poistoeron lisäyksiä kirjataan varauksia käytettäessä. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat poistoeron, varausten ja rahastojen vähentäminen.

1.3.2. Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärä sekä rahoitustoiminnan eli antolainauksen, lainakannan, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2025 1000 €	2024 1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	37 888	53 078
Tulo-rahoituksen korjaukset	471	-8 504
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-44 411	-100 924
Rahoitusosuudet inv.menoihin	4 253	1 350
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 584	36 605
Toiminnan ja investointien rahavirta	785	-18 395
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-113	-50
Antolainasaamisten vähennys	423	114
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	63 500
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-38 770	-25 270
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 817	3 313
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 432	-1 674
Rahoituksen rahavirta	-5 075	39 932
Rahavarojen muutos	-4 290	21 536
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	146 279	150 569
Rahavarat 1.1.	150 569	129 032
	-4 290	21 536
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	17 743	20 963
Investointien tulo-rahoitus	94,3	53,3
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	1,5
Lainanhoitokate	1,0	2,0
Kassan riittävyys, pv	176	166
Asukasmäärä	68 622	68 433

Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää antolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja rahavarojen lisäämiseen, ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia rahavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

=100*Vuosikate / Investointien omahankintameno

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoito

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua keskimääräistä jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskisaldoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkerroimena 30 pv.

1.3.3. Rahoitusasema ja sen muutokset

Rahoitusasemaa koskevia asioita on käsitelty edellä kohdassa Kaupungin talous.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2025 1000 €	2024 1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	563 276	551 500
Aineettomat hyödykkeet	5 572	5 901
Muut pitkävaikutteiset menot	5 572	5 901
Aineelliset hyödykkeet	351 629	339 083
Maa- ja vesialueet	72 000	66 400
Rakennukset	201 269	207 126
Kiinteät rakenteet ja laitteet	60 724	54 020
Koneet ja kalusto	3 321	3 653
Muut aineelliset hyödykkeet	831	811
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	13 484	7 072
Sijoitukset	206 075	206 515
Osakkeet ja osuudet	168 527	168 657
Muut lainasaamiset	37 518	37 820
Muut saamiset	31	38
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	33	33
Lahjoitusrahastojen varat	30	30
Muut toimeksiannot	3	3
VAIHTUVAT VASTAAVAT	164 588	165 344
Saamiset	18 309	14 775
Pitkäaikaiset saamiset	2 784	3 636
Myyntisaamiset	163	217
Muut saamiset	196	191
Siirtosaamiset	2 425	3 229
Lyhytaikaiset saamiset	15 524	11 139
Myyntisaamiset	3 857	3 103
Lainasaamiset	1 752	953
Muut saamiset	491	1 954
Siirtosaamiset	9 424	5 130
Rahoitusarvopaperit	134 650	123 839
Muut arvopaperit	134 650	123 839
Rahat ja pankkisaamiset	11 629	26 730
VASTAAVAA YHTEENSÄ	727 896	716 877

VASTATTAVAA	2025 1 000 €	2024 1 000 €
OMA PÄÄOMA	384 812	373 782
Peruspääoma	244 013	244 013
Arvonkorotusrahasto		
Muut omat rahastot	97 477	97 477
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	32 292	17 224
Tilikauden yli-/alijäämä	11 030	15 068
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	16 896	17 092
Poistoero	5 196	5 392
Vapaaehtoiset varaukset	11 700	11 700
PAKOLLISET VARAUKSET	6 175	4 137
Eläkevaraukset	152	207
Muut pakolliset varaukset	6 023	3 931
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 082	911
Lahjoitusrahastojen pääomat	369	357
Muut toimeksiantojen pääomat	713	555
VIERAS PÄÄOMA	318 931	320 954
Pitkäaikainen	216 757	225 672
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	210 250	217 981
Lainat julkisyhteisöiltä	0	4
Saadut ennakot	0	0
Muut velat	0	44
Siirtovelat	6 507	7 642
Lyhytaikainen	102 174	95 282
Joukkovelkakirjalainat	10 000	0
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	37 731	38 763
Lainat julkisyhteisöiltä	3	7
Lainat muilta luotonantajilta	21 161	25 344
Saadut ennakot	403	393
Ostovelat	13 017	9 292
Muut velat	1 790	1 609
Siirtovelat	18 071	19 876
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	727 896	716 877

TASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	55,2	54,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	130,3	128,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	43 322	32 292
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	631	472
Lainakanta 31.12., 1000 €	279 145	282 098
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 068	4 122
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	360 174	368 112
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	5 249	5 379
Lainasaamiset, 1000 €	37 518	37 820
Asukasmäärä	68 622	68 433

Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Toimintakertomuksessa tasetiedot tulee esittää siten eriteltyinä, että niistä voidaan laskea taseen tunnusluvut. Toimintakertomuksen tasetarkastelu voidaan tehdä miljoonan tai tuhannen euron tarkkuudella. Kuntajaoston taseen laatimisesta antaman yleisohjeen mukaisesti tarkemmin eritelty, sentin tarkkuudella laadittu tase esitetään tilinpäätöslaskelmat osassa.

Taseen tunnusluvut

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta ja velkaisuutta.

Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat:

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Tunnuksluvun arvo kertoo, kuinka suuri osa kunnan varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Alhainen omavaraisuusaste merkitsee suurta velkarasitetta. Välitettävät varat voivat heikentää omavaraisuusastetta. Omavaraisuus-astetta voidaan arvioida seuraavien viitteellisten ohjearvojen perusteella:

Erinomainen	yli 70 %
Hyvä	50–69 %
Tyydyttävä	30–49 %
Heikko	alle 30 %

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) 1 000 euroa

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä, (alijäämä) euroa/asukas

= $(\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}) / \text{Asukasmäärä}$.

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää. Kuntayhtymässä ei lasketa asukaskohtaista ylijäämää (alijäämää).

Lainakanta 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta.

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin vieraan pääoman erät Joukkovelkakirjalainat, Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, Lainat julkisyhteisöiltä ja Lainat muilta luotonantajilta.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut 31.12., euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymässä ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyvien vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.4. Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty rivi riviltä.

TULOT	1000 EUROA	MENOT	1000 EUROA
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	48 243	Toimintakulut	215 562
Verotulot	178 980	- Valmistus omaan käyttöön	-739
Valtionosuudet	17 181	Korkokulut	4 049
Korkotuotot	2 430	Muut rahoituskulut	1 311
Muut rahoitustuotot	11 236	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät		+/- Pakollisten varausten muutos	-2 038
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-1 750	- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-183
Investoinnit		Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 253	Investointimenot	44 411
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 584	Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta		Antolainasaamisten lisäys	113
Antolainasaamisten vähennys	423	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	38 770
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	Kokonaismenot yhteensä	301 256
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	5 817		
Kokonaistulot yhteensä	299 399		

1.5. Hämeenlinna-konsernin toiminta ja talous

1.5.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

	Y-tunnus	Konsernin omistus- osuus %
Tytäryhtiöt		
Kiinteistöosakeyhtiöt ja asuntoyhteisöt		
Aulangon Kylpylä Oy	1870588-5	51,01
Hämeenlinnan Asunnot Oy (konserni)	0676518-6	100,00
Linnan Isännöinti Oy	0146874-8	100,00
As Oy Hämeenlinnan Keinukatu 1	3457416-8	100,00
Idänpään Toimintakeskus Oy	0689500-1	90,00
KT Oy Harvialantie 420 C	1614663-7	100,00
KT Oy Hämeenlinnan Kaupungintalot	0211271-9	100,00
KT Oy Onesto	0957885-3	100,00
KT Oy Rengon Härkäpirtti	0802361-0	54,17
Linnan Kiinteistökehitys Oy	1059269-5	100,00
KT Oy Hämeenlinnan Kasarmikatu 23	1016348-7	84,36
KT Oy Hämeenlinnan Turuntien Liiketalo	0622492-9	81,04
KT Oy Innopark	1600837-3	100,00
KT Oy Lammin Biokylä 1	2047044-8	70,00
KT Oy Parolantie 104	2098382-5	100,00
Hämeenlinnan Linja-autoasemakiinteistö Oy	0205291-2	100,00
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt		
Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy	1972415-6	100,00
Hämeenlinnan Jäähalli Oy	0896410-3	86,39
Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy	1037204-3	93,06
Hämeenlinnan Pysäköinti Oy	2196076-4	100,00
Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy (konserni)	1711549-6	76,60
HS-Hulevesipalvelut Oy	2879118-2	76,60
Linnan Kehitys Oy	0832624-0	100,00
Verkatehdas Oy	2069302-7	100,00
Hämeenlinnan Teatteri Oy	0205308-5	100,00
Saatiöt ja yhdistykset		
Fredrika Wetterhoff-säätiö (konserni)	0205371-2	100,00
Wetterhoff Oy	0916093-2	100,00
Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiö sr	0698697-4	100,00
Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö sr	0315262-4	100,00
Kuntayhtymät		
Hämeen Maakuntaliitto ky (konserni)	0826048-0	38,94
KT Oy Linnankreivi	0147231-7	23,87
Koulutuskuntayhtymä Tavastia (konserni)	0205303-4	77,24
Tavastia Koulutus Oy	2723578-2	77,24
Kiinteistöliikelaitos ky Tavastia	3298657-2	77,24
Osakkuusyhtiöt		
As Oy Tuuloksentalo	0420267-0	46,48
Hämeen ammattikorkeakoulu Oy (konserni)	2617489-3	44,12
Hämeenlinnan Keilakeskus Oy *	0713492-5	78,62
Jukolan Lintukoto Oy	0756797-4	43,73
Jyrätien Liikuntahallit Oy	0895113-4	33,33
KT Oy Iittalan Lasimäki	1997941-5	33,00
KT Oy Hämeenlinnan Virvelinranta	2125780-9	40,00
KT Oy Lamminraitti	0150635-3	46,00
Talo-Osakeyhtiö Hämeen Suoja *	0205363-2	73,14
Yhdistelemätön osakkuusyhteisö		
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Raatihuoneenkatu 7 A	1812403-6	41,31

*osuus osakkeiden tuottamasta äänivallasta on 1/5.

1.5.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kaupunkikonserniin kuuluu kaupunkiorganisaation lisäksi yhtiöitä, muita yhteisöjä ja säätiöitä. Omistajaohjauksella varmistetaan, että konsernin yhteisöt ottavat toiminnassaan huomioon omistajan tahdon ja toteuttavat niitä tavoitteita, jotka omistaja on yhteisöille asettanut.

Miten konserniohjaus on järjestetty

Konsernijohto vastaa kaupunkikonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan johtamisesta. Vuonna 2025 konsernijohtoon kuului kaupunginhallitus, kaupunginjohtaja ja talousjohtaja.

Kaupunginhallitus ohjaa kaupunkikonsernia ja vastaa yhteisöjen valvonnan järjestämisestä. Konsernin operatiivisesta johtamisesta vastaa kaupunginjohtaja. Konserniyhteisöjen omistajaohjauksesta vastaa talousjohtaja osana konsernijohtoa. Omistajaohjauksen vastuualue vastaa omistajaohjauksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä.

Omistajaohjauksen keskeisiä välineitä ovat yhtiöjärjestys, osakassopimus, henkilövalinnat, konserniohje sekä yhteisöille asetettavat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Omistajaohjauksen periaatteet ja käytännöt on kuvattu tarkemmin kaupungin omistajapoliittisissa linjauksissa (KV 5.2.2024 § 13). Linjauksiin sisältyvät myös kaupungin yhteisökohtaiset omistajastrategiat.

Konserniohjeessa määritellään kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen johdon rooli ja velvollisuudet sekä pelisäännöt sille, miten kaupunki käyttää määräysvaltaa yhteisöissään. Vuoden 2025 alussa noudatettiin konserniohjetta, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.12.2021 § 193. Kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden konserniohjeen kokouksessaan 17.2.2025 § 10, mikä astui voimaan 1.5.2025. Kaupungin tytäryhteisöjen hallitukset ja yhtiökokoukset käsittelevät konserniohjeen ja hyväksyvät sen itseään ja yhteisöä sitovaksi. Myös osakkuusyhtiöiden tulee noudattaa konserniohjetta soveltuvin osin.

Yhteisöjen toiminnan seuranta- ja raportointivastuiden jakautuminen

Omistajaohjauksen yksikkö huolehtii yhteisöjen seurantaan ja valvontaan tarvittavien tietojen keräämisestä ja niiden valmistelusta kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle. Kaupunginhallitus on valinnut kaupungin edustajat yhtiökokouksiin ja antanut edustajille tarvittavat ohjeet. Lisäksi kaupunginhallitus on nimennyt yhtiöitä ja säätiöitä seuraavat viranhaltijat. Tytäryhteisöjen tilintarkastajina toimivat kaupungin tilintarkastusyhteisö tai sen edustajat.

Tavoitteiden asettaminen tytäryhteisöille ja tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto on asettanut kaupungin merkittävimmille tytäryhtiöille talousarvion hyväksymisen yhteydessä vuosittaiset tavoitteet, joiden toteutumista seurataan puolivuositain. Lisäksi kaupunginvaltuusto on omistajapoliittisissa linjauksissa asettanut yhteisöille pitkän tähtäimen tavoitteet, joiden kehittymistä seurataan erikseen julkaistavassa yhteisöjen vuosikatsauksessa.

Vuodelle 2025 kaupunginvaltuusto asetti strategisille tytäryhtiöille yhteensä 33 tavoitetta, jotka koskivat enimmäkseen taloutta, palveluiden käyttöä, omaisuuden hallintaa ja vastuullisuutta. Näillä pyritään omistajapolitiikan linjaamana kehittämään tytäryhteisöjen toimintaa kaupungin strategisten linjausten mukaisesti sekä tukemaan omistaja-arvon pitkäjänteistä kasvua.

Yhtiöiden antamien tilinpäätösraporttien mukaan vuodelle 2025 asetetuista tavoitteista yhteensä 22 tavoitetta toteutui, 8 tavoitetta toteutui osittain ja 3 tavoitetta ei toteutunut. Tavoitteista ja niiden toteutumisesta kerrotaan tarkemmin tilinpäätöskirjan kappaleessa Strategiset tytäryhtiöt.

1.5.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernirakennetta koskevat muutokset

Vuonna 2025 toteutetut konsernirakenteen muutokset koskivat lähinnä kaupungin vähemmistöomistuksessa (omistusosuus alle 20 %) olevia yhtiöitä. Vuoden 2025 aikana kaupunki luopui kolmen omistamansa yhtiön (Asunto-osakeyhtiö Parolantie 27, Kiinteistö Oy litalan keskuskulma, Asunto Oy Alvettulankontu) osakkeista, eikä uusia osakeomistuksia hankittu. Kaupunkiin nähden osakkuusyhteisöasemassa olevan Hämeenlinnan Keilakeskus Oy:n osakkeisiin tehtiin 304.563,78 € arvonalennus, koska osakkeiden tulevan tuoton uskotaan jäävän pysyvästi alle hankintamenon.

Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä Tavastia on sulautunut Koulutuskuntayhtymä Tavastiaan 1.1.2026. Kaupunki myi 23.2.2026 100 % omistamansa Kiinteistö Oy Oneston osakkeet Kanta-Hämeen hyvinvointialueelle.

Merkittävät muutokset yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa

Kaupunkikonsernin kannalta merkittäviä muutoksia yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa ei tilikauden 2025 aikana tapahtunut. Hämeenlinnan Asunnot Oy:n uudiskohteet litalaan ja Keinusareen valmistuivat. Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiön uudiskohteen rakentaminen Keinusareen käynnistyi.

Verkatehdas Oy:n toimintaan vaikutti Opistotalon peruskorjaus. Verkatehdas käynnisti omien tuotantojen tuottamisen pitkän tauon jälkeen ja siirsi Kokous & Kongressi -toimintansa Linnan Kehitys Oy:lle. Linnan Kehitys puolestaan siirsi Kantolan tapahtumapuiston operoinnin Hämeenlinnan kaupungille ja Linnan Kiinteistökehityksen tukipalvelut Linnan Kiinteistökehityksen alaisuuteen.

Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy:n toimitusjohtaja vaihtui 1.10.2025. Lisäksi yhtiö toteutti poikkeuksellisen suuren määrän investointeja, minkä seurauksena mm. Kaurialan stadion ja Hämeenlinnan uimahallin hyppyyllä olivat poissa käytöstä.

Konserniyhteisöjen hallitusten kokoonpanot uudistettiin kevään 2025 kuntavaalien jälkeen. Strategisten tytäryhtiöiden hallitusten asiantuntemusta vahvistettiin riippumattomilla puheenjohtajilla ja varapuheenjohtajilla.

Merkittävimmät tytäryhteisöjen investoinnit ja hankkeet

Kaupungin merkittävimmät tytäryhteisöt toteuttivat investointeja yhteensä 28,6 milj. eurolla vuonna 2025.

HS-Vesi investoi yhteensä 10,7 milj. euroa Hämeenlinnan, Akaan ja Hattulan verkostosaneerauksiin, Hämeenlinnan Mettolan asemakaava-alueen rakentamiseen, sekä Sairion jätevesipumppaamon ja Viittakiven vedenottamon saneerauksiin. Hämeenlinnan Asunnot Oy toteutti yhteensä 3,3 milj. euron investoinnit, mukaan lukien kerrostalo Keinusaareen ja rivitalo Iittalaan. Hämeenlinnan Liikuntahallien 8,5 milj. euron investointeihin kuului mm. Urheilupuiston tekonurmen lämmitystekniikan uusiminen, uuden tekojääradan ja kolmannen tekonurmen rakentamisen käynnistäminen, uimahallin hyppyaltaan korjaus sekä Kaurialan stadionin peruskorjaus.

Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö investoi yhteensä 5,6 milj. euroa, mistä 4 miljoonaa meni uudiskohteeseen ja loput talojen julkisivujen ja käyttövesiputkien saneerauksiin. Linnan Kiinteistökehitys investoi 220 tuhatta euroa Visatalon toimitiloihin, ja Hämeenlinnan Seudun Opiskelija-asuntosäätiö (HOPS) 205 tuhatta euroa kylpyhuonekorjauksiin.

Koulutuskuntayhtymä Tavastian Parolan lukion leasingrahoituksella toteutettu uudisrakennus valmistui vuoden 2025 lopussa. Verkatehtaan Opistotalon investointi kirjataan vuodelle 2026.

Merkittävien tytär- ja osakkuusyhteisöjen toiminnan, tuloksen ja rahoitusaseman kehittyminen

Hämeenlinnan Asunnot Oy:n toimintaan vaikutti uusien investointikohteiden lisäksi kiinteistökannan kunnan heikkeneminen sekä arvaamattomien vesivahinkojen ja muiden korjausta vaativien töiden lisääntyminen. Yhtiön asukasmäärä edellisvuodesta kasvoi, vaikka asuntojen tyhjäkäyttö lisääntyi. Yhtiön nettotulos oli -1,4 milj. euroa, mihin vaikutti tulojen pieneneminen sekä kasvaneet korjauskustannukset. Yhtiön maksuvalmius säilyi hyvänä (quick ratio (qr) 1,0), mutta omavaraisuusaste on heikko (12,3).

Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy:n toimintaan vaikutti erityisesti toimitusjohtajan vaihdos sekä tavanomaista runsaampi määrä merkittäviä investointi- ja korjaushankkeita. Yhtiön tilikauden tulos parani hieman edellisvuodesta, mutta oli edelleen tappiollinen (-478 tuhatta euroa). Yhtiön maksuvalmius merkittävästi heikkeni suurten investointihankkeiden ja ennakkoimattomien korjausten vuoksi (qr 0,6). Kaupungin avustus ei riitä kattamaan investoinneista aiheutuvia kuluja ja poistoja, joten avustustasoa on tulevalle vuodelle tarkistettava. Yhtiön velkamäärä kasvoi, mutta omavaraisuusaste säilyi erinomaisena (54,3 %). Tytäryhtiöiden Hämeenlinnan Jäähalli Oy:n ja Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy:n maksuvalmius ja omavaraisuus ovat erinomaiset.

Hämeenlinnan Pysäköinti Oy:n pysäköintilaitoksissa pitkäaikaisen pysäköinnin määrä kasvoi ja lyhytaikaisen pysäköinnin tulot paranivat. Kerrostalon rakentuminen Asemanrantaan toi yhtiölle uusia velvoitepaikkatuloja. Vaikka yhtiön nettotulos oli positiivinen, sen tilikauden tulos jäi 118 tuhatta euroa tappiolliseksi. Yhtiön oli tehtävä tilinpäätössiirtoja kassansa ylläpitämiseksi. Yhtiön maksuvalmius oli tilinpäätöshetkellä tyydyttävä (qr 0,8). Velvoitepaikkatulojen hiipumisen aiheuttamaan kassavirran

heikkenemiseen on varauduttu korottamalla kaupungin avustusta vuodelle 2026. Yhtiön omavaraisuusaste on tyydyttävä (29,8 %).

Linnan Kiinteistökehitystä haastaa toimistotilamarkkinan hiljentyminen. Yritysten varovaisuus näkyy myös kiinteistökehitystoiminnassa. Yhtiön liikevaihto kuitenkin edellisvuodesta kasvoi ja tilikauden tulos parani. Yhtiön maksuvalmius on erinomainen (qr 2,0) ja taloudellinen asema on vakaa. Yhtiö lyhensi lainoja merkittävästi, mikä paransi yhtiön omavaraisuutta. Omavaraisuusaste on hyvä (40,9 %).

Hämeenlinnan Opiskelija-asuntosäätiön (HOPS) käyttöasteet ovat säilyneet kohtuullisina. Syksyllä asuntoihin tulijoita oli tarjontaa enemmän. Säätiön asuntokanta on vanhaa. Kohteissa oli useita vesivahinkoja, eikä suunniteltuja korjauksia pystytty toteuttamaan. Säätiön maksuvalmius on heikko (qr 0,1) ja myös omavaraisuusaste on heikko (8,8 %).

Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:n (HS-Vesi) toiminta on jatkunut ennallaan. Yhtiö toteutti vuoden aikana merkittäviä saneeraustöitä korjausvelan kurissa pitämiseksi. Yhtiön nettotulos oli 2,9 milj. euroa positiivinen. Liikevaihto kääntyi kasvuun ja kustannuksia saatiin hillittyä. Yhtiön likvidit varat ovat merkittävästi aiemmasta parantuneet ja yhtiön maksuvalmius oli vuoden vaihteessa erinomaisella tasolla (qr 1,5). Omavaraisuusaste on hyvä (40,8 %).

Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö käynnisti 36 asunnon uudiskohteen rakentamisen Keinusaa-reen ja sai valmiiksi kaksi muuta isoa peruskorjauskohdetta. Lisäksi säätiö vahvisti asiakasohjaustaan. Säätiön liikevaihto hieman edellisvuodesta parani, mutta nettotulos heikkeni kohonneiden rahoitusym. kulujen seurauksena. Maksuvalmius on tyydyttävä (qr 0,6) Säätiön lainamäärä kasvoi investointien myötä merkittävästi. Omavaraisuusaste on heikko (9,9 %).

Linnan Kehityksen toiminta jatkui pääasiassa ennallaan. Kokous & Kongressi -toiminta siirtyi yhtiölle Verkatehtaalta ja uutta katalyyttirahastoa pilotoitiin. Hankerahoituksen pienenemisen seurauksena yhtiön liikevaihto pieneni, vaikka kaupungin ostot yhtiöltä kasvoivat. Yhtiön talous on vakaalla pohjalla ja maksuvalmius ja omavaraisuus erinomaisella tasolla (qr 4,9 ja omavaraisuusaste 76,6 %).

Verkatehdas Oy:n tapahtumakeskuksen kävijämäärä edellisvuodesta kasvoi. Yhtiö käynnisti omat tuotannot ja yhtiön Hämeenlinnan Teatteri Oy:n kanssa muodostaman konsernin yhteistyön tiivistäminen jatkui. Yhtiöiden tulokset edellisvuodesta heikkenivät, mikä johtui Verkatehtaalla pääosin Opistotalon remontista ja Teatterilla odotettua pienemmästä kysynnästä sekä vuoden 2025 aikana toteutuneesta valtiosuusleikkauksesta. Verkatehtaan maksuvalmius on välttävä (qr 0,4), kun taas Teatterin maksuvalmius oli tilinpäätöshetkellä hyvä (qr 2,0). Verkatehtaan ja Teatterin omavaraisuusasteet ovat hyvät (45,7 % ja 25,8 %).

Koulutuskuntayhtymä Tavastian ammatillisen koulutuksen opiskelijamäärä kasvoi ja lukiokoulutuksen opiskelijamäärä pysyi ennallaan. Vuoden aikana neuvoteltiin Hämeen ammatti-instituutin (HAMI) liittämistä osaksi Tavastiaa ja toteutus päätös tehtiin alkuvuonna 2026. Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä Tavastia sulautui Koulutuskuntayhtymään 1.1.2026. Vuoden 2025 aikana Tavastia

pääsi mukaan OKM:n ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeiluun, mikä toteutetaan vuosina 2026-2033. Kuntayhtymän tulos pieneni merkittävästi ammatillisen koulutuksen rahoitusleikkauksen seurauksena. Tulos säilyi kuitenkin sopeutustoimenpiteiden ansiosta ylijäämäisenä. Kuntayhtymän likvidit varat ovat suuret (10,6 milj. euroa) ja maksuvalmius hyvä. Omavaraisuus on hyvällä tasolla (47,5 %).

Hämeen Ammattikorkeakoulu Oy:n (HAMK) vuosi oli taloudellisesti ja toiminnallisesti vahva. Toiminnan kasvu näkyi erityisesti lukuvuosimaksujen ja hanketoiminnan rahoituksen lisääntymisenä. HAMK lanseerasi kaksi uutta yksikköä (korkeakoulupedagogiikan tutkimus- ja kehittämissyksikkö ja innovaatioyksikkö) ja käynnisti Riihimäen asemakampushankkeen suunnittelun. Keskustelut Hämeenlinnan keskustakampuksen toteuttamisesta jatkuivat. HAMKin vuoden 2025 tulos oli vahvasti positiivinen (3,5 milj. euroa). Maksuvalmius oli tilinpäätöshetkellä erinomainen (qr 3,1) ja omavaraisuusaste on erinomainen (84,9 %).

Tarkemmat tiedot yhteisöjen talouden ja toiminnan kehittymisestä löytyvät keväällä julkaistavasta Yhteisöjen vuosikatsauksesta.

Merkittävien tytä- ja osakkuusyhteisöjen toimintaan liittyvät olennaiset riskit ja epävarmuustekijät

Merkittävimpien yhteisöjen raportoimat riskit liittyvät pääosin toimintaympäristön muutoksiin, tulojen vähenemiseen, henkilöstöresurssien riittävyyteen, sekä kiinteistöjen korjausvelan ja rahoituskustannusten kasvuun. Valtiontalouden sopeuttamistoimet, hankerahoituksen muutokset ja kaupungin heikentyneet talousnäkymät mainitaan epävarmuustekijöinä. Yllättävät putkivuodot ja omistajan tekemät päätökset nousivat myös esiin riskeissä.

Riskejä pyritään hillitsemään mm. suunnitelmallisella, resurssien puitteissa tehtävällä kiinteistönhallinnalla, tarkalla talouden seurannalla sekä omistajan kanssa käytävällä vuoropuhelulla.

Muut konsernin kannalta tärkeät tapahtumat

Muita konsernin kannalta tärkeitä tapahtumia ei vuoden 2025 aikana ollut.

1.5.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Konserniyhtiöiden toimintaan ei odoteta merkittäviä muutoksia. Yhtiöt tähtäävät liikevaihdon kasvuun, mutta moneen yhtiöön vaikuttavaan rakentumisen piristymiseen tai yritysten varovaisuuden vähenemiseen ei täysin vielä uskota. Liikevaihdon kasvattamiseksi tehtyjen investointien odotetaan tuottavan tulosta. Etätyötrendin jatkuminen haastaa edelleen ja valtiontalouden tiukkenemisestä johtuvan rahoituksen vähenemisen odotetaan vaikuttavan konserniin myös jatkossa.

Konserniyhtiöiden kiinteistökanta vanhenee edelleen ja yhtiöiden on tehtävä toimenpiteitä korjausvelan hillitsemiseksi. Monen kiinteistöyhtiön heikko taloustilanne ja korjausvelan kasvu tulevat

nostamaan kaupunkiin kohdistuvia rahoituspaineita lähitulevaisuudessa. Yhtiöt pyrkivät parantamaan tilannetta myös mm. energiatehokkuuteen ja korjauskustannusten ennakointiin liittyvillä toimenpiteillä.

Konsernirakenteeseen ei odoteta merkittäviä muutoksia lähivuosina. Mikäli uuden hankintalain 10 % vähimmäisomistusvaatimus astuu voimaan, kaupungin tehtäväksi tulee useita vähemmistöomistuksiin kohdistuvia toiminnallisia ja taloudellisia järjestelyjä. Kaupungin tytä- tai osakkuusyhtiöihin ei hankintalain muutos merkittävällä tavalla vaikuta.

1.5.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Miten konsernivalvonta on järjestetty

Kaupungin konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto. Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seurantaan, analysointia ja raportointia sekä konserniohjeen, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisen seurantaan. Yhteisöjen sisäisen valvonnan toteuttamisesta vastaavat yhteisöjen hallitukset. Sisäisellä valvonnalla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus, taloudellisuus, tuloksellisuus ja päästösten perusteena olevan tiedon riittävyys, oikeellisuus ja luotettavuus. Toimivallan ja vastuiden jako konserniohjauksessa on kuvattu selkeästi kaupungin hallintosäännössä sekä omistajaohjauksen periaatteissa ja konserniohjeessa.

Konsernivalvontaa on toteutettu monenlaisen raportoinnin sekä yhteisöjen kanssa käytyjen keskustelujen avulla. Konsernijohtoon edellyttävät asiat on kerrottu konserniohjeessa. Kaupunginhallituksen nimeämällä viranhaltijoilla on oikeus osallistua läsnäolo- ja puheoikeuksin merkittävimpien tytäryhtiöiden ja säätiöiden hallitusten kokouksiin. Tarkastuslautakunta arvioi yhtiöille asetettavien tavoitteiden toteutumista.

Onko valvonnassa havaittu puutteita

Konsernivalvonnassa ei ole havaittu merkittäviä puutteita kuluneella tilikaudella. Tytäryhteisöt ovat antaneet kaupunginhallitukselle kaupunkikonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Kaupunginhallituksen nimeämät strategiset tytäryhtiöt ovat raportoineet taloudestaan ja toiminnastaan sekä riskeistä ja niiden hallinnasta puolivuositain sekä talousarvio- ja tilinpäätösraportoinnin yhteydessä. Myös muut merkittävimmät yhteisöt ovat jättäneet tilinpäätösraporttinsa. Pienimpien yhtiöiden osalta seuranta on tehty pääasiassa yhtiökokouksissa saatavan informaation avulla. Strategiset tytäryhtiöt ovat raportoineet tavoitteiden toteutumisesta tilinpäätösraporteissaan.

Kaupungin tarkastustoimi on toteuttanut yhdessä omistajaohjauksen yksikön kanssa kaikkiin kaupungin tytäryhteisöihin kohdistuvan sisäisen valvonnan selonteon, jonka avulla seurataan konserniohjeen noudattamista sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista.

Tytäryhteisöt ovat pääsääntöisesti järjestäneet sisäisen valvontansa asianmukaisesti valtuuston edellyttämällä tavalla. Tytäryhteisöjen toiminnan ja tavoitteiden seuranta ja raportointi on säännöllistä ja poikkeamiin puututaan välittömästi. Yhteisöjä ohjeistetaan valvonnan perusteella tarvittavista toimenpiteistä käytännössä reaaliajassa sitä mukaa, kun asioita tulee ilmi. Riskikartoitukset on tehty ja ne ovat ajan tasalla. Riskienhallinnan raportointi on pääosin säännöllistä ja vastuutettua toimintaa. Konserniohjetta on noudatettu pääsääntöisesti hyvin. Konserniohjeen noudattamista koskevista poikkeuksista keskustellaan yhteisöjen johdon kanssa. Konsernijohdon ennakkokantaa edellyttävien asioiden noudattamisessa ei tilikauden aikana havaittu merkittäviä puutteita.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja -palvelujen käyttöä koskevassa valvonnassa ei ole havaittu puutteita. Useimmat kaupunkikonsernin yksiköistä käyttävät konsernitiliä sekä sijoitus- ja laina-asioissa talouspalvelujen asiantuntemusta. Henkilöstöasioissa yhtiöt ovat saaneet henkilöstöpalveluilta apua palkka-, rekrytointi- ja henkilöstöasioihin. Omistajaohjauksen vastuualue on huolehtinut konserniyhteisöjen yleisestä tuesta.

Miten konsernivalvontaa kehitetään

Konsernivalvontaa kehitetään jatkuvasti. Vuoden 2026 painopisteenä on edelleen konserniraportoinnin ja tiedonhallinnan kehittäminen. Vuoden 2026 aikana käynnistetään omistajapoliittisten linjausten päivitystyö, minkä yhteydessä uusitaan myös yhtiökohtaiset linjaukset / omistajastrategiat. Samalla uudistetaan yhtiöiden tavoiteohjausta ja seurantaa.

Tiedonkulku ja sen optimointi on jatkuvaluontoinen prosessi, jota toteutetaan ympäri vuoden. Operatiiviset keskusteluyhteydet yhtiöihin pyritään pitämään joustavina ja tehokkaina.

1.5.6. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	1.1.-31.12.2025	1.1.- 31.12.2024
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	116 043	120 399
Toimintakulut	-280 532	-267 955
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 702	1 052
Toimintakate	-162 787	-146 503
Verotulot	176 768	179 891
Valtionosuudet	45 246	42 893
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 083	1 858
Muut rahoitustuotot	11 464	7 628
Korkokulut	-8 421	-8 130
Muut rahoituskulut	-1 226	-231
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2 901	1 125
Vuosikate	62 128	77 407
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-42 621	-46 702
Omistuksen eliminointierot	0	159
Arvonalentumiset	-3 221	-3 387
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-45 843	-49 930
Tilikauden tulos	16 285	27 476
Tilinpäätössiirrot	-221	-8 227
Tilikauden verot	-169	-310
Laskennalliset verot	-398	-196
Vähemmistöosuudet	-925	-274
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	14 573	18 470
KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toimintatuotot / Toimintakulut %	41,4 %	44,9 %
Vuosikate / Poistot %	136 %	155 %
Vuosikate, euroa / Asukas	905	1 131
Asukasmäärä	68 622	68 433

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / Toimintakulut

Konsernin koko ja konserniin kuuluvien yhteisöjen luonne vaikuttaa tunnusluvun arvoon ja selittävät konsernikohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa konsernin tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, konsernin tulorahoitus on riittävä.

Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut käyttöön seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \times \text{Vuosikate} / (\text{Suunnitelman mukaiset poistot} + \text{Arvonalentumiset})$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan konsernin tulorahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä konsernitilinpäätökseen yhdisteltävien yhteisöjen ja säätiöiden vuotuista poistonalaisten investointien tasoa. Tulorahoituksen voidaan katsoa olevan riittävä, jos poistot kattavat pitkällä aikavälillä keskimääräiset poistonalaiset investoinnit.

Vuosikatteen ja poistojen suhde on myös yksi kuntalain 118 §:n mukaisista kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa käytettävistä tunnusluvuista. Tämän tunnusluvun mukaan kunta on erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa, jos tunnusluvun arvo on alle 80 % kaksi tilikautta peräkkäin yhdessä muiden laissa määriteltyjen kriteerien kanssa.

Jos vuosikate on negatiivinen, on konsernin tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Konsernikohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Keskimääräistä, kaikkia kuntakonserneja koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Muun muassa konserniyhteisöjen toimintojen sisältö vaikuttaa vuosikatetavoitteen määrittämiseen konsernissa.

Asukasmääränä tunnusluvun laskennassa käytetään kunnan asukaslukua tilikauden lopussa. Kuntayhtymäkonsernissa asukasmäärää ja asukaskohtaista tunnuslukua ei esitetä.

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	31.12.2025	31.12.2024
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	62 128	77 407
Tilikauden verot	-169	-310
Tulorahoituksen korjaukset	-913	-9 123
Toiminnan rahavirta yhteensä	61 046	67 974
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-80 473	-116 526
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 253	1 250
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 930	39 167
Investointien rahavirta yhteensä	-72 290	-76 108
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11 244	-8 134
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-93	-6
Antolainasaamisten vähennykset	54	0
Antolainauksen muutokset yhteensä	-39	-6
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	54 559	51 002
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-52 175	-26 164
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 263	8 613
Lainakannan muutokset yhteensä	8 647	33 451
Oman pääoman muutokset	0	-67
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	147	273
Vaihto-omaisuuden muutos	22	35
Saamisten muutos	-2 784	1 394
Korottomien velkojen muutos	2 167	-4 669
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-449	-2 967
Rahoituksen rahavirta	8 160	30 411
Rahavarojen muutos	-3 084	22 276
Rahavarat 31.12.	161 521	164 605
Rahavarat 1.1.	164 605	142 329
Rahavarojen muutos	-3 084	22 276
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-19 528	-7 356
Investointien tulorahoitus, %	81,5 %	67,1 %
Laskennallinen lainanhoitokate	1,0	1,3
Lainanhoitokate	1,2	2,5
Kassa riittävyys, pv	139	143
Asukasmäärä	68 622	68 433

Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja rahavarojen lisäämiseen, ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia rahavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä siltä osin kuin kertymä on laskettavissa. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \times \text{Vuositake} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoito

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuositake} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua keskimääräistä jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Konsernitilinpäätöksen laskennallista lainanhoitokatetta käytetään yhtenä tunnuslukuna kuntalain 118 §:n mukaisessa kunnan erityisen vaikean taloudellisen aseman arvioinnissa. Kuntalain 118 §:n mukainen tunnusluvun raja-arvo on 0,8.

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Lainanhoitokate kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos konsernin lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Maksuvalmius

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Konsernin maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa konsernin rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista konsernin tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Konsernituloslaskelmasta:

Toimintakulut

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Tilikauden verot

Konsernin rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainasaamisten lisäykset

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys voidaan esittää myös kuukausittaisena lukusarjana tai graafisesti. Rahavarojen määränä käytetään tällöin joko kuukauden päiväkohtaista keskiarvoa tai valittua kuukauden määräpäiväsaldoa. Kassasta maksuina käytetään kuukauden kassasta maksuja ja päiväkertoimena 30 pv.

KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

	31.12.2025	31.12.2024
VASTAAVAA	1000 €	1000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	789 975	760 734
Aineettomat hyödykkeet	6 580	6 951
Muut pitkävaikutteiset menot	6 389	6 951
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hyödykkeet	191	0
Aineelliset hyödykkeet	734 744	706 295
Maa- ja vesialueet	82 808	76 689
Rakennukset	426 457	428 573
Kiinteät rakenteet ja laitteet	135 851	127 849
Koneet ja kalusto	53 407	55 467
Muut aineelliset hyödykkeet	3 966	3 133
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	32 255	14 584
Sijoitukset	48 651	47 488
Osakkuusyhteisöosuudet	45 689	43 987
Muut osakkeet ja osuudet	2 768	3 011
Muut lainasaamiset	101	390
Muut saamiset	92	100
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 452	1 644
VAIHTUVAT VASTAAVAT	187 235	187 419
Vaihto-omaisuus	265	287
Saamiset	25 450	22 528
Pitkäaikaiset saamiset	3 244	4 138
Lyhytaikaiset saamiset	22 206	18 390
Rahoitusarvopaperit	138 642	127 818
Rahat ja pankkisaamiset	22 878	36 787
VASTAAVAA YHTEENSÄ	978 662	949 797
	31.12.2025	31.12.2024
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		
OMA PÄÄOMA	404 702	390 104
Peruspääoma	244 013	244 013
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	604	604
Arvonkorotusrahasto	679	679
Muut omat rahastot	100 434	100 409
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	44 398	25 928
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	14 573	18 470
VÄHEMMISTÖOSUUDET	26 235	25 310
PAKOLLISET VARAUKSET	6 175	4 137
Eläkevaraukset	152	207
Muut pakolliset varaukset	6 023	3 931
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 584	2 630
VIERAS PÄÄOMA	538 966	527 616
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	410 156	408 536
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	15 925	16 904
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	60 319	53 292
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	52 565	48 884
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	978 662	949 797
	2025	2024
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	44,2 %	44,0 %
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	158,2 %	152,7 %
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 €	58 971	44 398
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas	859	649
Konsernin lainakanta €/asukas	6 856	6 749
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	470 475	461 828
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	554 208	564 587
Lainat ja vuokravastuut €/asukas	8 076	8 250
Konsernin lainasaamiset 31.12. 1000 €	101	390
Kunnan asukasmäärä	68 622	68 433

Konsernitaseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat konsernin omavaraisuutta ja velkaantuneisuutta.

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Koko pääoma kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Tunnusluvun arvo kertoo, kuinka suuri osa kunnan varallisuudesta on rahoitettu omalla pääomalla. Alhainen omavaraisuusaste merkitsee suurta velkarasitetta. Välitettävät varat voivat heikentää omavaraisuusastetta. Omavaraisuusastetta voidaan arvioida seuraavien viitteellisten ohjearvojen perusteella:

Erinomainen	yli 70 %
Hyvä	50–69 %
Tyydyttävä	30–49 %
Heikko	alle 30 %

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku konsernien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

$$= \text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$$

Luku osoittaa, paljonko konsernilla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

$$= [\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$$

Luku osoittaa konsernin asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää. Kuntayhtymän konsernissa ei asukaskohtaista tunnuslukua ei esitetä.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin vieraan pääoman erät Joukkovelkakirjalainat, Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta, Lainat julkisyhteisöiltä ja Lainat muilta luotonantajilta. Lyhennyttyä konsernikaavaa käytettäessä konsernin lainakanta muodostuu korollisen vieraan pääoman eristä.

Konsernin lainat, euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päätymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymän konsernissa ei asukaskohtaista lainamäärää esitetä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Joukkovelkakirjalainat + Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta + Lainat julkisyhteisöiltä + Lainat muilta luotonantajilta + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä konsernin lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä. Kuntayhtymän konsernissa ei asukaskohtaista lainamäärää lasketa.

Konsernin lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja konsernin omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Konsernin henkilöstömäärä

Toimintakertomuksessa on suositeltavaa esittää kunnan ja sen tytäryhteisöjen palveluksessa olevien henkilöiden keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana, jos tietoa ei ole saatavana henkilötyövuosina.

1.5.7. Strategiset tytäryhtiöt

Strategisten tytäryhtiöiden valtuustoon nähden sitovat tavoitteet 2025

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Vuoden 2025 aikana kaupungin tytäryhteisöjen toimintaa ohjasivat Hämeenlinnan kaupungin konserniohjeet (KV 13.12.2021 § 193), Hämeenlinnan kaupungin hallintosääntö sekä Hämeenlinnan kaupungin omistajapoliittiset linjaukset (KV 3.10.2022 ja KV 17.2.2025).

Kaupungin omistajapolitiikan tavoitteena on tytäryhteisöjen toiminnan kehittäminen kaupungin strategisten linjausten mukaisesti sekä omistaja-arvon pitkäjänteisen kasvun tukeminen. Omistajapoliittisissa linjauksissa on asetettu kaupungin keskeisimmille yhteisöille pitkän tähtäimen tavoitteet, joiden kehittymistä seurataan yhteisöjen vuosikatsauksessa. Tämän lisäksi kaupungin strategisille tytäryhtiöille on talousarviossa asetettu valtuustoon nähden sitovat tavoitteet vuodelle 2025. Tavoitteet perustuvat kaupunkistrategiassa esitettyihin arvoihin, visioon ja kaupunkitason tavoitteisiin. Valtuuston hyväksymät tavoitteet ovat yhtiöiden kanssa tehtävien palvelusopimusten lähtökohtina.

Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan tavoitteiden toteutumisesta puolivuotisraporttien ja tilinpäätösraportoinnin yhteydessä.

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja niiden toteumat ovat seuraavat:

Hämeenlinnan Asunnot Oy (konserni)

Hämeenlinnan Asunnot Oy omistaa ja vuokraa hallinnoimiaan vuokra-asuntoja. Yhtiö tarjoaa asuntoja kuntalaisille kaikissa elämän vaiheissa.

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Yhtiö keskittyy kiinteistökan- nan tervehdyttämiseen oman taloutensa kannalta kestävällä tavalla; a. nettotulos pois lukien kerta- luonteiset arvonalentumiset > 0 b. korjaukset ja investoinnit to- teutuvat suunnitellusti c. yhtiön kannattamattomien kiinteistöjen määrä vähenee edellisvuodesta	a. nettotulos pl. arvonalentu- miset (€) b. kyllä/ei c. kannattamattomien kiinteis- töjen määrä vs. v 2024	a. -1.549.453,32 € b. kyllä c. 55 kpl (46 kpl v 2024). Kaksi kiin- teistöä saatu ihan loppuvuonna kaupattua. Yhden kohteen osalta odotellaan MML:n päätöstä ja sit- ten sen saa myyntiin	Toteutuu osittain

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Yhtiö jatkaa osaltaan Hiilineutraali Hämeenlinna 2035 -tavoitteen toteutumisen edistämistä; yhtiön veden- ja energiankulutus laskee edellisvuodesta	a. vedenkulutuksen muutos (% edellisvuodesta) b. energiankulutuksen muutos (% edellisvuodesta)	a. vedenkulutus 1 % kasvua edelliseen vuoteen verrattuna b. kaukolämpö -6 %, sähkön kulutus + 12 %. Siirrytty edelliseen vuoteen verrattuna useassa kohteessa öljystä maalämpöön, joten sähkönkulutus kasvanut	Toteutuu osittain
Työllistämistoimiin osallistuminen	selostus tehdyistä työllistämistoimista	Palkattuna kesätyöntekijä 3 kuu-kautta sekä elokuusta alkaen yksi henkilö asiakaspalveluun	Toteutuu
Yhtiö teettää yhteistyössä omistajaohjauksen kanssa ja asumiskaupunkiohjelman valmistelun yhteydessä selvityksen erilaisista tuki- ja pääomitusmahdollisuuksista Hämeenlinnan Asunnot Oy:n korjausvelan pienentämiseksi, asuntokannan uudistamiseksi ja kehittämiseksi sekä yhtiön taloudellisen aseman vahvistamiseksi pitkällä aikavälillä. Selvitetään muun muassa oman pääoman ehtoisen sijoituksen mahdollisuudet, sekä valtioneuvoston asettamat mahdolliset rajoitteet. Yhtiön mahdollisen pääomituksen tulee olla kertaluonteinen mahdollistaja yhtiön toiminnan ja talouden kestävyden vahvistamiseen pitkällä aikavälillä, ei jatkuvaa tukea. Pääomituksen toteuttamisen edellytyksenä on selvä vaikutus yhtiön ja konsernin taloudellisen tilan parantumiseen. Selvityksen pohjalta esitetään mahdolliset toimenpiteet.	selostus tehdyistä toimista	Yhtiö on teettänyt laajan selvityksen yhtiön taloudellisesta tilanteesta ja sen vaikutuksista tuleville vuosille. Selvityksessä on otettu kantaa eri skenaarioiden kautta, mitä yhtiön tilanne olisi eri pääomistusten osalta.	Toteutuu osittain

Selitys poikkeamille: Talouden osalta tyhjäkäyttö lisääntyi edellisestä vuodesta huomattavasti ja sen merkitys kokonaisuudelle oli merkittävä. Teknisiä korjauksia sopeutettiin mahdollisuuksien mukaan toiminnassa, mutta ne ylittyivät reilusti. Yllättäviä laajoja korjaustarpeita ja vesivuotoja tuli lähes viikoittain. Kiinteistöjen vähentämisessä yhden kohteen osalta on ollut vielä Hauhon kunnan aikaisia tietoja MML:n tiedoissa ja niiden korjaaminen oikeaksi vienyt aikaa. Kohdetta ei ole saatu vielä myyntikuntoon.

Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy (konserni)

Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy on osakeyhtiö, joka tuottaa liikuntapalveluita. Yhtiö hoitaa ja hallinnoi areenoita, liikuntahalleja, suurkenttiä, uimahalleja ja sisäliikuntatiloja sekä tuottaa liikunnanohjauspalveluita ja liikuntaan liittyviä tukipalveluita. Yhtiön tytäryhtiöitä ovat Hämeenlinnan Jäähalli Oy ja Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy.

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Liikuntahallit -konserni toimii tehokkaasti ja taloudellisesti; a. yhtiöiden nettotulokset > 0 b. nettotulokset paranevat edellisvuodesta	a. yhtiöiden nettotulokset (€) b. yhtiöiden nettotulosten muutokset vuoteen 2024 verrattuna	Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy -477 980 / -522 225 € Hämeenlinnan Jäähalli Oy 134 845 € / 84 388 € Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy -14 450 € / 12 291 € Yhtiöiden nettotulokset ovat osittain parantuneet.	Toteutuu osittain
Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy:n tarjoamat palvelut vastaavat käyttäjien tarpeisiin; asiakastytyväisyyskysely tulos vähintään 3,9 (asteikolla 1-5)	Asiakastytyväisyyskyselyn tulos.	Hämeenlinnan kaupunki teetti kyselyn Hämeenlinnan Liikuntahallien toiminnoista liikuntapaikkakohtaisesti syksyllä 2025. Vastauksista vastaako liikuntapaikka tarpeita keskimääräinen tulos 3,9.	Toteutuu
Yhtiö jatkaa osaltaan Hiilineutraali Hämeenlinna 2035 -tavoitteen toteutumisen edistämistä	selostus tehdyistä toimenpiteistä	Hiilineutraalisuustavoitteeseen on kiinnitetty erityisesti huomiota käynnistetyissä liikuntapaikkarakentamisen hankkeiden suunnittelussa sekä toteutuksessa. Kiinteistöissä vähäisempiä suoria toimenpiteitä, kuten valaisinvaihtoja led-valaisimiksi. Energiankulutusta seurataan aktiivisesti.	Toteutuu
Työllistämistoimiin osallistuminen	selostus tehdyistä työllistämistoimista	Tilikauden aikana ollut kaksi henkilöä työkokeilussa. Työllistämisyhteistyötä tehty Koulutuskuntayhtymä Tavastian kanssa.	Toteutuu

Selitys poikkeamille: Liikuntahallit Oy:n osalta parantunutta tulosta selittää lisääntynyt avustus, toisaalta Palloiluhalli Oy:n tulos on heikompi kuin aiemmin johtuen osin avustuksen pienenemisestä. Jäähalli Oy:n osalta tulosvaikutteisia korjauskustannuksia on toteutettu vähemmän. Kyselyt uudistetaan 2026 aikana.

Hämeenlinnan Pysäköinti Oy

Hämeenlinnan Pysäköinti Oy:n tehtävänä on julkisten pysäköintipalvelujen järjestäminen, pysäköintinvalvonnan koordinointi sen hallinnassa olevilla alueilla ja pysäköintilaitosten omistaminen, raken-
nuttamisen ja ylläpito.

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Hämeenlinnan Pysäköinti Oy toimii kannattavasti oman tulorahoituksensa puitteissa ja siten että sen maksuvalmius pitkällä tähtäimellä säilyy; a. liikevoitto > 600 000 € b. nettotulos > 0 c. pysäköintitalojen liikevaihdon kasvu > + 3 %	a. liikevoitto (€) b. nettotulos (€) c. pysäköintitalojen liikevaihdon muutos edellisvuodesta (%)	a. 944 t€ b. 414 t€ c. +9,0 %	Toteutuu
Yhtiö vahvistaa sidosryhmäviestintäänsä siten, että ymmärrys yhtiön toiminnasta ja näkymistä paranee	selostus tehdyistä toimenpiteistä	Yhtiön uudistetut verkkosivut julkaistiin kesäkuussa ja sidosryhmäviestintää on tiivistetty.	Toteutuu
Yhtiö jatkaa osaltaan Hiilineutraali Hämeenlinna 2035 -tavoitteen toteutumisen edistämistä; yhtiö kehittää yhteistyössä kaupungin kanssa sähköautojen latausmahdollisuuksien lisääntymistä ja monipuolistumista Hämeenlinnassa.	selostus tehdyistä toimenpiteistä	Alkuvuodesta Kaivoparkkiin ja Keinuparkkiin tehtiin lisää sähköautojen latauspisteitä. Uusia latauspisteitä lisättiin niin perus- kuin hidaslataukseen.	Toteutuu
Työllistämistoimiin osallistuminen	selostus tehdyistä työllistämistoimista	Kaupungin kesätyösetelillä palkattiin kolme nuorta kesätöihin yhdessä Linnan Kiinteistökehityksen kanssa.	Toteutuu

Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy (konserni)

Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:n tehtävänä on huolehtia toiminta-alueellaan talousveden hankinnasta ja jakelusta sekä jätevesien ja hulevesien poisjohtamisesta ja jätevesien puhdistamisesta. Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy tuottaa vesihuoltopalveluita Hämeenlinnan, Hattulan ja Akaan asukkaalle, yhteisöille ja elinkeinoelämälle.

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
HS-Vesi toimii kannattavasti, oman tulorahoituksensa puitteissa; a. nettotulos > 0 b. yhtiön perimät vesihuollon maksut ovat keskimääräisiä vesihuoltolaitosten maksuja edullisemmat	a. nettotulos (€) b. vesihuollon maksut Vesilaitosyhdistyksen keräämien vesihuoltolaitosten vertailuhintojen keskiarvoon verrattuna	a. nettotulos n. 527 000 € b. 2/2025 julkaistussa vertailuhintojen vertailussa HS-Veden taksat olivat alle keskiarvon sekä omakotieitä kerrostaloissa	Toteutuu

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Yhtiö jatkaa vedenhankinnan turvaamiseen ja omaisuuden hallinnan parantamiseen tärkeitä kehittämistoimia; a. kriittisen jätevesiverkoston selvilläoloaste-% nousee b. yhtiön 10 vuoden laitosinvestointien saneerausohjelmaa toteutettu suunnitellusti	a. kyllä/ei b. kyllä/ei	a. selvilläoloaste v 2024 lopussa 33 % ja vuoden 2025 lopussa 36 % b. noudatettu investointiohjelmaa kokonaisvolyymien osalta, vuoden aikana kohteet hieman muuttuneet tarpeiden mukaan	Toteutuu
Jätevedenpuhdistamoilla saavutetaan ympäristöluvan mukaiset lupaehdot valvojan viranomaisen hyväksymällä tavalla	kyllä/ei	Paroilla ja Lammilla lupaehdot saavutettiin, Akaan puhdistamolla neljännesvuosikeskiarvot eivät täyty tyypin puhdistustehon osalta toisella ja neljännessä vuosineljänneksellä. Fosforin puhdistusreduktio jäi hieman vaatimuksesta toisella vuosineljänneksellä ja samoin lähtevän veden pitoisuus.	Ei toteudu
Yhtiö jatkaa osaltaan Hiilineutraali Hämeenlinna 2035 -tavoitteen toteutumisen edistämistä	selostus tehdyistä toimenpiteistä	HS-Vesi on mukana Loimua Oy:n jäteveden hukkalämpöä hyödyntävän lämpöpumppulaitoksen rakentamisessa Paroisten jätevedenpuhdistamolle.	Toteutuu
Työllistämistoimiin osallistuminen	selostus tehdyistä työllistämistoimista	Sopivia henkilöitä sopiviin tehtäviin ei ollut tarjolla nykyisessä turvallisuustilanteessa	Ei toteudu

Selitys poikkeamille: Akaan viemäriverkostoalueella on vielä runsaasti huonokuntoista putkistoa, minkä seurauksena puhdistamolle tulee ajoittain runsaasti vuotovesiä, jotka heikentävät puhdistustulosta. Akaan puhdistamoa ei ole aikanaan suunniteltu tyypinpoistolaitokseksi. Laitosta kehitetään koko ajan, jotta myös tyypinpoistoa saadaan tehostettua. Työllistämistoimenpiteisiin osallistuminen hyvin haastavaa vesihuoltotoiminnan riskienhallinnan näkökulmasta.

Linnan Kehitys Oy

Elinkeinoyhtiö, jonka tärkeimpänä tehtävänä on lisätä Hämeenlinnan tunnettua ja taloudellista kasvua. Yhtiö haluaa kasvaa halutuksi ja luotettavaksi kumppaniksi elinkeinosektorilla.

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Linnan Kehitys toimii kannattavasti, oman tulorahoituksensa puitteissa; viimeisen + edellisten tilikausien voitto > 0	viimeisen + edellisten tilikausien voitto (€)	Viime tilikausi +56 t€ Kolme viimeistä tilikautta +324 t€	Toteutuu

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Tiedolla johtamisen vahvistamisen seurauksena Linnan Kehityksen tehokkuus ja vaikuttavuus paranee	selostus tehdyistä toimenpiteistä ja niiden vaikutuksista yhtiön talouteen ja toimintaan	Yrityksen uusittu CRM on otettu käyttöön. Yhtiön tekoälykyvykkyysä parannettu luomalla omia tekoälyagentteja ja kouluttamalla henkilöstöä. Asiakassegmentoinnin prototyyppi on tehty ja sitä on kokeiltu kestävän tuotannon alueella.	Toteutuu
Linnan Kehityksen palveluita käyttäneet asiakkaat kokevat yhtiön tuottamat palvelut laadukkaiksi ja hyödyllisiksi; a. asiakastyytyväisyys NPS > 70 b. yritystyytyväisyystutkimuksissa positiivinen kehitys edellisiin mittauksiin verrattuna	a. asiakastyytyväisyys (NPS) b. yritystyytyväisyystutkimusten tulokset ja muutos edellisestä	a. NPS 92 b. EK:n Kuntarankingissa 2025 Hämeenlinnan sijoitus oli 13. (vuonna 2023 15.)	Toteutuu
Kaupunkistrategiassa (2022-2025) on Linnan Kehitykselle asetettu seuraavat vuositavoitteet: a. 21 uutta yhtiön kautta sijoitunutta yritystä b. 200 sijoittuvien yritysten kautta siirtyvää työpaikkaa	a. sijoittuneiden yritysten lkm b. sijoittuvien yritysten kautta syntyneiden työpaikkojen lkm	a. 22 b. 102 kpl.	Toteutuu osittain
Linnan Kehitys osallistuu työelämysalueen organisoitumiseen ja jäsentää palvelunsa keskeiseksi osaksi kaupungin työvoimapalveluita	selostus tehdyistä toimenpiteistä	Yhtiö oli päävastuullisena järjestämässä Tekijä 2025 -tapahtumaa tammikuussa. Yhtiö on vetovastuussa CBC – Creative Business Clubin ja HR-verkoston toiminnasta Parkissa. Yhtiö on ollut mukana Yritysreaktoritiimin kehittämisessä ja käynnistämässä sekä vastaa osaltaan yritysten moniammatillisesta palveluntarjoamasta.	Toteutuu
Yhtiö jatkaa osaltaan Hiilineutraali Hämeenlinna 2035 -tavoitteen toteutumisen edistämistä; a. yhtiö järjestää yrityksille vastuullisuuskoulutuksia PARKKI Business Parkissa, joissa yhtenä teemana on Hiilineutraali Hämeenlinna b. Ekokompassi ympäristöjärjestelmän käyttöönotto	a. järjestettyjen koulutusten lukumäärä ja osallistujamäärä b. Ekokompassi ympäristösertifikaatti saatu – toteutui / ei toteutunut	a. Yksi vastuullisuuskoulutus ja yksi vastuullisen matkailun tietoisuus on järjestetty Parkissa. b. Ekokompassi ympäristösertifikaatti saatu syksyllä.	Toteutuu
Työllistämistoimiin osallistuminen	selostus tehdyistä työllistämistoimista	Yhtiöön palkattu HAMK:sta valmistunut kansainvälinen opiskelija puolen vuoden työsuhteeseen.	Toteutuu

Selitys poikkeamille: Vuonna 2025 sijoittumispalveluiden kautta kaupunkiin saatiin 22 yritystä ja 102 uutta työpaikkaa, joten työpaikkojen määrä jäi tavoitteesta. Markkinatilanteesta johtuen yritykset ovat harkitsevaisia investointipäätöksissään. Työpaikkojen näkökulmasta vuoden suurin sijoittuminen oli Biltema.

Linnan Kiinteistökehitys Oy (konserni)

Linnan Kiinteistökehitys Oy ostaa, omistaa, kehittää ja myy kiinteistöjä sekä toimii investorina merkittävien elinkeinohankkeiden toteuttamiseksi Hämeenlinnaan.

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Linnan Kiinteistökehitys toimii markkinalähtöisesti, taloudellisesti ja tuloksellisesti; nettotulos > 0 €	nettotulos (€)	Nettotulos 438 t€	Toteutuu
Yhtiön tärkein tehtävä on alueellinen kiinteistöjen kehittäminen, minkä lisäksi yhtiö edistää aktiivisesti yritysten sijoittamista Hämeenlinnaan; a. käynnistettyjä kiinteistökehityshankkeita > 2 kpl b. yhtiön tiloihin Linnan Kehityksen sijoittumispalveluiden kanssa yhteistyössä vuoden aikana sijoittuneita yrityksiä > 5 kpl	a. käynnistettyjen kiinteistökehityshankkeiden lkm b. sijoittuneiden yritysten lkm	a. 0 b. 7	Toteutuu osittain
Yhtiö jatkaa kiinteistöliiketoimintansa sopeuttamista muutuneisiin tarpeisiin siten, että kiinteistöjen käyttöasteet säilyvät jatkossakin korkealla tasolla; kiinteistöjen käyttöaste > 88 %	kiinteistöjen käyttöaste (%)	79,8 %	Ei toteudu
Yhtiö jatkaa Hiilineutraali Hämeenlinna 2035 -tavoitteen toteutumisen edistämistä; a. kokonaistaloudellisesti kannattavilla investoinneilla b. Ekokompassi ympäristöjärjestelmän käyttöönotto	a. selostus tehdyistä toimenpiteistä b. Ekokompassi ympäristösertifikaatti saatu	a. Investoitiin useiden kiinteistöjen talotekniikan automaation laitteisiin ja älyteknologiaan, joilla saatiin seurattua ja säädettyä energian käyttöä etänä. Tämän myötä energian kulutusta on pystytty laskemaan. Lisäksi muutamiin kiinteistöihin tehtiin sähköautojen latauspisteitä. b. Ekokompassi ympäristösertifikaatti saatiin toukokuussa.	Toteutuu
Työllistämistoimiin osallistuminen	selostus tehdyistä työllistämistoimista	Kaupungin kesätyöseteleillä palkattiin kolme nuorta kesätöihin yhteistyössä Hämeenlinnan Pysäköinti Oy:n kanssa.	Toteutuu

Selitys poikkeamille: Vaikka vuonna 2025 ei ollut yhtään käynnistettyä kiinteistökehityshanketta, yhtiössä on valmisteilla useita (kuusi) hankkeita, joiden toteutuminen riippuu markkinatilanteesta. Yritykset ovat olleet edelleen varovaisia investoinneissaan. Toimistotilamarkkina on haastava etätyötrendin jatkuessa, joka on johtanut monella yrityksellä tilojen tiivistämiseen. Kiinteistöliiketoiminnan vuokrausaste kokonaisuutena on edelleen pysynyt kohtuullisena, mutta toimistotilojen vuokrausaste on painanut koko kiinteistöliiketoiminnan vuokrausastetta alaspäin.

Verkatehdas Oy (konserni)

Yhtiö ylläpitää ja kehittää Verkatehtaan kiinteistöä kulttuuri- ja kongressitoiminnan ja luovan alan keskuksena. Yhtiö tuottaa kulttuuri- ja kokoustoiminnan palveluita. Yhtiön 100 % tytäryhtiön Hämeenlinnan Teatteri Oy:n tarkoituksena on yleishyödyllisellä tavalla ylläpitää ja harjoittaa teatteritoimintaa Hämeenlinnan seudulla.

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Verkatehdas -konserni toimii tehokkaasti ja taloudellisesti; a. yhtiöiden nettotulokset > 0 b. yhtiöiden kulujen suhde liikevaihtoon alenee c. käytössä olevien toimitilojen (pitkäaikainen vuokraus) vuokrausaste > 97 %	a. nettotulos (€) b. kulut (materiaalit ja palvelut, henkilöstökulut, muut kulut) / liikevaihto vs. 2024 c. vuokrausaste (%)	a. Nettotulos -282.245 €. Tulos budjetoitiin alun perinkin Opistotalon peruskorjauksen takia poikkeuksellisesti negatiiviseksi. Emoyhtiön nettotulos oli kuitenkin budjetoitua parempi. b. Kulut / liikevaihto n. 118 % (109 %). Kulujen suhde liikevaihtoon ei parantunut johtuen Opistotalon peruskorjauksesta. c. pitkäaikaisvuokrauksen täyttöaste oli 100 %	Toteutuu osittain
Konsernirakennemuutoksen hyödyt Verkatehdas -konsernissa realisoituvat odotetusti	selostus saavutetuista hyödyistä ja niiden vaikutukset konsernin talouteen (€)	Verkatehdas -konserni loi tilikauden aikana uuden konsernistrategian, jonka jalkautus alkoi heti. Verkatehdas ja Hämeenlinnan Teatteri aloittivat yhteistuotantojen valmistelun myös Verkatehtaan tiloihin. Näin Hämeenlinnan Teatterilla on mahdollisuus toteuttaa isompi määrä esityksiä useammalla näyttämöllä. Lisäksi työterveyshuolto, tilitoimistopalvelut ja henkilöstöedut on kilpailutettu ja yhdistetty konsernitaisiksi.	Toteutuu
Yhtiö jatkaa osaltaan Hiilineutraali Hämeenlinna 2035 -tavoitteen toteutumisen edistämistä; a. Verkatehdas jatkaa Ekokompassi sertifikaatin edellyttämää kehitystä, joka auditoidaan seuraavan kerran vuonna 2027 b. Teatteri saa Ekokompassi sertifikaatin	a. selostus tehdyistä toimenpiteistä b. Ekokompassi sertifikaatti saatu	a. Verkatehdas jatkoi Ekokompassi -sertifikaatin mukaisen toiminnan kehittämistä b. Teatteri aloitti Ekokompassi -sertifikaatin hakemisen valmistelun.	Toteutuu osittain
Työllistämistoimiin osallistuminen	selostus tehdyistä työllistämistoimista	Konsernin työllistämistoimet ovat sisältäneet lähinnä harjoittelupaikkojen tarjoamista.	Toteutuu

Selitys poikkeamille: Opistotalon peruskorjaus vaikutti suunnitellun mukaisesti nettotulokseen.

1.6. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

1.6.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus päättää tehdä seuraavan esityksen tilikauden tuloksen käsittelystä:

Tuloslaskelman mukainen tilikauden tulos on ylijäämäinen 10 833 820,83 euroa.

Poistoeron vähennys (+) on yhteensä 196 024,08 euroa. Se koostuu seuraavista: Rengon varhaiskasvatuskeskus 18 661,32 euroa, liittalan koulu ja monitoimihalli Kalvola 77 362,80 euroa, Verkatehtaan päähanke 99 999,96 euroa.

Poistoeron lisäystä ei ollut.

Varausten muutosta ei ollut.

Rahastojen muutosta ei ollut.

Tilikauden ylijäämäksi tulee 11 029 844,91 euroa ja se esitetään sijoitettavaksi taseeseen tilikauden yli-/alijäämä -kohtaan.

1.6.2. Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kaupunkiemon taseessa on 31.12.2025 43,322 milj. euroa kertynyttä ylijäämää. Konsernitaseessa on 57,336 milj. euroa kertynyttä ylijäämää.

Kaupunginvaltuusto edellytti vuoden 2022 talousarvion käsittelyn yhteydessä erillistä talouden tasapainottamisohjelmaa, jossa kaupungin toimintoja käydään läpi. Kaupunginhallitus päätti 27.6.2022 talouden tasapainottamistavoitteesta ja tasapainotustyön viitekehyksestä. Tasapainotavoitteeksi päätettiin lisävelkaantumisen estäminen vuosina 2023–2026. Vertailuvelkatasona huomioidaan vuoden 2022 lopun velkamäärä. Sopeutustoimia on valmisteltu ja niistä raportoidaan kaupunginhallitukselle kahdesti vuodessa. Merkittävin sopeutukseen liittyvä selvitys oli vuoden 2023 palveluverkko selvitys, josta ei kyetty poliittisesti päättämään. Tasapainotustyön mukaista velkaantumistavoitetta ei tulla saavuttamaan.

Kaupunginvaltuusto päätti 6.10.2025 uudesta kaupunkistrategiasta, jossa talouden keskeisimmiksi tavoitteiksi päätettiin, että kaupunkiemon taseen ylijäämä vuoden 2029 lopussa tulee olla vähintään 29 milj. euroa ja kaupunkiemon velkamäärä vuoden 2031 loppuun vuoden 2025 lopusta saa kasvaa korkeintaan 50 milj. euroa. Konsernitaseen osalta tavoite on, että taseessa on ylijäämää vähintään 35 milj. euroa vuoden 2029 lopussa. Kaupungin talous ei siten ole tasapainossa suunnitelmakaudella eikä sitä pidemmälläkään tarkastelujaksolla ja velkamäärä kasvaa merkittävästi. Talouden tasapainotustyö jakautuu kahteen osaan, ns. pehmeisiin toimiin, joilla vähennetään vuonna 2026 käytössä

olevia nettomäärärahoja (koska talousarvioon on varattu liikaa nettomäärärahoja) ja ns. koviin toimiin, joilla on vaikutusta palveluiden määrään ja laatuun. Pehmeistä toimista on jo linjattu 6 milj. euron arvosta ja talousarviomuutos käsiteltiin maaliskuussa 2026 kaupunginvaltuustossa. Kovien toimien osalta työ on vasta alussa.

Kaupungin taloudenpidon kannalta oleellisinta on varmistaa käyttötalouden tasapainon saavuttaminen tuloja lisäämällä ja menoja karsimalla. Talous on aidosti tasapainossa, kun kaupunki ei (ilman kertaluonteisia tuloeria) velkaannu pidemmällä tarkastelukaudella lisää. Tämä edellyttää normaalina yksittäisenä vuonna noin 10 milj. euron ylijäämää. Kirjanpidolliset järjestelyt eivät ole kestävä tie talouden tasapainottamiseen ja alijäämien kattamiseen. Talouden ei pitäisi myöskään olla tasapainossa kertaluonteisten erien, omaisuuden myynnin tai sijoitustoiminnan myyntivoittojen ansiosta. Kaupungin talouden tilanne vaatii edelleen tasapainotustoimia.

Kaupungin on talouden tasapainottamiseksi välttämätöntä kyetä päättämään toimintakuluja alentavista asioista sekä pidättäytyä toimintakuluja kasvattavista päätöksistä. Historia on osoittanut, että tehokkain tapa parantaa julkisen sektorin talustilannetta, on pidättäytyä omaehtoisesti lisäämästä julkisia menoja. Tämä siitä syystä, että sekä kansallisen tasolla että paikallishallinnossa meno-leikkauksista päättäminen on osoittautunut erittäin vaikeaksi.

2. Talousarvion toteutuminen

2.1. Tavoitteiden toteutuminen

STRATEGISET PAINOPISTEET JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Houkutteleva Hämeenlinna strategia

Houkutteleva Hämeenlinna-strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 13.6.2022. Strategisten tavoitteiden kokonaisuus muodostuu valtuuston asettamista vaikuttavuustavoitteista, lautakuntien ja konsernipalveluiden valtuustolle nostamista sitovista tavoitteista ja konserniyhtiöille ja -yhteisöille asetetuista tavoitteista.

Tavoitteita pannaan toimeen yhteistyöllä eri toimijoiden kanssa, lautakuntaohjauksella sekä konserniyhtiöiden ja -yhteisöjen toimenpiteillä. Strategista onnistumista mitataan tavoitteille asetetuilla mittareilla.

Onnistuminen kaupunkistrategiassa edellyttää vahvaa kumppanuutta ja yhteistä ymmärrystä yhdessä asetetuista tavoitteista. Onnistuminen edellyttää kaikkien osapuolten tavoitteellista työtä kaupungin vision saavuttamiseksi niin vastuualueittain kuin horisontaalisestikin.

Strategiaa toteutetaan isojen muutosten valtuustokaudelle. Merkittävin on ollut hyvinvointialue ja uusi kunta 2023. Muita merkittäviä muutoksia ovat TE-palvelujen siirtyminen kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta lukien, väestörakenteen merkittävä muutos syntyvyyden laskiessa ja eliniän pidentyessä sekä maahanmuuton määrän kasvaminen, työn tekemisen murros kohti monipaikkaisuutta, työvoiman saatavuuden haaste, vihreä siirtymä, merkittävät uudet hankerahoituksen kanavat ja koronapandemian muuttama maailma.

Hyvinvointialueiden käynnistyminen johti itsenäisen Suomen suurimpaan paikallishallinnon muutokseen, koska sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyvät pois kunnan palvelurakenteesta. Merkittävä muutos tapahtui myös kaupungin taloudessa. Kaupungin tuloista poistui yli 50 % vuodesta 2023 alkaen.

Strategiatyön kivijalan muodostavat talouden ja henkilöstön osaamisen resurssit sekä rakennettu ympäristö ja luonto. Edellä esitettyjen muutosten toimeenpano ja hallitseminen edellyttävät organisaation nykyisten, käytettävissä olevien resurssien hyödyntämistä maksimaalisesti. Uusia strategisia avauksia on arvioitava kriittisesti henkilöstön voimavarojen riittävyyden sekä laadukkaan valmistelun turvaamiseksi.

Arvot

Yhdenvertaisuus ja yhteisöllisyys: Mahdollistamme hyvän arjen ja kehityksen kaikille tasapuolisesti. Kannustamme asukkaita ja kaikkia sidosryhmiä monipuoliseen yhteistoimintaan ja vastuuseen lähipiiristään.

Asukaslähtöisyys ja palveluhenkisyys: Asukkaat osallistuvat kaupungin ja palvelujen kehittämiseen. Palvelemme ammattitaitoisesti ja ystävällisesti.

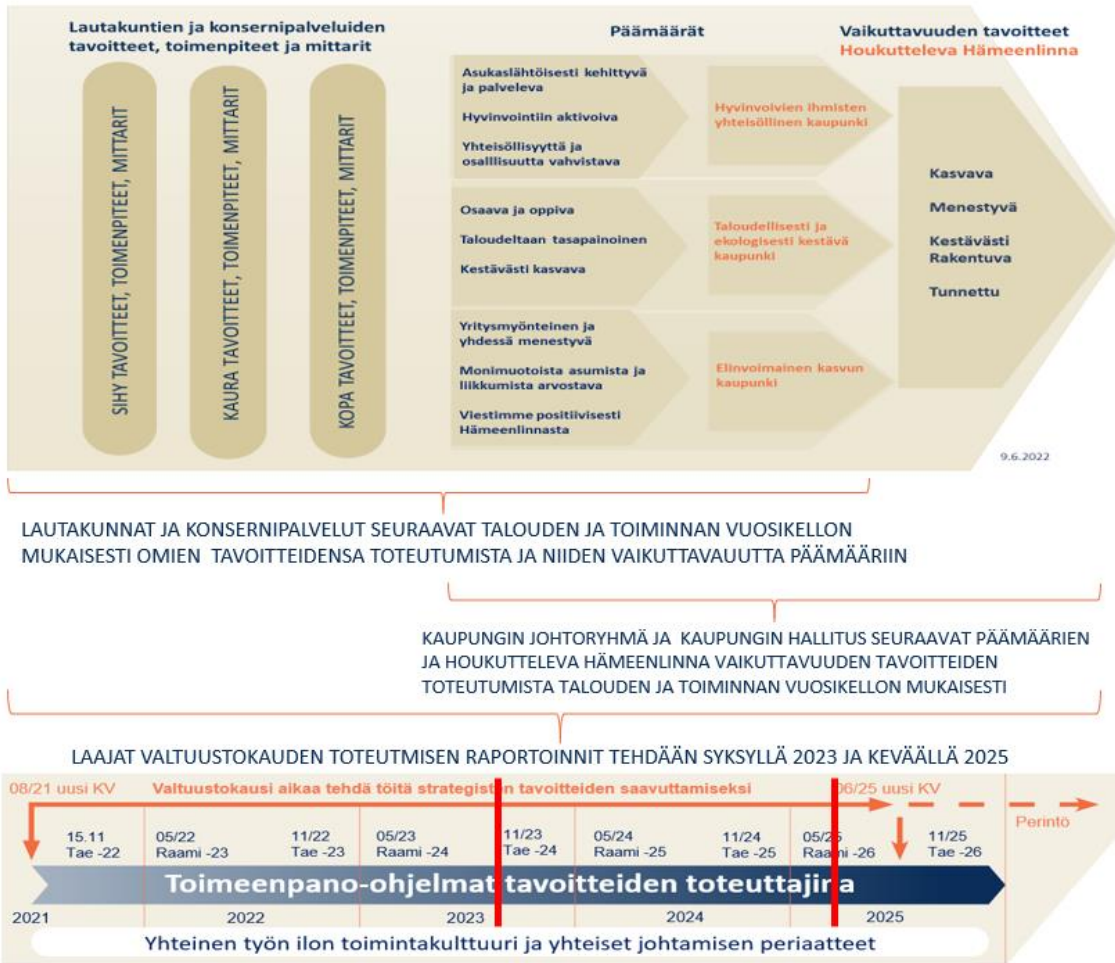
Luovuus ja rohkeus: Tuemme kuntalaisten aloitteellisuutta ja kehitämme toimintaamme rohkeasti. Haemme ennakkoluulottomasti kekseliäitä ja raikkaita ratkaisuja.

Kestävä elämäntapa: Rakennamme kaupunkia taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti vastuullisesti. Huolehdimme rakennetusta ympäristöstä ja säilytämme puhtaan luonnon myös tuleville sukupolville.

2.2. Strategian vaikuttavuuden arviointi

Hämeenlinnassa vaikuttavuuden kokonaiskuva muodostuu kolmenlaisen tiedon pohjalta. Vaikuttavuustietoa seurataan kaupunkiorganisaatiossa toiminnan eri tasoilla:

- Houkutteleva Hämeenlinna vaikuttavuusmittarit antavat kaupunkitasoisen kokonaiskuvan onnistumisesta ja vaikuttavuudesta, joita raportoidaan johtoryhmälle ja kaupunginhallitukselle kvartaaleittain
- Strategiset päämäärät ovat vaikuttavuuden seurannan ytimessä. Päämäärien etenemistä kuvaava tieto koostuu lautakuntien ja konsernipalveluiden valtuustokauden tavoitteiden ja mittareiden pohjalta päämääräkohtaisesti. Kerättyä mittareiden seurantatietoa julkaistaan kaksi kertaa valtuustokaudessa, syksyllä 2023 ja keväällä 2025.
- Lautakunnat, kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto seuraavat talousarvion sitovien tavoitteiden ja niihin liitettyjen mittareiden toteutumista kaksi kertaa vuodessa puolivuosisraportissa ja tilinpäätöksessä.

2.3. Visio

Houkutteleva Hämeenlinna -visio on valtuuston näkemys siitä, millaiseksi Hämeenlinnan kaupunkia halutaan kehittää valtuustokaudella 2021 – 2025. Visio on toteutunut, jos onnistumme olemaan kasvava, menestyvä, kestävästi rakentuva ja tunnettu. Näille vaikuttavuustavoitteille on määritelty kattava mittaristo. Mittareiden tuottaman tietoon perustuen tuotetaan analyysit onnistumisista.

2.4. Houkutteleva Hämeenlinna vaikuttavuuden arviointi

Strategian laajat vaikuttavuusanalyysit tehtiin syksyllä 2023 (KH 30.10.2023 § 372) ja keväällä 2025 (19.5.2025 § 65). Vuoden 2025 tavoitteet ja mittarit asetettiin voimassa olevan strategian mukaisina, mutta erillistä laajempaa analyysia strategian vaikuttavuudesta ei enää tehty vaan strategia-työssä keskityttiin uuden kaupunkistrategian valmisteluun. Valmistelussa hyödynnettiin havaintoja

päättäneeltä strategiakaudelta. Uusi strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustosta 6.10.2025. Tavoitteiden onnistuminen on luettavissa lautakuntien ja konsernipalveluiden tilinpäätöksistä.

Kasvava: Hämeenlinna saavutti valtuustokauden aikana vuosittaisen 0,2 % väestönkasvun tavoitteensa, mutta väestönkehitys eri ikäryhmien osalta ja alueellisesta näkökulmasta on silti valtuustokauden lähtötilannetta haastavampi. Haasteita aiheuttavat syntyvyyden lasku, aiempaa pienempien ikäluokkien kasvaminen kouluikäisiksi, maahanmuuttajien suuri määrä ja epävarmuus tulevasta sijoittumisesta, keskustan kehittymisen haastava tilanne ja rakentamisen vähäisyys.

Menestyvä: Strategiatyön haasteena oli selkeiden priorisointien tekeminen, mikä näkyi alkuun myös selkeiden elinvoiman kärkien puuttumisena. Työtä elinvoiman strategisten valintojen eteen tehtiin valtuustokaudella ahkerasti. Työpaikkojen määrän heikko kehitys on ollut Hämeenlinnassa noin kymmenen vuoden ajan haaste, mutta työllisyyden osalta Hämeenlinna on silti suoriutunut verraten hyvin. Valtuustokauden aikana alkanut rakennusalan lama ja yritysten heikkenevä kysyntä näkyvät haasteina edelleen. Valtuustokauden aikana saatiin myös hyviä onnistumisia kuten Postin tonttivaraus MOREn alueelle, Moreenin eritasoliittymän rakentamisen käynnistyminen ja valtion osallistuminen hankkeeseen, ja työllisyysalue TyöHämeen aloitus Hämeenlinnan vetämänä.

Kestävästi rakentuva: Hämeenlinna onnistui valtuustokauden aikana tasapainottamaan taloutta, vähentämään ilmastopäästöjä ja edistämään sosiaalista kestävyttä. Samaan aikaan kaikilla kestävyden alueilla riittää haasteita. Väestön ikääntyminen heikentää tulopohjaa, lasten väheneminen hankaloittaa hyvin saavutettavan ja kiinteistöiltään hyväkuntoisen palveluverkon ylläpitoa, ja ilmastomuutoksen sekä luontokadon kiihtyminen lisäävät painetta nopeisiin ilmastotekoihin.

Tunnettu: Hämeenlinnan tunnettuuden kehittyminen näyttää lupaavalta, mutta onnistuminen kytkeytyy muiden tavoitteiden onnistumiseen. Valtuustokauden aikana edistettiin matkailua monin toimenpitein ja matkailumäärätkin kasvoivat, mutta loppukaudesta kehitystä ei enää ollut. Kun markkinointia ja kaupunkikuvaa voidaan edistää perustuen todellisiin vahvuuksiin, on viestin välittäminen helpompaa. Onnistuminen asumisen, palveluiden, työllisyyden ja yrittämisen osa-alueilla toimii viestinä jo itsessäänkin.

2.5. Strategian päämäärät

Kaupunkistrategian kivijalan muodostaa kaupunginvaltuuston hyväksymä vision, arvojen ja päämäärien kokonaisuus, johon perustuen lautakunnat ja konsernipalvelut ovat laatineet valtuuston sitovat tavoitteet päämäärittäin. Tällä kokonaisuudella valtuusto ohjaa lautakuntien tavoitteiden asettelua ja omistajapoliittisia linjauksia. Omistajapoliittisilla linjauksilla valtuusto ohjaa konserniyhtiöitä ja -yhteisöjä. Strategisten tavoitteiden kokonaisuus muodostuu näin valtuuston asettamista tavoitteista. Tavoitteita pannaan toimeen horisontaalisilla, lautakuntakohtaisilla sekä konserniyhtiöiden ja -yhteisöjen toimenpiteillä. Näin ollen tilinpäätöksessä raportointi toteutetaan konsernipalveluiden ja lautakuntien toteuttamana vastuualueittain.

3. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

3.1. Käyttötalouden toteutuminen

3.1.1. Konserni- ja elinvoimapalvelut

Konserni- ja elinvoimapalveluihin kuuluvat kokonaisuudet ovat

- kaupunginvaltuusto ja -hallitus
- kaupungin johto
- talous, hankinnat ja omistajaohjaus
- henkilöstö- ja hallintopalvelut
- strategia ja tietojohdantopalvelut
- keskusvaalilautakunta
- tarkastuslautakunta.
- elinvoima ja työllisyyspalvelut

Konserni- ja elinvoimapalvelujen henkilöstö avustaa lautakuntien alaista toimintaa ja toimii samalla kaupunginjohtajan esikuntana asioiden valmistelussa ja täytäntöönpanossa.

KONSERNI JA ELINVOIMAPALVELUT	TP 2024	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
		TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntituotot	2 886 290	13 941 000		13 941 000	15 443 545	1 502 545
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	3 661 291	1 919 000		1 919 000	1 351 539	-567 461
Muut toimintatuotot	379 650	117 000		117 000	185 300	68 300
Toimintatuotot	6 927 231	15 977 000		15 977 000	16 980 384	1 003 384
Henkilöstökulut	-12 861 518	-17 529 000		-17 529 000	-16 144 809	1 384 191
Palvelujen ostot	-13 669 047	-23 924 000		-23 924 000	-21 180 639	2 743 361
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-212 573	-251 000		-251 000	-352 288	-101 288
Avustukset	-8 044 550	-15 691 000		-15 691 000	-13 980 079	1 710 921
Muut toimintakulut	-1 362 394	-1 547 000		-1 547 000	-1 546 120	880
Toimintamenot	-36 150 082	-58 942 000		-58 942 000	-53 203 934	5 738 066
Toimintakate (netto)	-29 222 852	-42 965 000		-42 965 000	-36 223 551	6 741 449

Vuonna 2025 konserni ja elinvoimapalvelujen toteutuneet toimintamenot olivat 53,204 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 16,980 milj. euroa. Toimintakate oli -36,224 milj. euroa.

3.1.1.1. Konsernipalvelut

Talous

Konsernipalvelut	TP 2024	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
		TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntituotot	2 250 454	3 034 000		3 034 000	3 142 489	108 489
Maksutuotot						
Tuet ja avustukset	997 152	598 000		598 000	684 172	86 172
Muut toimintatuotot	309 852	112 000		112 000	106 771	-5 229
Toimintatuotot	3 557 458	3 744 000		3 744 000	3 933 433	189 433
Henkilöstökulut	-8 866 903	-9 486 000		-9 486 000	-8 499 894	986 106
Palvelujen ostot	-10 071 443	-10 858 200		-10 858 200	-9 982 987	875 213
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-152 792	-219 600		-219 600	-271 958	-52 358
Avustukset	-1 175 729	-1 182 200		-1 182 200	-1 111 261	70 939
Muut toimintakulut	-1 062 812	-1 068 400		-1 068 400	-975 665	92 735
Toimintamenot	-21 329 678	-22 814 400		-22 814 400	-20 841 763	1 972 637
Toimintakate (netto)	-17 772 220	-19 070 400		-19 070 400	-16 908 331	2 162 069

Vuonna 2025 konsernipalvelujen toteutuneet toimintamenot olivat 20,842 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 3,933 milj. euroa. Toimintakate oli -16,908 milj. euroa.

Kaupunginvaltuusto ja -hallitus

Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen budjettikohtaan kuuluvat näiden toimielimien kustannukset. Kaupunginvaltuuston ja -hallituksen toimintakuluihin sisältyi myös kaupungin avustus Hämeenlinnan Pysäköinti Oy:lle ja Verkatehdas Oy:lle. Lisäksi kaupunginvaltuuston ja -hallituksen kohtaan kuuluvat jäsenmaksut.

Talous

Kaupunginvaltuusto ja hallitus	TP 2024	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
		TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintamenot	-2 715 059	-3 131 800		-3 131 800	-2 834 857	296 943
Toimintakate (netto)	-2 715 059	-3 131 800		-3 131 800	-2 834 857	296 943

Vuonna 2025 kaupunginvaltuuston ja -hallituksen toimintamenot olivat 2,835 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 0 euroa. Toimintakate oli -2,835 milj. euroa.

Kaupungin johto

Johdon kustannusten lisäksi tähän kohtaan sisältyvät kaupungin johtoryhmätoiminnan, markkinointiyhteistyön ja tapahtumien kulut.

Talous

Kaupunginjohto	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
	TP 2024	TA 2025 TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	36	80 000	80 000	80 043	43
Toimintamenot	-621 606	-844 500	-844 500	-699 418	145 082
<i>Toimintakate (netto)</i>	<i>-621 570</i>	<i>-764 500</i>	<i>-764 500</i>	<i>-619 375</i>	<i>145 125</i>

Vuonna 2025 kaupungin johdon toimintamenot olivat 0,699 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 80 043 euroa. Toimintakate oli -0,619 milj. euroa.

Talous, hankinnat ja omistajaohjaus

Talospalveluiden keskeisimmät työtehtävät ovat kaupungin talouden ohjauksen koordinointi ja seuranta, toimintayksiköille annettava talouden ohjauksen tuki sekä tuottavuuden, kustannuslaskennan ja tuotteistamisen kehittäminen ja ohjaus. Lisäksi tehtäviin kuuluvat vuosiennusteiden ja talousarvion ohjaus ja tekninen laatiminen, puolivuotisraporttien ja tilinpäätöksen laatiminen sekä rahoituksesta ja sijoitustoiminnasta huolehtiminen. Määrärahoihin kuuluvat myös kunnallisverotuksen kustannukset.

Talospalveluiden osalta resurssit on kohdennettu tilivuoden 2025 aikana edellä mainittujen perustoimintojen tuottamiseen sekä toimintatapojen kehittämiseen yhteistyössä uuden palvelukeskuksen kanssa.

Omistajaohjauksen keskeisimmät työtehtävät liittyvät kaupungin konserniyhteisöjen ohjaukseen, seurantaan ja tukeen. Palvelualue vastaa omistajaohjaukseen liittyvästä valmistelutyöstä, johon sisältyy kaupungin tytär- ja osakkuusyhteisöjen taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden valmistelu. Tilikauden 2025 aikana jatkettiin konsernirakenteen uudistamistoimia.

Hankintapalveluiden keskeisimmät työtehtävät liittyvät kaupungin hankintatoimen kokonaisjohtamisen tukemiseen, koordinointiin ja seurantaan. Hankintapalveluiden tehtävä on antaa toimialoille asiantuntijatukea hankintojen toteuttamisessa ja hankintalainsäädännössä sekä sen soveltamisessa. Palvelualue vastaa kaupungin yleisten linjausten ja periaatteiden laadinnasta, kuten esimerkiksi hankintoihin liittyvän viestinnän määrittelystä. Lisäksi tavoitteena on yhteishankintojen tehokkaampi ohjaus, hankintasopimukseen liittyvä sopimustenhallinnan tehostaminen sekä kaupungin hankintoihin liittyvän tietopohjan laajentaminen.

Vuoden 2025 aikana kaupungin hankintatoimen aktiivista kehittämistä jatkettiin. Integroitiin TE-palveluiden hankinnat osaksi kaupungin hankintapalveluiden toimintaa ja päätettiin ottaa työllistämisehto mukaan tiettyihin hankintoihin vuoden 2026 alusta. Myös muuta kehittämistyötä tehtiin ja verkostoiduttiin muiden hankintayksiköiden kanssa.

Vuoden 2025 lopussa talouden, hankintojen ja omistajaohjauksen vastualueen henkilöstömäärä oli 16.

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Siirretään työtehtäviä tili-toimistolta omaksi työksi turvaten toimenpiteellä henkilöstön työkykyisyys ja saavuttaen samalla kaupungille taloudellista hyötyä.	Ostettujen tilitoimistopalvelujen tuntimäärä alenee	Muistiotositteiden käsittely sekä ostolaskujen kierronvalvonta on siirretty omaksi työksi.	Toteutuu ■
Integroidaan TE -palveluiden hankinnat osaksi kaupungin hankintapalveluiden toimintaa	TE-palveluiden hankinnat on integroitu osaksi kaupungin hankintatoimea	Integrointi toteutuu erityisesti sen myötä, että TyöHämeen hankinta-asiantuntijat ovat osa hankintapalveluyksikköä.	Toteutuu ■

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kaupungin taloudesta laadittiin kuukausittain talous- ja ennusteraportit maaliskuun toteutumasta alkaen lukuun ottamatta heinä-, elo- ja lokakuuta. Raportit käsiteltiin johtoryhmässä, johtotiimeissä, kaupunginhallituksessa ja lautakunnissa. Raportit tuotettiin talouspalveluissa yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Valtuustolle raportointiin talouden ja toiminnan tilanteesta kausilta 1–4, 1–6 ja 1–9. Talous- ja ennusteraportointi sekä johdon raportointijärjestelmä olivat keskeisiä johdon työkaluja sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa.

Talouspalvelujen henkilöstö antoi ohjausta ja koulutusta tilien hallinnasta, virheiden oikaisusta, arvonlisäverokäytännöistä ym. talouden asioista. Kuluneen vuoden aikana tehtiin myös keskitetysti tilioikaisuja.

Strategiset tytäryhtiöt raportoivat omistajaohjaukselle kolmannesvuosittain toimintansa ja taloutensa kehittymisestä sekä toiminnan ja talouden riskeistä. Kaikki kaupungin tytäryhteisöt antoivat selontekonsa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä konserniohjeen noudattamisesta vuodelta 2025. Omistajaohjaus seuraa konserniyhteisöjen toimintaa sekä sovittujen toimintatapojen noudattamista ja konsernin kokonaisedun toteutumista yhteisöjen toiminnassa.

Yksikön sisäisessä toiminnassa noudatetaan ohjaavaa johtamiskäytäntöä, joka perustuu yhdessä toteutettavaan ohjaamiseen, vastuun jakamiseen, kuvattuihin prosesseihin ja luottamukseen. Viikko- ja kuukausipalaverissa, tiimipalaverissa, onnistumiskeskusteluissa ja prosessikuvauksin varmistetaan tavoitteiden mukainen toiminta ja asetettujen tavoitteiden saavuttaminen. Päätösten valmistelu perustuu poikkeuksetta siihen, että vähintään kaksi henkilöä on tutustunut esityslistateksteihin ennen niiden toimittamista kaupunginhallituksen listalle.

Talous

Talous, hankinnat ja omistajaohjaus	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	232 363	95 800		95 800	82 617	-13 183
Toimintamenot	-3 253 036	-3 245 900		-3 245 900	-2 685 604	560 296
Toimintakate (netto)	-3 020 672	-3 150 100		-3 150 100	-2 602 987	547 113

Vuonna 2025 talouden, hankintojen ja omistajaohjauksen toimintamenot olivat 2,686 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 0,083 milj. euroa. Toimintakate oli -2,603 milj. euroa.

Vastuualueen lukuihin sisältyy vielä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoiminnan loppuun saattamisesta aiheutuneita eriä.

Henkilöstö- ja hallintopalvelut

Henkilöstö- ja hallintopalveluiden asiantuntijat ovat vuoden aikana toimineet tiiviissä yhteistyössä kaupungin johdon, lähijohtajien ja toimialojen kanssa. Henkilöstöasioissa on myös tuettu konserniyhtiöiden johtoa.

Hämeenlinnan väkeä -toimintakulttuurin, johtamisen sekä henkilöstön saatavuuden ja hyvinvoinnin kehittäminen on henkilöstöpalveluiden keskeistä ja jatkuvaa työtä. Uuden kaupunkistrategian arvot ”Rohkeasti ja positiivisesti yhdessä” ovat olleet jo aiemmin osa Hämeenlinnan väen toimintakulttuuria, ja strategian uudistaminen loi mahdollisuuden kytkeä strategia ja toimintakulttuuri entistä tiiviimmin toisiinsa. Henkilöstöpalvelut ovat tehneet tiivistä yhteistyötä strategia- ja tietojohdantamisen palveluiden kanssa uuden kaupunkistrategian näkyväksi tekemisessä ja sen kytkemisessä arjen toimintaan. Työ on alkuvaiheessa ja jatkuu koko strategiakauden ajan.

Vuonna 2025 henkilöstöpalveluissa toteutettiin merkittävä palkkausjärjestelmän uudistus siirtymällä tasopalkkamalliin. Uudistusta varten arvioitiin noin 1 100 työtehtävää yhteisten valtakunnallisten kriteerien perusteella ja tasopalkkamalli saatiin onnistuneesti käyttöön 1.10.2025.

Osaaminen näkyväksi -toimintamallin kehittämistä jatkettiin ja siihen liitettiin uusi teknologinen ratkaisu, osaamisbotti. Loppuvuodesta bottiin liittyi teknisiä haasteita, mutta sen kehittäminen jatkuu. Hämeenlinnan väen työhyvinvointikyselyt toteutettiin lokakuussa 2025. Vuoden aikana järjestettiin myös useita organisaation sisäisiä webinaareja, valmennuksia ja keskustelutilaisuuksia.

Vuonna 2025 hallintopalvelut järjestivät alue- ja kuntavaalit. Yhdistelmävaalit vaativat hallintopalveluilta ison työpanoksen ja sitoivat resurssit koko alkuvuodeksi. Vaalit olivat ensimmäiset uudella äänestysaluejaolla ja kantakaupungin isoille äänestysalueille otettiin käyttöön vaalipäiväksi sähköiset äänioikeusluettelot. Lisäksi ennakoäänestyspaikkoja vietiin lähemmäksi äänestäjiä kauppakeskukseen. Vaaleissa työskenteli yhteensä 75 määräämää vaalitoimitsijaa mm. ennakoäänestyksen ja kotiaäänestyksen toimitsijoina, ääntenlaskijoina ja erilaisissa järjestelytehtävissä. Vaalien jälkeen keskityttiin uuden valtuustokauden aloitukseen. Luottamushenkilöitä aloitti uudella kaudella yhteensä 163. Hallintopalvelut vastasivat luottamushenkilöiden perehdyttämisestä ja yhdessä tietohallinnon kanssa luottamushenkilöiden laitteiden hankinnasta ja hallinnasta. Luottamushenkilöille pidettiin useita koulutuksia ja heidän käyttöönsä laadittiin Luottamushenkilön opas -sivusto.

Vaalien ja valtuustokauden aloituksen lisäksi hallintopalveluissa jatkettiin sähköisen arkistoinnin kehittämistä. Merkittävin uudistus oli yhdessä henkilöstöpalveluiden kanssa toteutettu työsopimusten

sähköisen allekirjoituksen käyttöönotto, jonka myötä kaikki kaupungin allekirjoitetut työsopimukset arkistoituvat automaattisesti sähköiseen arkistoon. Tämän lisäksi yhdessä tietohallinnon kanssa laadittiin suunnitelma vuosien saatossa tietosuojaan näkökulmasta riskiksi muodostuneesta yhteisestä verkkolevystä luopumiseksi ja uuden yhteisen verkkolevyn käyttöönottamiseksi. Uuden verkkolevyn käyttöönotto toteutettiin osittain vuoden 2025 aikana.

Uusi turvallisuuspäällikkö aloitti työnsä maaliskuussa, osana perehtymistä hän on kiertänyt opetus- ja varhaiskasvatusyksiköitä keskustellen lähijohtajien ja henkilöstön kanssa turvallisuusasioista. Vuoden aikana on edistetty mm. tilaturvallisuutta, avainhallintaa, kamera- ja kulunvalvontaa sekä turvallisuuteen liittyvää suunnittelua ja harjoittelua.

Kaupunki osallistui syksyllä 2025 Etelä-Suomen aluehallintoviraston KAAKKO25-harjoitukseen. Harjoituksen aikana kaupungille laadittiin evakuointisuunnitelma, määriteltiin evakuointitilanteiden johtamismalli sekä katselmoitiin tiloja. Nummen yhtenäiskoulussa pidettiin syksyllä moniviranomaisharjoitus, jonka aiheena oli väkivallanteko kouluympäristössä. Harjoituksen kokemuksien pohjalta laaditaan kouluille sisälle suojautumisen ohjeistus ja harjoitusmalli.

Henkilöstö- ja hallintopalveluiden henkilöstömäärä 31.12.2025 oli 27 henkilöä.

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Onnistunut alue- ja kunta-vaalien toteutus.	Ennakköäänestyksen suosio suurempaa kuin aikaisemmissa vaaleissa.	Vuoden 2025 vaaleissa ennakkoon äänesti 58,25 % kaikista äänestäneistä. Tämä on 0,2 %-yksikköä enemmän kuin edellisissä kuntavaaleissa, mutta 0,8 %-yksikköä vähemmän kuin vuoden 2024 EU-vaaleissa ja presidentinvaaleissa.	Toteutuu
	Vaalipäivänä ääntenlaskujen (ennakköäänät ja vaalipäivän äänät) valmistuminen aikataulussa.	Pääsääntöisesti toteutui, vaalipäivän äänen osalta yksittäisillä vaalilautakunnilla oli haasteita ääntenlaskennassa.	Toteutuu
Sähköisen arkiston muodostaminen on osa kaikkia kaupungin toimintaprosesseja.	Verkkolevyille (N-asema) tallennettu aineisto on käyty läpi ja niiden organisoidusta säilyttämisestä on tehty suunnitelma.	Otettu käyttöön uusi verkkolevy, jonka käytöstä on ohjeistettu koko organisaatiota. Vanha verkkolevy poistetaan käytöstä 2.5.2026.	Toteutuu
	Asianhallintajärjestelmään tallennetun aineiston osalta on luotu käytäntö Sähköiseen arkistoon siirtämiseksi ja ennen vuotta 2019 syntynyt aineisto on siirretty.	Todettu, että asianhallintajärjestelmän aineistoa ei voi siirtää perustuen sen luontipäivään vaan merkityksellistä on se, milloin asia on käsitelty loppuun. Näin ollen sähköiseen arkistoon voitiin siirtää suurin osa HVA:lle siirtyneen toiminnan aineistosta. Muun toiminnan osalta käytäntö on vielä luomatta.	Toteutuu osittain

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Osaamisen kehittäminen	Sähköiset onnistumiskeskustelut on otettu käyttöön ja koulutusten hallinnointi on keskitetty.	Sähköiset onnistumiskeskustelut on käytössä Solveon Talentti- järjestelmässä. Sisäisten koulutusten tallennukset Solveon Talenttiin toteutuu keskitettynä palveluna henkilöstöpalveluissa.	Toteutuu ■
	Tulevaisuuden osaamistarpeet on määritelty.	Laajennetussa johtoryhmässä on määritelty osaamisen pääteemat.	Toteutuu ■
Onnistunut perehdyttäminen	Uuden henkilöstön perehdytyskyselyn perehdytyskokemuksen keskiarvo vähintään 3,5	Perehdytyskyselyn keski-arvo oli 3,83.	Toteutuu ■

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Henkilöstö- ja hallintopalveluiden riskikartoitus ja työturvallisuusriskien päivitys ja seuranta on säännöllistä. Lisäksi vastuualueiden päälliköt seuraavat oman vastuualueensa riskejä, läheltä-piti-ilmoituksia ja tapaturmailmoituksia.

Laskujen hyväksyjät ja heidän varahenkilönsä nimettiin kaupunginjohtajan viranhaltijapäätöksellä. Hankinnoissa on noudatettu hankintatoimen ohjeistuksia ja kilpailutusta vaativissa hankinnoissa on käytetty hankintayksikön asiantuntijoita. Kaikista yli 10 000 euron hankinnoista on tehty viranhaltijapäätös. Sopimukset on talletettu asianhallintajärjestelmään ja hankintapäätökset lähetetty tiedoksi lähijohtajalle.

Tavoitteiden toteutumista ja saavuttamista seurataan säännöllisesti päällikkö- ja tiimikokouksissa ja jokaiselle työntekijällä on onnistumiskeskusteluissa sovittu henkilökohtaiset tavoitteet. Vastuualueen sisäisessä toiminnassa noudatetaan mahdollistavaa johtamista ja yhdessä tekemistä yli työyksikkörajojen. Toiminta perustuu hyvään hallintotapaan sekä kuvattuihin prosesseihin, joiden kehittäminen on jatkuvaa.

Henkilöstöpalvelut tekevät tarvittaessa yhteistyössä tarkastustoimen kanssa sisäisiä tarkastuksia ohjeiden noudattamisesta.

Tiedonhallinnan asiantuntija ja tietoturva-asiantuntija vastasivat tietosuojaohjeistuksista, niiden neuvonnasta ja seuraamisesta koko organisaation tasolla.

Talous

Henkilöstö ja hallintopalvelut	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
	TP 2024	TA 2025			
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	729 162	895 100	895 100	1 216 476	321 376
Toimintamenot	-9 381 130	-9 457 600	-9 457 600	-9 098 438	359 162
<i>Toimintakate (netto)</i>	<i>-8 651 968</i>	<i>-8 562 500</i>	<i>-8 562 500</i>	<i>-7 881 962</i>	<i>680 538</i>

Vuonna 2025 henkilöstö- ja hallintopalveluiden toimintamenot olivat 9,098 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 1,216 milj. euroa. Toimintakate oli -7,882 milj. euroa.

Strategia ja tietojohdampalvelut

Strategia ja tietojohdampalvelut vastaa kaupungin strategian ja tietojohdamisen tuottamisesta ja seurannasta sekä digitalisaation, tietohallinnon, yleisen hankekoordinaation, kaupunkiviestinnän ja -markkinoinnin, osallisuustyön ja kaupunkineuvonnan palveluista. Kyseessä ovat tieto- ja teknologia-avusteisen päätöksenteon tukipalvelut täydennettynä markkinoinnilla, viestinnällä ja yhteystoiminnalla.

Keväällä 2025 toteutettiin laaja valtuustokauden tavoitteiden toteutumisen arviointi. Vaikuttavuusanalyysin tarkoituksena oli arvioida Hämeenlinnan onnistumista valtuustokauden päättyessä suhteessa Houkutteleva Hämeenlinna strategian tavoitteisiin kasvava, menestyvä, kestävästi rakentuva ja tunnettu. Vaikuttavuusanalyysin tuloksia on esitetty tämän tilinpäätöksen kohdassa Houkutteleva Hämeenlinna vaikuttavuuden arviointi.

Strategian päivittämisen prosessi toteutettiin suunnitellusti niin, että päätös kaupunkistrategiasta tehtiin kaupunginvaltuustossa 6.10.2025. Prosessi toteutettiin tiiviissä yhteistyössä nykyisen kaupunginhallituksen ja johtoryhmän kesken.

Toimialoja tuettiin hankerahoitushauissa ja hankkeiden raportoinneissa. Strategia ja tietojohdaminen ylläpiti sähköistä hankerekisteriä ja päivitti projektikoordinaattorien ja -päälliköiden avuksi olevan kaupungin oman hankeohjeistuksen.

Viisivuotinen Hyvin Sanottu –hanke jatkui vielä vuoden 2025 ajan. Kunnioittavan keskustelukulttuurin toimintamalli on omaksuttu käyttöön työyhteisöissä. Uusia ohjaajia koulutettiin edelleen lisää ja järjestettiin lukuisia julkisia keskusteluja, joiden tapahtumapaikaksi vakiintui usein Larin-Kyöstin tori kaupunginkirjastossa. Hyvin Sanottu -festivaaliin 2025, joka toteutettiin suorana lähetyksenä YLE Areenalla, kaupunki osallistui järjestämällä oman julkisen keskustelun.

Strategia- ja tietojohdampalvelut toteutti ja rahoitti edelleen elinvoima- ja työllisyyspalvelujen kanssa Linnan Kehityksen Häme Smart Growth -hanketta. Hankkeessa vahvistetaan alueen elinvoimaa yrityksille muotoiltujen palveluvalmennuskokonaisuuksien avulla ja tuetaan kansainvälisten verkostojen rakentamista. Hanke on konsortiohanke, joka toteutettiin HAMK International Business Valkeakosken yksikön kanssa. Hanke päättyi 31.12.2025.

Data-analytiikalla tehoa Hämeenlinnan matkailun ja liikkumisen tiedolla johtamiseen -hankkeessa oltiin mukana. Hankkeella kehitetään Hämeenlinnan matkailua dataan perustuen. Hankkeen koordinaatiosta ja toteutuksesta vastaa HAMK.

Osallisuuden edistämiseksi strategia- ja tietojohdampalveluilla on toimialueiden ja konserniyhtiöiden toimintaa koordinoiva, tukeva, yhteisiä resursseja hyödyntävä ja innovatiivisuutta ylläpitävä rooli.

Kaupungin vanhusneuvosto kokoontui vuoden aikana 7 kertaa ja vammaisneuvosto 5 kertaa, joista yksi oli vammaisfoorumi. Molemmat aloittivat uuden nelivuotiskautensa syksyllä uudistuneilla kokoonpanoilla. Järjestöyhteistyö jatkui entiseen tapaan verkostoissa: SILTA-verkostossa ja Kanta-Hämeen järjestöneuvottelukunnassa.

Vuonna 2025 toteutettiin jo neljännen kerran Hämeenlinnassa osallistavan budjetoinnin ideahaku ja äänestys. Hämeenlinnassa kuullaan nuorten ääntä tulevaisuuden suunnittelussa palkkaamalla vuosittain kesätyöhön 10 hämeenlinnalaisista 15–19-vuotiasta tulevaisuusagenttia. Tulevaisuusagentti-konsepti on Hämeenlinnan oma malli, eikä vastaavaa ole muissa kaupungeissa.

Strategia ja tietojohdaminen järjesti valtakunnallisen kansallisen veteraanipäivän pääjuhlan 27.2.2025 Hämeenlinnan Verkatehtaalla yhdessä Puolustusvoimien, Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan ja lukuisten järjestöjen kanssa. Juhla nähtiin suorana lähetyksenä YLE Areenalla ja myöhemmin tallenteena vuoden ajan.

Palautejärjestelmän uudistamiseksi käynnistettiin suunnittelu, jonka tavoitteena on löytää palautteiden käsittelyyn tekoälyalusteinen ratkaisu. Vuonna 2025 vastaanotettiin kuntalaisilta Trimble-palautekanavaan yhteensä 4569 palautetta. Palautteen kertymistä seurattiin mm. Exreportissa.

Viestintä- ja markkinointiyksikkö toteutti suunnitelmallisesti ja tuki koko kaupunkiorganisaation toimintaa keskitetyn viestinnän, kaupunki- ja matkailumarkkinoinnin sekä kaupunkineuvonnan palveluilla vuoden 2025 aikana. Yksikköön siirtyi vuoden 2025 alusta työllisyysalueuudistuksen myötä 2 henkilöä ja palveluvalikoimamme täydentyi video- ja livetutannoilla sekä ammattitasoisella studiolla.

Kaupungin uusi brändi otettiin käyttöön tammikuussa ja sen käyttöönottoa edistettiin koko vuoden ajan yhteistyössä toimialojen, yksiköiden, konserniyhteisöjen ja muiden yhteistyökumppanien kanssa. Uusittu visuaalinen ilme ja kaupunkilupaus alkoi vuoden aikana näkyä monissa käyttökohteissa.

Vuonna 2025 keväällä alkoi koko kaupungin viestinnän ja markkinoinnin kannalta merkittävä kehittämisprojekti eli verkkosivujen uudistus. Projekti aloitettiin keväällä uusien verkkosivujen konseptoinnilla ja kilpailutuksen valmistelulla ja syksyllä kilpailutuksen tuloksena yhteistyökumppaniksi valikoitui Into-Digital. Verkkosivujen uudistus vaatii merkittävää työpanosta koko kaupunkiorganisaatiolta ja pääsivusto on tarkoitus julkaista syksyllä 2026. Tämän jälkeen projekti jatkuu vuoteen 2027 erillissivustojen uudistuksella.

Markkinoinnin puolella toteutettiin useita kauden mukaisia matkailumarkkinoinnin kampanjoita sekä asumisen markkinointia ja vaikuttajayhteistyötä. Elokuveyhteistyö Anna minun rakastaa enemmän - elokuvan kanssa huipentui kutsuvierasnäytöksiin ja elokuvan ensi-iltaan syys-lokakuun vaihteessa.

Hämeenlinnan kaupunkineuvonta palveli vuonna 2025 lähes 24 000 asiakasta eri kanavissa. Kaupunkineuvonnassa asioitiin eniten kasvotusten, ja yhteydenottoja tuli runsaasti myös puhelimitse ja sähköpostitse. Verkkokaupassamme tehtiin vuoden aikana 5400 varausta, ja digitaalisten palvelujen käyttö kasvaa vuosi vuodelta.

Tietohallinto tuki TE-uudistusta varmistamalla työvälineiden ja teknisen infrastruktuurin sujuvan siirtymän TyöHämeelle. Tämä sisälsi tarvittavien tietojärjestelmien, työasemien, oheislaitteiden, tietoliikenneyhteyksien, monitoimilaitteiden ja puhelinten käyttöönoton sekä toimivuuden varmistamisen uuden palvelurakenteen mukaisesti.

Vuoden aikana vahvistimme laitehallinnan turvallisuutta ja tehokkuutta ottamalla käyttöön pilvihallitut tietoliikennelaitteet. Opetusverkon työasemista jo lähes puolet on siirretty pilvihallintaan, mikä parantaa ylläpidettävyyttä, nopeuttaa tukipyyntöihin reagointia ja vahvistaa tietoturvaa. Tietohallinto vastasi myös alue- ja kuntavaalien tietoteknisistä järjestelyistä. Uusille luottamushenkilöille otettiin käyttöön ensimmäistä kertaa Chromebook-laitteet, joiden arvioidaan soveltuvan tehtävään aiempia laitteita paremmin ja varmistavan tietoturvapäivitysten ajantasaisuuden. Tietohallinto toimi kaupungin edunvalvojana ICT-asioissa ja kilpailutti työasemapalvelut, mikä laski työasemahankinnan ja lähituen kustannuksia.

ICT-palveluiden toimintavarmuuden ohella tietohallinto tuki toimialojen digitalisaatiota ja palvelujen asiakaslähtöistä kehittämistä. Yhteisistä digirahoista kohdennettiin noin puolet sähköisen arkiston edistämiseen sekä merkittävä osa älypuhelin ajantasaistamiseen tietoturvan parantamiseksi. Tekoälyn osalta toteutettiin useita kokeiluja, ja kaupungille hankittiin ruotsalainen Intric-tekoälyalusta tulevien kielimallipohjaisten ratkaisujen kehittämistä varten. Tietohallinto myös tuki Sivistys- ja hyvinvointitoimialaa opetuksessa käytettyjen sovellusten tietosuojaan kehittämisessä.

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Tietoon perustuva johtaminen ja päätöksenteko	Exreportin kuukausittainen kävijämäärä pl. heinäkuu vähintään 120	Koko vuoden, pl. heinäkuu, keskimääräinen käyttäjämäärä oli 151	Toteutuu
	Exreportin käyttäjäkyselyn suositeluindeksi NPS vähintään 50	NPS oli 35,8	Ei toteudu
Kaupunkistrategian päivittäminen	Uuden valtuuston kaupunkistrategia on päivitetty viikkoon 41 mennessä	Uusi strategia hyväksyttiin valtuustossa 6.10.2025	Toteutuu

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Digitalisaation tukeminen	Toimialat arvioivat saamansa tuen >= 3,8 asteikolla 1–5	Kyselyyn vastasi 30 lähijohtajaa. Toimialojen arvio saamasta tuesta oli 3,5.	Ei toteudu
Digityökalujen tunnettavuus	Toimialan lähijohtajat arvioivat digityökalujen tunnettavuuden >= 3,0 asteikolla 1-5	Kyselyyn vastasi 30 lähijohtajaa. Digityökalujen tunnettavuus oli 2,3.	Ei toteudu
Vaikuttava viestintä ja markkinointi	Sosiaalisen median kanavien (Hämeenlinnan kaupungin Instagram, Facebook ja LinkedIn) seuraajamäärät kasvavat ja osallistumisten määrää seurataan säännöllisesti.	Seuraajamäärä kaikissa some-kanavissa on tavoitteen mukaisessa kasvussa ja osallistumisten määrää seurataan säännöllisesti. Facebook seuraajamäärä 11 057, Instagram 5 100, LinkedIn 5 136.	Toteutuu
	Verkkosivujen matkailu -osion (Visit Hämeenlinna) kävijämäärä kasvaa.	Vuonna 2025 (1.1.-31.12.2025) matkailuosion yksilölliset sivukatselut 272 980 (vuonna 2024: 285 145, laskua 4,3 %)	Ei toteudu
	Verkkosivujen uudistamisesta ja tekoälyn hyödyntämisestä sivuilla on valmis suunnitelma ja uudistaminen on aloitettu.	Uusien verkkosivujen konseptointi ja kilpailutus on toteutettu v. 2025 aikana.	Toteutuu
	Markkinointia toteutetaan pitkän tähtäimen suunnitelman mukaisesti ja brändin vaikuttavuutta seurataan brändin uudistustyössä sovittujen mittarien mukaan.	Uusi brändi on otettu käyttöön tammiukuussa ja markkinoinnin strategisen tason suunnitelman ensimmäinen versio on laadittu alkuvuodesta. Markkinoinnin suunnitelmallisuutta ja ennakoitavuutta on jalkautettu kaupungin eri yksiköihin uuden brändin jalkauttamisen myötä. Uuden brändin käyttöönotossa edetään suunnitelman mukaan. Brändin jalkauttaminen jatkuu v. 2026 ja vuonna 2026 tehdään tarkempi pitkän ajan markkinointisuunnitelma huomioiden uusi strategia.	Toteutuu osittain

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Tavoitteiden toteutumista seurattiin osana lähijohtajatyötä, kehittämispäivissä, johtotiimin kokouksissa sekä onnistumiskeskusteluissa. Hankkeiden osalta sisäistä valvontaa toteutettiin hankkeiden ohjausryhmien kokouksissa, nimetyissä projektiryhmissä ja johtotiimeissä sekä projektiohjeita noudattamalla. Hankkeista tehtiin väli- ja loppuarvioinnit.

Strategia- ja kehittämispalveluiden toiminnassa noudatettiin prosessikuvauksia. Virkamiespäätökset lähetettiin tiedoksi vastuualueen lähijohtajalle ja hankintoja teki ainoastaan yksikön lähijohtaja. Lähijohtaja myös tarkasti matkalaskut. Lainsäädännön, määräysten ja päätösten mukaista toimintaa edesauttoivat projektiohjeet ja uusien työntekijöiden perehdytys sekä hallintosäännössä kuvattu delegointi.

Kaupungin ja konsernin riskienhallintaan liittyy projektitasolla tehty riskikartoitus. Yksikön lähijohtajalla on vastuu riskienhallinnasta alaisessaan toiminnassa. Riskienhallintaprosessia kehitettiin aktiivisesti. Laskujen hyväksyjät ja tavaroiden tilaajat oli nimetty viranhaltijapäätöksellä. Hankinnoissa noudatettiin yleisiä hankintaohjeita. Kaikista yli 10 000 euron hankinnoista on tehty viranhaltijapäätös. Yksiköllä on määräaikaista projektisopimuksia.

Strategian ja kehittämisen sopimukset ovat tallennettuna asianhallintajärjestelmässä. Tietohallinto ylläpitää luetteloja kaupungin tietokoneista, monitoimilaitteista, tableteista sekä yli 500 euron älypuhelimista ym. laitteista. Tietohallinto on valvonut järjestelmätoimittajien sopimusten toteutumista. Tietoturvallisuuden kehittämistä on jatkettu.

Talous

Strategia ja tietojohdampalvelut	TP 2024	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
		TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	2 206 160	2 585 500		2 585 500	2 475 728	-109 772
Toimintamenot	-4 718 435	-5 666 100		-5 666 100	-4 999 762	666 338
Toimintakate (netto)	-2 512 274	-3 080 600		-3 080 600	-2 524 034	556 566

Vuonna 2025 strategian ja tietojohdampalvelujen toimintamenot olivat 5,000 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 2,476 milj. euroa. Toimintakate oli -2,524 milj. euroa.

Toimintatuotot alittuivat 109 772 eurolla. Merkittävin tulojen alitus syntyi tietohallinnon sisäisissä myyntituotoissa, vastaava summa säästyti tietohallinnon ulkoisista menoista. Toimintamenot alittuivat 666 338 eurolla. Toiminnan kehittämisen ja hankkeiden toimintakulut eivät toteutuneet suunnitellusti.

Keskusvaalilautakunta

Vuonna 2025 järjestettiin alue- ja kuntavaalit. Keskusvaalilautakunta kokoontui kahdeksan kertaa.

Talous

Keskusvaalilautakunta	TP 2024	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
		TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	389 712	75 000		75 000	78 539	3 539
Toimintamenot	-398 560	-200 000		-200 000	-284 539	-84 539
Toimintakate (netto)	-8 848	-125 000		-125 000	-206 000	-81 000

Vuonna 2025 keskusvaalilautakunnan toimintamenot olivat 284 539 euroa ja toimintatuotot 78 539 euroa. Toimintakate oli -206 000 euroa.

Tarkastuslautakunta

Kaupunginvaltuuston alaisen tarkastuslautakunnan toiminta perustuu kuntalakiin ja Hämeenlinnan kaupungin hallintosääntöön. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastuslautakunta laatii suorittamastaan arvioinnista vuosittain arviointikertomuksen.

Lautakunta huolehtii myös hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä sekä valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastuslautakunta valvoo kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista, ylläpitää sidonnaisuusrekisteriä julkisessa tietoverkossa kaupungin kotisivuilla ja saattaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Lautakunta perehtyy kaupungin ja kaupunkikonsernin eri toimintoihin työohjelman mukaisesti. Painopisteenä vuoden 2025 arvioinnissa on tavoitteiden toteutumisen lisäksi kaupunkilaisten osallistaminen palveluiden kehittämisessä sekä kaupungin eettisten periaatteiden huomioiminen toiminnassa. Arviointikertomus hyväksytään toukokuussa.

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Arviointikertomuksessa esitetyt havainnot johtavat toimintojen kehittämiseen vuoden kuluessa niiden esittämisestä	75 % havainnoista johtaa toimintojen kehittämiseen vuoden kuluessa niiden esittämisestä	Kaupunginhallitus on antanut kaupunginvaltuustolle lausunnon vuoden 2024 arviointikertomuksessa annettujen suositusten perusteella tehdyistä toimenpiteistä. Tarkastuslautakunnan arvion mukaan 70 % annetuista suosituksista on johtanut toiminnan kehittämiseen.	Toteutuu osittain

Talous

Tarkastuslautakunta	Alkuperäinen			Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
	TP 2024	TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	25	12 600		12 600	29	-12 571
Toimintamenot	-241 852	-268 500		-268 500	-239 146	29 354
<i>Toimintakate (netto)</i>	<i>-241 828</i>	<i>-255 900</i>		<i>-255 900</i>	<i>-239 116</i>	<i>16 784</i>

Vuonna 2025 tarkastuslautakunnan toimintamenot olivat -239 146 euroa ja toimintatuotot 29 euroa. Toimintakate oli -239 116 euroa. Toimintamenot alittivat määrärahan 29 354 eurolla (poikkeama -10,9 %).

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Toiminnassa noudatetaan hyvää hallintotapaa. Hankinnoissa noudatetaan kaupungin hankinta- ja sopimusohjetta sekä hallintosääntöä. Talouden toteumaa seurataan säännöllisesti. Esityslistat, pöytäkirjat ja sopimukset viedään asianhallintajärjestelmään. Tilintarkastaja raportoi lautakunnalle tilintarkastussuunnitelman toteutumisesta kaksi kertaa vuodessa.

3.1.1.2. Elinvoimapalvelut

Talous

Elinvoimapalvelut	TP 2024	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
		TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntituotot	635 836	10 907 000		10 907 000	12 301 056	1 394 056
Tuet ja avustukset	2 664 139	1 321 000		1 321 000	667 366	-653 634
Muut toimintatuotot	69 798	5 000		5 000	78 529	73 529
Toimintatuotot	3 369 773	12 233 000		12 233 000	13 046 951	813 951
Henkilöstökulut	-3 994 615	-8 043 000		-8 043 000	-7 644 915	398 085
Palvelujen ostot	-3 597 604	-13 065 800		-13 065 800	-11 197 652	1 868 148
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-59 782	-31 400		-31 400	-80 330	-48 930
Avustukset	-6 868 822	-14 508 800		-14 508 800	-12 868 818	1 639 982
Muut toimintakulut	-299 582	-478 600		-478 600	-570 455	-91 855
Toimintamenot	-14 820 404	-36 127 600		-36 127 600	-32 362 171	3 765 429
Toimintakate (netto)	-11 450 632	-23 894 600		-23 894 600	-19 315 220	4 579 380

Vuonna 2025 elinvoimapalvelujen toimintamenot olivat -32,362 milj. euroa ja toimintatuotot 13,047 milj. euroa. Toimintakate oli -19,315 milj. euroa. Menojen alitus oli yhteensä 3,765 milj. euroa. Suurimmat yksittäiset poikkeamat menojen alituksessa olivat palvelujen ostoissa ja avustuksissa.

Elinvoima- ja työllisyyspalveluiden vastuualueen tehtävät ovat elinkeino- ja työllisyyspolitiikka, työllisyyspalvelut, elinkeinopoliittinen edunvalvonta, kotoutumisen edistäminen, elinvoimayhteistyö, asuntopoliitiikka, korkeakoulupoliitiikka, tapahtumien ja matkailun kehittäminen sekä elinvoimaan liittyvä osallisuus.

Vuonna 2025 keskityttiin erityisesti työllisyyspalveluiden siirtymiseen kaupungille, elinkeinot ja osaaminen -ohjelman loppuun saattamiseen sekä ohjelmassa päätettyjen keskeisten toimenpidealueiden edistämiseen. Paino oli vahvasti muutoksen varmistamisessa, ohjelmien toimeenpanossa ja käytännön työssä. Elinvoiman kärjet olivat yhtenä lähtökohtana kaupungin strategiatyössä. Uudessa strategiassa onkin selkeä poikkihallinnollinen elinvoimanäkökulma. Tulevina vuosina elinvoiman kannalta keskeiset ohjelmat ovat strategian toteutusohjelmat. Elinvoiman aiemmat kärkiohjelmat tunnistettiin strategiatyössä osaltaan näiksi ohjelmiksi. Strategiassa otettiin kantaa myös asumiseen. Tästä syystä asumiskaupunkiohjelman valmistelua oli tarkoituksenmukaista siirtää myöhemmäksi.

Elinvoimapalvelut ja elinkeinojen kehittäminen

Elinkeinot ja osaaminen -ohjelma (E&O) määrittelee Hämeenlinnan elinkeinopoliitiikan linjaukset. Ohjelman tavoitteiden mukaisesti elinkeinojen kehittämistyössä on painotettu alueellisten ekosysteemien, eli erikoistumisen alueiden rakentamista. Linnan Kehityksessä tämä on edellyttänyt monien tehtävänkuvien uudistamista, täydentäviä rekrytointeja sekä panostamista uusiin rahoitusmahdollisuuksiin ja hankkeisiin. Älykkääseen biotalouteen liittyviä uusia avauksia ovat Agrimpact-hanke ja BeFine-yhteistyön aloittaminen Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa. Uudistuvaan teollisuuteen liittyviä ovat BeScaled-hanke ja Define-yhteistyön laajentuminen sekä uuden henkilön rekrytointi puolustusteollisuuden ja kaksikäyttöteknologian edistämiseen.

Dynaamisen kaupunkikehityksen mallia on konkretisoitu uudistamalla Linnan Kehityksen asiakastietojen hallintaa (CRM) ja täydentämällä sitä kehitettävillä tekoälyratkaisuilla. Tämä tukee uudenlaista yritysten tarvekartoitusta ja palveluiden kohdentamista vaikuttavuuden kannalta keskeisille yrityksille. Tämä lisäksi keskeistä on ollut Yrityshaavin kehittäminen, tekoälyagentit tarvekartoitukseen ja palveluohjausten tuotantoon sekä räätälöity yrityskehitys mm. Patrialle.

Rahoitusratkaisuja on edistetty Katalyyttirahaston pilotilla. Sen rinnalla on valmisteltu vaikuttavuusperusteisia hankintoja yhteistyössä kaupungin ja hyvinvointialueen kanssa. Kansallisesti ainutlaatuihin kehittämiseen on saatu Sitran rahoittama projekti. Lisäksi vuonna 2025 konseptoitiin Startup-palveluiden malli sekä kehitettiin edelleen Linnan Business Turnajaisia. LBT:ssä oli ensimmäistä kertaa myös yhteisösarja. Linnan Kehityksen työllisyyspalvelut olivat tärkeässä roolissa Hämeenlinnan seudun kuntakokeilun työnantaja- ja verkostoyhteistyön kehittämisessä, nuorten yrittäjyyden toiminnan kehittämisessä sekä erilaisten rekrytointitapahtumien järjestämisessä.

Matkailua ja tapahtumia edistettiin vuonna 2024 päätetyn ohjelman pohjalta. Kokous ja kongressi palvelu liitettiin onnistuneesti osaksi Linnan Kehityksen palveluita 1.1.2025. Edelleen jatkettiin matkailun kansainvälistymisen toimenpiteitä. Kaupunki oli näyttävästi esillä matkamessuilla. Tapahtumajärjestäjien tukipalveluita on kehitetty yhdessä Linnan Kehityksen ja kaupungin eri toimijoiden kanssa. Tapahtumajärjestäjien kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä ja uusia tapahtumia saatiin Hämeenlinnaan. Matkailutuloselvityksen mukaan kaupungin matkailutulo laski hieman edellisvuodesta ollen vuonna 2024 (uusin tilasto) noin 88,9 milj. euroa (2023: 92,4 milj. euroa). Matkailutulot laskivat Hämeenlinnassa vähemmän kuin koko maassa keskimäärin. Matkailussa on useita positiivisia merkkejä, kuten hotellien peruskorjaukset, Verkatehtaan Werkin valmistuminen sekä kokoustoiminnan kasvuodotukset ja Suomeen kohdistuva kansainvälinen kiinnostus.

Hämeen uusyrityskeskuksen toiminta jatkui vaikuttavana ja kustannustehokkaana. Uusia asiakkaita viime vuonna oli yhteensä 192 kpl. Määrä kasvoi edellisvuodesta 14 asiakkaan verran. Uusia työpaikkoja syntyi yhteensä 165. Yrityksiä perustettiin merkittävästi enemmän kuin viime vuosina keskimäärin, yhteensä 446 kpl. Lakanneiden yritysten määrä oli 187 kpl, lähes puolet vähemmän kuin edeltävänä vuonna. Nettotilanne perustettujen ja lakanneiden yritysten suhteen jäi plussalle 259 yrityksen verran (60 kpl vuonna 2024 ja 164 kpl vuonna 2023). Yhdistys myös ylitti kaupungin asettaman strategisen tavoitteen 105 uudesta perustetusta yrityksestä (asiakkaista perustaneet) viidellä yrityksellä. Yhden uusyrityskeskuksen kautta syntyneen työpaikan hinnaksi tuli Hämeenlinnassa 873 euroa, mikä on kilpailukykyinen taso ja pysynyt jo pidempään samalla tasolla. Hämeen uusyrityskeskus jatkoi tiivistä yhteistyötä Linnan Kehitys Oy:n sekä kansainvälisten asiakkaiden alkuvaiheen yritysneuvonnan kanssa.

Leader Linnaseudun toiminta jatkui edelleen vaikuttavana ja kustannustehokkaana. Vuosittainen tarkastelu hankkeiden osalta on haasteellisempaa, sillä hankkeet ja rahoitus jakautuvat pääsääntöisesti useammalle vuodelle. Kuitenkin vuosina 2023-2025 hakemuksia Hämeenlinnan alueelle jätettiin 82 kappaletta, joista 41 oli yhteisö- ja 16 yritys-hankkeita.

Rahoitusta hämeenlinalaisille hankkeille myönnettiin 2023-2025 yhteensä 1,27 milj. euroa, josta lähes 800 000 euroa julkista rahaa. Samaan aikaan Hämeenlinnan kaupunki on tukenut Linnaseutua noin 190 000 eurolla. Talkootyön taloudellinen arvo oli peräti 371 000 euroa, mikä kertoo hanketoiteuttajien merkittävästä aktiivisuudesta oman alueen ja itselle tärkeiden asioiden kehittämiseksi. Huomioitavaa on, että kantakaupungin keskusta-alueet eivät kuulu rahoitettavaan toiminta-alueeseen eli paikalliset hankkeet sijoittuvat pitkälti pitäjiin.

Keskeiset vaikuttamisen kärjet vuonna 2025 olivat 1) Hämeenlinna kokonaisturvallisuuden edelläkävijänä; 2) Keskiuurten kaupunkien verkosto: Kasvukaupungit sekä 3) Hämeenlinnan rooli uudistuvana kulttuurikaupunkina. Hämeenlinna jatkoi edelleen keskiuurten kaupunkien (kasvukaupunkien verkosto) edunvalvontayhteistyön veturina. Toiminta on jatkunut nyt kaksi täyttä vuotta. Keskeisenä vuoden 2025 toiminnan painopisteenä oli yritys- ja teollisuusprofiilien kartoittamiseen liittyvä laaja selvitystyö, jossa tarkasteltiin verkoston kaupunkien mahdollisuuksia ja pullonkauloja energiainfrastruktuurin sekä vihreän siirtymän investointien näkökulmasta. Työ tuotti konkreettisia eväitä edunvalvontayhteistyön kehittämiseksi valtion suuntaan. Kasvukaupunkiverkoston toinen tärkeä toiminnallinen painopiste oli tyhjien tai vajaakäyttöisten tilojen kehittäminen ja käytettävyys kulttuurin sekä luovan alan näkökulmasta. Kasvukaupunkiverkosto jatkoi aktiivisesti myös kiinnostusta herättänyttä kulttuurikiihdyttämö -konseptin edistämistä. Kiihdyttämö kytkeytyy tiiviisti yhteen myös tilakysymysten kanssa.

Elinvoimapalveluiden toiminta nivoutuu kiinteästi osaksi alueen oppilaitosyhteistyötä. Vuoden lopulla käynnistettiin Bioteknologian yhteistyöverkosto, BeFine, yhdessä HAMK:in kanssa. HAMK keskustakampusta edistettiin viime vuonna kaupunkirakennetoimialan johdolla. Elinvoimapalvelut osallistui hankkeen viestinnän suunnitteluun sekä vaikutusten arviointiin. Kaupungin, Linnan Kehityksen, Koulutuskuntayhtymä Tavastian ja Hämeen ammattikorkeakoulun yhteishanke Opiskelijoiden pitovoiman edistämiseksi päättyi viimevuonna. Hankkeen tuloksia hyödynnetään jatkossa osapuolten yhteistyössä.

Asuntopolitiikkaa hoidetaan yhdessä kaupunkirakennetoimialan kanssa. Vuonna 2025 järjestettiin yhteistyössä Hämeenlinnan Asuntojen, Hämeenlinnan yrittäjien ja Hämeen liiton kanssa toinen asumisen seminaari, jossa puhujina oli kaupunkisuunnittelun ja elinkeinoelämän johtavia suomalaisia asiantuntijoita. Asumiskaupunkiohjelma on yksi uuden kaupunkistrategian toteutusohjelmista.

Hämeenlinnan Työllisyyspalvelut

Hämeenlinnan kaupungin työllisyyspalvelut täydentävät TyöHämeen palvelukokonaisuutta. Kaupunki on tuottanut näitä täydentäviä palveluja laajasti. Tavoitteena on myös vahvistaa yhteistyötä kaupungin muiden yksiköiden kanssa. Vuonna 2025 toiminnassa korostui erityisesti nuorten työllisyyspalvelujen kehittäminen osana Ohjaamo Stage -toimintaympäristöä. Toimintavuonna vahvistettiin myös haavoittuvassa asemassa olevien, kuten pitkäaikaistyöttömien ja kansainvälisten työnhakijoiden, parissa toimivien verkostojen yhteistyötä, jotta työllistymistä voitaisiin edistää entistä vaikuttavammin. Vuoden aikana kansainvälisten asukkaiden palveluissa kehitetty kansainvälinen

yrittäjäneuvonta vakiinnutettiin osaksi työllisyyspalveluja, ja toimintaa laajennettiin myös TyöHämeen työllisyysalueen yrityskoordinaattorien käyttöön.

Kaupunki työllisti vuoden aikana työllistämisen määrärahoilla 69 uutta henkilöä (2024: 97) määräaikaisiin työsuhteisiin kaupungin eri yksiköihin. Työllistämisten määrään vaikutti alentavasti TyöHämeen työllisyysalueen käynnistyminen, henkilöstön organisoituminen, uusien toimintamahdollisuuksien omaksuminen sekä työllistämismallin uudistaminen. Lisäksi työllistymiset painottuivat loppuvuoteen, minkä vuoksi kustannuksia kohdentuu myös vuodelle 2026. Vuoden 2025 alussa kaupungin kuntalisä ja työllisyysseteli yhdistettiin Hämeenlinna-lisäksi. Sen avulla tuettiin 10 henkilön työllistymistä (2024: 22) kahdeksalle eri työnantajalle. Nuorten kesätyösetelillä tuettiin 499:n (2024: 499) 15–24-vuotiaan nuoren työllistymistä 227 työnantajalle (2024: 239). Lisäksi 23 nuorta (2024: 22) sai 13–28-vuotiaille suunnatun Oma Firma -yrittäjyyssetelin.

Hämeenlinnan kaupungin Työllisyyden polut -sivuston kautta tarjottiin noin 80 kesätyöpaikkaa 15–24-vuotiaille nuorille. Sivusto mahdollisti myös muiden työnantajien kesätyöpaikkojen esittelyn nuorille samassa kanavassa. Yrityksiltä saatiin erityisen myönteistä palautetta sivuston toimivuudesta nuorten kesätyöpaikkojen markkinoinnissa. Kesätyösetelikampanja sai kokonaisuudessaan hyvää palautetta. Kampanjan markkinointia kehitettiin yhteistyössä erityisesti perusopetuksen, Koulutuskuntayhtymä Tavastian sekä Hämeen ammattikorkeakoulun kanssa.

Vuoden 2025 aikana työllisyyspalveluissa kehitettiin TyöHämeen työllisyys- ja yrityspalveluja täydentäviä palveluja, jotka kohdentuvat erityisesti hämeenlinnalaisiin nuoriin sekä pidempään työttömänä olleisiin henkilöihin. Tavoitteena on tukea työllistymistä tai löytää muita kestäviä ratkaisuja työelämään tai koulutukseen siirtymiseksi. Täydentäviä palveluja hankittiin dynaamisen pienhankintajärjestelmän kautta noin 83 000 eurolla. Käytetyin palvelu oli valmennuksellinen alaan tutustuminen.

Työllisyystavoitteista työpajatoimintaa tuettiin avustuksilla, jotka myönnettiin Hämeenlinnan seudun 4H ry:lle, Hämeen Setlementti ry:lle, Mokia ry:lle. Työpajatoiminnan kohderyhmänä ovat erityisesti alle 30-vuotiaat nuoret sekä pitkään työttömänä olleet hämeenlinnalaiset työnhakijat. Toimintaan osallistui vuoden aikana 243 hämeenlinnalaista. Heistä 56 henkilön (23 %) palvelu päättyi myönteiseen siirtymään avoimille työmarkkinoille tai koulutukseen. Työpajoilla oli työkokeilussa 62 henkilöä ja erilaisessa valmennuksessa tai tutkinnon osien suorittamisessa 103 henkilöä. Lisäksi työpajat toimivat oppimisympäristönä 12:lle koulupudokkuusuhan alla olevalle hämeenlinnalaiselle nuorelle.

Nuorille suunnattujen työllisyyspalvelujen kehittämistä vuonna 2025 leimasivat nuorisotyöttömyyden kasvu, toimintaympäristön kansainvälistyminen sekä monialaisten palvelutarpeiden lisääntyminen. Nuorten työnhakijoiden tilanteissa korostuivat erityisesti talousneuvonnan tarve sekä terveyteen ja työkykyyn liittyvät kysymykset. Myös verkostojen puute nousi esiin monien nuorten kohdalla. Alle 30-vuotiaille suunnattuja palveluja on kehitetty osaksi Ohjaamo Stage -toimintaympäristöä. Tavoitteena on varmistaa nuorille nopeampi ja oikea-aikainen tuki sekä työllistymistä edistävä monialainen yhteistyö eri toimijoiden kesken. Lisäksi nuorten työnhaun startti -malli on otettu

käyttöön myös muissa TyöHämeen tiimeissä. Nuorille suunnatut ryhmämuotoiset palvelut ja uraohjauksen kehittäminen ovat tiivistäneet yhteistyötä oppilaitosten kanssa ja luoneet uusia polkuja työllistymiseen.

Yli 30-vuotiaiden hämeenlinnaisten osalta työllisyyspalveluissa on kehitetty aktiivisesti pitäjiin jalkautuvia palveluja yhteistyössä TyöHämeen ja hyvinvointialueen henkilöstön kanssa. Työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamallissa (TYM) sekä laajaa tukea tarvitsevien asiakkaiden tilanteissa korostuu yhteistyö erityisesti Kelan, kuntoutuspalvelujen ja aikuissosiaalityön kanssa. Monissa tapauksissa työllistymisen polkuja on tarpeen räätälöidä yksilöllisesti työ- ja toimintakykyyn liittyvien haasteiden vuoksi. Hämeenlinnassa TYM-asiakkuuksia oli vuonna 2025 yhteensä 891 (2024: 696), ja uusia asiakkuuksia alkoi vuoden aikana 270 (2024: 222). Asiakkuudet kestivät tyypillisesti 1–2 vuotta.

Vuonna 2025 kehitettiin erityisesti nuorten Työnhaun startti –palvelua, joka kattaa työnhaun alkuvaiheen asiakasprosessin, jalkautuvan työhönvalmennuksen sekä täsmätyöllistymisen mallit. Työtä tehtiin muun muassa Hämeen ELY-keskuksen koordinoimassa MORE – Monimuotoisen rekrytointiosaamisen kehittäminen (ESR+) -hankkeessa sekä Kiipulan koordinoimissa hankkeissa. Verkostopiste-palvelussa puolestaan luotiin pitkään työttömänä olleiden tarpeista lähtevä asiakastapahtumamalli, jonka tavoitteena on lisätä kauempana työmarkkinoista olevien osallisuutta ja aktivoitumista. Vuoden aikana kokeiltiin myös erilaisia ryhmävalmennuksia ja kehitettiin TyöHämeen viikkotarjontaa täydentäviä teemavalmennuksia ja tapahtumia. Omien valmennusten kehittäminen sekä yhteistyö eri hankkeiden, kuten Loikka-, Nopeasti töihin- ja TyöSuomi-hankkeiden kanssa, on vahvistanut henkilöstön valmennusosaamista ja mahdollistanut tavoitteiden mukaisten palvelujen tuottamisen. Liikunta- ja kulttuuripalvelujen hyödyntäminen sekä erilaiset kohtaamispaikat ja toiminnalliset ratkaisut ovat osoittautuneet toimiviksi keinoiksi koetun työkyvyn ja työelämään siirtymisen tukemisessa.

Työttömien työnhakijoiden ja työvoiman ulkopuolella olevien työkäisten osalta on korostunut tarve kehittää ja sovittaa yhteen kaupungin työllisyyspalveluja, kansainvälisten asukkaiden palveluja sekä laajemmin hyvinvointipalveluja, mukaan lukien hyvinvointialueen työkäisille suunnatut palvelut. Perjantaisin järjestettävällä maksuttomalla työttömien uimahalli- ja kuntosalivuorolla kävi keskimäärin 20–30 henkilöä kerrallaan. Työllisyyspalvelut vastasivat avainten jakamisesta keskustan uimahallilla.

Kansainvälisten asukkaiden palvelut

Kotoutumisen edistämisen palvelut nimettiin uudelleen kansainvälisten asukkaiden palveluiksi loppuvuodesta 2025. Yksikön uusi nimi kuvaa paremmin toimintaympäristön ja kohderyhmän muutosta, sekä lisää saavutettavuutta. Palveluita on päivitetty 1.1.2025 voimaan tulleen kotoutumislain mukaisiksi, huomioiden myös kasvanut kansainvälisten opiskelijoiden määrä ja muut kansainväliset asukkaat sekä TyöHämeen työllisyysalueen toiminnan aloittaminen. Palveluiden ja toiminnan kehittämisen tarvetta on lisännyt vuonna 2025 useat lakimuutokset ja muutosesitykset tuleviksi laeiksi, jotka koskevat kotoutumista sekä kansainvälisiä asukkaita.

Hämeenlinnassa kansainvälisten asukkaiden määrä on vuoden 2025 aikana edelleen lisääntynyt merkittävästi ukrainalaisten pakolaisten ja ammattikorkeakouluopiskelijoiden ja heidän perheidensä myötä. Kansainvälisen palveluneuvonnan monikielisessä matalankynnyksen ohjaus- ja neuvontapalvelussa oli 2 698 neuvontatapahtumaa vuoden 2025 aikana (2024: 2 182, 2023: 2 155, 2022: 1 342). Neuvontaa haettiin arjen asioissa muun muassa talouteen, asumiseen, perhe-elämään, koulutukseen, Kela-etuuksiin ja työ- ja oleskelulupiin liittyen. Kuten vuonna 2024, myös vuonna 2025 neuvontaa saaneiden joukosta nousee lähtömaan mukaisesti jaoteltuna suurimmiksi ryhmiksi ukrainalaisten sekä sri-lankalaisten käynnit. Kotoutumiskorvausten (ukrainalaiset ja kansainvälistä suojelua saavat) piiriin kuului vuoden 2025 lopussa 825 henkilöä (2024: 663, 2023: 497 hlöä), joista 571 henkilöä oli tilapäistä suojelua saavia ukrainalaisia.

Vuoden 2025 aikana tuotettiin lakisääteisiä monikielisiä yhteiskuntaorientaatiokoulutuksia sekä kaikille avointa digineuvontaa ja kohdennettua asettautumisneuvontaa kansainvälisille lapsiperheille.

Nopeasti töihin -hanke aloitti joulukuussa 2024 ja toiminta saatiin käyntiin heti helmikuussa 2025. Hankkeen kotoutumisvalmennusmalli perustuu rinnakkaisiin ja toisiaan täydentäviin Opin -valmennusryhmiin (OpinPa, OpinTie ja OpinTyö). Eri tasoiset, mutta saman aikaiset valmennusryhmät mahdollistivat yksilölliset ja joustavat siirtymät työelämään tai tarvittaessa ryhmien välillä ilman odotusaikaa tai katkoksia palvelupolussa. Ryhmien toteutusmuodot mahdollistivat, että myös elämäntilanteen muutosten myötä (sairastuminen, hoitovapaa yms) kotoutumisvalmennusta pystyi jatkamaan. Samoin suomenkielen valmennuksen kestoa pystyttiin pidentämään joustavasti, jotta henkilö täyttää työpaikalla vaaditun taitotason. Keväällä ja syksyllä 2025 Opin-valmennuksiin haki 213 henkilöä, joista valittiin 92 osallistujaa. Valmennuksen päättäneistä yhteensä peräti 85 % osallistujista eteni työelämään tai jatkokoulutukseen. OpinTyö -kotoutumisvalmennus työpaikoilla toteutettiin vuonna 2025 kaksi kertaa ja työllistymisprosentti tällä ryhmämallilla oli 90 %. Yhteistyöhön osallistui 27 työnantajaa. Tiivis sekä jatkuva vuorovaikutus työnantajien kanssa mahdollisti kotoutumisvalmennusten kohdentamisen yrityksiin, joilla oli aito rekrytointitarve.

Nuorten kotoutumisen edistämiseen suunnattu 'Kohti uutta' -hanke (ESR) päättyi huhtikuussa 2025 ja jatkui kaupungin omana toimintana elinvoimapalveluissa vuoden loppuun.

Kansainvälisten asukkaiden palvelut toimi hyvien väestösuhteiden lisäämiseksi kansainvälisellä, maakunnallisella ja paikallisella tasolla. Toukokuussa 2025 Hämeenlinna toimi osatoteuttajana valtakunnallisessa Hyvät väestösuhteet -foorumissa, johon osallistui reilu 300 asiantuntijaa ja toimijaa yhdenvertaisuuden, osallisuuden ja kotoutumisen saralta. Rakenteiden tavoitteellista suunnittelua ja kehittämistä jatkettiin myös yhteistyössä Euroopan neuvoston Intercultural Cities (ICC) -hankkeen kanssa. Yksikkö osallistui Etelä-Suomen ETNO-neuvottelukunnan työhön ja oli mukana jalkauttamassa kaupungin yhdenvertaisuussuunnitelmaa.

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Vaikuttava elinvoimapolitiikka ja osaaminen	Linnan Kehitys Oy:lle asetetut tavoitteet on saavutettu.	Elinkeino-yhtiö on vastannut varsin hyvin kaupungin omistajapoliittisiin tavoitteisiin ja toiminut taloudellisesti tehokkaasti. Elinkeino-yhtiö mm. arviointiin toiseksi parhaaksi elinkeino-yhtiöksi isojen kaupunkien sarjassa. Lisäksi yhtiön asiakastyytyväisyys on jatkanut erittäin korkealla tasolla (NPS 92). Yhtiö on toiminnallaan edistänyt kaupungin elinkeinoelämää, elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta (Hämeenlinnan EK kuntaranking -sijoitus koheni parilla pykälällä, sijoitus 13). Tavoite yhtiön kautta sijoittuneista uusista yrityksistä ylitettiin. Sen sijaan haastavasta suhdannetilanteesta johtuen matkailutulo laski (vähemmän kuin koko maassa keskimäärin), eikä tavoitetta uusien työpaikkojen määrästä saavutettu. Linnan Kehitys on oleellisesti kehittänyt oppilaitosyhteistyötään sekä panostanut tiedolla johtamiseen, työllisyysyhteistyöhön ja alueen yritysekosysteemien kehittämiseen.	Toteutuu osittain
	Elinkeinot ja osaaminen –ohjelman toimenpiteet vuodelle 2025 on toteutettu.	Ohjelman jalkauttaminen eteni suunnitellusti. Yhtiön toiminnan fokusta kirkastettiin kaupungin strategisten tarpeiden pohjalta ja vuoropuhelua kaupungin eri vastuualueiden osalta vahvistettiin. Katalyyttirahaston pilotointi onnistui ja tuotti arvokasta tietoa varsinaisen toiminnan käynnistämiseen. Linnan Kehityksen palveluiden ja roolitusten tarvelähtöinen ja tietopohjainen kehittäminen jatkui. Linnan Kehityksessä käynnistettiin useita kehittämishankkeita erityisesti biotalouden, datan ja tekoälyn hyödyntämisen sekä yritysekosysteemien kehittämisen saralla pohjautuen elinkeinot ja osaaminen -ohjelmaan. Valmistelut startup-toiminnan käynnistämiseksi ja -yhteisön tukemiseksi aloitettiin. Yhteistyötä kaupungin työllisyyspalveluiden ja TyöHämeen kanssa tiivistettiin (mm. yritysreaktori).	Toteutuu
	Toisen asteen ja ammattikorkeakoulun houkuttavuus kasvaa	Opetushallituksen tietojen perusteella ensisijaisten hakijoiden määrä HAMK:iin (yhteensä) laski noin kymmenisen prosenttia ja kaikkien hakijoiden määrä noin 18 %. Paikan vastaanottaneiden määrä laski noin 11 %. Tilastoja selittää enimmäkseen muiden kuin kotimaisia kieliä puhuvien hakijoiden määrän merkittävä lasku. Toisen asteen osalta kiinnostus on säilynyt suhteellisen tasaisena.	Ei toteudu

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Vaikuttava elinvoimapolitiikka ja osaaminen	Ammattikorkeakoulusta valmistuneiden sijoittuminen Kanta-Hämeeseen kasvaa	Tilanne ei ole muuttunut, eikä tarkkaa mittaritietoa ole edelleenkään saatavilla. Valitettavasti Opetushallinto ei ole päivittänyt indikaattoritietojaan vuoden 2023 jälkeen.	Ei tietoa ☐
	Hämeen Uusyrityskeskuksen tavoitteet on saavutettu	Tavoite saavutettiin, sillä uusyrityskeskuksen asiakkaista yrityksiä perustettiin yhteensä 110 kappaletta vuonna 2025. Ylipäätään yrityksiä perustettiin viime vuonna selvästi edellisvuosia enemmän.	Toteutuu ☒
Taloudelliset ja tehokkaat työllisyyspalvelut: 1) Työllistyminen nopeutuu 2) Työnantajien menestyminen alueella 3) Työllisyys lisää alueen elinvoimaa 4) Yhteistyö kaupungin työllisyyspalveluiden ja TyöHämeen työllisyysalueen kanssa on toimivaa	Kaupungin työttömyyskorvausten kuntaosuus jää alle 9,5 milj. € /vuonna 2025.	Hämeenlinnan kaupunki maksoi vuonna 2025 9,70 miljoonaa eroa työttömyysetuusmaksujen kuntaosuutta, mikä on 3,48 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2024, jolloin kaupungin työmarkkinatuen rahoitusosuus oli *6,22* miljoonaa euroa. Työttömyysturvan rahoitusmalli muuttui merkittävästi vuoden 2025 alussa, minkä vuoksi vuoden 2024 ja vuoden 2025 maksusuudet eivät ole täysin vertailukelpoisia. Uusi rahoitusmalli kasvatti merkittävästi kuntien työttömyysturvan rahoitusvastuuta ja vaikeutti työttömyysturvan kuntaosuuksien kehityksen ennakointia. Heikon suhdannetilanteen pitkittyessä työttömyysetuuksien saajien määrä on noussut ja työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto on pidentynyt.	Ei toteudu ☐
	Kaupunki työllistää ja tarjoaa heikommassa työmarkkina-asemassa oleville sekä kansainvälisille työnhakijoille uramahdollisuuksia: 1) 100 kesätyöpaikkaa kaupungin organisaatiosta	Kaupungin työllisyyspalveluiden tietoon tuli vuoden 2025 aikana 89 kesätyöpaikkaa kaupungin eri yksiköissä. Tämän lisäksi kaupungin yksiköissä on ollut vuoden 2025 aikana ainakin 55 harjoittelijaa, joista osalla harjoittelu on ajoittunut kesäkuukausille.	Toteutuu osittain ☒
	Kaupunki työllistää ja tarjoaa heikommassa työmarkkina-asemassa oleville sekä kansainvälisille työnhakijoille uramahdollisuuksia: 2) 100 työkokeilupaikkaa, joista vähintään 25 on kohdennettu kansainvälisten työnhakijoiden tai -opiskelijoiden työkokeiluihin tai harjoitteluihin	Kaupungin työllisyyspalveluiden tietoon tuli vuoden 2025 aikana 45 työkokeilupaikkaa kaupungin eri yksiköissä.	Ei toteudu ☐
	Kaupunki työllistää ja tarjoaa heikommassa työmarkkina-asemassa oleville sekä kansainvälisille työnhakijoille uramahdollisuuksia: 3) 100 avointa TET-paikkaa perusopetuksen ja toisen asteen oppilaille	Kaupungin työllisyyspalveluiden tietoon tuli vuoden 2025 aikana 130 TET-paikkaa kaupungin eri yksiköissä.	Toteutuu ☒

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Taloudelliset ja tehokkaat työllisyyspalvelut:	TyöHäme saavuttaa tavoitteensa.	TyöHämeen työllisyysalue on aloittanut toimintansa vaikeassa työllisyystilanteessa. Työnhakija-asiakkaiden määrä on kasvanut, työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto on pidentynyt, avointen työpaikkojen määrä on laskenut ja työttömyysturvan rahoitusmalli on muuttunut edellisvuosista. Tästä huolimatta TyöHäme on saavuttamassa puolet sille asetetuista tavoitteista.	Toteutuu osittain
1) Työllistyminen nopeutuu			
2) Työnantajien menestymisen alueella			
3) Työllisyys lisää alueen elinvoimaa			
4) Yhteistyö kaupungin työllisyyspalveluiden ja TyöHämeen työllisyysalueen kanssa on toimivaa	Mittarit rakennetaan ja tarkennetaan vuoden 2025 aikana ml. ase- tuksella määritellyt mittarit.	Työllisyyspalveluiden tavoitemittarit päivitettiin ja tarkennettiin elokuussa 2025. Mittarien tarkennuksessa huomioitiin myös valtakunnalliset työllisyyden edistämisen tavoitteet.	Toteutuu
Hyvät väestösuhteet ja kestävä kotoutuminen.	Palveluiden saavutettavuus: ALPO-tilastot matalan kynnyksen ohjauksen ja neuvonnan käynnistä	Matalan kynnyksen ohjauksen ja neuvonnan käynnit ovat kasvaneet: 2023 - 2050 käyntiä 2024 - 2138 käyntiä 2025 - 2698 käyntiä	Toteutuu
Hämeenlinna on houkutteleva kansainvälisten ihmisten asuin- ja työpaikkana			
	Kansainvälisten asiakkaiden tavoitettavuus paranee.	Kansainväliset opiskelijat, etenkin Sri Lankalaiset sekä ukrainan pakolaiset ovat löytäneet palveluihimme enenevässä määrin. Suurin kasvu käynneissä.	Toteutuu
	Palvelutarpeen arviointien ja kotoutumissuunnitelmien määrät suhteessa kv-muuttajiin	Toteutunut tavoitteiden mukaisesti.	Toteutuu
	ICC tulosten seuranta – kehittä-misehdotukset vs. toteutukset. Verrokkina kaupungit Suomessa ja/tai muissa Euroopan kaupungeissa	Hyvien väestösuhteiden foorumi toteutui yli odotusten. Hämeenlinnan kaupunki oli esittelemässä ohjelman tuloksia ja toteutuksia Euroopan neuvoston järjestämässä tilaisuudessa Turussa. Kotoutumisohjelman päivitys aloitettu.	Toteutuu
	Kotofoorumit – Keskusteluareena kansainvälisille asukkaille ajankoh- taisista asioista. Foorumeiden toteutuskerat vs. osallistujamäärät.	Toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Toinen Kotofoorumi järjestettiin 6.11. aiheena 'Miten opin suomenkielen?'. Tilaisuus pidettiin englanniksi pääkir- jastossa ja se tavoitti useita kymmeniä kuulijoita.	Toteutuu

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Toiminnassa noudatetaan hyvää hallintotapaa. Tavoitteiden toteutumista toiminnassa seurataan viikoittaisissa tiimeissä, päivittäisessä lähijohtajatyössä ja onnistumiskeskusteluissa. Lähijohtaja

seuraa myös työajan käyttöä, työn kuormittavuutta, työturvallisuutta ja työhyvinvointia. Keskeistä toiminnan jatkuvuudelle on myös hyvä perehdytys. Yksikön lähijohtajalla on vastuu riskienhallinnasta alaisessaan toiminnassa. Työtä tehdään yhdessä laajan kumppaniverkoston kanssa.

Hankkeilla ja työryhmillä on päätetyt ohjausryhmät. Hankinnoissa noudatetaan kaupungin hankinta- ja sopimusohjetta. Päätöksenteossa noudatetaan hallintosääntöä ja delegointipäätöksiä. Virkamiespäätökset lähetettiin tiedoksi lähijohtajalle. Talouden toteumaa seurataan säännöllisesti. Esityslistat, pöytäkirjat ja sopimukset viedään asianhallintajärjestelmään.

Talous

Kaupungin elinvoimapaalvelut	TP 2024	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
		TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	3 369 773	1 407 000		1 407 000	3 410 364	2 003 364
Toimintamenot	-14 820 404	-25 301 600		-25 301 600	-22 725 583	2 576 017
<i>Toimintakate (netto)</i>	<i>-11 450 632</i>	<i>-23 894 600</i>		<i>-23 894 600</i>	<i>-19 315 220</i>	<i>4 579 380</i>

Vuonna 2025 kaupungin elinvoimapaalvelujen toimintamenot olivat 22,726 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 3,410 milj. euroa. Toimintakate oli -19,315 milj. euroa.

Kotoutumispalveluissa toimintatuotot toteutuvat 1,915 milj. euroa budjetoitua suurempina, johtuu pääosin kansanvälistä suojelua saavien laskennallisista korvauksista. Vuoden 2025 laskennallisten korvausten odotettua suurempaan määrään vaikuttivat vuoden alusta muuttunut laki kotoutumisen edistämisestä sekä laskennallisten korvausten perusteet ja summat. Kanta-Hämeen alueen vastaanottokeskusten lakkautuksien myötä ukrainalaisia tilapäistä suojelua saavia siirtyi ennakoitua enemmän kuntalaisiksi, ja siten korvausten piiriin. Merkittävimmät menojen alitukset toteutuivat asiakaspalveluiden sekä asiantuntijapalveluiden ostoissa johtuen kotoutumisen kokonaisuuden uudistamisesta, palveluiden kehittämisen keskeneräisyydestä sekä palveluiden tuottamisesta omana toimintana, kuten yhteiskuntaorientaatiot, jotka tulivat kunnan lakisääteiseksi toiminnaksi vuoden 2025 alusta. Henkilöstökustannusten nousu (monikielisten palveluiden lisäys) tuotti merkittävää säästöä palveluiden ostoissa.

Hämeenlinnan kaupungin työttömyysetuusmaksut ylittivät budjetin 0,1 milj. eurolla. Työllisyyspalveluiden palvelujen ostot alittivat budjetin 0,4 milj. eurolla myös henkilöstökulut alittivat budjetin 0,1 milj. eurolla. Hämeenlinnan kaupungin työllistämistuen palkat toteutuivat 0,4 milj. euroa budjetoitua pienempinä viimeisen neljänneksen vähentyneen kysynnän vuoksi. Hämeenlinnan kaupungin osuus TyöHämeen toimintamenoista maksetaan kaupungin työllisyyspalveluiden kautta. TyöHämeen taloutta käsitellään tarkemmin seuraavassa luvussa.

Tunnusluvut

	TP 2025	Muutettu TA 2025	TP 2024
Pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuen kuntaosuus €	9 696 816	9 564 000	6 221 007

TyöHäme

TyöHämeen työllisyysalueen toiminta käynnistyi vuoden 2025 alussa, kun julkisten työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi TE-toimistoilta kuntien muodostamille työllisyysalueille. Henkilöstö siirtyi Hämeen TE-toimistosta, Hämeen ELY-keskuksesta ja KEHA-keskuksesta liikkeenluovutuksella. Varsinainen TyöHämeen työllisyysalueen organisaatio aloitti toimintansa 1.3.2025 yhteistoimintamenettelyn jälkeen. TyöHämeen työllisyysalue vastaa Hämeenlinnan, Forssan, Hattulan, Tammelan, Jokioisten, Ypäjän ja Humppilan työvoimapalveluiden järjestämisestä annetuissa laissa (380/2023) tarkoitettujen julkisten työvoimapalveluiden järjestämisestä sekä toimii Kanta-Hämeen työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamallin (TYM) vastuutyövoimaviranomaisena. Hämeenlinnan kaupunki toimii TyöHämeen vastuukuntana.

Työllisyyspalvelut ovat vahva osa kuntien elinvoimatyötä. Elinvoiman tuki ja edistäminen edellyttävät yhteistyötä yritysten ja työnantajien sekä alueellisten kumppanien kanssa yrityslähtöisen palveluiden ja tuotteiden muotoilua ja kehittämistä varten. Toiminnan tueksi on kehitetty maakunnallinen Yritysreaktori-verkosto, jossa ovat mukana Kanta-Hämeen työllisyysalueet, kunnat, elinkeinoyhtiöt, yrittäjäjärjestöt, oppilaitokset, Kauppakamari, Hämeen liitto, Elinvoimakeskus ja muita kumppaneita.

TyöHämeen yrityskäyntiraporttiin kerättiin vuoden 2025 aikana noin 250 yrityskäynnin tiedot. Tietojen avulla kehitetään ratkaisuja työnantajien ja yritysten tarpeisiin verkostoyhteistyönä. TyöHämeen yrityskoordinaattorit tekivät vuoden 2025 aikana noin 450 yrityskäyntiä. Uusia starttirahaa saaneita yrityksiä perustettiin 123. Kansainvälisten asukkaiden yritysneuvonta on kasvattanut yritysneuvonnan asiakasmääriä koko alueella ja tuo uusia yrityksiä ja yrittäjiä alueelle. Alkavien yrittäjien palvelukokonaisuutta on kehitetty tiiviissä yhteistyössä elinkeinoyhtiöiden, Hämeen Uusyrittäjäkeskuksen sekä HAMKin kanssa. Yritys- ja työnantajapalveluiden keskeisinä onnistumisina on ollut verkostoyhteistyön tiivistyminen, työnantajille myönnettävien tuotteiden, kuten starttirahojen ja työllisyyslisien nopea ja joustava käsittely sekä hankintojen ja tuotteiden kehittämisessä tulosperusteisuuden kasvattaminen. Tuotteistamisen lähtökohtana on ollut työnantaja- ja yrityslähtöisyys.

Työllisyysalueet ovat aloittaneet toimintansa haastavassa toimintaympäristössä. Kuntaliiton arvion mukaan työvoimapalveluiden järjestämisvastuu siirtyi kunnille valtakunnallisesti noin 100 milj. euroa aliresursoituna. TyöHämeen osalta tämä tarkoitti noin 2,1 milj. euron määrärahan pienennystä, mikä kohdistui suoraan mm. palveluiden hankintaan ja myönnettäviin avustuksiin. Vuoden 2025 talouden toteuman poikkeamaa suhteessa ennusteeseen selittää mm. ennakoitua pienempi liikkeenluovutuksella siirtynyt henkilötyövuosimäärä sekä henkilöstön hyödyntämät palkattomat lomajaksot. Hämeen ELY-keskukselta siirtyneitä hankintasopimuksia jouduttiin irtisanomaan alkuvuoden 2025 aikana ja niihin sidottu määräraha vapautui viiveellä. Osa palveluhankinnoista jouduttiin myös budjetoimaan valmisteluvaiheessa yläkanttiin puutteellisten tietojen vuoksi. Osansa talousennuste-poikkeamassa on myös sillä, että asiakkaat eivät löytäneet kaikkia uusia kehitettyjä palveluita ja tuotteita ensimmäisen vuoden aikana, jolloin osa niihin varatusta määrärahasta jäi käyttämättä. Palveluiden ja tuotteiden kysyntä myönteisesti kuitenkin kasvoi vuoden loppua kohden tuotteiden tunnettavuuden kasvattamiseksi tehdyn työn ansiosta. Tunnettuutta on kehitetty mm. rakentamalla

DuuniMedia-konseptia, aktiivisella markkinoinnilla ja tekemällä aktiivista ja yhteiseen tavoitteeseen tähtäävää verkostoyhteistyötä.

TyöHämeen työllisyysalueen ensimmäistä toimintavuotta leimasivat: 1) organisaation rakentaminen, tehtävien uudelleenjärjestely ja muutosjohtaminen, 2) uusien toimintamallien ja tuotteiden sekä palveluprosessien kehittäminen entistä tulosperusteisempaan suuntaan, joilla voidaan myös paremmin vastata uuden rahoitusmallin tuomiin muutoksiin, 3) palvelusuunnitelmavelan ja valtiolta siirtyneiden rästitehtävien (kuten harkinnanvaraisten kulukorvausten) purkaminen 4) TyöHämeen tunnettavuuden lisääminen sekä systeeminen verkostoyhteistyön rakentaminen yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi, 5) toimintaympäristön voimakkaat muutokset (mm. lainsäädäntö, rahoitusmalli ja tietojärjestelmät) sekä 6) henkilöstön hyvinvoinnin tukeminen, henkilöstön osaamisen tunnistamisen hyödyntäminen sekä henkilöstön osaamisen kehittäminen vastaamaan muuttuneen toimintaympäristön ja toimintakulttuurin tarpeita.

Osana työvoimapalveluiden järjestämistä vastuun siirtoa muuttui myös kuntien rahoitusvastuu työttömyysetuuskustannuksista. Kun vuoteen 2024 saakka kunnat vastasivat osittain vain vähintään 300 päivää työmarkkinatukea saaneiden työttömyysetuuskuluista, vuodesta 2025 kuntien rahoitusvastuu laajeni koskemaan työmarkkinatuen ohella myös ansiosidonnaista ja peruspäivärahaa. Rahoitusvastuu alkaa entisen 300 työttömyysetuuden maksupäivän sijasta jo 100 maksupäivän jälkeen. Samoin työttömien työnhakija-asiakkaiden ohjaaminen työllistymistä edistävään palveluun ei enää katkaise kunnan rahoitusvastuuta. Uudistuksen tavoitteena on kannustaa työllisyysalueita lyhentämään työttömyysjaksojen kestoa ja parantamaan palveluiden vaikuttavuutta. Työttömyysetuusmenojen kasvanut rahoitusvastuu korvataan kunnille täysimääräisesti valtionosuuden kautta, joka perustuu vuoden 2023 tasoon. TyöHämeen kunnat vastaavat itse kuntien työttömyysetuusmaksuista. Kuntien vuoden 2025 talousarviossa työttömyysetuuden kustannusten kattamiseen oli varattu 13,15 milj. euroa, mikä ylittyi 1,24 milj. eurolla. Hämeenlinnan osuus on selostettu edellisessä luvussa (kaupungin työllisyyspalvelut).

Vaikka Suomen bruttokansantuotteen volyyymi kääntyikin vuoden 2025 aikana hienoiseen kasvuun (+0,2 %), työmarkkinoiden heikko kehitys jatkui. TyöHämeenkin alueella jatkuvien työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto on pidentynyt vuoden aikana 66 viikkoon (+4 vkoa) ja pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut peräti 2 114 henkilöön (+24 %). Samalla julkiseen työnvälitykseen ilmoitettujen uusien avoimien työpaikkojen määrä on laskenut 601:een (-4 %). Kehityksen myötä henkilöstön asiakaskuormitus on kasvanut, mikä on vaikeuttanut lakisääteisiin tavoiteaikatauluihin yltämistä.

Vuoden 2025 aikana työttömien työnhakijoiden määrä kasvoi TyöHämeen alueella 5 629:ään (+10 %) samalla, kun aktivointipalveluissa olevien määrä laski 1 641:een (-24 %) vuoden takaisesta. Laajan työttömyyden mittarilla tarkasteltuna (-0 %) työttömyystilanne on pysynyt lähes ennallaan edellisvuodesta, sillä merkittävä osa työnhakijoiden lukumäärän noususta selittyy aktivointipalveluissa olevien asiakkaiden määrän vähentymisellä. Työttömyysturvan rahoitusmallin muuttuneiden kannusteiden myötä TyöHämeessä on järjestetty työllisyttä edistäviä palveluita enenevässä määrin omana tuotantona, kunnan yleisen toimialan puitteissa ja vaikuttavuusperusteisesti. Kunnan itse

järjestämät palvelut eivät kuitenkaan näy virallisissa tilastoissa, sillä nykyisessä tilastointitavassa palveluissa oleviin asiakkaisiin luetaan vain perinteisissä, järjestämislain mukaisissa aktivointipalveluissa olevat asiakkaat.

Kanta-Hämeessä otettiin vuoden 2025 alussa käyttöön työllistymistä edistävän monialaisen tuen (TYM) yhteistoimintamalli samanaikaisesti työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä kunnille. Kanta-Hämeen TYM -yhteistoimintamalliin kuuluvat Etelä-Hämeen työllisyysalue, Kanta-Hämeen hyvinvointialue OmaHäme, Kela ja TyöHämeen työllisyysalue. Toiminta perustuu työllistymisen monialaisesta edistämisestä annettuun lakiin (381/2023). Yhteistoimintamallin strategisesta ohjauksesta vastaa vuonna 2025 asetettu Kanta-Hämeen TYM-johtoryhmä, jossa ovat edustettuina alueelliset työvoimaviranomaiset, Kanta-Hämeen hyvinvointialue, Kela ja alueen kunnat.

Vuoden 2025 TYM-yhteistoiminnan tavoitteena oli, että vähintään 55 prosenttia TYM-asiakkuuksista päättyy työllistymiseen avoimille työmarkkinoille tai tutkintoon johtavan koulutuksen aloittamiseen. TyöHämeen kuntien alueella TYM-asiakkaita oli vuoden 2025 aikana yhteensä 1 148, joista 345 aloitti asiakkuutensa vuoden aikana. TYM-palvelun päättäneistä asiakkaista 109 (32 %) työllistyi avoimille työmarkkinoille tai siirtyi tutkintotavoitteiseen koulutukseen. Asiakkuuksien kesto oli tyypillisesti 1–2 vuotta.

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Taloudelliset ja tehokkaat työllisyyspalvelut: - Työllistyminen nopeutuu - Työnantajien menestymisen alueella	Työttömyysetuuksien määrä	Vuonna 2025 TyöHämeen kuntiin maksettiin työttömyysetuuksia 67,9 miljoonaa euroa. Määrä on 4,73 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2024, jolloin TyöHämeen kuntiin maksettujen työttömyysetuuksien kokonaismäärä oli 72,6 miljoonaa euroa.	Toteutuu
- Työllisyys lisää alueen elinvoimaa - TyöHämeen henkilöstö on motivoitunutta ja osaavaa	Maksettujen työttömyysetuuksien kokonaismäärä	TyöHämeen alueen kunnat maksoivat vuonna 2025 14,4 miljoonaa euroa työttömyysetuusmaksujen kuntasuutta, mikä on 6,4 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2024, jolloin TyöHämeen alueen kuntien yhteinen rahoitusosuus oli 8,0 miljoonaa euroa. Työttömyysturvan rahoitusmalli muuttui merkittävästi vuoden 2025 alussa, minkä vuoksi vuoden 2024 ja vuoden 2025 maksusuudet eivät ole täysin vertailukelpoisia. Uusi rahoitusmalli kasvatti merkittävästi kuntien työttömyysturvan rahoitusvastuuta ja vaikeutti työttömyysturvan kuntasuukien kehityksen ennakoitua. Heikon suhdannetilanteen pitkittyessä työttömyysetuuksien saajien määrä on noussut ja työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto on pidentynyt.	Ei toteudu

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
<p>Taloudelliset ja tehokkaat työllisyyspalvelut:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työllistyminen nopeutuu - Työnantajien menestymisen alueella - Työllisyys lisää alueen elinvoimaa - TyöHämeen henkilöstö on motivoitunut ja osaavaa 	<p>Työllisten kokonaismäärä alueella</p>	<p>Tammi-lokakuussa 2025 työllisten keskimääräinen kuukausittainen määrä oli 45 168, mikä on 525 työllistä vähemmän kuin tammi-lokakuussa 2024, jolloin työllisiä oli keskimäärin 45 693.</p>	<p>Ei toteudu</p> <p>☒</p>
	<p>Aktiivisten yritysten määrä alueella (vuosittainen liikevaihto vähintään 10 000 €)</p>	<p>Valitettavasti tästä kiinnostavasta mittarista ei ole ajantasaisia tietoja saatavilla, joten mittari ei ole validi. Mittarin tuoreimmat tiedot ovat verovuodelta 2023. TyöHämeen alueen kunnissa oli vuonna 2023 6 474 aktiivista yritystä, joiden liikevaihto on yli 10 000 euroa vuodessa. Aktiivisten yritysten lukumäärä kasvoi 40 yrityksellä vuodesta 2022, jolloin aktiivisten, yli 10 000 euroa vuodessa liikevaihtoa tekevien yritysten määrä TyöHämeen kunnissa oli 6 434.</p>	<p>Ei tietoa</p> <p>☐</p>
	<p>Yli 3 kk työttömänä olleiden määrä laskee vuoden 2024 tasosta</p>	<p>Vuonna 2025 yli 3 kuukauden mittaisen työttömyysjaksojen keskimääräinen kuukausittainen määrä oli 4 241, mikä on 592 työttömyysjaksoa enemmän kuin vuonna 2024, jolloin yli 3 kuukauden mittaisen työttömyysjaksojen keskimääräinen määrä oli 3 649.</p>	<p>Ei toteudu</p> <p>☒</p>
	<p>Sopimuskuntien työttömyysetuusetuusmaksut eivät nouse vuoden 2024 tasosta + kuntien saavan kompensaaion yli.</p>	<p>TyöHämeen alueen kunnat maksoivat vuonna 2025 14,4 miljoonaa euroa työttömyysetuusmaksujen kuntasuutta, mikä on 6,4 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2024 ja 1,7 miljoonaa euroa yli kustannusten kompensoimiseen myönnetyn lisävaltionosuuden. Vuonna 2024 TyöHämeen alueen kunnat maksoivat 8,0 miljoonaa euroa työmarkkinatuen kuntasuutta.</p> <p>Työttömyysturvan rahoitusmalli muuttui merkittävästi vuoden 2025 alussa, minkä vuoksi vuoden 2024 ja vuoden 2025 maksuosuudet eivät ole täysin vertailukelpoisia. Vuodelle 2025 työllisyysalueen kunnille maksettiin 4,7 miljoonaa euroa lisävaltionosuutta työttömyysetuuksien rahoitusosuuden kasvusta aiheutuvien kustannusten kompensoimiseen. Uusi rahoitusmalli kasvatti merkittävästi kuntien työttömyysturvan rahoitusvastuuta ja haastoi työttömyysturvan kuntasuukien kehityksen ennakointia. Heikon suhdannetilanteen pitkeytyessä työttömyysetuuksien saajien määrä on noussut ja työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto on pidentynyt.</p>	<p>Ei toteudu</p> <p>☒</p>

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Taloudelliset ja tehokkaat työllisyyspalvelut: - Työllistyminen nopeutuu - Työnantajien menestymisen alueella - Työllisyys lisää alueen elinvoimaa	TyöHämeelle laaditaan toimintasuunnitelma (toteutuu/ei toteudu)	Toimintasuunnitelmaa on valmisteltu yhteistyössä työllisyysalueen kuntien kanssa. Työllisyysohjelmatyö jatkuu kuitenkin vielä keväällä 2026, sillä toimintasuunnitelma on päätetty sitoa osaksi uudistettua kuntien ja TyöHämeen välistä sopimusta. Sopimuksessa uudistetaan työllisyyspalveluiden kustannusten jakoperuste aiheutamisperusteiseksi.	Toteutuu osittain
- TyöHämeen henkilöstö on motivoitunut ja osaavaa	Mittarit tarkennetaan vuoden 2025 aikana ottaen huomioon ase- tuksella määritellyt mittarit	TyöHämeen tavoitemittarit päivitettiin ja tarkennettiin elokuussa 2025. Päivityksessä huomioitiin työllisyysalueen jäsenkuntien toiveet ja valtakunnalliset työllisyyden edistämisen tavoitteet.	Toteutuu
	Kysely henkilöstölle kevät/syysy: positiivinen kehitys.	TyöHämeessä toteutettiin kaksi työhyvinvointikyselyä vuonna 2025: ensimmäinen toukokuussa ja toinen elokuussa. Keväällä kyselyvastausten kokonaiskeskiarvo oli 3,5 ja syksyllä 3,7 asteikolla 1–5. Parhaimmaksi työhyvinvoinnin ulottuvuudeksi arvioitiin esihenkilötyö (4,21) ja heikoimmaksi terveys ja elämäntilanne (3,49).	Toteutuu

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

TyöHämeen toiminnassa noudatetaan hyvää hallintotapaa. Tavoitteiden toteutumista, palveluhan- kintoja, kuntien osarahoittaman työttömyysturvan toteumaa ja kuluvan vuoden ennusteraporttia seurataan kuukausittain. Toteumatiedot käsitellään säännöllisesti johtotiimissä ja henkilöstöinfossa ja useita kertoja vuodessa TyöHämeen ohjausryhmässä ja työllisyysjaostossa. Työntekijöille on sovittu onnistumiskeskusteluissa henkilökohtaiset tavoitteet. TyöHämeen tiimeillä ja Kanta-Hämeen TYM-verkostolla on omat tavoitteensa.

TyöHäme osallistuu myös vuosittain järjestettäviin lakisääteisiin alueellisiin työllisyyden yhteistyö- ja seurantakeskusteluihin, joissa tarkastellaan seuranta- ja analyysitietojen pohjalta työllisyyden edistämisen valtakunnallisten tavoitteiden toteutumista kullakin työllisyysalueella.

Hankinnoissa noudatetaan kaupungin hankinta- ja sopimusohjetta. Päätöksenteossa noudatetaan hallintosääntöä ja delegointipäätöstä. Viranhaltijapäätökset lähetettiin tiedoksi asianomaisille. Talouden toteumaa seurataan säännöllisesti. Esityslistat, pöytäkirjat ja sopimukset viedään asianhal- lintajärjestelmään.

Talous

TyöHäme	TP 2024	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
		TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntituotot		10 826 000		10 826 000	9 317 076	-1 508 924
Tuet ja avustukset					256 496	256 496
Muut toimintatuotot					63 016	63 016
Toimintatuotot		10 826 000		10 826 000	9 636 587	-1 189 413
Henkilöstökulut		-4 677 800		-4 677 800	-4 651 946	25 854
Palvelujen ostot		-1 906 300		-1 906 300	-2 005 230	-98 930
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-7 000		-7 000	-47 002	-40 002
Avustukset		-4 021 300		-4 021 300	-2 626 749	1 394 551
Muut toimintakulut		-213 600		-213 600	-305 660	-92 060
Toimintamenot		-10 826 000		-10 826 000	-9 636 587	1 189 413
Toimintakate (netto)		0		0	0	0

Vuonna 2025 TyöHämeen toimintamenot olivat 9,637 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 9,637 milj. euroa. Toimintakate oli 0 euroa.

Vuoden 2025 budjetti oli 10,826 milj. euroa. Suurimmat poikkeamat budjetin ja toteuman 2025 välillä olivat budjetin 2025 valmistumisen jälkeen työllisyyden hoitoon liittyvä laskennallinen valtion osuus leikkaus noin 0,7 milj. euroa, jolla sopeutettiin TyöHämeen 2025 avustusten ennustetta. Lisäksi TyöHämeelle tuloutettiin 0,3 milj. euroa ennen aikaa 1.1.2025 koskevista päätetyistä velvoitteista. Valtio oli korvannut nämä päätösten mukaisina, mutta velvoitteet eivät toteutuneet täysimääräisinä.

3.1.2. Elinkeinorahaston taseyksikkö

Elinkeinorahasto toimii taseyksikkönä. Elinkeinorahaston tuotto lisätään rahaston pääomaan, ellei valtuusto vuoden aikana toisin päättä. Elinkeinorahaston tarkoituksena on käsitellä elinkeinopoliittista omaisuutta siten, että kaupungin omistukseen sitoutuva pääoma ja siitä saatavat tulot kyetään riittävästi erittelemään ja kohdistamaan elinkeinotoiminnan tukemiseen. Kaupungin elinkeinorahaston säännöt on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 11.12.2006.

Talous

TASEYKSIKÖT	TP 2024	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
		TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Palvelujen ostot		-1 000		-1 000	0	1 000
Toimintamenot		-1 000		-1 000	0	1 000
Toimintakate (netto)		-1 000		-1 000	0	1 000

Vuonna 2025 taseyksikön toimintamenot olivat 0 euroa ja toimintakate oli 0 euroa.

Elinkeinorahaston taseyksikön tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja tase ovat liitetiedoissa.

3.1.3. Sivistys- ja hyvinvointilautakunta

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan vastuualueelle kuuluivat vuonna 2025 varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, lastenkulttuuri, nuorisotoimi, museot, kirjastot, kulttuuri, liikunta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Lisäksi vastuulla olivat toisen asteen koulutuksen ja vapaan sivistystyön ohjaus.

Lautakunnan sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin lisääminen	<p>Lasten ja nuorten hyvinvointi:</p> <p>Lapsiystävällinen Hämeenlinna -ohjelman mittarit (muutos positiivinen edelliseen mittauskertaan verrattuna)</p> <p>Perheiden hyvinvointi (muutos positiivinen edelliseen mittauskertaan verrattuna):</p> <p>Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa</p> <p>Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana</p> <p>Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden lapsiperheiden määrä</p>	<p>Lapsiystävällinen Hämeenlinna -ohjelma: muutos on positiivinen edelliseen mittauskertaan verrattuna</p> <p>Perheiden hyvinvointi (tavoite: muutos positiivinen edelliseen mittauskertaan verrattuna):</p> <p>Hyvä keskusteluyhteys vanhempien kanssa: alakouluikäiset muutos negatiivinen, yläkouluikäiset muutos positiivinen</p> <p>Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana: muutos positiivinen</p> <p>Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden lapsiperheiden määrä: tietoa ei saatavissa</p>	<p>Toteutuu</p> <p>■</p>
	<p>Varhaiskasvatuksessa toteutuneiden aloituskeskustelujen määrä suhteessa uusien aloittaneiden lasten määrään.</p>	<p>1.1.-31.12.2025 aloittaneita lapsia yhteensä 278, aloituskeskusteluja kirjattu 160 (57,6 % kirjattu aloituskeskustelu).</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p>▢</p>
	<p>Eryistä ja tehostettua tukea saavien lasten/oppilaiden prosenttiosuus kaikista lapsista/ oppilaista (varhaiskasvatus ja perusopetus erikseen)</p> <p>Perusopetuksen oppilaiden poissaolot vähentyneet vuodesta 2024</p>	<p>Tilanne 31.5.2025 jää toteumaksi oppimisen tuen siirtymävuoden takia.</p> <p>Perusopetuksen poissaolojen kokonaismäärä laski 2,1 %</p> <p>Varhaiskasvatus ja esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus: Yhteensä: 10,63 % Eriytynen tuki: 3,77 % Tehostettu: 6,86 %</p> <p>Esiopetuksen lapsikohtainen tuki 1.8.2025 alkaen: 7,84 %</p>	<p>Toteutuu</p> <p>■</p>

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin lisääminen	<p>Kaikki saavat peruskoulun päättötodistuksen</p> <p>Kaikki päättötodistuksen saaneet aloittavat toisen asteen koulutuksessa.</p>	<p>Puolivuotisraportin jälkeen tarkastuslautakunta pyysi perusopetukselta tarkempaa selvitystä niistä oppilaista, jotka eivät ole saaneet peruskoulun päättötodistusta normaalissa ajassa. Laajan selvitystyön jälkeen ilmeni, että näitä oppilaita on yhteensä 13, joista osa 16-, osa 17- vuotiaita ja osa 18 vuotta täyttäviä. Vuoden lopussa oppilaita oli seitsemän vähemmän eli lopullinen luku vuodelta 2025 on kuusi oppilasta.</p> <p>Kaikki päättötodistuksen saaneet oppilaat ovat saaneet 2. asteen opiskelupaikan.</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p></p>
Lukutaidon ja kielellisten valmiuksien edistäminen	<p>1.–9. -luokkalaisten lukutaito on lukuseulan perusteella parempi kuin vuonna 2024.</p> <p>6. ja 9. vuosiluokkien äidinkielen taidot ovat valtakunnallisten kokeiden mukaan paremmat kuin vuonna 2024.</p>	<p>Lukutaito muodostuu kahdesta osasta, luetun ymmärtämisen sekä lukusujuvuuden osa-alueista.</p> <p>Digilukuseulan tulokset alakoulun osalta ovat keskiarvoisesti pysyneet samana vuosina 2024 ja 2025, mutta sekä hyviä että huonoja tuloksia on vuonna 2025 enemmän ja keskitasoisia tuloksia hiukan vähemmän.</p> <p>7. vuosiluokan osalta lukusujuvuus on pysynyt hyvin samalla tasolla kuin vuonna 2024. Luetun ymmärtämisen osalta keskitasoisien lukijoiden määrä on kasvanut (50 %-57 %), heikkojen ja erinomaisten lukijoiden määrä kaventunut.</p> <p>Suomen kielen ja kirjallisuuden valtakunnallinen koe teetettiin 9. vuosiluokan oppilaille. Oppimistulokset ovat nousseet 64,3 pisteestä 69,4 pisteeseen.</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p></p>
	Varhaiskasvatuksessa jokaisessa yksikössä käytetään pedagogisen toiminnan ja oppimisympäristön arvioinnissa KieliPeda -työvälinettä.	<p>Kielipeda käytössä 79 % yksiköistä.</p> <p>Vuonna 2024 75 % yksiköistä.</p>	<p>Toteutuu osittain</p> <p></p>
	Kirjaston lainamäärät varhaiskasvatuksen osalta vähintään edellisen vuoden tasolla.	<p>Yhteensä lainoja 27 827, joista lainoja 17 020 ja uusintalainoja 10 807.</p> <p>Vuonna 2024 lainoja yhteensä 26 549, joista lainoja 14 725 ja uusintalainoja 11 824.</p>	<p>Toteutuu</p> <p></p>

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden parantaminen	Kelpoisten varhaiskasvatuksen opettajien ja erityisopettajien määrä suhteessa toimien määrään.	Varhaiskasvatuksen opettajista 93,38 % kelpoisia Varhaiskasvatuksen erityisopettajista 74,47 % kelpoisia	Toteutuu osittain
	Työyhteisökysely: varhaiskasvatuksen henkilöstön luottamus lähi-johtajiin vähintään 4 (asteikolla 1–5).	Koko kaupungin työhyvinvointikyselyssä ei ko. kysymystä. Varhaiskasvatuksen tyytyväisyys 4.1	Toteutuu osittain
Liikkumisen lisääminen	HYTE- kysely (aikuiset, muutos positiivinen edelliseen mittauskertaan verrattuna): Kevyttä hyötyliikuntaa vähintään 1–2 h/pv Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vähintään kolme kertaa viikossa MOVE-testien tulokset 5. ja 8. luokalla Kouluterveyskysely (muutos positiivinen edelliseen mittauskertaan verrattuna): Väh. tunnin päivässä liikkuvat (perusopetusikäiset, toisen asteen opiskelijat) Liikuntaneuvonta / neuvontakerrat (tavoite 150)	HYTE- kysely (aikuiset, muutos positiivinen edelliseen mittauskertaan verrattuna): Kevyttä hyötyliikuntaa vähintään 1–2 h/pv: muutos negatiivinen Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vähintään kolme kertaa viikossa: muutos positiivinen Move-testien tuloksissa ollaan valtakunnallisen keskiarvon alapuolella eli tavoite toteutuu. Kouluterveyskysely (muutos positiivinen edelliseen mittauskertaan verrattuna): Väh. tunnin päivässä liikkuvat (perusopetusikäiset, toisen asteen opiskelijat): muutos positiivinen Liikuntaneuvonta / neuvontakerrat (tavoite 150): toteutuu (368)	Toteutuu
	Varhaiskasvatuksessa olevien liikkumattomien lasten osuus on Kehittävän palautteen mukaan kokonaan keskiarvon tasolla.	Hämeenlinnan varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa liikkumattomien lasten osuus 21,3 % koko Suomi 24 %.	Toteutuu

Tavoite	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Monipuolinen kulttuurituo- tanta	Kulttuurilaitosten asiakaskyselyt	<p>Hämeenlinnan kaupunginkirjasto tekee asiakastytyväisyyskyselyn joka toinen vuosi. Vuonna 2025 kyselyä ei tehty.</p> <p>Hämeenlinnan kaupunginmuseon kysely kiertää kolmen kohteen välillä. Vuonna 2025 kysely järjestettiin Palanderin talossa. Kotipaikkakunnakseen vastaajista 15,3 % ilmoitti Hämeenlinnan, 13,2 % Helsingin, 9,7 % Tampereen. Turkulaisia ja lahtelaisia oli molempia 5,6 %. Vastaajista 76 % oli käynyt kohteessa ensimmäisen kerran. Tärkein syy vierailuun oli kiinnostus alueen historiaan (57 %) ja museossa käytiin yhdessä läheisten kanssa (42 %). Palanderin talossa kävijät kiittelevät erityisesti elämäntapoihin, arkeen ja muihin 1800-luvun lopun tapoihin liittyvää tietoa.</p> <p>Vuonna 2025 toteutuneiden asiakaskyselyiden tulosten perusteella Hämeenlinnan taidemuseo saa erittäin myönteisen kokonaisarvion. Vahvimmat osa-alueet ovat asioinnin sujuvuus sekä asiakaspalvelun laatu, jotka nousevat yli 4,5:n keskiarvoon asteikolla 1–5. Näyttelyiden kiinnostavuuden arviointi on 4. Heikoimmat arviot kohdistuvat tapahtumatarjonnan kiinnostavuuteen ja sosiaalisen median sisältöihin, jotka jäävät alle neljän. Kävijöistä suuri osa on kävijöitä: yli 73 % on vierailut museossa useammin kuin viisi kertaa. Myös museon suositelu on korkealla tasolla. 88 % vastaajista antaisi arvosanan keskiarvolla 4,7/5.</p>	Toteutuu
	Yleisölle avoimia kulttuuritapahtumia järjestävien yhdistysten määrä	39	Toteutuu
	Ars Häme ry:n hämeenlinnaisten ammattitaiteilijoiden määrä	40	Toteutuu osittain

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan talous

SIVISTYS JA HYVINVOINTILTK	TP 2024	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
		TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntituotot	3 003 301	1 907 000		1 907 000	3 571 981	1 664 981
Maksutuotot	1 766 395	1 595 000		1 595 000	1 928 233	333 233
Tuet ja avustukset	3 294 767	590 000	1 200 000	1 790 000	2 120 951	330 951
Muut toimintatuotot	269 443	151 000		151 000	377 127	226 127
Toimintatuotot	8 333 906	4 243 000	1 200 000	5 443 000	7 998 291	2 555 291
Henkilöstökulut	-65 418 157	-67 537 000	-1 123 000	-68 660 000	-68 717 421	-57 421
Palvelujen ostot	-28 083 776	-25 422 000	-75 000	-25 497 000	-26 636 967	-1 139 967
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 762 114	-2 815 000	-2 000	-2 817 000	-2 892 997	-75 997
Avustukset	-10 246 074	-10 981 000		-10 981 000	-10 244 754	736 246
Muut toimintakulut	-32 107 665	-34 367 000	-55 000	-34 422 000	-34 557 145	-135 145
Toimintamenot	-138 617 785	-141 122 000	-1 255 000	-142 377 000	-143 049 284	-672 284
Toimintakate (netto)	-130 283 879	-136 879 000	-55 000	-136 934 000	-135 050 993	1 883 007

Vuonna 2025 sivistys- ja hyvinvointilautakunnan toteutuneet toimintamenot olivat 143,049 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 7,998 milj. euroa. Toimintakate oli -135,051 milj. euroa.

Lautakunnan toteutunut toimintakate on 1,883 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Tuotot ylittivät muutetun talousarvion 2,555 milj. euroa ja kulut ylittyivät 672 284 euroa. Tuloja saatiin ennakoitua enemmän etenkin perusopetuksen kuntienvälisestä laskutuksesta.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan investoinnit 2025

Toimialan investointiohjelma eteni kaupunginvaltuuston päätösten mukaisesti. Talonrakennusinvestointeja hallinnoi tilapalvelut kaupunkirakennetoimialalla. Vuoden 2025 lopulla valmistui Lyseon koulun, Aimokoulun ja Sibeliuspiston käyttöön tulevien tilojen peruskorjaus Verkatehtaan Opistotalossa. Lisäksi valmistui Solvikin uusi päiväkotit. Kaivokadun päiväkodin Kotirinteen peruskorjaus alkoi. Marraskuussa 2025 tehtiin päätös Lyseon korttelissa sijaitsevan Lyseon vanhan päärakennuksen peruskorjauksesta Lyseon lukion käyttöön sekä samaan kortteliin sijoittuvasta liikunta- ja ruokalarakennuksesta. Lisäksi päätettiin peruskorjata Idänpään päiväkotit ja muuttaa Idänpään terveysaseman vapautuvat tilat päiväkodin käyttöön.

Taidehankinnoista vastasi Hämeenlinnan taidemuseo talousarvion mukaisesti.

	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TP 2025
Taideteokset	20 000	20 000	19 382	18 000	19 500	20 000

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta on sivistys- ja hyvinvointilautakunnan vastualueella järjestetty asianmukaisesti. Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan vuoden 2025 aikana tehdyistä päätöksistä ei tehty oikaisuvaatimuksia. Tammikuussa käsiteltiin vuoden 2024 tehtyyn järjestöavustuspäätökseen liittyvät kolme oikaisuvaatimusta ja uskontokasvatukseen liittyvä yksi oikaisuvaatimus. Tämän asian käsittely jatkuu käräjäoikeudessa yhdenvertaisuuslakiin perustuvana riita-asiana. Viranhaltijapäätöksistä tehtyjen

oikaisuvaatimusten määrä on vähäinen. Aluehallintovirasto teki kaksi selvityspyyntöä koskien varhaiskasvatuslain mukaiseen muistutukseen perustunutta valitusta. Selvityspyyntöihin on vastattu asianmukaisesti. Muistutuksia vastaanotettiin kaikkiaan viisi. Väärinkäyttökinä toiminnassa on todettu yksi tietosuojarikkomus, joka on raportoitu ja käsitelty yksikössä sekä yksi asiaton käyttäytyminen työssä, jonka seurauksena on ollut työsuhteen purku. Varhaiskasvatuksessa sisäistä valvontaa kehitetään vuonna 2026 tarkastelemalla päiväkodin johtajien ja hallinnon työtehtäviä ja vastuita. Opetus-, nuoriso- ja lastenkulttuuripalveluissa on tarpeen parantaa irtaimistoluetteloiden ajantasaisuutta.

Poikkeuksellinen tilanne vuonna 2025 oli sivistys- ja hyvinvointilautakunnan erottaminen kaupunginvaltuustossa 19.5.2025 ja uuden valinta samassa kokouksessa päättyväksi toimikaudeksi. Lautakunnan toiminnan arviointi keväällä 2025 ei kuitenkaan heijastunut lautakunnan päätöksentekokykyyn tai vastuualueen palvelujen järjestämiseen.

3.1.3.1. Sivistys- ja hyvinvointitoimialan yhteinen hallinto

Sivistys- ja hyvinvointitoimialan yhteisen hallinnon päätehtäviä ovat päätöksenteon tuki, toimialan johtaminen sekä tulosalueiden tehtävien yhteensovittaminen.

Talous

Sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan yhteinen hallinto	TP 2024	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
		TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	50				1 381	1 381
Toimintamenot	-415 011	-784 000	350 000	-434 000	-405 035	28 965
Toimintakate (netto)	-414 961	-784 000	350 000	-434 000	-403 654	30 346

Vuonna 2025 sivistyksen ja hyvinvoinnin toimialan yhteisen hallinnon toimintamenot olivat 0,405 milj. euroa. Talousarviomuutoksella siirrettiin toimialan yhteisestä hallinnosta opetuksen tuen muutokseen varattu 350 000 euroa opetuksen kustannuspaikalle.

3.1.3.2. Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tulosalueen vastuulle kuuluvat kaupungin oma varhaiskasvatus, palvelusetelillä ja ostopalveluna tuotettava varhaiskasvatus, kotihoidon tuki ja yksityisen hoidon tuki. Kaupungin omia päiväkoteja on yhteensä 19, joista kahdessa on laajennettu aukiolo ja yksi on vuorohoitopäiväkotinä. Yksityisiä palvelusetelillä toimivia päiväkoteja oli keväällä 12 ja elokuun alusta 11, kun yksityinen päiväkotinä Norlandia Tuuli lopetti toimintansa Hämeenlinnassa. Tämän lisäksi on 14 kunnallista perhepäivähoitajaa ja 16 yksityistä, yksityisen hoidon tuella toimivaa perhepäivähoitajaa.

Kanta-Voutilan ja Hirsimäen päiväkodeissa toimi tilapäiset lapsiryhmät koko toimintavuoden. Iittalassa esiopetusryhmä siirtyi Hukarin tiloihin ja päiväkotiin saatiin tilaa varhaiskasvatusikäisille lapsille.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön rekrytointiin liittyvät haasteet ovat merkittävästi helpottaneet vuoden 2025 aikana. Syksyllä 2025 varhaiskasvatuksen opettajista yli 90 % oli kelpoisia ja varhaiskasvatuksen erityisopettajista noin 75 %. Varhaiskasvatuksen oman henkilöstöpoolin, kaupunkitasoisen koordinoinnin ja Temporen vuokratyövoimaa käyttämällä on pystytty turvaamaan lakisääteinen henkilöstömitoitus. Vuoden 2025 alussa aloittaneet 15 lisäresurssiksi palkattua varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa ovat omalta osaltaan tuoneet vakautta varhaiskasvatuksen arkeen. Varhaiskasvatuksen henkilöstöpoolin käyttöaste on ollut lähes 100 %.

Maaliskuussa 2025 tehtiin asiakastytyväisyyskysely, joka toteutettiin samanlaisena kunnallisessa ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Vastausprosentti kyselyssä oli kunnallisessa varhaiskasvatuksessa 31 % ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa 35 %. Kaikkineen varhaiskasvatus sai hyvät arviot, ka. 4,5 (asteikolla 1–5).

Hämeenlinnan varhaiskasvatuksen arvioinnissa jatkettiin yhteistyötä Reunamo Educationin kanssa (Kehittävä palaute arviointimenetelmä).

Elokuun 2025 alusta varhaiskasvatuksen tulosalueen johtamisrakenne muuttui. Päiväkodinjohtajat aloittivat uuden rakenteen mukaisesti työnsä 1.8.2025. Jokaisella päiväkodinjohtajalla on oma vastuualue, johon kuuluu yksi tai useampi päiväkotitoiminta ja Liivuoren päiväkodissa päiväkodinjohtaja-apulaisjohtaja-työpari. Kevään aikana toteutettiin muutosvalmennuksen kokonaisuus OKM:n johtamisen kehittämisen hankerahoituksella. Kokonaisuuteen kuului ryhmä ja yksilövalmennusta päiväkodinjohtajille, henkilöstön kehittämisillat sekä hallinnon valmennus sekä projektikoordinaattorin palkkaus.

Ojoisten päiväkotitoimintaan perustettiin elokuun 2025 alusta uusi integroitu erityisryhmä. Varhaiskasvatuksessa on nyt neljä integroitua erityisryhmää, joissa on yhteensä 20 paikkaa lapsikohtaisen tai erityisen tuen lapsille.

Esiopetuksen osalta 1.8.2025 astui voimaan tuen uudistus. Uudistusta ennakoitiin keväällä huomioiden oppimisen edellytyksiä tukevia opetusjärjestelyjä esiopetusryhmien muodostamisessa sekä ryhmäkohtaisen tuen resurssien suunnittelulla. Esiopetusryhmien lasten kertoimet muutettiin ryhmäkohtaisiksi ryhmäkoon pienennyksiksi. Perusopetuslain tuen muutoksen myötä erityisopettajan opetuksen merkitys ja velvoite kasvoi.

OKM:n tasa-arvo-hankerahoituksella on palkattu varhaiskasvatuksen avustajia varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen tasa-arvoa edistävien toimenpiteiden sekä tuen vahvistamiseen. Elokuussa 2025 aloitti työnsä lukutaitokoordinaattori varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen yhteisessä Lukutaito-hankkeessa.

Varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön uusi työvuorosuunnittelu- järjestelmä ja ensimmäiset työvuorot suunniteltiin uudessa Abilitan Päikky TVS -järjestelmässä joulukuussa 2025. Titania-

työvuorosunnittelu irtisanottiin vuoden 2025 lopussa. Päiväkodinjohtajat suunnittelevat työvuorot ja työvuorosunnittelun pohjana käytetään lasten hoitoaikavarusten tietoja.

Varhaiskasvatuksen edustus on ollut aktiivisesti mukana hyvinvointialueyhteistyössä (Perhekeskustyöryhmä, Arkitiimit). Varhaiskasvatuksen varhaisen tuen valmentaja on mukana hyvinvointialueen Arjen Kesyttämön toiminnassa.

Talous

Varhaiskasvatus	TP 2024	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
		TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	2 196 157	1 500 000	248 000	1 748 000	1 913 735	165 735
Toimintamenot	-41 199 531	-42 481 000	-276 000	-42 757 000	-41 940 174	816 826
Toimintakate (netto)	-39 003 374	-40 981 000	-28 000	-41 009 000	-40 026 439	982 561

Vuonna 2025 varhaiskasvatuksen toimintamenot olivat 41,940 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 1,914 milj. euroa. Toimintakate oli -40,026 milj. euroa.

Marraskuun talousarviomuutoksella lisättiin tuloihin ja henkilöstömenoihin 248 000 euroa hanketointia varten. Tämän lisäksi vuokriin haettiin lisäystä 28 000 euroa.

Tunnusluvut (tilanne 31.12.2025 tai vuosikeskiarvo)

Tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten osuus 1–6-vuotiaiden ikäluokista	81,4 %	83,9 %	83,2 %	85,0 %	84,2 %
Lasten määrä omassa palvelutuotannossa	1 940	2 010	1 930	2 100	1 901
Lasten määrä palvelusetelillä tuotetussa palvelussa	761	752	742	780	737
Lasten määrä ostopalveluna tuotetussa palvelussa	15	15	14	15	14
Yksityisen hoidon tuen piirissä olevien lasten määrä	61	51	54	65	52
Kotihoidontuen piirissä olevien lasten määrä	505	427	354	400	362
Sijaispalvelun ostot Tempore Oy:ltä	36 552 h	41 142 h	40 835 h	20 000 h	38 238 h
Oman varhaiskasvatuksen käyttöaste	80,7 %	84,3 %	83,9 %	90,0 %	83,6 %
Ympäri vuorokautisen varhaiskasvatuksen käyttöaste *		69,3 %	65,5 %	75,0 %	65,9 %

*Ympäri vuorokautiselle varhaiskasvatukselle on toiminnan luonteen vuoksi perusteltua asettaa oma käyttöastetavoite. Raportointi on aloitettu vuodesta 2022. Eriyttämisellä ei ole vaikutusta oman varhaiskasvatuksen käyttöastetavoitteeseen.

3.1.3.3. Opetus, nuorisotyö ja lastenkulttuuri

Opetus-, nuoriso- ja lastenkulttuuripalveluiden tulosalueen vastuulla olivat perusopetus (22 koulua), aamu- ja iltapäivätoiminta, opiskeluhuolto yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, taiteen perusopetus kuva- ja käsityötaiteessa, nuorisopalvelut sekä lasten ja nuorten kulttuuripalvelut. Lisäksi Hämeenlinnan kaupunki osallistui ammatillisen toisen asteen koulutuksen, lukiokoulutuksen ja vapaan sivistystyön järjestämiseen koulutuskuntayhtymä Tavastian jäsenkuntana. Sibelius-opiston kannatusyhdistyksen ja Asikkalan seudun musiikkiopiston kannatusyhdistyksen kanssa tehtiin avustusosapimukset.

Maahanmuuton myötä vuoden 2025 aikana on toiminut 9 valmistavan opetuksen ryhmää. Suomen ja ruotsin lisäksi Hämeenlinnan kaupungin perusopetuksessa oppilaat puhuvat äidinkielenään 39 eri kieltä. Oman äidinkielen opetusta annettiin 11 kielessä. Valmistavassa opetuksessa opiskeli 86 oppilasta 20.9.2025.

Ruotsinkielistä opetusta on jatkettu entiseen malliin Seminaarin koululla. Loppuvuodesta 2025 aloitettiin ruotsinkielisen opetuksen selvityksen laatiminen, joka tullaan esittelemään lautakunnalle keväällä 2026.

Keväällä 2025 valmistauduttiin tulevaan oppimisen tuen lainsäädäntöuudistukseen, joka astui voimaan 1.8.2025. Kevätkaudella laadittiin paikallista opetussuunnitelmaa sekä perehdytettiin henkilöstöä tuen uudistukseen. Elokuussa 2025 alkoi oppimisen tuen uudistukseen liittyvä siirtymävuosi, jonka aikana kaikkien tuen oppilaiden hallintopäätökset tulee päivittää vastamaan uutta lainsäädäntöä. Kouluissa lähdettiin järjestämään oppimisen tukea uuden lainsäädännön vaatimalla tavalla.

Poissaolojen seuranta ja niihin puuttuminen pitkittyneiden poissaolojen toimintamallilla on jo vakiintunut osa koulujen toimintaa.

Kaupungissa seurataan systemaattisesti kaikkien oppilaiden lukutaidon kehitystä 1.-, 2.-, 3.-, 5.- ja 7.-vuosiluokilla vuosittain. Seuranta toteutetaan Niilo Mäki -instituutin digilukiseulan avulla. Seulan avulla tunnistetaan oppilaat, jotka tarvitsevat tiiviimpää tukea lukutaidon kehityksessään ja se sisältää mallin yksilöllisten tukitoimien suunnittelemiseksi ja toimenpiteiden seuraamiseksi. Keväällä 2025 saatiin ensimmäisiä vertailukelpoisia tuloksia lukutaidon kehittymisestä ja tulokset osoittavat, 2012 syntyneiden osalta luetun ymmärtämisessä ei juurikaan ole muutosta 5. ja 7. lk. välillä. Luku- ja sujuvuuden osalta näyttää, että taito ei tahdo parantua 7. luokkaa kohden. Päinvastoin heikkojen määrä hieman kasvaa ja erityisen taitavien määrä laskee.

Uusi digisuunnitelma hyväksyttiin lautakunnassa ja otettiin käyttöön 2025 alussa. Digisuunnitelman edistymistä on seurattu ja tukitoimia päivitetty lukukausittain.

Tutoropettajamallin toimintaa jatkettiin. Kaikilla Hämeenlinnan peruskouluilla järjestettiin koordinoitua Oppilasagentti-toimintaa kaupungin mahdollistamana. Oppilaita on toiminnassa aktiivisesti mukana yli 200. Oppilasagenttien koulukohtaiset edustajat olivat mukana Digisuunnitelman jalkautuksen ja tukitoimien edistymisen seurantatyöryhmissä.

Vuoden 2025 alusta Digikilta-verkoston koordinointi siirtyi Suomen eOppimiskeskus ry:lle. Hämeenlinna jatkaa verkostossa jäsenkuntana. Jäsenkuntia on tällä hetkellä 38.

Hämeenlinna on mukana Opetushallituksen rahoittamassa Tekoälyllä tukea kieltenopetuksen -verkostohankkeessa kesän 2026 loppuun.

Toiminnan kehittämisessä ja järjestämisessä erilaiset hankkeet olivat edelleen suuressa roolissa, vaikka hankerahoitus on vähentynyt edellisiin vuosiin nähden. Hankerahoitusta tai valtion erillisavustusta on saatu koulutuksellisen tasa-arvon edistämiseen, harrastus- ja kerhotoimintaan, lukemisen ja kielitietoisuuden edistämiseen, sairaalaopetuksen kehittämiseen, mikromuovijäämätutkimukseen; liikkumisen edistämiseen, yhteisöllisen opiskeluhoiton vahvistamiseen ja kehittämiseen, tekoälyn käyttöön kielten opiskelussa, jengiytymisen ehkäisyyn sekä tiedonhallinnan kehittämiseen oppimisen tuen uudistukseen liittyen.

Harrastamisen Suomen mallia toteutettiin Harrastus ihan lähellä -toimintana. Toiminnassa tarjottiin matalan kynnyksen kulttuuri- ja liikuntaharrastuksia peruskouluikäisille kaikissa peruskouluissa. Toimintaan osallistui vuoden 2025 aikana noin 67 % oppilaista, viikoittain säännöllisissä harrastusryhmissä oli mukana noin 22 % oppilaista. Lisäksi harrastustoimintaa järjestettiin koulujen oman kerhotoiminnan avulla. Vuonna 2025 kaikille hämeenlinalaisille 5.–9.-luokkalaisille tarjottiin maksuttomasti käyttöön Nuorisopassi mobiilisovellus, jonka kautta nuoret saivat tietoa vapaa-ajan mahdollisuuksista. Tarjotut edut olivat veloitusettomia tai alennuksia. Sovelluksen otti käyttöön yli 1 500 nuorta vuoden 2025 loppuun mennessä.

Liikkumista edistettiin harrastuskerhojen lisäksi Liikkuva koulu toiminnalla, jota toteutettiin kaikissa Hämeenlinnan peruskouluissa vuonna 2025 sekä yläkoulujen Liikkuva koulu ja Move -hankerahoituksella.

Vuonna 2025 Suomen Olympiakomitean Urheiluakatemia-toimintaa toteutettiin kaikissa Hämeenlinnan yläkouluissa Koulutuskuntayhtymä Tavastian koordinoimana liikuntalähikoulu -mallilla. Aamuharjoitukset mahdollistettiin yläkoululaisille torstai- ja perjantai-iltoina klo 7.30–9 välillä ja tänä aikana ei yläkouluissa järjestetty muuta opetusta. Toimintaan osallistui yli 250 oppilasta. Lisäksi Urheiluakatemia Tavastia ja Hämeenlinnan kaupunki toteuttivat yhteistyössä paikallisten urheiluseurojen kanssa yläkoulukäisten akatemialeiritystä vuonna 2025 jalkapallossa, jääkiekossa ja uinnissa. Leiritykseen osallistui 126 oppilasta.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa tuotettiin sekä kaupungin omana toimintana että ulkoisten palveluntuottajien toimesta. Iltapäivätoiminnan kilpailutus päättyi keväällä 2025. Uudella toimintakaudella elokuusta 2025 alkaen palveluntuottajina jatkavat Pilke Päiväkodit Oy ja Sportti Iltapäiväkerhot Oy. Kilpailutuksen myötä kaupungin oma osuus iltapäivätoiminnassa kasvoi, ja aamupäivätoiminta on jatkossa kokonaan kaupungin tuottamaa. Toiminnassa oli mukana 629 lasta.

Lasten ja nuorten kulttuurikeskus ARXin Hippalot-festivaalia vietettiin vuonna 2025 elänteemalla. Lasten taidefestivaali Hippaloilla koettiin 16 esitystä ja konserttia, 40 elokuvaa ja 56 työpajaa, jotka

yhdessä muiden elämysten kanssa keräsivät 25 477 käyntikertaa. Hippalot kesätyöllistivät 16 nuorta, joista kaksi oli erityisen tuen nuoria. Käyntikertojen lisäys verrattuna TA lukuun ja aiempiin vuosiin johtuu suuremmasta työpajojen määrästä sekä aiempaa tarkemmasta kävijälaskennasta eri pisteillä.

Kulttuuripolku tarjosi kulttuurikasvatuskokemuksia varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen piirissä oleville lapsille Hämeenlinnassa sekä kumppanikunnissa Hattulassa, Riihimäellä ja Janakkalassa. Hämeenlinnan Kulttuuripolulla kirjattiin 28 155 kontaktia ja yhteistyökunnissa yhteensä 18 252 kontaktia. Seudullinen kulttuurikasvatus tarjosi näin vuoden aikana 46 407 kohtaamista kulttuurin parissa.

ARXin muu kulttuurikeskustoiminta kerrytti yhteensä 68 210 asiakaskontaktia. Tässä luvussa on mukana HÄX-nuorisokulttuurin 4 375 kävijää ja Gallerian ARXin neljässä näyttelyssä vierailleet 6 210 kävijää sekä osallistava Valoilmiö-kaupunkifestivaali, joka keräsi kolmen festivaali-illan aikana arviolta 40 000 käyntikertaa.

Visuaalisten taiteiden koulu AIMOn uusi opetussuunnitelma hyväksyttiin syksyllä 2025. Aimokoulu antaa laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta kuvataiteessa, mediataiteessa ja käsityössä. Uudessa opetussuunnitelmassa opinnot pisteytettiin Koski-tietovarannon edellyttämällä tavalla. Joulukuussa Aimokoulu muutti Verkatehtaan opistotaloon remontoituihin taideopetustiloihin. Aimokoulussa opiskeli vuonna 2025 yhteensä 426 oppilaista.

Nuorisopalvelujen yhdeksällä nuorisotilalla ja kouluilla pidettiin yhteensä 3 941 nuorisotyön toimintatuntia. Pelitila Bunkkerin viikoittaiset peli-illat ja lan-leirit järjestettiin yhteistyössä Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan kanssa. Nummikeskuksen kulttuuriherkkukahvilan toiminta käynnistettiin yhteistyössä kirjaston, koulun ja kansainvälisten asukkaiden palveluiden kanssa. Skeittihalli Siilossa järjestettiin avoimia hallivuoroja, joista huolehtii Hämeenlinnan Skate ry. Jalkautuvaa nuorisotyötä tehtiin vappuna ja koulujen päättäjäispäivänä sekä muutamina perjantai-iltoina kesäkaudella. Tunnit Täys! -festivaali järjestettiin Linnanpuistossa koulujen päättäjäispäivänä. Liikkuvaa nuorisotyötä tehtiin erilaisten toimintojen merkeissä nuorten suosimilla kokoontumispaikoilla touko- ja kesäkuussa. Sateenkaarevassa nuorisotyössä mukana olevien nuorten ideoimia seksuaalikasvatuspuuseja jaettiin eri tapahtumien yhteydessä. Nuorisotyön määrärahoilla palkattiin yhteensä 57 nuorta kesätöihin Hämeenlinnan Seudun 4H-yhdistys ry:n ja Koulutuskuntayhtymä Tavastian/Lasten Liikunnan Tuki ry:n järjestämään kesätoimintaan. Näiden lisäksi palkattiin puistoruokailuun kahdeksan nuorta ja osallistavan budjetoinnin määrärahalla palkattiin kolme nuorta valmolaisten päiväleirille. Nuorisovaltuuston toimikausi pidennettiin kahteen vuoteen ja jäsenmäärä oli vuoden lopussa 26.

Etsivään nuorisotyöhön tehtiin vuoden 2025 aikana yhteensä 237 yhteydenottopyyntöä, joista 152 nuorta aloitti yhteistyön. Nuorten elämässä näyttäytyivät taloudelliset haasteet ja lisääntynyt yksilöllisen rinnalla kulkevan ohjauksen tarve, jolloin osalla nuorista palveluihin ohjaaminen vaati pitkäkestoista työskentelyä. Nuoria puhututti eniten sosiaaliset suhteet, raha-asiat, psyykkinen hyvinvointi ja terveys sekä työ ja työllistyminen. Etsivä nuorisotyö jalkautui nuorten omiin ympäristöihin kuten oppilaitoksiin ja pienryhmätoimintaa järjestettiin elokuvien merkeissä. Yhteistyötä tehtiin aktiivisesti monialaisen toimijaverkoston kanssa.

Ohjaamon asiointikäyntejä ja nuorten kontakteja oli yhteensä 17 014 ja ne lisääntyivät huomattavasti edelliseen vuoteen verrattuna (12 125). Viikoittaisia toimintoja ovat olleet Avoimen olemisen tilailta, jossa on saatavilla Walk in –terapiaa ja monipuolisia vierailijoita ajankohtaisista teemoista sekä Työhaun startti –tapahtuma. Ohjaamalla järjestettiin myös nuorten tarpeista lähtevää lyhytkestoista pienryhmätoimintaa. TEM:n avustuksella (2025–2026) palkatun työkykyohjaajan asiakaina on ollut 118 nuorta. Nuorten aikuisten Ääni -ryhmä on kokoontunut kuukausittain sekä omana että hyvinvointialueen yhteisenä ryhmänä. Vuoden aikana toteutettiin "Sohvalta liikkeelle" -hanke, jolla edistettiin nuorten aikuisten liikkumista.

Talous

Opetus, nuorisotyö ja lastenkulttuuri	Alkuperäinen			Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
	TP 2024	TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	5 353 675	2 377 000	840 000	3 217 000	5 473 666	2 256 666
Toimintamenot	-78 813 699	-79 442 000	-1 217 000	-80 659 000	-81 408 030	-749 030
<i>Toimintakate (netto)</i>	<i>-73 460 024</i>	<i>-77 065 000</i>	<i>-377 000</i>	<i>-77 442 000</i>	<i>-75 934 363</i>	<i>1 507 637</i>

Vuonna 2025 opetuksen, nuorison ja lastenkulttuurin toimintamenot olivat 81,408 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 5,474 milj. euroa. Toimintakate oli -75,934 milj. euroa.

Talousarviomuutoksella nostettiin opetuksen ja lastenkulttuurin toimintatuottoja ja toimintakuluja 840 000 euroa hanketoiminnan vuoksi. Tämän lisäksi vuokriin haettiin lisäystä 27 000 euroa ja toimialan yhteisestä hallinnosta siirrettiin opetuksen tuen muutokseen varattu 350 000 euroa opetuksen kustannuspaikalle.

Tunnusluvut

PERUSOPETUS	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
oppilasmäärä (20.9)	6 381	6 333	6 284	6 300	6 136
josta erityisoppilaita	594	650	701	688	713
erityisopetuksen oppilaat % ikäluokasta	9,3	10,2	11,2	10,9	11,6
keskimääräinen ryhmä koko ilman jakotunteja					
1–6 luokat	21,1	19,8	20,2	20,2	18,4
7–9 luokat	20,8	20,2	20,3	20,3	20,1

NUORISOTYÖ	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Nuorisotyön kontaktit	43 953	42 956	46 675	45 000	35 994*
Etsivän nuorisotyön yksilöasiakkaat	118	127	160	125	152
Ohjaamon asiointikäynnit ja kontaktit					17 014
LASTENKULTTUURI	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Oppilaat / kuvataidekoulu	375	447	336	375	363
Oppilaat / Käsityökoulu	67	68	74	70	63
Hippalot	17 000	18 500	19 500	19 000	25 477
Kulttuuripolku, kontaktit	35 141	39 935	47 696	40 000	46 407
Muu kulttuurikeskustoiminta, kontaktit	44 611	49 515	57 502	42 000	68 210

*Ohjaamon asiointikäynnit ja kontaktit eritelty omalle riville, aiemmin kaikki kontaktit esitetty yhdessä

3.1.3.4. Kulttuuri, liikunta ja hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kulttuuri

Kulttuurin tulosalueen keskeiset toiminnot ovat Hämeenlinnan taidemuseo, Hämeenlinnan kaupunginmuseumuseo, Hämeenlinnan kaupunginkirjasto sekä avustukset Hämeenlinnan Teatteri Oy:lle. Lisäksi järjestettiin Hämeenlinnan kaupungin tuottamia klassisen musiikin konsertteja, joiden sisältö hankittiin pääosin Hauhon musiikkijuhlilta sekä yksittäisiä konsertteja mm. Sinfonia Lahdelta ja Hämeenlinnan Sibelius-seura ry:ltä. Kansalaislähtöistä kulttuuritoimintaa avustettiin järjestöavustuksilla sekä minipilottiaavustuksilla. Lisäksi tuotettiin kaupunkitapahtumat Vexi Salmi: Maailma on kaunis –yhteislaulukonsertti, elokuinen Taiteiden yö sekä ensimmäistä kertaa myös tammikuun viimeisenä perjantaina Taiteiden talviyö, joka osoittautui onnistuneeksi konseptiksi ja tulee saamaan jatkoa.

Vuonna 2025 oli Sibeliuksen syntymän 160-vuotisjuhlavuosi, jota juhlistettiin mm. Aulangon näkötorilla järjestetyllä kuorotapahtumalla, Hämeenlinnan torilla järjestetyllä Sibelius-yhteislaulukonsertilla sekä Sinfonia Lahden juhlakonsertilla Verkatehtaan Vanaja-salissa.

Vuonna 2025 valmistui museoselvitys Hämeenlinnan kaupunginmuseumon uudesta pääkohteesta. Selvityksen pohjalta tehdyssä suunnitelmassa museon uudet näyttely- ja yleisöpalvelutilat olisivat sijoittuneet Lyseon lukion tontille samaan rakennuskokonaisuuteen liikuntatilojen kanssa. Kustannuslaskennassa museon osuus hankkeesta olisi ollut arviolta 6,7 milj. euroa. Esitys museorakentamisesta ei kuitenkaan edennyt vuoden 2026 talousarvioon.

Hämeenlinnan taidemuseo

Hämeenlinnan taidemuseossa vieraili toimintavuonna 22 220 asiakasta, joista myytyjä pääsylippuja ja museokorttikäyntejä oli 11 406 ja ilmais- sekä tapahtumakävijöitä 10 814.

Syksyllä 2024 Lohrmannissa avattiin ensimmäinen osa kolmen teemallisen kokoelmanäyttelyn sarjasta, jonka ytimessä on Niemistö-kokoelma. Sarjan ensimmäinen näyttely *Arjen abstraktioita – Kudelmia kokoelmista* oli esillä huhtikuun puoliväliin asti. Toukokuusta alkaen syyskuulle esillä oli *Henki ja hekuma – Väristyksiä kokoelmista*, ja lokakuussa aukesi sarjan viimeinen osa *Elämän näytämöllä – Kohtauksia ja rooleja kokoelmista*.

Marraskuussa 2024 avautui kokoelmanäyttelysarjan ensimmäinen pari, *Laila Karttunen ja elämän väriraidat*. Näyttely oli esillä toukokuun alkuun saakka ja se juhlisti Karttusen syntymän 130-vuotisjuhlavuotta. Karttunen asui Hämeenlinnassa useiden vuosikymmenten ajan toimien Wetterhoffin Kotiteollisuusopistolla opettajana, mallien suunnittelijana ja taiteellisena johtajana.

Kesäkuusta lokakuulle Engelissä oli esillä Jukka Korkeilan (s. 1968) *Pimeys on täynnä valoa* -näyttely, joka esitteli Hämeenlinnassa syntyneen ja kasvaneen kuvataiteilijan laajaa ja monimuotoista taiteellista tuotantoa retrospektiivisellä otteella uran alkuvaiheista 1990-luvulta aivan nykyhetkeen.

Marraskuussa Engelissä avattiin yleisölle Kehyskertomuksia: 24 fps / Reframing Cinema -näyttely, joka on Aalto-yliopiston elokuvataiteen laitos ELO:n ja Hämeenlinnan taidemuseon vuonna 2021 käynnistämä yhteistyö. Näyttely esittelee elokuvallisia tulkintoja Hämeenlinnan taidemuseon kokoelman helmistä rakentaen tarinoita teosten ympärille.

Museo toteutti alueellisen vastuumuseon taidemuseotehtävää Museoviraston kanssa solmitun neljävuotisen sopimuksen määrittelemän painopistein. Suomen kuvataiteen päivää vietettiin heinäkuussa koko Kanta-Hämeen alueella museon koordinoimana. Lisäksi museoammattillinen henkilökunta teki asiantuntija- ja neuvontatyötä ja maakunnan tapaamiset toteutuivat suunnitelman mukaisesti.

Taidelanssi2-hankkeen uudet taiteilijoiden residenssikaudella 2024 suunnittelemaat yhteisölliset ambulanssit julkistettiin alkuvuodesta 2025. Hanke toteutui ulkopuolisella rahoituksella.

Taidemuseo osallistui toimintavuonna Tampereen taidemuseon järjestämän *Taidevaltakunta '26* -biennaalin kuratoimiseen sekä johti biennaalin kehittämistä seuraavalle biennaalikerrokselle.

Museolla järjestettyjä erityistapahtumia olivat mm. vuotuiset teemapäivät kuten Hämeenlinnan kaupungin syntymäpäivä tammikuussa, Museoviikko toukokuussa ja Taiteiden talviyö tammikuussa sekä Taiteiden yö elokuussa. Museo osallistui Lasten taidefestivaali Hippaloihin omalla ohjelmallaan sekä toteutti lastenkulttuurilupausta järjestämällä lasten lauantaiden ohjelmaa yhdessä muiden hämeenlinnaisten kulttuurilaitosten kanssa.

Museon kokoelmiin kuuluvia teoksia lainattiin jälleen useisiin kotimaisiin ja kansainvälisiin näyttelyihin toimintavuoden aikana. Museo kartutti kokoelmaansa määrärahasa puitteissa sekä vastaanotti useita teoslahjoituksia toimintavuoden aikana.

Museon henkilökunta on valmistellut toimintavuonna erityisesti myös museon juhluvuoden 2027 näyttelyohjelmaa.

Hämeenlinnan kaupunginmuseo

Kaupunginmuseon kohteissa vieraili 28 386 näyttely- ja tapahtumakävijää (pois lukien museokaupan ja neuvonnan asiakkaat). Näyttelykävijöitä oli 27 191, joista maksaneita 15 072 ja ilmaiskävijöitä 12 119. Kävijämäärä laski hiukan vuodesta 2024, mitä selittää Heljä Liukko-Sundströmin näyttelyn korkeat kävijäluvut, joihin ei 2025 Museo Skogsterin Unessa-näyttelyllä ylletty sekä Sibeliuksen syntymäkodin näyttelyn uudistus, jonka aikana kohde oli alkuvuoden suljettuna. Palanderin talon kävijämäärä säilyi edellisvuoden ennätystasolla. Kohteen vetonauloina olivat Palanderin talon talvirieha sekä erikoisnäyttelyt joulukuun ja pääsiäisenä.

Kaupunginmuseo oli mukana valtakunnallisessa museoiden vertaiskehittämisfoorumissa, joka saatiin päätökseen 2025. Lisäksi tarkasteltiin kaupungin omassa museoselvitystyöryhmässä perustatuvalle kaupunginmuseon museokonseptille. Esitetty uusi päätoimipiste Lyseon tontille ei edennyt, mutta selvitystyötä jatketaan kustannuksiltaan, sijainniltaan ja toiminnallisuuksiltaan konseptiin sopivan sijoittumiskohteen löytämiseksi.

Kokoelmatoiminnassa edistettiin Kokevan museoesineiden logistista saavutettavuutta. Moreenin kokoelmatiloista siirryttiin vuokrasopimuksen katkettua Myllymäki-kampusalueen Ilmarilaan. Pidemmän valmisteltu kokoelmien digitoitujen osien julkaisu Finna.fi hakupalvelussa toteutettiin joulukuussa. Sibeliuksen syntymäkodin uudistettu näyttely avattiin 4.6.2025.

Kanta-Hämeen alueellinen vastuumuseo toimi rakennuskorjauskysymyksissä ja suojeluasioissa maakunnan laajuisesti antaen 382 viranomaislausuntoa maankäytön suunnitelmien kulttuuriympäristövaikutuksista. Kaikki museon antamat lausunnot ovat luettavissa Tupa-tietojärjestelmässä. Toisessa MuseumPlus-tietojärjestelmässä hallitaan kaupunginmuseon kokoelmien ohella myös osaa maakunnan paikallismuseoiden kokoelmista. Paikallismuseoiden käyttöliittymään saatiin edellisten neljän museon lisäksi kolmen uuden museon kokoelmia.

Kirjastopalvelut

Kirjastopalveluissa käyntien määrä kasvoi vuoteen 2024 verrattuna 5,15 %. Vuoden aikana kirjastossa oli 483 673 kävijää. Myös lainaus kasvoi edellisvuoteen verrattuna 5 %. Kirjaston tilavarauksjärjestelmässä tehtiin vuonna 2025 yhteensä 16 253 varausta. Suosituimpia tiloja olivat pääkirjaston Mediahuone, jonka käyttöaste oli 94,74 % ja Urban Office-tilat sekä bändihuone, joiden käyttöaste oli n. 70 %.

Kirjaston tapahtumatuotanto jatkui vilkkaana myös vuonna 2025. Kirjastossa järjestettiin vuoden aikana 548 tapahtumaa, joihin osallistui 15 887 kävijää. Suosituimpia tapahtumia olivat lasten lauantait eri kirjastoissa, yhteistyössä Oppien osallisuuteen- hankkeen kanssa järjestetty Kansainvälinen kulttuuri-ilta, Maxim Fedorovin kirjailijavierailu ja Hämeenlinnan teatterin kanssa yhteistyössä järjestetty Tulisipi-ilta. Nummen kirjasto on järjestänyt yhdessä nuorisotoimen ja koulun kanssa Kulttuuriherkkukahvilaa, joka on osoittautunut suosituksi ja menestyksekkääksi tapahtumassa. Vuoden aikana panostettiin myös kirjaston tiedottamiseen hankkimalla infonäytöt kaikkiin lähikirjastoihin.

Vuonna 2025 kirjastossa oli käynnissä tai käynnistyi 4 hanketta. Lukutaidon ja lukemisen edistämistä suljetuissa vankiloissa toteuttava LuKeVa-hanke jatkui myös vuonna 2025. Hankkeessa olivat mukana Hämeenlinnan kaupunginkirjaston lisäksi Akaan kaupunginkirjasto, Riihimäen kaupunginkirjasto ja Tuusulan kunnankirjasto. Kyseessä oli hankkeen toinen toimintavuosi ja toiminta jatkui vankiloissa tuloksettaasti. Kerättyjen palautteiden mukaan hankkeessa on onnistuttu edistämään lukutaitoa ja lukemista hyvin. Hämeenlinnan kaupunginkirjaston oma Aluehallintoviraston rahoittama Kotikirjasto kylään-hanke jatkui koko vuoden 2025. Myös tämä hanke onnistui hyvin, löysimme hyvin vapaaehtoisia ja pystyimme laajentamaan kotipalvelutoiminnan myös vakiintuneeksi osaksi pitäjissä. Kaupunginkirjasto sai vuonna 2025 Aluehallintovirastolta myönteisen rahoituspäätöksen Luukuilo! -hankkeeseen, jossa kehitetään kirjaston ja varhaiskasvatuksen välistä yhteistyötä sekä pyritään tavoittamaan 3–6-vuotiaiden lasten perheitä. Neljäs hanke, joka käynnistyi vuonna 2025, oli kaupungin perintövararahoista rahoitettu Lähikirjastojen tapahtumallinen kehittäminen, joka käynnistyi maaliskuussa 2025. Hankkeeseen palkattiin projektityöntekijä 50 % työajalla. Vuoden 2025 aikana pitäjiä kirjastoissa ehdittiin järjestää yli 100 tapahtumaa.

Kirjaston ja perusopetuksen välinen yhteistyö jatkui aktiivisena myös vuonna 2025. Kirjasarjavaliokoiden kartuttamista koulujen käyttöön jatkettiin. Kirjasto järjesti vinkkauksia ja ryhmäkäyntejä vilkkaasti. Kulttuuripolun ohjelmassa 7-luokkaisille tarjottiin sarjakuvapaja.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluilla on avustussopimukset Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy:n, Hämeenlinnan Jäähalli Oy:n ja Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy:n kanssa ja ostopalvelusopimus Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy:n kanssa.

Avustussopimus Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy:n kanssa sisältää seuraavat hallit ja liikunta-alueet: Hämeenlinnan uimahalli (sisältää sisäliikuntatilan), Lammin uimahalli, Kaurialan stadion, Hämeenlinnan urheilupuiston alue (Pulleri), litalan urheilukentän alue, salibandyhalli ja Loimua-areena. Jäähallien ylläpidosta oli avustussopimus Hämeenlinnan Jäähalli Oy:n kanssa. Sopimus sisältää seuraavat hallit: Pohjantähti-areena, Pihlajalinna Areena ja Hakio-jääliikuntakeskus. Palloiluhallin ylläpidosta oli avustussopimus Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy:n kanssa. Liikuntapalveluiden ja Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy:n välisessä ostopalvelusopimuksessa on sovittu niistä toiminnoista, joita

Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy tuottaa. Liikuntapalvelut osti liikuntalaitosten päivätunteja yhtiöiltä Hämeenlinnan kaupungin perusopetuksen kouluille ja Koulutus kuntayhtymä Tavastian Hämeenlinnan kaupungin alueella toimiville lukioille sekä Hämeenlinnan kaupungin varhaiskasvatuksen toimintayksiköille.

Pullerin tekonurmen lämmitystekniikka ja pinnoite uusittiin vuoden 2025 aikana. Pullerin kolmannen tekonurmen ja tekojääradan rakentaminen käynnistyi vuonna 2025, myös Kaurialan yleisurheilukentän peruskorjaus ja Hämeenlinnan uimahallin hyppyaltaan remontti käynnistyi vuoden 2025 puolella.

Valtuustoaloitteen pohjalta käynnistetty Soveltavan liikunnan etuuden –kokeilu käynnistyi syksyllä 2025. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama Sohvalta liikkeelle –hanke päättyi. Hankkeen aikana valmistui toimintamalli, jonka avulla pyritään laskemaan liikkumisen aloittamisen kynnystä vähän liikkuvilla nuorilla aikuisilla. Mallin toimivuutta arvioidaan Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy:n toimesta.

Sisäliikuntasalien osalta asetettu käyttöastetavoite (iltakäyttö) saavutettiin osittain. Käyttöaste oli isojen salien kohdalla 74 % (tavoite 82 %), pienten salien kohdalla käyttöaste oli 57 % (tavoite 52 %). Jäähallien käyttöaste prosentti oli 96 (tavoite 85 %). Jalkapallohallin käyttöaste prosentti oli 92 (tavoite 90 %).

Liikuntaneuvonnassa oli asiakkaita 106 eri henkilöä, neuvontakertoja oli kaikkiaan 368. Seura- ja liikuntaparlamentti järjestettiin kaksi kertaa.

Oma Hämeen ja Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy:n välille rakennettiin liikuntalähetekäytäntö, joka hyödyntää osin yhteiskäytössä olevaa asiakastietojärjestelmää.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä koordinoi HYTE-tiimi, joka vastaa kuntalaisissa määritellyistä tehtävistä ja tekee laaja-alaista hyvinvoinnin edistämistä yhteistyössä kaupungin palvelujen ja eri kumppaneiden kanssa.

Kunnan lakisääteistä seurantaan tukemaan laadittiin vuonna 2025 valtuustokauden 2021–2025 kattava hyvinvointikertomus sekä toteutettiin kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta kartoittava HYTE-kysely. Kyselyssä hyödynnettiin ensimmäistä kertaa Suomi.fi-viestintään perustuvaa Kyyhky-viestintäpalvelua. Uuden hyvinvointisuunnitelman valmistelu käynnistyi syksyllä 2025.

Ehkäisevän päihdetyön keskeisiä toimia olivat peruskoulujen henkilöstön koulutukset, nikotiinipuutustumismallin käyttöönotto peruskouluihin ja toiselle asteelle sekä erilaiset ennaltaehkäisevät kampanjat. Nuorten juhla-iltoihin koulutettiin vapaaehtoisia jalkautujia, joita hyödynnettiin kesäkaudella nuorisotyön tukena. Syksyllä järjestettiin päihdefoorumi. Hämeenlinnassa jatkettiin THL:n pakka-toimintamallin toteuttamista.

Hämeenlinna sai vuonna 2025 neljännen UNICEF:n Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen ja aloitti siirtymisen toimintamallin alumnivaiheeseen. Vuoden aikana tehtiin kaksi päätösten lapsivaikutusten arviointia.

Vapaaehtoiskeskus Pysäkki koordinoi noin 200 vapaaehtoista, jotka tukevat ikäihmisten arkea. Keskus järjesti useita koulutuksia yhteistyössä eri toimijoiden kanssa ja aloitti uusia toimintoja. Pysäkki osallistui Kotikirjasto kylään -hankkeen vapaaehtoistoiminnan pilotointiin ja juurruttamiseen.

Esteettömyyskatselmustyöryhmä teki katselmuksia neljään päiväkotiin sekä Hämeenlinnan uimahalliin. HYTE-tiimi toteutti yhdessä kirjaston kanssa asukkaille suunnatun hyvinvointikuukauden.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta päivitti järjestöavustusten kriteereitä ja korotti minipilottiaavustuksen 500 eurosta 750 euroon.

Talous

Kulttuuri, liikunta ja hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	Alkuperäinen			Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
	TP 2024	TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	784 023	366 000	112 000	478 000	609 508	131 508
Toimintamenot	-18 189 544	-18 415 000	-112 000	-18 527 000	-19 296 045	-769 045
<i>Toimintakate (netto)</i>	<i>-17 405 521</i>	<i>-18 049 000</i>		<i>-18 049 000</i>	<i>-18 686 536</i>	<i>-637 536</i>

Vuonna 2025 kulttuurin, liikunnan, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintamenot olivat 19,296 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 0,610 milj. euroa. Toimintakate oli -18,687 milj. euroa. Talousarviomuutoksella lisättiin sekä tuottoja että kuluja hanketoiminnan vuoksi. Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion lähinnä näyttelyavustusten ja ennakoitua suurempien pääsymaksutulojen vuoksi.

Tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Kirjaston lainaus	1 395 318	1 076 905	1 040 867	1 200 000	1 092 394
Kaupunginmuseon kävijämäärä	20 785	16 732 (1)	30 655 (2)	20 000	28 386 (2)
Taidemuseon kävijämäärä	28 430	26 214 (1)	22 473 (2)	26 000	22 220 (2)

1) Museoiden kävijämäärissä myydyt pääsyliput sekä museokorttikävijät

2) Museoiden kävijämäärissä myydyt pääsyliput, museokorttikävijät sekä ilmais- ja tapahtumakävijät

Tunnusluvut	TP 2022	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TP 2025
Liikunnanohjaukset lukumäärä/viikko	55	60	63	55	58
Liikuntahalliyhtiöiden tilojen liikuntakerat	706 327	789 559	800 593	760 000	829 999
Uimahallien kävijämäärät, Hml ja Lammi yhteensä	205 803 (1)	256 769	260 797	265 000	266 715
Liikuntaneuvonta/neuvontakerrat			150	150	368

1) Uimahallit suljettu 1.1.-3.2.2022

3.1.4. Kaupunkirakennelautakunta

Kaupunkirakennelautakunnan tehtävänä on maaomaisuuden kehittäminen, yleiskaavoitus ja asema-kaavoitus, kaupunkiympäristön suunnittelu, infran rakentaminen ja kunnossapito, liikenteen hallinta, joukkoliikenteestä ja kaupungin toimitiloihin liittyvästä toiminnasta vastaaminen ja lupaviranomaisena toimiminen.

Lautakunta toimii myös ympäristönsuojelulain mukaisena ympäristönsuojeluviranomaisena, maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena kunnan rakennusvalvontaviranomaisena, ulkoilulain mukaisena kunnan leirintäalueviranomaisena, maa-aineslaissa tarkoitettuna lupa- ja valvontaviranomaisena, elintarvikelain mukaisena kunnan valvontaviranomaisena, terveydensuojelulain mukaisena kunnan terveydensuojeluviranomaisena ja lääkelain tarkoittamana nikotiinivalmisteiden sekä tupakkalain tarkoittamana kunnallisena lupa- ja valvontaviranomaisena.

Kaupunkirakenteen strategista suunnittelua on viety eteenpäin vuonna 2025 laatimalla uuden strategian mukaiset lautakunnan tavoitteet ja niihin liittyvät toimenpiteet. Yksi strateginen asiakirja, joka tavoitteiden mukaisesti edistyy, on yleiskaava, johon on laadittu siniviherverkkoselvitys tarkasteltu asuinaluevarauksia ja niiden mitoituksia sekä aloitettu kantakaupungin liikennemallityö. Yleiskaavatyö jatkuu ja sen valmistuminen sijoittuu vuoden 2026 loppuun. Evon yleiskaavatyö eteni loppuvuodesta luonnosvaiheeseen. Vuoden aikana on tutkittu tuulivoiman sijoittumisen mahdollisuuksia Hämeenlinnan alueella.

Merkittävistä asemakaavahankkeista päätöksentekoon valmistuivat mm. Poltinaho 2, Mettola I, Graniittikadun ympäristö, Wetterhoffin kortteli ja Nuhalan koulu. Raatihuoneenkadun virastotalojen kaavan suunnittelutyötä on jatkettu viitesuunnitelmien pohjalta ehdotusvaiheeseen. Uusien pientaloalueiden asemakaavoitusta edistettiin Mettolan ja Miemalan sekä litalan Turkinmäen alueilla.

Maan hankintaa tehtiin tavoitteiden mukaisesti Ykköskorttelista ja Katisten kartanon alueella. Ykköskorttelin edistämiseksi käynnistettiin hankekehitystyö sekä purkamisen että uudisrakentamisen mahdollistamiseksi.

Infran suunnittelussa valmistui useita katu- ja puistosuunnitelmia. Linnanpuiston ja Karnaalipuistoon laadittiin toteutussuunnitelmat. ASSI sairaalan avautumista varten päivitettiin ympäröivien katujen liikenteenohjausta. Hulevesiselvityksiä laadittiin useisiin asemakaavahankkeisiin.

Hämeenlinnan joukkoliikenteen linjastouudistusprojekti, on aloitettu loppuvuodesta 2025. Linjastouudistuksen ensimmäisessä vaiheessa keskitytään kaupunkilinjoihin, jotka muodostavat joukkoliikenteen rungon kaupungin sisäisessä liikkumisessa.

Asumisen tontteja luovutettiin saman verran kuin edellisenä vuonna (16 kpl). Asumisen tonttivaranto on kohtuullisen hyvällä tasolla, lukuun ottamatta Kalvolaa. Kalvolan tonttitilanne paranee, kun Nuhalan kaava sai lainvoiman ja Turkinmäen kaava valmistuu vuoden 2026 aikana.

Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun osalta jatkettiin yhteistoimintaa Hattulan kunnan kanssa. Eläinlääkäripäivystys järjestettiin Hämeenlinnan ja Hattulan alueella. Maaseutupalveluyksikkö Hämeeltä hankittiin viljelijätukiin liittyvät palvelut.

Kanta-Hämeen hyvinvointialueen kanssa tehtiin kiinteistöjärjestelyjä, jossa kaupunki myi pitäjien paloasemien kiinteistöt hyvinvointialueelle. Suurimmista talonrakennushankkeista valmistuivat Verkatehtaan opistotalon talotekniikkasaneeraus ja tilamuutokset Sekä Solvikin uusi päiväkotit. Lammin koulukeskuksen rakentaminen on edennyt suunnitellusti. Kaivokadun päiväkotit, Kotirinne rakennuksen peruskorjauksen hankesuunnittelu valmistui. Energiategokkuussopimuksen (KETS) toimeenpanosuunnitelman mukaisia toimenpiteitä toteutettiin tavoitteiden mukaisesti mm. uusimalla yksi lämmitystapajärjestelmä, rakentamalla kahteen kohteeseen aurinkoenergiajärjestelmät ja uusimalla kohteiden valaisimia LED-valaisimiksi.

Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen

Tavoite 2025	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Kiinnostavat ja houkuttelevat virkistysalueet	Linnanpuiston investointi käynnistyy vuonna 2025	Urakka on aloitettu ja jatkuu suunnitellusti vuonna 2026.	Toteutuu
Aktiiviset ja liikkuvat asukkaat	Leikkipaikkaohjelman toteutuminen. Liikuntapaikkainvestointien toteutuminen investointiohjelman mukaisesti.	Uudistaminen ja poistaminen toteutuu leikkipaikkaohjelman mukaisesti. Vuoden aikana hankittiin Hauhon jääkiekkokaukalo sekä Ahveniston ampumahiihtopaikka valmistui joulukuussa. Vuoden aikana tehtiin tekonurmen siirto Pullerilta Konnarille Lammille. Ahveniston kiipeilypuiston rakenteet lunastettiin kaupungin omistukseen.	Toteutuu
Kaupunkirakenteen palveluja johdetaan tuloksellisesti tiedolla.	Kiinteistöhoidon ulkopuolisen auditoinnin tulos (tavoitetaso 3,57 asteikolla 1-5)	Kiinteistöhoidon ulkopuolisen auditoinnin tulos keväällä 2025 oli 3,6 (kevät 2024 oli 3,4).	Toteutuu
	Siivous- ja ateriapalveluiden laatuarvioinnit (tavoitetaso: Compass Group siivouspalvelut palveluntuottajan lupaus vuosittaisesta laadusta on 24 pistettä; ateriapalvelut palveluntuottajan lupaus vuosittaisesta laadusta on 104 pistettä)	Siivous- ja ateriapalveluiden osalta tehdään laatuarvioinnit toimintavuoden jälkeen ja sen perusteella maksetaan joko bonuksia palveluntuottajille tai sanktioita. Compass Groupin siivouspalveluiden arvioinnin vuoden 2024 kokonaispistemääräksi on saatu 29. Palveluntuottajan lupaus vuosittaisesta laadusta on 24 pistettä. Hämeenlinnan kaupungin tilapalvelut on suorittanut ateriapalveluiden arvioinnit ja vuoden 2024 kokonaispistemääräksi on saatu 114. Palveluntuottajan lupaus vuosittaisesta laadusta on 104 pistettä.	Toteutuu

Tavoite 2025	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Kaupunkirakenteen palveluja johdetaan tuloksellisesti tiedolla.	Viranomaislupien brutto- ja nettokäsittelyajat: - Rakennusluvista 90 % on käsitelty 90 päivässä (bruttokäsittelyaika)	Rakentamisluvista 91 % on käsitelty 90 vuorokauden sisällä.	Toteutuu
	Kaivuluvista 95 % on käsitelty 21 vuorokauden kuluessa (bruttokäsittelyaika)	Vuonna 2025 kaivuuluvista 65 % on käsitelty alle 21 vuorokaudessa. Keskimääräinen käsittelyaika on ollut 20,6 pv.	Ei toteudu
	Vuoden 2025 marraskuun loppuun päättyneistä kaivuuluvista 100 % on vastaanottotarkastettu	Marraskuun loppuun päättyneitä lupia on tarkastamatta 1184 kpl. Ensimmäiset tarkastamattomat kohteet ovat loppupäivillä, jotka osuvat vuoteen 2018. Vuoden 2025 aikana haetuissa (alkupäivä vuodelle 2025) luvissa marraskuun loppuun mennessä päättyneitä kohteita on tarkastamatta 214 kpl.	Ei toteudu
	Maa-aines - ja ympäristölupien nettokäsittelyaika 5 kk, bruttokäsittelyaika 7 kk	Ympäristölupien bruttokäsittelyajat ovat olleet keskimäärin 7,5 kk ja vastaavasti nettokäsittelyajat 4 kk. Maa-aineslupien bruttokäsittelyajat ovat olleet keskimäärin 4 kk ja nettokäsittelyajat 3,5 kk. Yhteiskäsittelyluvuissa käsittelyajat ovat olleet bruttona 1v 8kk ja vastaavasti nettona 5,5 kk. Kyseessä on yksi yhteiskäsittelylupahakemus, jonka täydentäminen vaati tavanomaista pidemmän ajan, koska kyseessä oli tietynä vuodenaikana tehtävä selvitys. Hakemusta ei täydennysvaiheessa palautettu hakijalle.	Toteutuu osittain
	Suunnittelutarveratkaisujen ja poikkeamislupien nettokäsittelyaika 3 kk	Suunnittelutarveratkaisujen ja poikkeamislupapäätösten nettokäsittelyaika on ollut 29,8 vrk. Rakennusjärjestyksen tarvealueet ovat poistuneet vuonna 2025 eli lupaperuste on muuttunut ja siten tunnusluku ei ole vertailukelpoinen aiempiin vuosiin.	Toteutuu
	Pysäköintivirhemaksujen oikaisuvaatimusten käsittelyaika 20 vrk	Pysäköintivirhemaksujen oikaisuvaatimukset on käsitelty keskimäärin 21 vuorokaudessa.	Ei toteudu
	Elintarvikelain mukaisen hakemuksen käsittelyaika 2 kk ja muiden terveystarkastuksen ilmoitusten ja hakemusten käsittelyaika 1 kk (bruttokäsittelyaika, pois luki talousvetä ja asuntoyhteisöjä tupakointikieltoja koskevat hakemukset)	Elintarvikelain mukaiset hakemukset on keskimäärin käsitelty 12 vuorokaudessa ja muiden terveystarkastuksen ilmoitusten sekä hakemusten käsittelyaika on ollut keskimäärin 50 vuorokautta. Kokonaisaika on noussut, koska taksamuutos viivästy ja siitä johtuen tupakkalain mukaisten ilmoitusten käsittely viivästy.	Toteutuu osittain

Tavoite 2025	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Kaupunkirakenteen palveluja johdetaan tuloksellisesti tiedolla.	Merkittäviä kaavoja valmistuu viisi.	Kaavoja valmistui yhteensä 15, joista merkittäviä kaavoja oli 5 kappaletta.	Toteutuu
	Palautteiden keskimääräinen käsitteilyaika on 14 vrk.	Kaupunkirakenteen palautejärjestelmän kautta tulleeisiin palautteisiin on vastattu keskimäärin noin 5 vuorokaudessa.	Toteutuu
	Tiloihin kohdistuvien saapuneiden palvelupyyntöjen vasteaika kaikkien palvelualueiden osalta (tavoitearvo: toteutuu sopimusten mukaisina: hoito- ja huolto- tehtävät on kuitattava viikoittain, edellisen viikon tehtävät on oltava kuitattuna viimeistään seuraavan viikon maanantaina)	Tiloihin kohdistuneiden pyyntöjen vasteajat ovat olleet seuraavat: hoito- ja huoltotehtävistä tehtiin 88 % ajallaan, kiinteistöhuollon palvelupyynnöistä 87 % ajallaan ja kokonaisuudessaan palvelupyyntöjen vasteaika toteutui alle viikossa 87 % palvelupyynnöistä.	Ei toteudu
	Kaupunkirakenteen-verkkosivulla vierailijoiden määrä (Rakentamisen luvat sivujen kävijämäärä nousee)	Rakentamisen luvat sivulla on käynyt vuoden loppuun mennessä 23 164 kävijää. Tämä on 528 kävijää enemmän kuin vuonna 2024.	Toteutuu
Taloudellisesti ja toiminnallisesti kestävä ja ennakoitu palveluverkko yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	HVA palveluverkosta tyhjentyvien tilojen suunnitelma ja myynti valmistuu vuoden 2025 aikana.	Vapautuville kiinteistöille on olemassa suunnitelma ja toimenpiteitä toteutetaan.	Toteutuu
Pitkän aikavälin suunnitelmat ohjaavat toimintaa	Maapoliittista ohjelmaa valmistellaan vuoden 2025 aikana.	Valmistelu on hidastunut suunnitellusta. Valmistelua jatketaan vuonna 2026.	Toteutuu
	Lumo-ohjelma valmistuu vuoden 2025 aikana	Tavoite on toteutunut.	Toteutuu
Hiilineutraali Hämeenlinna ohjelman edistäminen	Lämmitystapojen muutokset fossiilisista polttoaineista uudistuviin energiamuotoihin näkyvät alentuneina lämmityskuluina niiden kiinteistöjen osalta, joihin muutokset on toteutettu	Tavoite on toteutunut.	Toteutuu
	Led-valaistuksen nopeutetun vaihtoprojektin vaihe 3/4 saadaan valmiiksi 2025.	Tavoite on toteutunut ja projektin viimeinen vaihe käynnistyy 2026.	Toteutuu
	Hiilineutraali HML perusrakentamisen tekeminen. Toimenpideohjelman päivitys, sisältäen ilmastomuutoksen hillinnän ja muutokseen sopeutumisen.	Perusrakentaminen on tehty. Toimenpideohjelman päivitys siirtyy vuodelle 2026.	Toteutuu osittain

Tavoite 2025	Mittari	Tavoitteen toteutuminen	Tila
Elinvoimaiset asuinalueet, joissa monipuolisia asumisen ratkaisuja.	Vuoden aikana valmistuu 50 tonttia: Miemalan kaava Poltinahon kaava Mettolan kaava ja rakentaminen Vanajantie 7 Linna Golfin kaava Luovutetaan 20 AO-tonttia ja 2 AK-tonttia	Tontteja valmistui kaupungin maille 53 kpl ja yhteensä 61 kpl huomioiden yksityisten tontit. Miemalan kaava: Ei toteutunut. Poltinahon kaava: Toteutui. Mettolan kaava ja rakentaminen: Toteutui. Vanajantie 7 kaava: Ei toteutunut. Linna Golfin kaava: Odottaa, että hakija käsittelee maankäytösopimuksen. Vuoden aikana luovutettiin 15 AO-tonttia ja 1 AK-tontti.	Toteutuu osittain
Yritysmuuntoinen elinvoiman edistäjä	Yritysalueiden kaavoitus: kaksi kaavaa Moreenin eritasoliittymän investointi edistyy aikataulussaan: rakentaminen käynnistyy	Moreenin kaavamuutos tehty alkuvuoden aikana. Toista yritysalueen kaavaa ei saatu valmiiksi vuoden aikana. Moreenin eritasoliittymän rakentaminen on edistynyt aikataulussa.	Toteutuu osittain
Houkutteleva matkailun ja tapahtumien kaupunki	Katulupahtojen päivitys valmistuu vuoden 2025 aikana Tapahtumataksan päivitys valmistuu vuoden 2025 aikana	Katulupahtodot on päivitetty. Tapahtumataksa on päivitetty ja astunut voimaan 1.1.2026.	Toteutuu

Kaupunkirakennelautakunnan talous

KAUPUNKIRAKENNE- LAUTAKUNTA	TP 2024	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
		TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntituotot	7 660 133	7 084 000	134 000	7 218 000	7 626 385	408 385
Maksutuotot	3 841 043	3 569 000	-360 000	3 209 000	3 648 372	439 372
Tuet ja avustukset	1 170 096	1 064 000		1 064 000	1 059 547	-4 453
Muut toimintatuotot	59 647 880	58 056 000	-2 824 000	55 232 000	55 410 184	178 184
Toimintatuotot	72 319 152	69 773 000	-3 050 000	66 723 000	67 744 487	1 021 487
Valmistus omaan käyttöön	853 939	571 000		571 000	739 301	168 301
Henkilöstökulut	-12 346 172	-13 477 000		-13 477 000	-12 963 024	513 976
Palvelujen ostot	-28 736 274	-30 241 000	-776 000	-31 017 000	-30 861 120	155 880
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 711 844	-8 929 000		-8 929 000	-7 510 180	1 418 820
Avustukset	-190 758	-250 000		-250 000	-231 703	18 297
Muut toimintakulut	-12 475 829	-13 327 000		-13 327 000	-12 222 890	1 104 110
Toimintamenot	-62 460 878	-66 224 000	-776 000	-67 000 000	-63 788 918	3 211 082
Toimintakate (netto)	10 712 212	4 120 000	-3 826 000	294 000	4 694 871	4 400 871

Vuonna 2025 kaupunkirakennelautakunnan toimintakulut olivat 63,789 milj. euroa ja menoja oikaiseva valmistus omaan käyttöön oli 0,739 milj. euroa, toimintatuotot olivat 67,744 milj. euroa. Toimintakate oli 4,695 milj. euroa.

Kaupunkirakennelautakunnan sitovat toimintatuotot olivat talousarviossa 69,773 milj. euroa ja yhteensä -3,050 milj. euron talousarviomuutosten jälkeen 66,723 milj. euroa. Talousarviomuutos 0,134 milj. euroa tehtiin KV 28.4.2025 § 166 joukkoliikenteen toimintotuottoihin, koska liikennöintisopimukset kilpailutettiin kesken talousarviovuoden, jonka osalta Janakkalan ja Hattulan maksuosuuk-sien arvioitiin nousevan. Toimintatuottoja vähennettiin KV 10.11.2025 § 148 päätöksellä 3,184 milj. euroa. Muutoksessa otettiin huomioon muun muassa maa-alueiden arvioitua heikommät luovutusvoitot, kehityskorvaukset ja vuokraustoiminnan muutokset. Toteutuneet toimintatuotot olivat yhteensä 67,744 milj. euroa. Toimintatuotot ylittivät 1,021 milj. eurolla muutetun talousarvion.

Toimintakulut olivat talousarviossa 66,224 milj. euroa ja 0,776 milj. euron talousarviomuutoksen jäl-keen 67,000 milj. euroa. Talousarviomuutos KV 28.4.2025 § 166 haettiin joukkoliikenteen liikennöin-tisopimusten kilpailutuksen takia. Toteutuneet toimintakulut olivat yhteensä 63,789 milj. euroa. Toi-mintakulut alittivat 3,211 milj. eurolla muutetun talousarvion.

Sitovuustarkastelussa valmistus omaan käyttöön -erä käsitellään menojen oikaisueränä. Sitova me-nomääräraha oli valmistus omaan käyttöön huomioiden 66,429 milj. euroa. Toteutuma oli 63,050 milj. euroa, joten menomääräraha alittui 3,379 milj. eurolla muutettuun talousarvioon näh-den.

Kaupunkirakennelautakunnan toimintakate oli 4,695 milj. euroa, kun alkuperäisessä talousarviossa toimintakate oli 4,120 milj. euroa ja muutetussa talousarviossa 0,294 milj. euroa eli toimintakate to-teutui 4,401 milj. euroa muutettua talousarviota parempana.

Kunnallistekniikan käyttöomaisuuden investointien menomääräraha oli alkuperäisen talousarvion mukaan 18,895 milj. euroa. Toteutuma oli 16,689 milj. euroa eli 2,206 milj. euroa talousarviota vä-hemmän. Investointien toimintatuottoja ei ollut sisällytetty talousarvioon, mutta toteuma oli 0,330 milj. euroa. Ennakoitua suuremmat tuotot koostuvat ampumahiihtorataan saadusta 0,200 milj. eu-ron rahoitusosuudesta sekä 0,130 milj. euron LPA-alueen myynnistä.

Talonrakennuksen investointien menomääräraha oli alkuperäisessä talousarviossa 20,838 milj. eu-ron. Määrärahaan haettiin 1,230 milj. euron talousarviomuutosta, johtuen ykköskorttelin ostosta. Ta-lonrakennusinvestointien menot toteutuivat 20,969 milj. eurolla eli 1,099 milj. euroa muutettua ta-lousarviota pienempinä. Toimintatuottoja oli talousarviossa 4,129 milj. euroa. Toteuma oli tuottojen osalta 4,767 milj. euroa eli 0,638 milj. euroa talousarviota enemmän. Toteuma koostui pääasiassa Verkatehtaan opistotalon 4,053 milj. euron rahoitusosuudesta sekä kiinteistöjen myynneistä, johon kuuluivat muun muassa paloasemien myynnit.

Kaupunkirakenteen infran irtaimen omaisuuden investointien menomääräraha oli alkuperäisessä talousarviossa 0,300 milj. euroa ja talousarviomuutoksen jälkeen 0,325 milj. euroa ja toteutuma oli 0,323 milj. euroa. Tilapalvelun ensikertaisen kalustamisen ja suurkeittiölaitteiden menomääräraha oli alkuperäisessä talousarviossa 0,530 milj. euroa ja talousarviomuutoksen jälkeen 0,744 milj. euroa ja toteutuma oli 0,452 milj. euroa.

Kokonaisuutena kaupunkirakennetoimialan talous toteutui muutettua talousarviota parempana. Toi-mintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 1,021 milj. eurolla. Toimintakulut alittuivat kaikilla muilla tulosalueilla, paitsi infrassa, jonka talousarvio ylittyi pilaantuneiden maiden puhdistuksiin tehtävien pakollisten varausten vuoksi. Infran tulosaluetta lukuun ottamatta toimintakate toteutui muutettua talousarviota parempana kaikilla tulosalueilla.

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta on kaupunkirakenteen toimialalla järjestetty asianmukaisesti. Talousarvion toteutumista seurataan säännöllisesti samoin kuin tavoitteiden toteutumista. Hankintoja tehdään asian-
tuntevasti huomioiden laatukriteerit, toimivaltuudet ja lainsäädäntö.

Riskejä hallitaan panostamalla perehdytykseen ja sen kehittämiseen. Työtapoja uudistetaan ja tietojärjestelmiä kehitetään jatkuvasti. Prosessien yhteensovittamista jatketaan ja vuorovaikutukseen kiinnitetään erityistä huomiota. Työtehtäviä priorisoidaan ja talouden toteutumista seurataan aktiivisesti. Kiinnitetään huomiota työkuormaan ja pyritään jakamaan sitä tasapuolisemmin.

3.1.4.1. Kaupunkirakennelautakunta ja hallinto

Kaupunkirakennelautakunnan ja hallinnon kokonaisuuteen kuuluvat kaupunkirakennelautakunnan ja sen alaisten jaostojen sekä hallinnon kustannukset. Kaupunkirakennelautakunta kokoontui 12 kertaa ja käsitteli 277 asiaa.

Talous

Kaupunkirakennelautakunta ja hallinto	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
	TP 2024	TA 2025 TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	16 781	38 000	38 000	10 153	-27 847
Toimintamenot	-962 002	-1 373 000	-1 373 000	-1 011 428	361 572
<i>Toimintakate (netto)</i>	<i>-945 221</i>	<i>-1 335 000</i>	<i>-1 335 000</i>	<i>-1 001 275</i>	<i>333 725</i>

Vuonna 2025 kaupunkirakennelautakunnan ja hallinnon toimintamenot olivat 1,011 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 10 000. euroa. Toimintakate oli -1,001 milj. euroa.

3.1.4.2. Maankäytön suunnittelu

Maankäytön suunnittelun tulosalue koostuu kaavoituksesta, infran suunnittelusta, maankäyttöpalveluista (kiinteistö- ja mittauspalveluista ja maaomaisuuden hallinnasta) ja joukkoliikenteestä.

Kaavoituksen tehtävänä on yleis- ja asemakaavoitus, maankäytön yleissuunnittelu ja osallistuminen muuhun kaupunkisuunnitteluun. Vuonna 2025 valmistui 12 asemakaavan muutosta (vuonna 2024: 12) ja 3 rantayleiskaavan muutosta (2024: 1 kpl). Valmistuneista asemakaavan muutoksista merkittävimmät olivat Mettola I:n pientaloalue, litalan vanhan Nuhalan koulun alue sekä Poltinaho 2:n monipuolinen kaupan ja asumisen kaava. Edellä mainittu valmistuneiden kokonaismäärä sisältää yksityisten hakemat pienet kaavamuutoshankkeet, joita valmistui 6 kpl (2024: 7 kpl).

Merkittävä ydinkeskustaan sijoittuva Hämeensaaren asemakaavatyö odottaa yhä hallinto-oikeuden päätöstä – Ely-keskus valitti kaavan hyväksymispäätöksestä 2024. Sen sijaan Ykköskorttelin kaavatyö saatiin päätökseen ja kaava lainvoimaiseksi syksyllä 2025. Raatihuoneenkadun virastotalojen

kaavasta valmistui ehdotusvaihe ja loppuvuodesta hankkeelle laadittiin viitesuunnitelma hyväksymiskäsittelyä varten.

Asuinalueista vuonna 2025 edistettiin Miemala I:n kaavaa, josta valmistui ehdotusvaihe loppuvuodesta sekä Turkinmäen kaavaa litalassa, josta valmistui luonnosvaihe loppuvuodesta. Uusia kerrostaloasuntoja käsittävä Vanajatie 7:n kaavaluonnos käsiteltiin lautakunnassa syksyllä.

Paljon työtä ja huomiota vaati myös Evon retkeilyalueen yleiskaavatyö, jonka luonnosvaihe käsiteltiin lautakunnassa loppuvuodesta. Yritysalueiden kaavoista valmistui keväällä 2025 Graniittikadun ympäristön kaava Moreenissa. Ehdotusvaihe saatiin käsiteltyä sekä Orsitie 1:n että Kiltin asemakaavahankkeista.

Kaikkiaan aktiivisia asemakaavoja on vuoden 2025 aikana ollut 35 kpl, jotka ovat edistyneet OAS-, luonnos-, ehdotusvaiheeseen tai hyväksymiskäsittelyyn. Kaikkiaan asemakaavahankkeita on vireillä yhteensä 47 kpl.

Infran suunnittelussa valmistui Linnanpuiston ja Karnaalinpuiston toteutussuunnitelmat. Tampereentielle välille Niittykatu-Käyräkatu ja Niittykadulle välille Kustaa III katu - Tampereentie laadittiin rakennussuunnitelmat. Tampereentien uudelle pyöräilyn pääreitille saatiin valtiolta 0,343 milj. euron avustuspäätös. Turuntielle välille Eureninkatu-Parolantie laadittiin katusuunnitelma, jossa kiveys korvataan asfaltilla ja kiviraidoilla reunassa. Vanajantielle valmistui katu- ja rakennussuunnitelma, jossa suunniteltiin puuttuva pyörätie väille Puusepänkatu-Myllärinkatu. Mettolan uudelle asuinalueelle laadittiin katu- ja puistosuunnitelmat, sekä näihin liittyvät rakennussuunnitelmat. Poltinaho 2 uudelle asemakaava-alueelle sekä Turuntielle välille Poltinahotien-Olympiakatu valmistui katujen yleissuunnitelma. Vanajanlinnantien varteen suunniteltiin puuttuva jalankulku- ja pyöräilyväylä Valmuskanraitin ja Harvoilantien välille. Heinäjoenkadulle ja Lastusillankadulle valmistui katu- ja saneeraussuunnitelma. Haapainojan (Lammi), Sammonojan (Loimalahti), Vesilinnunpuiston (Harviala), Kisapuiston (Kauriala) ja Rautamäenpuiston (Ruununmylly) leikkipaikkasuunnitelmat valmistuivat. Lisäksi 8 poistettavan leikkipaikan maisemointisuunnitelmat valmistuivat.

Liikennesuunnittelussa laadittiin liikenteenohjaussuunnitelmat tehtyihin katusuunnitelmiin ja laadittiin asemakaavoihin liikenneselvityksiä. ASSI sairaalan avautumista varten päivitettiin ympäröivien katujen liikenteenohjausta, lisäksi laadittiin iso joukko pienempiä liikenteenohjaussuunnitelmia. Viipurintien-Paasikiventien yhteenkytkentäjaksolle valmistui liikennevalojen liikennetekninen tarkastelu. Hulevesiselvityksiä laadittiin asemakaavahankkeisiin.

Hämeenlinnan kaupunki on kiinteistörekisterinpitäjäkunta. Kaupunki tuottaa aineistoa kansalliseen kiinteistötietojärjestelmään (KTJ). Kiinteistö- ja mittauspalveluiden tehtäviä ovat tonttijaot, kiinteistötoimitukset, kiinteistörekisterin pito, erilaisten karttatietojen ja paikkatietoaineistojen ylläpito, osoiteasiat, mittauspalvelut ja yksityistieasiat. Kiinteistö- ja mittauspalvelut tuottavat peruserä- ja tukitoimintoja kaupunkirakenteelle, esimerkiksi paikkatiedon kehittämisen, hulevesi- ja rakennuslupalaskutusten sekä katu- ja liikennemerkkikartoitusten osalta.

Maastomittaustoimintaa parannettiin vastaamaan rakentamisen tarpeita, mahdollistaen mm. kevyen rakennuslupamittauksen. Maastomittauksen työmenetelmiä ja mittaustyön tarkkuutta on kehitetty hankkimalla uutta mittauskalustoa.

Maaomaisuuden hallinta vastaa kaupungin maapolitiikasta. Maapolitiikan uudistustyötä aloitettiin vaiheittain mm. kehittämällä maanhankinta- ja luovutusprosesseja sekä selvittämällä kaupungin maaomaisuuteen kehittämislinjoja. Kaupunki omisti marraskuussa 2025 maata 8 425 (2024: 8 448) ha, josta peltoa 398 ha. Pellosta vuokrattuna on yhteensä 365 ha. Kaupunki omisti vesialuetta 572 (2024: 572) ha. Maaomaisuuden hankinta-arvo 31.12.2025 oli 71,4 (2024: 65,4) milj. euroa.

Maaomaisuuden hallinta vastaa yksityistieavustusten jakamisesta. Yksityistieavustushakemuksia käsiteltiin 225 (2024: 279) kappaletta.

Hämeenlinnan kaupungin joukkoliikenneviranomaisen alueeseen kuuluu kolme kuntaa: Hämeenlinna, Janakkala ja Hattula. Väestömäärä on noin 94 000 asukasta. Joukkoliikenneyksikkö vastaa toimivalta-alueensa kaupunki- ja seutuliikenteen järjestämisestä yhdessä kuntien kanssa.

Vuonna 2025 maksetun liikennöintikorvauksen määrä oli 7,905 milj. euroa, mikä on hieman enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2025 joukkoliikenteessä tehtyjen matkojen määrä nousi toista vuotta peräkkäin yli kahteen miljoonaan. Lipputulon määrä vuonna 2025 oli 3,659 milj. euroa ollen lähes sama kuin edellisenä vuonna. Hämeenlinnan seutu saa Traficomilta keskisuurille kaupunkiseuduille tarkoitettua valtionavustusta. Vuonna 2025 Traficom myönsi julkisen henkilöliikenteen valtionavustusta 0,650 milj. euroa.

Tilikauden aikana uusittiin noin puolet kaikista liikennöintisopimuksista, mikä edellytti merkittävää työpanosta sekä yksikön sisäisesti että yhteistyössä ulkoisten sidosryhmien kanssa. Sopimusten valmistelu ja toteutus saatiin vietyä läpi suunnitellusti, ja uuden liikenteen käynnistyminen sujui hyvin. Yhteistyö uusien palveluntuottajien kanssa on käynnistynyt sujuvasti. Uusien sopimusten myötä koko kaupunkiliikenteeseen kilpailutettiin sähkökalusto, joka saadaan käyttöön siirtymäajan jälkeen vuoden 2026 aikana.

Hämeenlinnan joukkoliikenteen linjastouudistusprojekti aloitettiin marraskuussa 2025. Linjastouudistuksen ensimmäisessä vaiheessa keskitytään kaupunkilinjoihin 1–17, jotka muodostavat joukkoliikenteen rungon kaupungin sisäisessä liikkumisessa. Projektin tavoitteena on kehittää Hämeenlinnan joukkoliikenneverkkoa vastaamaan nykyisiä ja tulevaisuuden tarpeita. Projektissa tarkastellaan joukkoliikenteen linjastoa kokonaisuutena ja pyritään muodostamaan selkeä, laadukas ja käyttäjälähtöinen kaupunkilinjasto. Suunnitelman mukaan uusi kaupunkiliikennelinjasto saadaan käyttöön kesällä 2027.

Talous

Maankäytön suunnittelu	Alkuperäinen			Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
	TP 2024	TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	17 351 717	12 112 000	-1 426 000	10 686 000	10 524 026	-161 974
Toimintamenot	-11 912 048	-12 483 000	-776 000	-13 259 000	-12 118 668	1 140 333
<i>Toimintakate (netto)</i>	<i>5 439 669</i>	<i>-371 000</i>	<i>-2 202 000</i>	<i>-2 573 000</i>	<i>-1 594 642</i>	<i>978 358</i>

Vuonna 2025 maankäytön suunnittelun toimintamenot olivat 12,119 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 10,524 milj. euroa. Toimintakate oli -1,595 milj. euroa.

Maankäytön suunnittelun tulosalueen toimintatuotot olivat alkuperäisessä talousarviossa 12,122 milj. euroa ja yhteensä 1,426 milj. euron talousarviomuutosten jälkeen 10,686 milj. euroa. Toimintatuottojen toteutuma oli 10,524 milj. euroa. Tulot alittuivat 0,162 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna. Tulojen alitukseen vaikutti heikosti kertyneet maa- ja vesialueiden luovutusvoitot sekä maankäytön kehityskorvaukset.

Toimintamenoihin varattu määräraha oli 12,483 milj. euroa alkuperäisessä talousarviossa. Joukkoliikenteen menomäärärahoihin haettiin 0,776 milj. euron talousarviomuutosta. Toteutuma oli 12,119 milj. euroa, joten toimintamenot alittuivat 1,140 milj. euroa muutettuun talousarvioon nähden. Henkilöstökulut jäivät talousarviota pienemmiksi, koska tulosalueella oli jonkin verran vaihtuvuutta henkilöstössä ja tehtävät olivat rekrytointiprosessien ajan ilman tekijöitä. Lisäksi joukkoliikenteeseen haettua talousarviomuutosta ei tarvittu kilpailutuksen vaikutusten selvittyä kokonaisuudessaan.

3.1.4.3. Infra

Infra-tulosalue vastaa infran rakentamisesta ja peruskorjauksesta, yleisten alueiden kunnossapidosta, ulkovalaistuksesta, hulevesien hallinnasta sekä luonto-, ulkoliikunta- ja virkistysalueiden ylläpidosta. Vastuualueisiin kuuluvat mm. kadut ja muut yleiset alueet, rakennetut puistot ja leikkipaikat, ulkoliikunta-alueet, taajama- ja talousmetsäalueet, venerannat, ulkoilureitit ja vuokrattavat virkistyskohteet.

Kunnossapitopalveluiden päätehtäviä ovat katujen ja yleisten alueiden kunnossapito sekä puistojen ja erityiskohteiden kunnossapito. Viheralueiden henkilöstö sijoittuu puistotöiden lisäksi ulkoliikunta-alueiden hoito- ja kunnossapitotehtäviin sekä katujen talvikunnossapitoon. Kunnossapitoyksikön kulut olivat 13,287 milj. euroa, josta osa on sisäistä laskutusta. Ulkoiset kulut olivat 11,507 milj. euroa. Toimintakulut laskivat edellisestä vuodesta 2,5 %, toimintatuotot laskivat edellisestä vuodesta noin 10,2 %. Poikkeuksellisen leuto ja vähäluminen talvi aiheutti merkittäviä kustannussäästöjä. Kanta-kaupungin luoteisosan alueurakka päättyi syyskuun lopussa 2025, kunnossapito järjestetään jatkossa pienemmillä urakoilla ja omajohtoisena työnä. Ulkovalaistuksessa jatkettiin led-tekniikkaan siirtymisen projektia, nelivuotisesta hankesuunnitelmasta on nyt toteutettu 3/4. Lisäksi jatkettiin uuden ohjausjärjestelmän toteuttamista ja käyttöönottoa.

Luontopalveluiden päätehtäviin kuuluu rakentamattoman luontoympäristön hoito ja kehittäminen, luonnonvarojen kestävä hyödyntäminen sekä vesi- ja ranta-alueiden hoito ja maastorakenteiden kunnossapito. Luontopalveluissa hoidetaan myös ulkoilualueita ja rakenteita, latu- ja polkureittejä, pienkenttiä, ranta- ja vesialueita rakenteineen sekä uimarantoja. Luontopalveluiden kulut olivat ulkoilukuntapaikkojen hoito mukaan lukien 2,451 milj. euroa, ulkoisten kulujen osalta 1,947 milj. euroa. Toimintakulut kasvoivat edellisestä vuodesta 2,0 %, toimintatuotot kasvoivat edellisestä vuodesta noin 5,3 %. Puunmyyntitulot olivat 0,938 milj. euroa, mikä on 0,188 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa.

Infran rakennuttamisyksikkö vastaa infran investointiohjelman toteuttamisesta. Investoinneilla luodaan edellytyksiä kaupunkirakenteen kehittymiselle sekä vastataan infraomaisuuden arvon säilyttämiseen kunnostamalla ja saneeraamalla liikenneverkkoa, rakennettuja viheralueita ja muita infran rakenteita. Investoinnit toteutuivat pääosin suunnitellusti. Merkittävimpinä investointihankkeina aloitettiin Moreenin eritasoliittymän rakentaminen, Sotkanrannan peruskorjaus sekä Linnanpuiston ja Karnaalinpuiston peruskorjaus. Nämä kaikki ovat kaksivuotisia hankkeita ja valmistuvat vuonna 2026. Muita merkittäviä investointeja olivat Mettolan pientaloalueen infran rakentaminen, Ahveniston ampumahiihtoradan toteutus, leikkipaikkaohjelman mukaiset investoinnit sekä ulkovalaistusverkon peruskorjaus ja nopeutettu led-tekniikkaan siirtyminen. Merkittävimmät peruskorjauskohteet olivat Eteläkatu, Teollisuustie, Parkkimäentie ja Naurispolku. Investointimenojen toteuma kokonaisuudessaan oli 16,689 milj. euroa.

Infraluvituksen ja tapahtumaluvituksen tehtävät siirrettiin viranomaispalveluista infra-tulosalueelle 1.9.2025. Infran lupa-asioina käsitellään yleisille alueille asennettavien johtojen, putkien ja laitteiden sijoittamissopimuksia, katulupia (lupa yleisen alueen käyttöön tilapäiseen työskentelyyn) ja yleisten alueiden vuokraamista. Tapahtumaluvituksella käsitellään yleisötapahtumien lupa-asiat yleisten alueiden käytön osalta. Sekä katulupien että tapahtumalupien lupaohjeet, -ehdot ja taksat päivitettiin vuoden 2025 aikana.

Talous

Infra	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
	TP 2024	TA 2025			
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatuotot	4 664 867	4 044 000	4 044 000	4 436 417	392 417
Valmistus omaan käyttöön	575 080	264 000	264 000	523 404	259 404
Toimintamenot	-16 529 137	-17 632 000	-17 632 000	-18 877 384	-1 245 384
Toimintakate (netto)	-11 289 190	-13 324 000	-13 324 000	-13 917 563	-593 563

Vuonna 2025 Infran toimintamenot olivat 18,877 milj. euroa, toimintatuotot olivat 4,436 milj. euroa ja valmistus omaan käyttöön 0,523 milj. euroa. Toimintakate oli -13,918 milj. euroa.

Infra-tulosalueen tulomääräraha oli 4,044 milj. euroa. Tuottojen toteutuma oli 4,436 milj. euroa. Tuotot ylittyivät 0,392 milj. eurolla. Tulojen ylitykseen vaikutti erityisesti ennakoitua suuremmat puunmyyntituotot sekä ELY-keskuksen maksama korvaus eräiden kertakäyttöisten muovituotteiden keräys- ja siivouskustannuksista.

Menomääräraha oli alkuperäisessä talousarviossa 17,632 milj. euroa. Kulujen toteutuma oli 18,877 milj. euroa. Toimintakulut ylittyivät menoa oikaisevan valmistus omaan käyttöön erä huomioiden noin 0,986 milj. eurolla. Määräraha ylitys johtui pilaantuneiden maiden puhdistukseen tehdyistä pakollisista varauksista. Varauksia tehtiin yhteensä 2,134 milj. euron edestä. Jos pakolliset varaukset jätetään huomiotta, tulosalueen menomäärärahoista olisi jäänyt käyttämättä 0,889 milj. euroa. Toimintaan varattuja määrärahoja säästyi vähälumisen talven sekä työn uudelleen organisoinnin myötä.

Tunnusluvut

Kunnossapito	yksikkö	2025	2024	2023	2022
Katujen, pyörateiden ja jalkakäytävien talvihoito	€/km	2826	3983	4 103	4 281
Katujen, pyörateiden ja jalkakäytävien kesähoito	€/km	3072	3329	3 237	2 940
Päällystys, uusien katujen asfaltointi	m ²	4500	19 235	19 374	15 650
Päällystys, vanhojen katujen pintausta	m ²	49 235	48 822	85 894	29 955
Puistojen ja muiden rakennettujen viheralueiden hoito	€/ha	5385	4802	5 209	4 596*

*) Tunnusluku korjattu uuden laskentatavan mukaiseksi

Ulkovalaistus	yksikkö	2025	2024	2023	2022
Ulkovalaistuksen ylläpito (kaikki kulut/valaisinmäärä)	€/valaisin	52	61	53	56
Ulkovalaistuksen valaisinten keskiteho	W	55	61	66	73
Ulkovalaistuksen kokonaisenergiankulutus	GWh	3,50	4,05	4,50	5,00
Led-valaisimien osuus kaikista valaisimista	%	96	77	61	42

Rakentaminen	yksikkö	2025	2024	2023	2022
Katusaneeraus, perusteellinen	km	0,9	1,2	1,5	4,2
Katusaneeraus, kevyt	km	0,6	1,4	0,5	0,7
Ulkoliikunta ja virkistys	yksikkö	2025	2024	2023	2022
Jääkenttien ylläpito	€	277 095	289 865	414 079	289 620
Hiihtolatujen hoito	€	345 067	374 968	442 172	366 100
Uimarantojen ja uimapaikkojen hoito	€/kpl	2874	2 634	3 043	2 180
Puistokenttien hoito	€/kpl	5135	3 297	3 579	4 128
Leikkipaikkojen ylläpito	€/kpl	1973	1 303	2 323	2 430
Vuokrattavien laituripaikkojen määrä yhteensä	kpl	317	317	317	317
Vuokratut venepaikat / laituripaikat	kpl	278	252	291	291
Vuokratut venepaikat / soutuvenepaikat ja poletit	kpl	724	826	1280	1 271

Metsien hoito	yksikkö	2025	2024	2023	2022
Metsien hoitopinta-ala	ha	147	240	186	269
Metsien hakkuupinta-ala	ha	65	127	184	181

Tunnusluvuilla kuvataan Infra-tulosalueen toiminnan kustannuksia ja niiden vaihteluita. Kustannukset sisältävät myös Infran hallinnon kustannukset. Monet tehtävät ja niiden kustannukset ovat vahvasti riippuvaisia sääolosuhteista. Ulkovalaistuksen osalta led-tekniikkaan siirtyminen pienentää energiankulutusta ja säästää myös käyttökustannuksissa. Metsien hoitopinta-aloissa on mukana sekä talous- että lähimetsät. Hoitopinta-alassa ovat mukana kaikki hoitotyöt, samoin hakkuupinta-alassa kaikki erilaiset hakkuutavat.

3.1.4.4. Viranomaispalvelut

Viranomaispalveluihin kuuluivat vuonna 2025 ympäristönsuojelu, ympäristöterveydenhuolto, rakennusvalvonta, pysäköinti- ja aluevalvonta, infran lupa-asiat (31.8.2025 saakka) sekä maaseutupalvelut. Lisäksi hallinnollisesti yhteisen jätehuoltoviranomaisen henkilöstö sisältyy viranomaispalveluihin.

Ympäristönsuojelun tehtävä on ehkäistä ympäristön pilaantumista sekä edistää luonnon kestäväää käyttöä ja kuntalaisten ympäristötietoutta sekä seurata ympäristön tilaa ja raportoida siitä. Vuonna 2025 tarkastettavaksi suunniteltuja valvontakohteita oli 42, joista 40 Hämeenlinnassa ja 2 Hattulassa. Suunnitelman mukaisia tarkastuksia luvanvaraisiin, ilmoituksenvaraisiin ja rekisteröityihin valvontakohteisiin tehtiin yhteensä 37 kpl. Tarkastamatta jäi 5 kohdetta. Tarkastamatta jääneistä kohteista 3 kohdetta oli sellaisia, joissa toiminta ei ollut vielä alkanut vuonna 2025 ja 2 sellaisia, joissa toiminta oli loppunut.

Lupapäätöksiä tehtiin vuonna 2025 yhteensä 5 kpl, joista ympäristölupia oli 2 kpl, maa-aineslupia 2 kpl ja yhteislupia (ympäristö- ja maa-aineslupia) 1 kpl. Lisäksi tehtiin 4 ympäristöluvan rauettamis päätöstä, 1 päätös koskien ympäristöluvan tarkkailumääräysten muuttamista ja 2 maa-ainesluvan siirtopäätöstä. Ympäristölupien keskimääräinen nettokäsittelyaika oli 4 kk, maa-aineslupien 3,5 kk ja yhteisluvan 5,5 kk. Nettokäsittelyaika on laskettu hakemuksen kuulutuksesta. Lupien käsittelyn tavoiteajaksi on asetettu 5 kuukautta.

Lisäksi vuonna 2025 tehtiin kaksi ympäristönsuojelulain 116 §:n mukaista toiminnan rekisteröintiä, yksi jätelain 100 §:n mukainen rekisteröinti, kaksi maastoliikennelain 30 §:n mukaista päätöstä ja yksi luonnonmuistomerkkipäätös. Toimintoja on säädösmuutosten myötä siirtynyt entistä enemmän lupamenettelystä ilmoitus- ja rekisteröintimenettelyyn. Ympäristölupa- ja rekisteröintimenettelyjen rinnalle on vuoden 2019 alussa tullut yleinen ilmoitusmenettely, joka koskee ympäristönsuojelulaissa erikseen säädettyjä toimintoja, joista viranomaisen antaa valituskelpoisen päätöksen määräykseen toiminnanharjoittajan jättämän ilmoituksen tietojen perusteella. Vuonna 2025 käsiteltiin kaksi ympäristönsuojelulain 115 a §:n mukaista ilmoitusta.

Hämeenlinna perustettiin vuonna 2025 yksitoista luonnonsuojelualuetta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 65,65 hehtaaria. Hämeenlinnan uusi luonnonsuojelualue on lehtoa ja lehtomaista kangasta sisältävä Kuusisenrinne (11,8 ha). Kuusisenrinteestä 8,4 hehtaaria sisältyy NATURA-2000 verkostoon. Lammin luonnonsuojelualueina rauhoitettiin Untulanharjun Natura-alueelle sijoittuva

Napialanmäki (6,7 ha), rämeestä ja korvista muodostuva Juuvinsuo (6,5 ha) sekä Mikkolan luonnonsuojelualue (4,3 ha), jossa esiintyy lehtoja, harjumetsää ja reheviä korpia. Rengon Koivulehdon (3,8 ha) luonnonsuojelualue muodostuu lehdosta sekä monimuotoisista kangasmetsistä. Rengon Juotolansuo (6,2 ha) on runsaasti lahoppuustoa sisältävä monimuotoinen kangasmetsä, jossa puusto on iältään yli 100-vuotiasta. Hauholla suojeltiin runsaasti lahoppuustoa sisältävä Kallion luonnonsuojelualue (6,8 ha), runsaslahoppuustoisista korvista ja lehdosta muodostuva Mussalon luonnonsuojelualue (13,3 ha) ja Poutunjärven luonnonsuojelualue (2 ha) sisältäen erilaisia suotyyppisiä iäkkäine reunametsineen. Tuuloksen Tuuloslammin (3,3 ha) luonnonsuojelualue koostuu lehdoista, luhdasta ja tulvametsästä ja Veittijärvensuon (0,95 ha) luonnonsuojelualue käsittää harjunalussuon, jolla on useita pohjaveden purkautumispisteitä.

Hattulassa perustettiin vuonna 2025 kolme luonnonsuojelualuetta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on 11,9 hehtaaria. Hattulan uudet kohteet ovat runsaslahoppuustoista kangasmetsää, lehtoa ja avokalliota sisältävä Härkälänmäen luonnonsuojelualue (4,6 ha), pääasiassa lehtoa sisältävä Lammasaari (5,5 ha), isovarpuinen ja 100-vuotiasta männikköä kasvava Mäkisen suon luonnonsuojelualue (1,8 ha).

Vuonna 2025 ympäristönsuojelu jatkoi keväällä 2023 yhdessä Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:n kanssa aloitettua vesihuoltoverkoston liittymättömien kiinteistöjen tiedotuskampanjaa. Vuosina 2023–2024 kaikille vesihuollon toiminta-alueella oleville, verkostoon liittymättömille kiinteistöille lähetettiin kirje vesihuoltolain mukaisesta liittämismuutoksesta vesihuoltoverkostoon. Tiedotuksen seurauksena vesihuoltolain mukaisia vapautushakemuksia ja ilmoituksia liittymismuutoksen lievennysten täyttymisestä tuli runsaasti. Vuonna 2025 tehtiin vesihuollon vapautushakemuksiin liittyviä päätöksiä yhteensä 77 kpl (v. 2024 38 kpl) ja lievennysilmoituksia käsiteltiin 36 (v. 2024 yhteensä 59 kpl).

Vuonna 2025 Hämeenlinnan kaupunki tutki pintavesien tilaa loppukesällä otetuilla vesinäytteillä seitsemällä järvellä. Seurannassa olivat mukana Keihäsjärvi (Kalvola), Pyyttämö (Renko), Velkoja (Hämeenlinna), Vuolijärvi (Hauho), Vanajaveden Lusinselkä (Hattula), Iso Humalajärvi (Tuulos) sekä Tevänti (Lammi). Keihäsjärvestä tutkittiin fysikaalis-kemiallisten muuttujien lisäksi järven biologista laatua kuvaavat kasviplanktonit. Vesinäytteiden tulokset ovat saatavilla ympäristötiedon hallintajärjestelmä Hertan pintavesiosioista ja seurantatuloksista on julkaistu yhteenvetoraportti kaupungin verkkosivuilla.

Ilmanlaadun seuranta jatkettiin Niittykadun mittausasemalla, missä seurataan jatkuvatoimisesti hengitettävien hiukkasten (PM10), pienhiukkasten (PM2,5) ja typen oksidien (NOx) pitoisuuksia. Vuonna 2025 ilmanlaatu oli 85 % ajasta hyvä. Ilmanlaatu luokitui huonoksi tai erittäin huonoksi yhteensä 27 tunnin ajan. Eniten ilmanlaatua heikensi katupöly, joka nosti hengitettävien hiukkasten pitoisuutta (PM10) etenkin maaliskuun vaihteessa. Lisäksi katupölyä oli ilmassa helmikuun loppuun ja yhtenä päivänä joulukuussa. Katupölyn lisäksi vuonna 2025 ilmanlaatua heikensivät ajoittain pienhiukkasten kaukokulkeumat, jotka olivat peräisin Itä- ja Etelä-Euroopasta sekä Venäjältä. Vuoden 2025 aikana oli useita tällaisia pienhiukkasten kaukokulkeumaepisodeja, joiden aikana

pienhiukkasten pitoisuus nousi huomattavasti. Ilmanlaadun kansalliset ohje- tai raja-arvot eivät ylittyneet vuonna 2025 mitattujen muuttujien osalta. Myöskään EU:n uuden ilmanlaatudirektiivin vuonna 2030 voimaan tulevat uudet raja-arvot eivät ylittyneet. Raportti vuoden 2025 ilmanlaadun seurannasta julkaistaan helmikuun aikana kaupungin verkkosivuilla (Ilmanlaadun seuranta - Hämeenlinna). Mittaustulokset päivittyvät lähes reaaliajassa ilmatieteenlaitoksen verkkosivuille.

Ympäristöterveydenhuolto koostuu elintarvikevalvonnasta, terveydensuojelusta, tupakan ja nikotiinivalmisteiden valvonnasta sekä eläinlääkintähuollosta. Ympäristöterveydenhuollon tarkoituksena on ylläpitää ja edistää sekä yksilön että koko väestön terveyttä. Tavoitteena on elinympäristöstä ihmiseen kohdistuvien haittojen ja vaarojen ennaltaehkäiseminen sekä olemassa olevien haittojen minimoiminen. Eläinlääkintähuolto vastaa peruseläinlääkäripalvelujen toteuttamisesta. Eläinlääkintähuoltoon kuuluvat myös eläintautivalvonta, eläimistä saatavien elintarvikkeiden alkutuotannon ja eläintenpidon terveydellinen valvonta sekä eläinsuojelu.

Terveysvalvonnan tarkastusmäärä oli yhteensä 496 tarkastusta (535 kpl vuonna 2024) ja päätöksiä sekä ilmoituskäsittelyjä tehtiin yhteensä 331 kpl (156 kpl vuonna 2024). Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia oli yhteensä 405, joista seurantatarkastuksia oli yhdeksän. Resurssien mukaan määritetty tarkastustarve oli 479, joten valvontasuunnitelman toteuma oli 82,7 % (81,3 % vuonna 2024).

Keskusvirastojen riskiluokitusohjeiden mukaan määritetty tarkastustarve oli yhteensä 539 tarkastusta (583 tarkastusta vuonna 2024). Näistä 396 tarkastusta saatiin tehtyä, joten riskiluokituksen perusteella määritetyn tarkastustarpeen toteuma oli 73,5 %.

Vuonna 2025 terveydensuojelulain perusteella Hämeenlinnan kaupungin viranomaispalvelujen valvonnassa oli 24 uimarannan veden laatu. Uimarannoista viisi oli Hattulassa ja 19 Hämeenlinnassa. Valvotuista uimarannoista yleisiä uimarantoja oli seitsemän ja pieniä yleisiä uimarantoja 17. Kaikkien uimarantojen uimavesinäytetulokset alittivat valvontatutkimustuloksille asetetut toimenpiderajat. Uimakauden 2025 jälkeen tehdyissä luokitteluissa kaikkien yleisten uimarantojen uimavesi luokiteltiin erinomaiseksi. Yleiset uimarannat ovat Hämeenlinnassa Ahvenisto, Kihtersuo, Pappilanaro, Sankola, Tervaniemi ja Hämeenlinnan uimahallin ranta sekä Hattulassa Herniäinen. Uimakaudella 2025 sinilevähavaintoja tehtiin viidellä valvonnassa olevalla uimarannalla (9 rannalla v. 2024).

Viranomaisvalvontana talous- ja uimavesinäytteitä otettiin 222 kappaletta (vuonna 2024 yhteensä 251 kpl). Näytteenottosuunnitelmaan oli vuodelle 2025 kirjattu 251 näytettä. Poikkeama suunnitelmaan johtuu valvontakohteiden määrässä ja niiden toiminnassa tapahtuneista muutoksista vuoden 2025 aikana. Suurimman uimahallin näytemäärää vähennettiin ja uima-allaskohteita on vuonna 2025 pysynyt pois valvonnasta sekä talousvesikaivokohteiden määrä on vaihtunut vuoden 2025 aikana.

Eläinlääkintähuollossa vastaanottokäyntejä oli 2 385 kpl (2667 kpl v.2024), käyntejä asiakkaan luona 989 kpl (955 kpl v.2024) ja eläinsuojelutarkastuksia 105 kpl ja tarkastusyriytyksiä 134 kpl, yhteensä 239 (241 kpl v. 2024).

Rakennusvalvonnan tehtävänä on edistää ohjauksen, neuvonnan ja rakentamisen valvonnan sekä jatkuvan valvonnan avulla terveellisen, turvallisen, ja ekologisesti kestävä ja viihtyisän rakennetun ympäristön sekä hyvän kaupunkikuvan muodostumista ja ylläpitoa. Rakennusvalvonnan tehtävänä on lisäksi yleisen edun kannalta valvoa rakennustoimintaa, kaavojen, rakennusjärjestyksen sekä lain-säädännön noudattamista. Rakennusvalvonta huolehtii rakentamis-, toimenpide-, poikkeamis-, purku- ja maisematyölupien valmistelemisesta, päätöksenteosta sekä rakennusaikaisesta valvon-nasta. Lupakäsittelyn yhteydessä tarkastellaan turvallisuutta, terveellisyyttä ja maisema- sekä kau-punkikuvan säilymistä kaupungin ja lainsäädännön asettamien tavoitteiden kannalta. Rakentamisen sekä rakennetun ympäristön valvontaan liittyy rakennus- ja huoneistorekisterin tietojen ylläpito ja niiden välittäminen valtiolle. Rakennusvalvonnassa toimeenpantiin uuteen rakentamislakiin siirtymi-nen. Lisäksi poikkeamislupapäätökset siirtyivät rakennusvalvontaan vuoden 2025 alusta.

Jatkuvaan valvontaan liittyen kohdekäyntejä tehtiin n. 30 kpl. Näistä on seurannut kehotusten an-tamisia, selityspyyntöjä sekä hallintopakkotoimia uhkasakon asettamispäätöksineen. Useissa koh-teissa myös kehotuksen valvonnan yhteydessä on voitu todeta kehotusta noudatetun hyväksyttä-västi.

Lupahakemuksia on ratkaistu 418 kpl, joista rakentamis- ja rakennuslupia on 298 kpl ja muita lupia (toimenpidelupa, maisematyölupa, purkulupia, jatkolupa) 120 kpl. Poikkeamispäätöksiä tehtiin 43 kpl. Sähköiseen Lupapiste.fi-palveluun saapui 100 % hakemuksista. Vuonna 2025 siirryttiin seura-maan rakentamislupakäsittelyä bruttokäsittelyaikana nettokäsittelyajan sijaan. 91 % rakentamislupa-hakemuksista käsiteltiin 90 vuorokauden kuluessa (bruttokäsittelyaika). Rakennusaikaiseen rakenta-miseen liittyviä katselmuksia suoritettiin 724 kpl.

Pysäköinti- ja aluevalvonnan tehtäviin pysäköinnin valvonnan lisäksi kuuluvat myös kaupunki-infran havainnointi ja raportointi, ajoneuvojen siirrot sekä hylättyjen ja romutettavien ajoneuvojen viran-omaistehtävät. Pysäköinninvalvonta sisältää pysäköintivirhemaksujen määräämisen, huomautukset ja niihin liittyvät oikaisuvaatimukset, maksujen perintätoimet maksumääräyksillä ja ulosottoihin sekä erilaiset pysäköintiin liittyvät neuvontatehtävät. Pysäköintivirhemaksujen ja huomautusten määrä oli vuonna 2025 yhteensä 12 549 kpl (10 635 kpl vuonna 2024), joista poliisin määräämiä pysäköintivirhemaksuja oli 12 kpl (20 kpl vuonna 2024). Hallinto-oikeuteen tehtyjä valituksia oli 2. Maksamattomista pysäköintivirhemaksuista annettiin 3357 maksumääräystä ja 1099 maksamatonta virhemaksua johti ulosottoimiin. Ajoneuvojen siirtokehotuksia annettiin 162 kpl (174 kpl vuonna 2024) ja jätehuoltoon toimitettiin 21 ajoneuvoa (35 kpl vuonna 2024). Pysäköinninvalvonnan käy-tössä on ollut yksi sähköauto.

Janakkalan kunnan hallinnoima Maaseutupalveluyksikkö Häme toimii Hämeenlinnan ja Riihimäen kaupunkien sekä Hattulan, Hausjärven, Janakkalan ja Lopen kuntien alueella. Hämeenlinnassa 430 maatilaa haki maatalouden tukia (435 maatilaa vuonna 2024) ja erilaisia viljelijätukia ja korvauksia maksettiin noin 16,1 milj. euroa (15,9 milj. euroa vuonna 2024).

Talous

Viranomaispalvelut	Alkuperäinen			Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
	TP 2024	TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	3 644 523	3 186 000		3 186 000	3 764 815	578 815
Toimintamenot	-3 547 583	-3 850 000		-3 850 000	-3 819 381	30 619
<i>Toimintakate (netto)</i>	<i>96 940</i>	<i>-664 000</i>		<i>-664 000</i>	<i>-54 566</i>	<i>609 434</i>

Vuonna 2025 Viranomaispalveluiden toimintamenot olivat 3,819 milj. euroa ja toimintatuotot olivat 3,765 milj. euroa. Toimintakate oli -55 000 euroa.

Viranomaispalvelujen tulosalueen toimintatuotot olivat talousarviossa 3,186 milj. euroa ja toteutuma oli 3,765 milj. euroa. Toimintatuotot toteutuivat 0,579 milj. euroa talousarviota parempina joh-tuen erityisesti kaduilla ja yleisillä alueilla tehtävistä töistä perittävistä maksuista. Toimintamenot olivat talousarviossa 3,850 milj. euroa. Toimintamenojen toteutuma oli 3,819 milj. euroa ja toiminta-kulut alittuivat 31 000 euroa. Infran lupatoiminta siirtyi toiminnallisesti infran tulosalueen alle 1.9.2025 alkaen, mutta talouden seurantaa jatkettiin viranomaispalveluissa vuoden loppuun saakka. Toimintatuottojen parempi toteuma koostui pääasiallisesti infran lupatoiminnan tuotoista. Vuonna 2026 infran lupatoiminta on kokonaisuudessaan osa infran tulosalueella.

3.1.4.5. Tilapalvelut

Tilapalveluiden tulosalue vastaa kaupungin toimitilahallinnosta, tilojen suunnittelusta, rakennuttami-sesta, kunnossa- ja ylläpidosta sekä kiinteistökehityksestä. Tilapalvelut järjestää toimitilat kaupungin omille hallinto- ja palveluyksiköille sekä hankkii tiloihin käyttäjien tarvitsemat kiinteistöpalvelut.

Toimintaympäristössä on tapahtunut ja tapahtuu yhä paljon muutoksia, jotka vaativat uudenlaista reago-intia kiinteistöomaisuuden hallinnassa. Kiinteistöjen omistamiseen liittyviä periaatteita ja tila-tarpeiden toteuttamisen toimintaohjeita ohjataan kaupunginvaltuuston 19.5.2025 § 62 hyväksy-mällä kiinteistöohjelmalla. Kiinteistöohjelman hyväksymisen yhteydessä hyväksyttiin myös kriteerit, joiden mukaan kiinteistöt jaetaan salkkuihin A, B ja C.

Vuonna 2025 ostettiin niin sanottu Ruusukortteli (Ykköskortteli), jolla sijaitsee entiset Sokoksen ja Centrumin rakennukset. Kohteeseen aloitettiin hankekehitystyö aloittamalla markkinavuoropuhelun ja purkutöiden valmistelu.

Kiinteistökannasta poistuneita kohteita vuonna 2025:

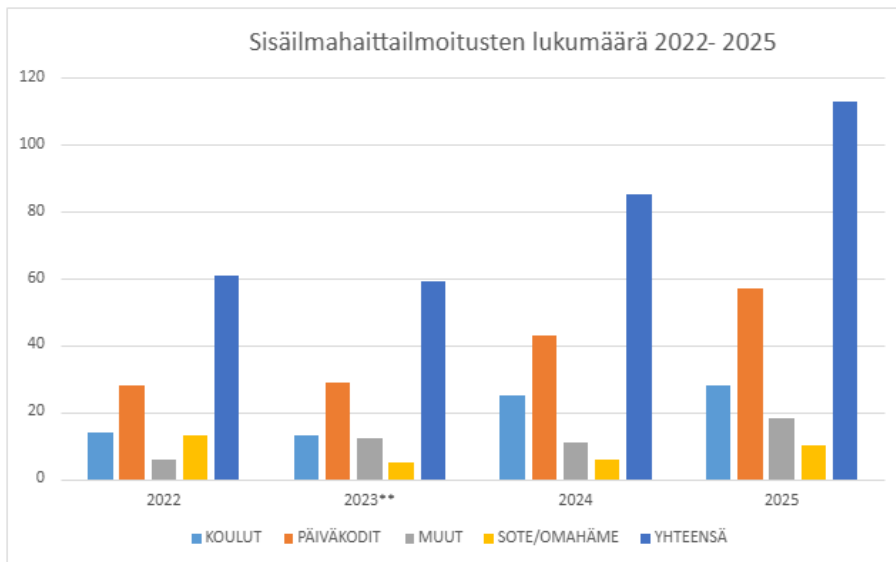
Ahveniston sairaala rakennus L (uudempi päiväkot)	Purettu
Äikkäänranta 18, Harviala. Pienkerrostalo	Purettu
Tuulos, Suolijärventie 24, Tuuloksen Pirtti + kentän varastorak.	Myyty yritykselle
Renko, Rengonraitti 21 A, Raitaharjun palvelukoti	Myyty yritykselle
Moottorirata, porttirakennus	Purettu
Moottorirata, varikkokatos varasto	Purettu
Konepajantie 5, asuinrakennus	Purettu
Voutilakeskus, varastorakennus	Myyty yritykselle
Tuulos, Pannujärventie 10, kirjasto-paloasema	Myyty yritykselle
Tuulos, Pannujärventie 10, varastorak.	Myyty yritykselle
Kalvola, Hallintotie 2 A, paloasema	Myyty yritykselle
Renko, Rengonraitti 29, paloasema	Myyty yritykselle
Lammi, Mommilantie 24, paloasema	Myyty yritykselle
Lammi, Mommilantie 24, varastorak.(paloas.yht.)	Myyty yritykselle
Hauho, Hauhontie 44, paloasema	Myyty yritykselle
Hauho, Päiväkoti Alvettulankontu	Myyty yksityiselle
Renko, Rengonraitti 29, lämpövoimala, hakelämpölaite	Myyty yritykselle
Iittala, Hallintotie 1, KOY Iittalan Keskuskulma	Myyty yksityiselle
Myllymäen koulu, Tapolan talo (Myyty 6/2025)	Myyty yksityiselle
Hauho, Hauhontie 27, Suojämäki	Myyty yritykselle
Lukiokatu 4, asuinrakennus	Myyty yritykselle
Lukiokatu 4, museon työtilat	Myyty yritykselle
Lukiokatu 4, museon varasto	Myyty yritykselle
Parolantie 27 AS 20 (osake)	Myyty yksityiselle

Vuonna 2025 Keskuskoulun myyntiä edistettiin tekemällä kohteesta hankekehitys- käyttöoikeussopimus Wulff Consulting Oy:n kanssa. Ojoisten- ja Jukolan terveysasemien myynti valmisteltiin vuoden 2025 aikana.

Vuonna 2025 sisäilmatoiminta on ollut aktiivista. Tilojen käyttäjien tekemien sisäilmailmoitusten määrä on ollut edellisvuotta korkeampi ja ilmoituksia tehtiin aikaisempaa useammasta kiinteistöstä. Ilmoitusten taustalla on ollut olosuhdepuutteita ja teknisten järjestelmien toimintaan liittyviä vikatiiloja, osassa kohteissa myös tiloissa oleskeluun liitettävää oireilua. Suurin osa ilmoituksista liittyi kohteisiin, jotka ovat olleet sisäilmatyöryhmätoiminnan piirissä. Vuonna 2025 sisäilmatyöryhmätoimintaa oli yhteensä yhdeksässä kohteessa. Näistä viidessä sisäilmatilanne saatiin ratkaistua korjausten tai tilamuutosten avulla ja työryhmätoiminta päättymään.

Sisäilmahaittailmoitukset / kohteiden lukumäärä

- 2025: 113 kpl / 35 kpl
- 2024: 85 kpl / 28 kpl
- 2023: 59 kpl / 24 kpl

Sisäilmatyöryhmätoiminta:

2025:

- Tilinpäätöshetkellä käynnissä 4 kohdetta (Kaivokadun päiväkotit väistötilat, Idänpään päiväkotit, Katisten päiväkotit, Sibeliuksen synnyinkoti)
- aktiivista toimintaa 9 ryhmässä
- 4 ryhmää perustettiin/aktivoitiin (Pinella, Kirkonkulman koulu, Katisten päiväkotit ja Idänpään päiväkotit)
- 5 ryhmää lakkautettiin/jäi passiiviseen tilaan (Pinella, Kirkonkulman koulu, Konnarin koulu, Solvikin päiväkotit, Lyseon koulu lisärakennus)

2024:

- aktiivista toimintaa 8 ryhmässä
- 5 ryhmää perustettiin/aktivoitiin (Kaivokadun pk Kotirinne ja Kanta-Voutila, Eteläisten koulun vanhempi rakennus, Lyseon koulu lisärakennus, Sibeliuksen syntymäkoti)
- 3 ryhmää lakkautettiin (Ojoisten lastentalo, Kaivokadun pk Kotirinne, Eteläisten koulun vanhempi rakennus)

Merkittävimmistä talonrakennushankkeista vuoden aikana valmistui Solvikin päiväkotit sekä Verkatteaan opistotalon talotekniikkasaneeraus ja tilamuutokset. Molempien kohteiden rakennusurakat otettiin vastaan sovitussa aikataulussa. Solvikin kokonaiskustannukset olivat 3,393 milj. euroa ne alittivat talousarvion määrärahat 0,607 milj. eurolla. Opistotalon kokonaiskustannukset olivat 8,369 milj. euroa ne alittivat talousarvion 0,131 milj. eurolla. Lammin koulukeskuksen rakentaminen eteni suunnitellusti ja rakennuksen osalta halitun vastaanoton valmistelu aloitettiin syksyllä. Kaivokadun päiväkodin Kotirinne yksikön hankesuunnittelu valmistui ja toteutussuunnittelu alkoi syksyllä. Lyseon korttelin osalta hankkeen toteutusmuotojen arviointi aloitettiin marraskuun lopulla ja markkinavuoropuhelu valmisteltiin pidettäväksi vuoden 2026 alussa. Talonrakennuttamisen laadunhallintasuunnitelmaa päivitettiin ja rakennuttamisen asiantuntijapalveluiden puitejärjestely kilpailutettiin vuoden aikana. Talonrakennuttamisyksikkö toimi käytettävissä olleiden resurssien puitteissa talonrakennuttamisen asiantuntijana myös seuraavissa konserniyhtiöiden hankkeissa:

- HVAS Timonkuja 4 julkisivusaneeraus (valmis)
- HVAS Koivukodon palvelutalon käyttövesijohtojen uusiminen (valmis)
- HVAS Keinusaari 2 kerrostalo (kesken)
- HVAS Lukiokatu 24 linjasaneeraus (kesken)
- HML asunnot Mäyräntie 4 linjasaneeraus (kesken)
- HML asunnot Poltinahontie 15 peruskorjaus (kesken)
- HML liikuntahallit Pullerin urheilupuiston tekojäärata (kesken)
- HML liikuntahallit uimahallin allaskorjaukset (kesken)

Kiinteistöpalveluyksikön merkittävimmistä perusparannushankkeista valmistuivat Miemalan koulun lämmitystapajärjestelmän uusiminen, Hakkalan koulun talotekniikkajärjestelmien uusiminen, Kirkonkulman koulun valaisimien uusiminen LED-valaisimiin, Kaurialan lukion keittiön astianpesukonelinjaston uusiminen ja vesijäähdytyskoneen uusiminen, Kutalan päiväkodin leikkipihan peruskorjaus, Raatihuoneen hissien uusiminen ja Kaurialan lukio, jonka ennakoivat korjaukset jatkuivat. Lisäksi viiden kohteen lukitusjärjestelmät uusittiin, samassa yhteydessä uusittiin kolmen kohteen rikosilmoitinjärjestelmät. Vanajanlinnassa aloitettiin päälinnan hotellihuoneiden kylpyhuoneiden peruskorjaukset ja näistä saatiin valmiiksi 2/39.

Kunnossapito-ohjelmassa oli vuonna 2025 3,300 milj. euroa, josta toteutettiin 2,891 milj. euroa. Peruskorjausohjelmassa oli vuonna 2025 2 milj. euroa, josta käytettiin 1,625 milj. euroa. Vuonna 2025 valmistui yksi lämmitystapamuutos. Miemalan koulun maakaasujärjestelmä korvattiin vesi-ilmalämpöpumpulla. Lämmitystapamuutoksiin oli varattu 0,500 milj. euroa, josta käytettiin 0,297 milj. euroa.

Vuoden aikana noudatettiin vuonna 2020 laadittua Hämeenlinnan kaupungin Energiatehokkuussopimuksen toimintasuunnitelmaa 2017–2025. Rakennusten kunnossapidossa toteutettiin uudet aurinkoenergiajärjestelmät Hauhon yhteiskoululle ja Jukolan koululle. Valaisimet päivitettiin energiatehokkaammiksi LED-valaisimiksi Kirkonkulman koululla ja Vanajanlinnan ulkovalaistuksen ja parkkipaikan osalta.

Hämeenlinnan kaupunki on liittynyt kuntien energiatehokkuussopimukseen (KETS) vuonna 2019. Sopimuksen tavoitteena oli 7,5 % laskennallinen energiansäästö vuoden 2025 loppuun mennessä. Energiatehokkuussopimuskauden aikana kaupungin kiinteistöjen energiankulutus on laskenut 33 % vertailuvuoteen nähden. Energiatehokkuustoimenpiteiden lisäksi energiankulutukseen on vaikuttanut toteutetut kiinteistökaupat. Kiinteistöjen energiankulutuksen CO₂-päästöt ovat vähentyneet samalla ajanjaksolla 79 %. Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi päästöjen määrään on vaikuttanut fossiilista lämmitystavoista luopuminen ja käytettyjen energiamuotojen päästökertoimien kehitys.

Sähkön CO₂-päästöt perustuvat Tilastokeskuksen julkaisemiin kertoiimiin Suomen keskimääräisen sähköntuotannon päästöistä, mikä viimeksi päivitetty alkuvuodesta 2025. Lämmön CO₂-päästöt perustuvat Energiateollisuuden päästölaskurin paikkakuntakohtaiseen päästökertoimeen vuodelle 2025. Aiemmin laskennassa on käytetty toimittajakohtaista päästökerrointa, jota ei pystytty käyttämään vuonna 2025. Tällöin tunnusluku ei ole vertailukelpoinen aiempiin vuosiin nähden.

Vuonna 2025 toteutettiin tyhjien kiinteistöjen ”kylmäsilaitto” projekti, jossa tyhjilleen jäädyistä tiloista katkaistiin vedet, tyhjennettiin järjestelmät ja suljettiin primäärilämmitysjärjestelmät. Säilytettäväksi suunniteltuihin rakennuksiin asennettiin kuivanapitolämmitys, jotta rakennuksien kuntoa ei heikennetä.

Keskeisimmät hankinnat vuonna 2025 olivat talonrakennuttamisen konsulttipalveluiden puitejärjestely, rakennusautomaation etähallintapalvelu, kiinteistö- ja ulkoaluidenhoitopalveluiden optiokausien tilaus.

Talous

Tilapalvelu	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	46 641 264	50 393 000	-1 624 000	48 769 000	49 009 077	240 077
Valmistus omaan käyttöön	278 859	307 000		307 000	215 896	-91 104
Toimintamenot	-29 510 108	-30 886 000		-30 886 000	-27 962 057	2 923 943
Toimintakate (netto)	17 410 015	19 814 000	-1 624 000	18 190 000	21 262 916	3 072 916

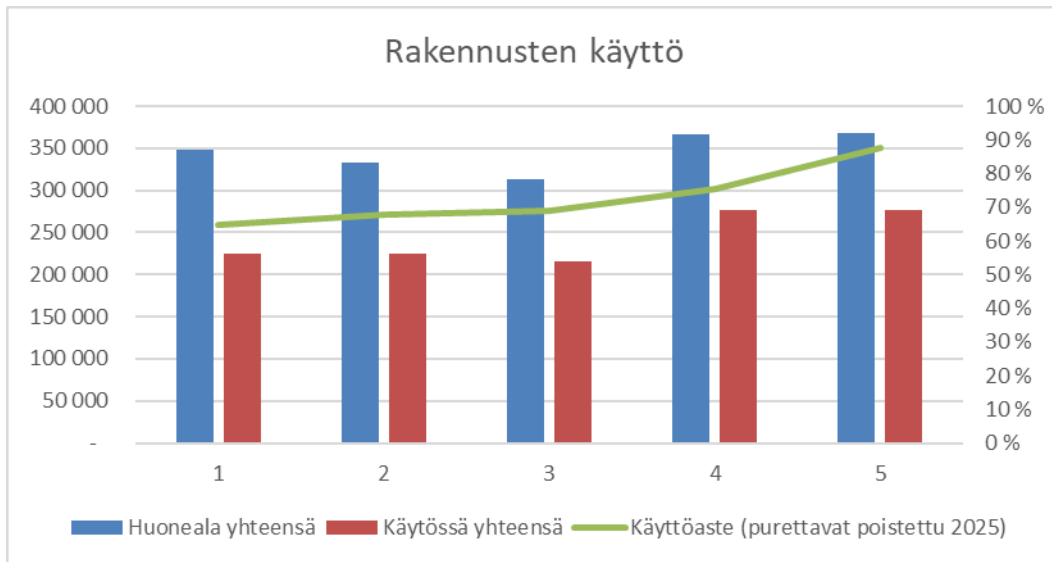
Tilapalvelun toimintatuotot olivat 49,009 milj. euroa, toimintamenot olivat 27,962 milj. euroa ja valmistus omaan käyttöön 0,216 milj. euroa. Toimintakate oli 21,263 milj. euroa.

Tilapalvelun toimintatuotot olivat talousarviossa 50,393 milj. euroa ja -1,624 milj. euron talousarviomuutoksen jälkeen muutettu talousarvio oli 48,769 milj. euroa. Toteutuneet toimintatuotot olivat 49,009 milj. euroa ylittäen muutetun talousarvion 0,240 milj. eurolla. Toimintakulut olivat talousarviossa 30,886 milj. euroa ja toteuma toimintakulujen osalta oli 27,962 milj. euroa. Toimintakulut alituiivat menoa oikaiseva valmistus omaan käyttöön -erä huomioiden noin 2,833 milj. eurolla. Palveluiden ostot toteutuivat talousarviota pienempinä erityisesti ICT-kulujen ja puhtaanapitokulujen osalta. Myös ulkoiset vastike- ja vuokratulut toteutuivat talousarviota pienempinä.

Vuoden aikana tehtiin rakennuksiin kohdistuvia arvonlennuksia ja kertaluonteisia lisäpoistoja yhteensä 2,036 milj. eurolla.

Tunnusluvut

	2021	2022	2023	2024	2025
Omat kiinteistöt	215	194	154	153	146
Kaikki rakennukset (sisäänvuokratut ja yhtiöt)		366	346	349	317
Huoneala omat	298 855	282 634	286 299	338 921	338 430
Ulkopuolelta vuokratut (yhtiöt ja ulkopuoliset)	49 024	49 930	27 040	27 500	29 075
Huoneala yhteensä	347 879	332 564	313 339	366 421	367 505
Oman palveluverkon käytössä	198 550	198 690	149 220	151 994	141 503
Ulkopuolelle vuokrattu	26 253	26 759	66 688	124 277	135 039
Käytössä yhteensä	224 803	225 449	215 908	276 271	276 542
Purettavat rakennukset huoneala					51 329
Käyttöaste (purettavat poistettu 2025)	65 %	68 %	69 %	75 %	87 %
Resurssit - vakanssit					26

3.1.5. Yhteinen jätelautakunta

Yhteinen jätelautakunta on Kiertokapula Oy:n 13 osakaskunnan yhteinen jätehuoltoviranomainen. Jätelautakunnan toimialueen kunnat ovat Hattula, Hausjärvi, Hyvinkää, Hämeenlinna, Janakkala, Järvenpää, Kerava, Loppi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Riihimäki, Tuusula ja Valkeakoski. Lautakunnan vastuukunta on Hämeenlinna.

Jätehuoltoviranomaisen tärkeimmät tehtävät:

- hyväksyy jätehuoltomääräykset ja päättää määräyksistä poikkeamisesta,
- hyväksyy jätetaksan,
- määrää jätemaksut, käsittelee niitä koskevat muistutukset ja hakemukset sekä hyväksyy jätemaksujen siirtämisen ulosottoon,
- päättää jätteenkuljetusjärjestelmästä ja
- ylläpitää jätelain 143 §:n mukaista rekisteriä jätteen kuljetuksista ja biojätteen käsittelystä kiinteistöllä.

Jätehuoltoviranomainen ottaa vastaan jätteen kuljettajien raportit kiinteistöiltä noudetuista jätteistä ja seuraa raporteista muodostuvasta jätteenkuljetusrekisteristä, että asuinkiinteistöt ovat liittyneet jätehuoltoon. Liittymättömiä asuinkiinteistöjä lähestytään kirjeitse.

Lautakunnan sitovien tavoitteiden toteutuminen

Jätehuoltoon liittymättömille asuinkiinteistöille lähetettiin yhteensä 823 kehotuskirjettä (tavoite 500 kirjettä). Kirjeistä 440 kehoitettiin järjestämään sekajätteen kuljetus ja 383 kehoitettiin tyhjentämään kiinteistön lietesäiliö.

Sekajätettä koskevan kehotuskirjeen saaneista 54 prosenttia liittyi jätehuoltoon annetussa määräajassa eikä valvovan viranomaisen toimenpiteitä tarvittu. Lietesäiliön tyhjennysten osalta liittymisprosenttia ensimmäisen kirjeen jälkeen ei saatu määritettyä. Puutteellisten lähtötietojen vuoksi kirjeitä lähetettiin myös kiinteistöille, joilla ei ole lietesäiliötä.

Sekajäteastian tyhjennysvälin yli neljään viikkoon pidentäneiden asuinkiinteistöjen määrä oli vuoden lopussa 12 754. Määrä kasvoi vuodessa noin 600 kiinteistöllä. Sekajäteastian tyhjennysvälin pidentäminen kertoo siitä, että sekajätteen määrä vähenee ja kierrätys lisääntyy.

Jätelautakunta vastaanotti yhteensä 777 hakemusta. Hakemusten määrä lisääntyi hieman vuoteen 2024 verrattuna, jolloin hakemuksia saapui 743.

Hakemusten keskimääräinen käsittelyaika oli 29 päivää eli päätökset tehtiin tavoiteajassa.

Asukkaiden tekemät kompostointi-ilmoitukset sekä muut ilmoitukset käsiteltiin tavoiteajassa.

Tavoite 2025	Mittari	Toteutuma	Tila
Jätehuoltoon liittymättömien asuinkiinteistöjen tavoittaminen ja liittäminen jätehuoltoon.	500 lähetettyä kehotuskirjettä.	Kirjeitä lähetetty 823 kiinteistölle.	Toteutuu
	Kehotuskirjeen saaneista vähintään 50 % liittyy jätehuoltoon ilman muita toimenpiteitä.	Sekajätteen kehotuskirjeen saaneista 54 % liittyi jätehuoltoon määräajassa. Lietesäiliön tyhjennystä koskevien kirjeiden osalta tietoa ei saatu.	Toteutuu osittain
Sekajätteen määrä vähenee ja lajittelu lisääntyy. Biojäte kotikompostoidaan tai kerätään asuinkiinteistöiltä.	Sekajätteen tyhjennysvälin yli 4 viikkoon pidentäneiden kiinteistöjen määrä lisääntyy.	Noin 600 kiinteistöä pidentänyt tyhjennysvälin yli neljään viikkoon puolen vuoden aikana.	Toteutuu
Jätehuoltoviranomaisen asiakaspalvelu on sujuvaa.	Hakemusten käsittelyaika enintään 1,5 kuukautta.	Käsittelyaika keskimäärin 29 päivää eli alle 1,5 kk.	Toteutuu
	Ilmoitusten käsittelyaika enintään 1 kuukautta.	Käsittelyaika alle 1 kuukausi.	Toteutuu

Yhteisen jätelautakunnan talous

Yhteinen jätelautakunta on nettoyksikkö, jonka budjetin toimintakate on sitova erä. Lautakunta laskee aiheutuneista kustannuksista sopimuksen mukaisesti Kiertokapula Oy:tä. Talousarviossa olleet toimintatulot ja toimintamenot olivat 588 000 euroa. Toteutuma oli 582 502 euroa sekä tuoissa että menoissa.

Yhteisen jätelautakunnan tehtävien hoidon kaikki kustannukset ja lautakunnan toimintaan liittyvät korvaus- ym. vastuut katettiin Kiertokapula Oy:n perimillä jätemaksulla. Hämeenlinnan kaupunki ja Kiertokapula Oy sopivat erillisellä sopimuksella yhteisen jätelautakunnan tehtävien hoidon kustannusten ja lautakuntaan liittyvien korvaus- ym. vastuiden kattamiseksi kerättävien varojen veloittamisesta, perinnästä ja lautakunnan kulujen laskutuksesta.

YHTEINEN JÄTELAUTAKUNTA	TP 2024	Alkuperäinen		Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
		TA 2025	TA-muutokset			
Tuloarviot ja määrärahat						
Myyntituotot	493 440	588 000		588 000	582 427	-5 573
Tuet ja avustukset	63				75	75
Toimintatuotot	493 503	588 000		588 000	582 502	-5 498
Henkilöstökulut	-378 718	-445 000		-445 000	-452 675	-7 675
Palvelujen ostot	-92 703	-112 000		-112 000	-100 084	11 916
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 571	-10 000		-10 000	-7 281	2 719
Muut toimintakulut	-19 511	-21 000		-21 000	-22 462	-1 462
Toimintamenot	-493 503	-588 000		-588 000	-582 502	5 498
Toimintakate (netto)	0	0		0	0	0

Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Vuoden 2025 osalta sisäisen valvonnan selonteossa ei noussut esiin merkittäviä poikkeamia.

Riskiarvion mukaan jätelautakunnan toiminnassa ei ole kriittisiksi tai suuriksi arvioituja riskejä.

3.2. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

Kaupunki ja taseyksikkö

	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset 2025	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
Toimintatulot	44 647 300	-1 850 000	42 797 300	48 243 173	5 445 873
Myyntitulot	13 867 700	134 000	14 001 700	18 788 330	4 786 630
Maksutulot	5 039 000	-360 000	4 679 000	5 460 395	781 395
Tuet ja avustukset	3 573 000	1 200 000	4 773 000	4 369 681	-403 319
Muut toimintatuotot	22 167 600	-2 824 000	19 343 600	19 624 767	281 167
Valmistus omaan käyttöön	571 000		571 000	739 301	168 301
Toimintamenot	-220 943 300	-2 031 000	-222 974 300	-215 562 147	7 412 153
Henkilöstömenot	-98 988 000	-1 123 000	-100 111 000	-98 277 928	1 833 072
Palvelujen ostot	-69 922 700	-851 000	-70 773 700	-69 963 111	810 589
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 005 000	-2 000	-12 007 000	-10 762 746	1 244 254
Avustukset	-26 922 000		-26 922 000	-24 456 536	2 465 464
Muut toimintamenot	-13 105 600	-55 000	-13 160 600	-12 101 826	1 058 774
Toimintakate	-175 725 000	-3 881 000	-179 606 000	-166 579 673	13 026 327
Verotulot	184 965 000	-4 965 000	180 000 000	178 980 310	-1 019 690
Valtionsuudet	17 100 000		17 100 000	17 181 115	81 115
Rahoitustulot ja -menot	300 000	5 200 000	5 500 000	8 306 166	2 806 166
Korkotulot muilta	1 910 000		1 910 000	2 430 160	520 160
Muut rahoitustulot muilta	3 770 000	5 200 000	8 970 000	11 236 322	2 266 322
Korkomenot	-4 760 000		-4 760 000	-4 049 459	710 541
Muut rahoitusmenot	-620 000		-620 000	-1 310 856	-690 856
Vuosikate	26 640 000	-3 646 000	22 994 000	37 887 918	14 893 918
Poistot ja arvonalentumiset	-25 070 000	-1 230 000	-26 300 000	-27 054 098	-754 098
Suunnitelman mukaiset poistot	-25 070 000	0	-25 070 000	-23 528 144	1 541 856
Arvonalentumiset	0	-1 230 000	-1 230 000	-3 525 954	-2 295 954
Tilikauden tulos	1 570 000	-4 876 000	-3 306 000	10 833 821	14 139 821
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	196 000		196 000	196 024	24
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)				0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 766 000	-4 876 000	-3 110 000	11 029 845	14 139 845

	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
Verotulot	184 965 000	-4 965 000	180 000 000	178 980 310	-1 019 690
Kunnan tulovero	136 440 000	-2 240 000	134 200 000	133 357 068	-842 932
Osuus yhteisöveron tuotosta	18 160 000	-2 260 000	15 900 000	16 332 780	432 780
Kiinteistövero	30 365 000	-465 000	29 900 000	29 290 462	-609 538

	Tulovero- prosentti	Verotettava tulo milj. euroa	Muutos
2021	21,00	1 680	-
2022	21,00	1 755	4,5 %
2023	8,36	1 848	5,3 %
2024	8,40	1 918	3,8 %
2025	8,40	1 943	1,3 %

Kiinteistöveroproositit	2025
Rakennusten yleinen kiinteistövero	1,35 %
Maapohjan yleinen kiinteistövero	1,35 %
Vakituisen asunnon kiinteistövero	0,60 %
Muiden asuinrakennusten kiinteistövero	1,40 %
Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti	0,00 %
Voimalaitoksen kiinteistövero	1,50 %
Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero	3,30 %

	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaus					
Valtionosuudet	10 900 000	0	10 900 000	11 069 333	169 333
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ml. tasaukset	24 100 000	0	24 100 000	24 183 953	83 953
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-13 200 000	0	-13 200 000	-13 114 620	85 380
Verotulomenetysten korvaus	6 200 000	0	6 200 000	6 111 782	-88 218
<i>Yhteensä</i>	<i>17 100 000</i>	<i>0</i>	<i>17 100 000</i>	<i>17 181 115</i>	<i>81 115</i>

3.3. Investointien toteutuminen

Investoinnit yhteensä

INVESTOINNIT YHTEENSÄ	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
Menot	-100 924 475	-42 883 000	-5 969 000	-48 852 000	-44 411 270	4 440 730
Tulot	29 524 765	4 229 000	0	4 229 000	5 270 918	1 041 918
Nettomeno	-71 399 710	-38 654 000	-5 969 000	-44 623 000	-39 140 352	5 482 648

Kiinteä omaisuus

Maata hankittiin 44,95 hehtaaria. Kiinteän omaisuuden hankinnan investointimenot olivat 5,763 milj. euroa, josta 53 000 euroa oli kiinteistöjen liittymismaksuja. Vuoden aikana merkittäviä hankintoja olivat Ykköskortteli, Krogeriuksen konkurssipesä sekä Linnanniemenkatu 2. Kiinteän omaisuuden ja maa-alueiden hankintojen menomäärärahoihin tehtiin 4,5 milj. euron talousarviomuutos, johtuen ykköskorttelin alueen hankinnasta.

Maata myytiin 19,68 hehtaaria. Investointitulojen toteutuma oli 0,153 milj. euroa. Vuonna 2025 ei tehty kaupungin kannalta merkittäviä maa-alue luovutuksia.

KIINTEÄ OMAISUUS MAA- ALUEIDEN HANKINTA JA MYYNTI	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
Menot	-1 156 808	-2 000 000	-4 500 000	-6 500 000	-5 763 186	736 814
Tulot	214 271	100 000	0	100 000	152 536	52 536
Nettomeno	-942 538	-1 900 000	-4 500 000	-6 400 000	-5 610 650	789 350
Kiinteän omaisuuden ostot					-5 710 396	
Kiinteän omaisuuden myynnit					152 536	
Kiint liittymismaksut ei-palautuskelpoiset menot					-52 791	

Osakkeet, osuudet ja muut pitkävaikutteiset menot

Osakkeiden ja osuuksien hankinnan osalta menot olivat 0,195 milj. euroa. Osakkeita myytiin 21 000 eurolla.

OSAKKEET JA OSUUDET	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
Menot	-186 229	-300 000	0	-300 000	-195 305	104 695
Tulot	21 053	0	0	0	21 188	21 188
Nettomeno	-165 176	-300 000	0	-300 000	-174 117	125 883
As Oy Parolantie 27					21 188	
Koy HML Kaupungintalojen POV					-195 305	

Talonrakennus

Investointiosan talonrakennuksen määräraha oli alkuperäisessä talousarviossa menojen osalta 20,838 milj. euroa. Talonrakennusinvestointien menomäärärahoihin tehtiin 1,230 milj. euron talousarviomuutos, johtuen ykköskorttelin alueen hankinnasta. Muutetussa talousarviossa menomäärärahojen osuus oli 22,068 milj. euroa. Menojen osalta käyttö oli 20,969 milj. euroa. Rakennusten perusparannukseen siitä käytettiin 1,625 milj. euroa ja lämmitystapamuutoksiin 0,297 milj. euroa. Investointien rahoitusosuuksiin oli talousarviossa varattu 4,129 milj. euroa. Rahoitusosuuksien osalta toteuma oli 4,053 milj. euroa, joka koostui pääasiassa Verkatehtaan opistotalon peruskorjauksen jaksoitetusta osuudesta.

Suurimpina yksittäisinä kohteina olivat Solvikin päiväkotia, Lammin yhtenäiskoulu ja lukio sekä Verkatehtaan opistotalon peruskorjaus. Kohteista valmistuivat Solvikin päiväkotia ja opistotalon peruskorjaus. Lammin koulukeskuksen rakentaminen eteni suunnitellusti ja rakennuksen osalta halitun vastaanoton valmistelu aloitettiin syksyllä. Kaivokadun päiväkodin Kotirinne yksikön hankesuunnittelu valmistui ja toteutussuunnittelu alkoi syksyllä. Lyseon korttelin osalta hankkeen toteutusmuotojen arviointi aloitettiin marraskuun lopulla ja markkinavuoropuhelu valmisteltiin pidettäväksi vuoden 2026 alussa.

TALONRAKENNUS	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
Menot	-88 669 563	-20 838 000	-1 230 000	-22 068 000	-20 969 060	1 098 940
Tulot	29 189 441	4 129 000	0	4 129 000	4 766 717	637 717
Rahoitusosuudet	1 249 773	4 129 000	0	4 129 000	4 053 493	-75 507
Pysyvien vastaavien myynnit	27 939 668	0	0	0	713 225	713 225
Nettomeno	-59 480 122	-16 709 000	-1 230 000	-17 939 000	-16 202 342	1 736 658

Talonrakennusinvestointien erittely	Kustannus- arvio	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty 31.12
Solvikin päiväkotia uudisrakennus	-4 000 000	-225 883	-3 000 000	0	-3 000 000	-3 166 707	-166 707	-3 392 590
Lammin yhtenäiskoulu ja lukio	-15 000 000	-5 766 810	-6 188 000	0	-6 188 000	-6 874 181	-686 181	-12 708 644
Kaivokadun päiväkotia, Kotirinne, peruskorjaus	-3 000 000	0	-500 000	0	-500 000	-211 118	288 882	-211 118
Ruunumyllyn kivikoulu, peruskorjaus ja piha	-7 100 000	-4 349 186	0	0	0	-19 445	-19 445	-6 537 688
<i>Ruunumyllyn koulun piha rahoitusosuus</i>		<i>200 000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Lyseon kortteli	-26 500 000	0	-1 000 000	0	-1 000 000	-43 665	956 335	-43 665
Verkatehdas Opistotalon talotekniikan saneeraus ja tilamuutokset	-8 500 000	-867 392	-7 500 000	0	-7 500 000	-7 501 880	-1 880	-8 369 272
<i>Verkatehdas Opistotalo, Verkatehtaan osuus</i>	<i>4 100 000</i>	<i>0</i>	<i>4 100 000</i>	<i>0</i>	<i>4 100 000</i>	<i>4 037 337</i>	<i>-62 663</i>	<i>4 037 337</i>
Ykköskorttelin rakennukset		0	0	-1 230 000	-1 230 000	-1 230 000	0	0
<i>Kiinteistöjen myynti</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>707 225</i>	<i>707 225</i>	<i>0</i>
<i>Rakennusten myynnit</i>		<i>27 939 668</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>6 000</i>	<i>6 000</i>	<i>0</i>
Muu rakennussuunnittelu, kohdistamaton		0	-150 000	0	-150 000	0	150 000	0
Rakennusten perusparannushankkeet		-3 001 361	-2 000 000	0	-2 000 000	-1 624 600	375 400	
Kutalan päiväkotia, leikkipiha peruskorjaus						-129 405		
Jukolan koulu, aurinkoenergiajärjestelmä						-65 017		
Kaurialan lukio, sisäilmakorjaukset 2025						-280 111		
Kaurialan lukio, astianpesulinjaston uusiminen						-96 460		
Hakkalan koulu, Rakennusautomaatio- ja lukitusjärjestelmien uusiminen						-322 441		
Hauhon yhtenäiskoulu, lukitusjärjestelmän uusiminen						-83 175		
Hauhon yhtenäiskoulu, aurinkoenergiajärjestelmä						-41 858		
Raatihuone, hissien uusiminen						-68 249		
Kirkonkulman koulu, sisävalaistuksen uusiminen						-122 965		
Kaurialan lukio, vedenjäähdytyskoneen uusiminen						-73 212		
Jukola eläinlääkäritila						-152 900		
Iittalan koulun vesikaton reunapeltien ja pintahuovan uusiminen						-123 606		
Verkatehdas putkiston uusiminen						-65 202		
Lämmitystapojen muutokset*	-3 740 000	-274 308	-500 000	0	-500 000	-297 464	202 536	-3 129 042
<i>Lämmitystapojen muutokset*, rahoitusosuudet*</i>	<i>1 310 000</i>	<i>524 773</i>	<i>29 000</i>	<i>0</i>	<i>29 000</i>	<i>16 156</i>	<i>-12 844</i>	<i>1 034 890</i>
<i>Hukarin nuorisotalon lämmitystapamuutos rahoitusosuus</i>						<i>16 156</i>		
Miemalan koulu, lämmitystapamuutos						-297 464		

*) Kustannusarvio ja edellisten vuosien käyttö sisältävät aiempina vuosina valmistuneet hankkeet

Kunnallistekniikka

Infran investointien menomääräraha oli yhteensä 18,895 milj. euroa sisältäen 0,9 milj. euron varauksen led-valojen vaihtoon. Investointimenojen toteuma oli 16,689 milj. euroa. Investointeihin kohdistuvia tuottoja ei talousarviossa ollut, mutta niitä toteutui yhteensä 0,330 milj. euroa, mistä 0,2 milj. euroa oli Ahveniston ampumahiihtoinfran investointiin rahoitusosuutena saatu Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukemisen määräraha. Palanderin korttelista myydystä tontista kohdistui kunnallistekniikkaan 0,130 milj. euroa.

KUNNALLISTEKNIikka	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
Menot	-9 015 978	-18 895 000	0	-18 895 000	-16 689 403	2 205 597
Tulot	100 000	0	0	0	330 477	330 477
Rahoitusosuudet	100 000	0	0	0	200 000	200 000
Pysyvien vastaavien myynnit	0	0	0	0	130 477	130 477
Nettomeno	-8 915 978	-18 895 000	0	-18 895 000	-16 358 926	2 536 074

Merkittävimpinä investointihankkeina aloitettiin Moreenin eritasoliittymän rakentaminen, Sotkanrannan peruskorjaus sekä Linnanpuiston ja Karnaalinpuiston peruskorjaus. Nämä kaikki ovat kaksivuotisia hankkeita ja valmistuvat vuonna 2026. Muita merkittäviä investointeja olivat Mettolan pientaloalueen infran rakentaminen, Ahveniston ampumahiihtoradan toteutus, leikkipaikkaohjelman mukaiset investoinnit sekä ulkovalaistusverkon peruskorjaus. Merkittävimmät peruskorjauskohteet olivat Eteläkatu, Teollisuustie, Parkkimäentie ja Naurispolku. Investointimenojen toteuma kokonaisuudessaan oli 16,689 milj. euroa.

Osana talouden tasapainottamistyötä toteutettiin kolmas osa nelivuotisesta hankkeesta, jolla jäljellä olevat purkauslamput saneerataan led-valaisimiksi vuosina 2023–2026. Vuonna 2025 vaihtoja suoritettiin 0,773 milj. eurolla. Investoinnilla saavutetaan merkittäviä säästöjä energia- ja huoltokustannuksista.

	Kustannus- arvio	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama	Kustannus- arviosta käytetty 31.12
Kunnallistekniikan investointien erittely								
Asuntoalueet								
Alilaurilan pientaloalue		-372 604	0	0	0	-9 292	-9 292	-381 895
Mettolan uusi pientaloalue	-3 500 000	0	-1 000 000	0	-1 000 000	-1 103 442	-103 442	-1 103 442
Elinkeinoalueet								
Teollisuustien jatke		-4 907	0	0	0	-8 440	-8 440	-13 347
Moreenin eritasoliittymä	-16 450 000	-5 985	-7 950 000	0	-7 950 000	-5 588 826	2 361 174	-5 594 810
Halkivientien asemak. (Lammi)	-200 000	0	-200 000	0	-200 000	-176 774	23 226	-176 774
Teollisuustien asemak.littala	-710 000	0	-710 000	0	-710 000	0	710 000	
Liikennejärjestelmä ja väylänpito								
VT3 tunnelin teknisten järjestelmien korvausinvestointi	-895 000	-737 847	-120 000	0	-120 000	-156 408	-36 408	-988 809
Valmuskanrait.-Loukastenväylä	-350 000	0	-350 000	0	-350 000	0	350 000	0
Lamminkouluk. Liikenneturv.	-100 000	0	-100 000	0	-100 000	-96 578	3 422	-96 578
Ulkoliikunta ja virkistys								
Ahveniston ampumah.paikka	-400 000	0	-400 000	0	-400 000	-844 632	-444 632	-844 632
Ahveniston ampumah.paikka, rah.os		0	0	0	0	200 000	200 000	
Jääkiekkokauk.uusim.Hauho	-45 000	0	-45 000	0	-45 000	-44 625	375	-44 625
Konnarin koul.tekonur. asennus		0	0	0	0	-45 000	-45 000	-45 000
Kiipeilypuiston lunastaminen		0	0	0	0	-48 372	-48 372	-48 372
Idänpään kentän parantaminen		0	-100 000	0	-100 000	0	100 000	
Puistot ja viheralueet								
Linnanpuiston peruskorjaus	-4 500 000	0	-2 500 000	0	-2 500 000	-3 030 400	-530 400	-3 030 400
Karnaalipuiston peruskorjaus	-500 000	0	-500 000	0	-500 000	0	500 000	
Leikkipaikkojen peruskorjaus leikkipaikkaohjelman mukaisesti		0	-350 000	0	-350 000	-304 118	45 882	
Hartunpuiston leikkipaikka san		-112 384				-700		
Vesilinnunpuiston leikkipaikka		0				-66 761		
Haapainojan leikkipaikka Lammi		0				-88 105		
Sammon uusi leikkipaikka		0				-148 551		
Kansallisen kaupunkipuiston peruskorjaukset		0	-170 000	0	-170 000	-92 250	77 750	
Linna ympäristöineen		-107 644				-13 802	-13 802	
Aulangon alue		-24 443				-46 635	-46 635	
Koilliskulman alue		0				-17 633	-17 633	
Rantareitin valojen saneeraus		-1 014				-14 180	-14 180	
Muut investoinnit								
Sotkanranta satama	-1 700 000	-40 004	-700 000	0	-700 000	-919 551	-219 551	-959 555
Ahv moottorirata sähkö osasaneeraus		-92 102	0	0	0	-10 016	-10 016	-102 119
Kutalajoen pohjapadon rak.		-641	0	0	0	-34 250	-34 250	-34 892
Infran peruskorjaus								
Infran saneerauskohteet (hankkeet priorisoidaan erillisen saneerausohjelman mukaisesti)		0	-2 000 000	0	-2 000 000	-2 564 190	-564 190	
Pintauskohteet		-401 652				-406 231		
Teollisuustien saneeraus		-135 576				-878 924		
Hahkasenk. Rantat. risteysalue		-90 606				-108 218		
Eteläkadun saneeraus						-532 801		
Parkkimäent./Naurispolun pk.						-341 375		
Teollisuusraide vaihteen uusm.						-164 692		
Halkikiven lumenvastaanottopai						-131 949		
<i>Kiinteän omaisuuden myynti</i>						130 477		
Ulkovalaistuksen peruskorjaus								
Ulkovalaistuksen peruskorjaus		0	-800 000	0	-800 000	-839 126	-39 126	
Puistokohteiden valaistus		-25 557				-43 091		
Aluevalaistuskesk. san. ja ohj		-20 248				-25 756		
Valaisinpylväiden saneeraukset		-31 826				-14 889		
Vanajanlinnant Hahkasenk v.san		-8 775				-1 255		
Kiistalantie valojen saneer.25						-10 629		
Isolukkarintie valojen saner.2						-49 860		
Ortelantie valojen saneeraus25		-1 795				-55 415		
Visämäentie valojen saneer 25		-1 245				-27 637		
Ravikadun valojen saneer.						-25 304		
Valojen ohjausjärj. saner. 25						-113 387		
Rengonrait, valoj. saner osa 1						-101 215		
Tylliänkadun valojen saneerau						-90 694		
Kantolankadun valaisinsaneerau						-59 066		
KVL Visämäki Hämeensaari valos						-58 953		
Ojoisten puistoväylät val.san.						-93 187		
Vanhanpappilantie val. san. 25						-68 787		
Valaisinten uusiminen LED-tekniikkaan 2023-2026								
Led-vaihdot 2023-2026	-3 300 000	-833 718	-900 000	0	-900 000	-773 115	126 885	-2 533 995

Irtain omaisuus

Irtaimen omaisuuden investointimenot olivat 0,794 milj. euroa.

Taideteosten hankintaan käytettiin talousarvion mukaisesti 20 000 euroa.

Kaupunkirakenteen infran kalustoinvestointeina hankittiin tienhoitoauto, pyöräkuormaaja, taajan-hoitokone ja pakettiauto. Näihin käytettiin yhteensä 0,323 milj. euroa.

Tilapalvelun ensikertaiseen kalustamiseen oli talousarviossa varattu 0,480 milj. euroa. Kolmen koulukohteen osalta kalustamista ei täysin saatu vuonna 2024 valmiiksi, joten niille osoitettiin lisätalousarviolla rahaa 0,214 milj. euroa, jolloin muutettu talousarvio oli ensikertaisen kalustamisen osalta 0,694 milj. euroa ja rahaa käytettiin 0,404 milj. euroa. Lammin koulukeskuksen ensikertainen kalustaminen viivästy arvioidusta. Ensikertaisen kalustamisen hankinnat tehdään pääasiassa vuoden 2026 aikana. Suurkeittiölaitteisiin oli talousarviossa varattu 50 000 euroa ja rahaa kului 48 000 euroa.

IRTAIN OMAISUUS	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA- muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
Menot	-1 895 897	-850 000	-239 000	-1 089 000	-794 316	294 684
Tulot	0	0	0	0	0	0
Nettomeno	-1 895 897	-850 000	-239 000	-1 089 000	-794 316	294 684
Ensikertainen kalustaminen	-1 380 893 *	-480 000	-214 000	-694 000	-404 068	289 932
Ruunumyllyn koulu ensikertainen kalustaminen	-133 351	0	-9 000	-9 000	-8 128	872
Seminaarin koulun E-osa ensikertainen kalustaminen	-186 766	0	-110 000	-110 000	-98 926	11 074
HYK ensikertainen kalustaminen	-599 358	0	-95 000	-95 000	-89 829	5 171
Lammin koulut, ensikertainen kalustaminen		-300 000	0	-300 000	-31 101	268 899
Solvikin lastentalo, ensikertainen kalustaminen		-80 000	0	-80 000	-80 000	-0
Aimo-koulu, ensikertainen kalustaminen		-100 000	0	-100 000	-96 084	3 916
Suurkeittiölaitteet, budj	-27 254	-50 000	0	-50 000	-47 705	2 295
Hattelmalan PK keit.kone.uus					-47 705	
Infran ajoneuvot ja koneet	-468 250	-300 000	-25 000	-325 000	-322 543	2 457
Ford Transit Van 350 L3H2					-27 490	
Liebherr L526					-165 000	
Wille 375d					-130 053	
Taideteokset	-19 500	-20 000	0	-20 000	-20 000	0

* ensikertainen kalustaminen TP2024 yhteensä summassa on mukana myös sellaisia vuonna 2024 valmistuneita kohteita, joita ei otsikon alla luetella

3.4. Rahoitusosan toteutuminen

Kaupunki ja taseyksikkö

	Alkuperäinen TA 2025	TA-muutokset	Muutettu TA 2025	TP 2025	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	26 640 000	-3 646 000	22 994 000	37 887 918	14 893 918
Tulorahoituksen korjauserät	-2 740 000	1 200 000	-1 540 000	471 121	2 011 121
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-42 883 000	-5 969 000	-48 852 000	-44 411 270	4 440 730
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 129 000	0	4 129 000	4 253 493	124 493
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 840 000	-1 200 000	1 640 000	2 584 183	944 183
Toiminta ja investoinnit, netto	-12 014 000	-9 615 000	-21 629 000	785 445	22 414 445
Rahoitustoiminta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset muille	0	-200 000	-200 000	-112 910	87 090
Antolainasaamisten vähennykset muilta	73 000	0	73 000	423 030	350 030
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	52 000 000	6 397 000	58 397 000	30 000 000	-28 397 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-40 000 000	0	-40 000 000	-38 770 415	1 229 585
Lyhytaikaisten lainojen muutos				5 817 250	5 817 250
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset					
Saamisten muutos				170 417	170 417
Korottomien velkojen muutos				-3 533 165	-3 533 165
Vaikutus maksuvalmiuteen	59 000	-3 418 000	-3 359 000	-4 289 969	-930 969

3.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Kaupunki ja taseyksikkö

	Sitovuus N B	Määrärahat						Tuloarviot					
		Alkup. talousarvio	TA- muutokset	TA+ muutokset	Toteuma 2025	Poikkeama	Poikkeama %	Alkup. talousarvio	TA- muutokset	TA+ muutokset	Toteuma 2025	Poikkeama	Poikkeama %
KÄYTTÖTALOUSOSA													
Konsernipalvelut	B	22 814		22 814	20 842	-1 973	-8,65 %	3 744		3 744	3 933	189	5,06 %
Kaupungin elinvoimapaalvelut	B	25 302		25 302	22 726	-2 576	-10,18 %	1 407		1 407	3 410	2 003	142,39 %
TyöHäme	N	10 826		10 826	9 637	-1 189	-10,99 %	10 826		10 826	9 637	-1 189	-10,99 %
Taseyksiköt	N	1		1	0	-1	-100,00 %	0	0	0	0	0	0 %
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	B	141 122	1 255	142 377	143 049	672	0,47 %	4 243	1 200	5 443	7 998	2 555	46,95 %
Kaupunkirakennelautakunta	B	66 224	776	67 000	63 789	-3 211	-4,79 %	69 773	-3 050	66 723	67 744	1 021	1,53 %
Kaupunkirakennelautakunta, Valmistus omaan käyttöön		-571		-571	-739	-168	29,47 %						
Yhteinen jätelautakunta	N	588		588	583	-5	-0,94 %	588		588	583	-5	-0,94 %
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ		266 306	2 031	268 337	259 885	-8 452	-3,15 %	90 581	-1 850	88 731	93 306	4 575	5,16 %
TULOSLASKELMAOSA													
Verotulot								184 965	-4 965	180 000	178 980	-1 020	-0,57 %
Valtionosuudet								17 100		17 100	17 181	81	0,47 %
Yhteinelätykset rahoitustuotot- ja kulut	N												
Korkotulot								1 910		1 910	2 430	520	27,23 %
Muut rahoitustulot								3 770	5 200	8 970	11 236	2 266	25,27 %
Korkomenot		4 760		4 760	4 049	-711	-14,93 %						
Muut rahoitusmenot		620		620	1 311	691	111,43 %						
TULOSLASKELMAOSA YHTEENSÄ		5 380	0	5 380	5 360	-20	-0,37 %	207 745	235	207 980	209 828	1 848	0,89 %
INVESTOINTIOSA													
Kiinteä omaisuus	B	2 000	4 500	6 500	5 763	-737	-11,34 %	100		100	153	53	52,54 %
Osakkeet ja osuudet	B	300		300	195	-105	-34,90 %			0	21	21	0 %
Talonrakennus	B	20 838	1 230	22 068	20 969	-1 099	-4,98 %	4 129	0	4 129	4 767	638	15,44 %
Kunnallistekniikka	B	18 895	0	18 895	16 689	-2 206	-11,67 %		0	0	330	330	0 %
Irtain omaisuus	B	850	239	1 089	794	-295	-27,06 %						
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ		42 883	5 969	48 852	44 411	-4 441	-9,09 %	4 229	0	4 229	5 271	1 042	24,64 %
RAHOITUSOSA													
Antolainauksen muutokset													
Antolainasaamisten lisäykset	B	0	200	200	113	-87	-43,55 %	73	0	73	423	350	479,49 %
Antolainasaamisten vähennykset	B												
Lainakannan muutokset													
Pitkäaikaisten lainojen lisäys								52 000	6 397	58 397	30 000	-28 397	-48,63 %
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	N	40 000	0	40 000	38 770	-1 230	-3,07 %	0	0	0	5 817	5 817	0 %
Lyhytaikaisten lainojen muutokset													
Vaikutus maksuvalmiuteen													
Rahavarojen muutos		59	0	59	0	-59		0	3 418	3 418	4 290	872	24,93 %
Muut maksuvalmiuden muutokset		0	0	0	2 432	2 432		0	0	0	2 038	2 038	0 %
Tulorahoituksen korjaukset								0	0	0	2 038	2 038	0 %
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ		40 059	200	40 259	41 316	1 057	2,62 %	52 073	9 815	61 888	42 568	-19 320	-31,22 %
YHTEENSÄ		354 628	8 200	362 828	350 973	-11 855	-3,27 %	354 628	8 200	362 828	350 973	-11 855	-3,27 %

N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio

B = bruttomääräraha/-tuloarvio

Vamistus omaan käyttöön käsitellään menoja vähentävänä eränä

4. Tilinpäätöslaskelmat

4.1. Tuloslaskelma

Ulkoinen tuloslaskelma

	2025		2024	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	18 788 330,22		12 143 158,32	
Maksutuotot	5 460 394,64		5 463 720,20	
Tuet ja avustukset	4 369 681,02		8 126 216,61	
Muut toimintatuotot	19 624 767,18	48 243 173,06	26 580 834,96	52 313 930,09
Valmistus omaan käyttöön		739 300,72		853 938,57
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-78 999 156,90		-73 422 565,35	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-16 789 371,49		-16 224 634,34	
Muut henkilösivukulut	-2 489 399,95		-1 357 365,01	
Palvelujen ostot	-69 963 110,99		-68 448 646,23	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 762 745,62		-11 668 776,26	
Avustukset	-24 456 535,99		-18 481 381,96	
Muut toimintakulut	-12 101 825,67	-215 562 146,61	-12 359 018,04	-201 962 387,19
Toimintakate		-166 579 672,83		-148 794 518,53
Verotulot		178 980 310,38		182 010 028,33
Valtionosuudet		17 181 114,96		14 362 799,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	2 430 159,59		2 811 672,67	
Muut rahoitustuotot	11 236 321,83		6 917 799,49	
Korkokulut	-4 049 459,43		-3 471 589,30	
Muut rahoituskulut	-1 310 856,14	8 306 165,85	-758 083,28	5 499 799,58
Vuosikate		37 887 918,36		53 078 108,38
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-23 528 143,74		-25 894 184,04	
Arvonalentumiset	-3 525 953,79	-27 054 097,53	-4 311 405,90	-30 205 589,94
Tilikauden tulos		10 833 820,83		22 872 518,44
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	196 024,08		195 979,00	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	196 024,08	-8 000 000,00	-7 804 021,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä		11 029 844,91		15 068 497,44

4.2. Rahoituslaskelma

(ulkoiset tuotot ja kulut)

	2025		2024	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	37 887 918,36		53 078 108,38	
Tulorahoituksen korjaukset	471 121,31	38 359 039,67	-8 504 105,52	44 574 002,86
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-44 411 270,20		-100 924 475,01	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 253 492,65		1 349 773,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 584 183,44	-37 573 594,11	36 605 374,47	-62 969 327,54
Toiminnan ja investointien rahavirta		785 445,56		-18 395 324,68
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-112 910,00		-50 200,00	
Antolainasaamisten vähennys	423 030,26	310 120,26	113 646,51	63 446,51
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000 000,00		63 500 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-38 770 415,40		-25 270 179,04	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5 817 250,15	-2 953 165,25	3 312 889,55	41 542 710,51
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	170 416,73		223 785,82	
Saamisten muutos	-3 533 164,53		2 216 541,72	
Korottomien velkojen muutos	930 379,29	-2 432 368,51	-4 114 708,88	-1 674 381,34
Rahoituksen rahavirta		-5 075 413,50		39 931 775,68
Rahavarojen muutos		-4 289 967,94		21 536 451,00
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	146 278 972,14		150 568 940,08	
Rahavarat 1.1.	150 568 940,08	-4 289 967,94	129 032 489,08	21 536 451,00

4.3. Tase

VASTAAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	5 571 833,20	5 901 401,17
Muut pitkävaikutteiset menot	5 571 833,20	5 901 401,17
Aineelliset hyödykkeet	351 629 238,75	339 082 969,59
Maa- ja vesialueet	72 000 161,48	66 399 561,32
Rakennukset	201 268 840,90	207 126 172,08
Kiinteät rakenteet ja laitteet	60 724 137,10	54 020 397,39
Koneet ja kalusto	3 321 271,23	3 653 337,24
Muut aineelliset hyödykkeet	831 071,94	811 071,94
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	13 483 756,10	7 072 429,62
Sijoitukset	206 074 841,80	206 515 408,60
Osakkeet ja osuudet	168 526 682,53	168 657 129,07
Muut lainasaamiset	37 517 648,27	37 820 268,53
Muut saamiset	30 511,00	38 011,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	563 275 913,75	551 499 779,36
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	29 907,98	29 907,98
Muut toimeksiantojen varat	2 600,13	2 600,13
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	32 508,11	32 508,11
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset	18 308 586,52	14 775 421,99
Pitkäaikaiset saamiset	2 784 241,42	3 635 955,95
Myyntisaamiset	162 516,67	216 688,47
Muut saamiset	196 335,29	190 739,60
Siirtosaamiset	2 425 389,46	3 228 527,88
Lyhytaikaiset saamiset	15 524 345,10	11 139 466,04
Myyntisaamiset	3 857 118,88	3 102 683,55
Lainasaamiset	1 752 087,85	952 949,18
Muut saamiset	490 816,14	1 953 940,77
Siirtosaamiset	9 424 322,23	5 129 892,54
Rahoitusarvopaperit	134 649 530,39	123 838 931,63
Muut arvopaperit	134 649 530,39	123 838 931,63
Rahat ja pankkisaamiset	11 629 441,75	26 730 008,45
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	164 587 558,66	165 344 362,07
VASTAAVAA YHTEENSÄ	727 895 980,52	716 876 649,54

VASTATTAVAA	2025	2024
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	244 013 347,23	244 013 347,23
Muut omat rahastot	97 476 603,81	97 476 603,81
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	32 292 354,58	17 223 857,14
Tilikauden yli-/alijäämä	11 029 844,91	15 068 497,44
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	384 812 150,53	373 782 305,62
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	5 195 805,84	5 391 829,92
Vapaaehtoiset varaukset	11 700 000,00	11 700 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	16 895 805,84	17 091 829,92
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevastuuvaraus	152 035,84	206 522,60
Muut pakolliset varaukset	6 023 243,50	3 930 877,36
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	6 175 279,34	4 137 399,96
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	368 886,69	356 657,01
Muut toimeksiantojen pääomat	712 911,33	554 724,28
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	1 081 798,02	911 381,29
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	216 756 599,63	225 671 896,33
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	210 250 000,00	217 981 250,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	3 827,98
Saadut ennakot	0,00	480,62
Muut velat	0,00	44 049,80
Siirtovelat	6 506 599,63	7 642 287,93
Lyhytaikainen	102 174 347,16	95 281 836,42
Joukkovelkakirjalainat	10 000 000,00	0,00
Lainat rahoitus -ja vakuutuslaitoksilta	37 731 250,00	38 762 500,00
Lainat julkisyhteisöiltä	2 512,58	6 600,00
Lainat muilta luotonantajilta	21 160 787,29	25 343 537,14
Saadut ennakot	402 513,97	393 166,12
Lyhytaikaiset ostovelat	13 016 675,13	9 291 553,30
Muut velat	1 789 858,70	1 608 638,16
Siirtovelat	18 070 749,49	19 875 841,70
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	318 930 946,79	320 953 732,75
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	727 895 980,52	716 876 649,54

4.4. Konsernilaskelmat

Konsernin tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2025	1.1.- 31.12.2024
Toimintatuotot	116 042 844,63	120 399 334,09
Toimintakulut	-280 531 805,33	-267 954 657,60
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 701 923,82	1 052 128,50
Toimintakate	-162 787 036,88	-146 503 195,01
Verotulot	176 767 640,75	179 891 459,84
Valtionosuudet	45 246 449,71	42 892 898,96
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 083 405,07	1 857 777,78
Muut rahoitustuotot	11 464 430,43	7 627 853,13
Korkokulut	-8 421 317,26	-8 129 657,50
Muut rahoituskulut	-1 225 896,87	-230 634,20
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	2 900 621,37	1 125 339,21
Vuosikate	62 127 674,94	77 406 503,00
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-42 621 387,07	-46 701 976,65
Omistuksen eliminointierot	0,00	159 049,02
Arvonalentumiset	-3 221 390,01	-3 387 250,54
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-45 842 777,08	-49 930 178,16
Tilikauden tulos	16 284 897,86	27 476 324,83
Tilinpäätössiirrot	-221 005,11	-8 227 178,25
Tilikauden verot	-168 549,26	-309 854,10
Laskennalliset verot	-397 513,87	-195 897,70
Vähemmistöosuudet	-924 975,15	-273 727,64
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	14 572 854,47	18 469 667,14

Konsernin rahoituslaskelma

	31.12.2025	31.12.2024
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	62 127 674,94	77 406 503,00
Tilikauden verot	-168 549,26	-309 854,10
Tulorahoituksen korjaukset	-913 057,00	-9 122 504,07
Toiminnan rahavirta yhteensä	61 046 068,69	67 974 144,82
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-80 473 198,56	-116 525 554,74
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 253 492,65	1 249 773,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 929 516,62	39 167 289,50
Investointien rahavirta yhteensä	-72 290 189,30	-76 108 492,24
Toiminnan ja investointien rahavirta	-11 244 120,61	-8 134 347,41
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-92 910,00	-6 142,84
Antolainasaamisten vähennykset	54 410,00	0,00
Antolainauksen muutokset yhteensä	-38 500,00	-6 142,84
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	54 559 129,57	51 001 752,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-52 174 845,34	-26 163 770,73
Lyhytaikaisten lainojen muutos	6 262 852,58	8 612 670,24
Lainakannan muutokset yhteensä	8 647 136,81	33 450 651,51
Oman pääoman muutokset	0,00	-66 923,94
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	146 948,42	272 832,00
Vaihto-omaisuuden muutos	21 954,87	34 887,30
Saamisten muutos	-2 784 241,12	1 394 229,00
Korottomien velkojen muutos	2 166 749,43	-4 668 930,08
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-448 588,40	-2 966 981,78
Rahoituksen rahavirta	8 160 048,41	30 410 602,95
Rahavarojen muutos	-3 084 072,20	22 276 255,54
Rahavarat 31.12.	161 520 706,11	164 604 778,31
Rahavarat 1.1.	164 604 778,31	142 328 522,77
Rahavarojen muutos	-3 084 072,20	22 276 255,54

Konsernitase

VASTAAVAA	2025	2024	VASTATTAVAA	2025	2024
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	244 013 347,23	244 013 347,23
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	604 406,13	604 406,13
Muut pitkävaikutteiset menot	6 389 496,60	6 950 803,51	Arvonkorotusrahasato	679 405,43	679 405,43
Ennakkomaksut ja keskener. hyödykkeet	190 700,29	0,00	Muut omat rahastot	100 434 359,40	100 408 659,68
Aineettomat hyödykkeet	6 580 196,89	6 950 803,51	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	44 398 031,42	25 928 364,28
			Tilikauden yli-/alijäämä	14 572 854,47	18 469 667,14
Aineelliset hyödykkeet			OMA PÄÄOMA	404 702 404,07	390 103 849,88
Maa- ja vesialueet	82 808 143,52	76 688 910,44	VÄHEMMISTÖOSUDET	26 234 567,62	25 309 592,47
Rakennukset	426 456 519,71	428 572 993,61	PAKOLLISET VARAUKSET		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	135 850 844,93	127 848 557,52	Eläkevaraukset	152 035,84	206 522,60
Koneet ja kalusto	53 407 362,70	55 467 496,23	Muut pakolliset varaukset	6 023 243,50	3 930 877,36
Muut aineelliset hyödykkeet	3 965 976,20	3 133 090,54	PAKOLLISET VARAUKSET	6 175 279,34	4 137 399,96
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	32 255 305,59	14 583 778,95	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Aineelliset hyödykkeet	734 744 152,65	706 294 827,29	Lahjoitusrahastojen pääomat	1 403 248,90	2 075 200,85
			Muut toimeksiantojen pääomat	1 181 242,92	554 724,28
Sijoitukset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 584 491,82	2 629 925,13
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	45 688 898,56	43 986 974,74	VIERAS PÄÄOMA		
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	2 768 346,13	3 010 757,57	Pitkäaikainen vieras pääoma		
Muut lainasaamiset	101 000,00	390 187,93	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	381 412 939,21	376 871 582,07
Muut saamiset	92 484,28	99 984,28	Pääomalainat	144 000,00	144 000,00
Sijoitukset	48 650 728,97	47 487 904,53	Lainat julkisyhteisöiltä	11 315 558,00	11 019 385,98
PYSYVÄT VASTAAVAT	789 975 078,52	760 733 535,33	Lainat muilta luotonantajilta	17 283 315,34	20 500 867,49
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Saadut ennakot	1 343 336,63	1 612 411,58
Lahjoitusrahastojen varat	981 022,07	1 641 735,39	Ostovelat	0,00	39 574,17
Muut toimeksiantojen varat	470 931,72	2 600,13	Muut velat	7 416 949,79	7 421 378,08
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 451 953,80	1 644 335,52	Siirtovelat	6 506 919,63	7 642 607,93
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Laskennalliset verovelat	658 000,00	188 000,00
Vaihto-omaisuus			Pitkäaikainen vieras pääoma	426 081 018,60	425 439 807,30
Aineet ja tarvikkeet	264 625,70	286 580,57	Lyhytaikainen vieras pääoma		
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	Joukkovelkakirjalainat	10 000 000,00	0,00
Vaihto-omaisuus	264 625,70	286 580,57	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	49 662 270,55	52 623 828,89
Saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	2 512,58	6 600,00
Pitkäaikaiset saamiset			Lainat muilta luotonantajilta	654 259,97	661 454,41
Myyntisaamiset	162 807,20	216 688,47	Saadut ennakot	2 807 527,17	1 994 724,14
Muut saamiset	655 779,49	686 809,84	Ostovelat	18 552 668,11	13 553 747,83
Siirtosaamiset	2 425 389,46	3 234 112,52	Muut velat	4 655 266,14	4 916 060,76
Pitkäaikaiset saamiset	3 243 976,15	4 137 610,83	Siirtovelat	24 428 022,96	26 225 387,93
Lyhytaikaiset saamiset			Laskennalliset verovelat	2 122 013,57	2 194 499,75
Myyntisaamiset	6 989 417,40	6 726 894,47	Lyhytaikainen vieras pääoma	112 884 541,05	102 176 303,71
Lainasaamiset	0,00	0,00	VIERAS PÄÄOMA	538 965 559,65	527 616 111,01
Muut saamiset	2 488 099,76	3 245 373,89	VASTATTAVAA	978 662 302,51	949 796 878,45
Siirtosaamiset	12 728 445,07	8 417 769,52			
Lyhytaikaiset saamiset	22 205 962,24	18 390 037,88			
Saamiset	25 449 938,38	22 527 648,71			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	400,00	400,00			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 825 350,15	1 825 263,01			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	0,00			
Muut arvopaperit	136 816 490,94	125 992 581,07			
Rahoitusarvopaperit	138 642 241,09	127 818 244,09			
Rahat ja pankkisaamiset	22 878 465,01	36 786 534,22			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	187 235 270,19	187 419 007,59			
VASTAAVAA	978 662 302,51	949 796 878,45			

5. Tilinpäätöksen liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1 Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle suoritusajankohdan mukaan kalenterikuukausittain.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedossa 11 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Investoinneille kohdistuneet palkat ja sisäiset laskutukset on kirjattu valmistus omaan käyttöön -menetelmällä. Muut investointihyödykkeiden hankintamenot on kirjattu suoraan kiinteään omaisuuteen, irtaimen omaisuuden sekä osakkeiden ja osuuksien investointeihin.

Palautuskelpoisia liittymismaksuja on aikaisempina vuosina osittain kirjattu rakennusten arvoon ja kirjattu poistoina kuluiksi. Siltä osin ne ovat jääneet eliminoimatta konsernitilinpäätöksessä omana eränään.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien käyttöomaisuusosakkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Sepelivarasto merkitään taseeseen hankintameno määrällisenä. Sepelivarasto arvostetaan keskihankintahinnan periaatteella. Tilinpäätöspäivänä sepelivarastolla ei ollut varastoarvoa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimukset

Johdannaissopimuksia on yhteensä 19 kpl. Vuoden 2025 aikana tehtiin kaksi uutta johdannaissopimusta.

Pääosa johdannaissopimuksista on tehty suojaamaan koko lainasalkkua, ei yksittäistä lainaa. Viimeaikaiset sopimukset ovat olleet käytännössä lainakohtaisia. Kaupunki on vaihtanut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihto-sopimuksilla kiinteään korkoon.

Korkojohdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana korkokulujen oikaisuksi. Sopimukset ovat voimassa pisimmillään 31.1.2050 asti ja koronvaihtosopimuksilla on suojattu myös kaupungin tulevaa lainanottoa. Tulevan lainanoton kiinteään korkoon suojaaminen on toteutettava lainasalkkukohtaisin koronvaihtosopimuksin. Viimeismmät näistä on tehty siten, että on suunniteltu valmiiksi koronvaihtosopimusta vastaava, myhemmin nostettava laina.

Johdannaissopimusten arvostus on esitetty liitetiedossa 41. Johdannaissopimuksista on esitetty nimellisarvot ja markkina-arvot per 31.12.2025 ja per 31.12.2024. Sopimusten arvot on esitetty liitetiedoissa, eikä niitä ole kirjattu tulokseen.

Yritysjärjestelyjen vaikutus rahoituslaskelmaan

Vuoden 2025 aikana ei tehty yritysjärjestelyjä, joilla olisi ollut vaikutusta kaupungin rahoituslaskelmaan.

2 Tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutos

Tuloslaskelman esittämistapaan ei ole tullut muutoksia.

3 Oikaisut edellisen tilikauden tietoihin

Tilinpäätöksessä 2024 käytettiin tunnuslukulaskennassa asukasluvun ennakkotietoa 68 376. Vertailuvuoden luku on päivitetty lopullisella asukasluvulla 68 433. Tämä vaikuttaa asukaskohtaisiin tunnuslukuihin.

Tili 1793 Palkkasaatavat esitettiin vuonna 2024 muissa saamisissa. Vuonna 2025 esittämistapaa muutettiin ja tili esitetään siirtosaamisten ryhmässä. Vastaava muutos tehty taseessa vertailuvuodelle 2024.

Liitetieto 6 toimintatuotot tehtäväalueittain on korjattu kaupungin 2025 sitovuustasojen mukaisiksi myös vertailuvuoden 2024 osalta. Tehtäväalueista on poistettu konserni- ja elinvoimapalvelut ja lisätty konsernipalvelut, kaupungin elinvoimapalvelut ja TyöHäme.

Liitetietoa 23 Siirtosaamisten olennaiset erät on vuoden 2024 osalta korjattu vastaamaan taseen siirtosaamisia. Kirjanpidon tili 1793 Palkkasaatavat 69.045,22 eur on lisätty vertailuvuoden tietoihin.

Liitetiedossa 37 Vuokravastuut on vertailuvuoden vuokravastuista poistettu Nummen koulukeskuksen palvelun ja hoidon osuus (Caverion Oy) 7 490 499,84 eur, joka esitetään sopimusvastuissa liitetiedossa 40. Muutoksella on vaikutusta myös taseen tunnuslukuihin lainat ja vuokravastuut 31.12,

1000 € ja lainat ja vuokravastuut €/asukas. Lisäksi kyseisten tunnuslukujen tulee sisältää vuokravastuisiin sisältyvät lunastusvastuut, mikä on huomioitu tilinpäätösvuoden ja vertailuvuoden tunnusluvuissa.

Liitetiedon 40 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt osalta on johdannaissopimusten nimellisarvoon sisältynyt tilinpäätöksessä 2024 2.1.2025 tehdyn sopimuksen arvo 26 000 000 euroa. Tämä luku on poistettu vertailuvuoden luvusta.

Liitetietoja koskevan yleisohjeen mukaan liitetieto 41 henkilöstön lukumäärä tulee ilmoittaa henkilötyövuosina. Esitetään myös vertailuvuoden tiedot henkilötyövuosina.

4 Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Työvoimapalveluiden siirtoon liittyvät kirjaukset

Vertailukelvottomuutta edelliseen tilikauteen nähden aiheuttaa vuoden 2025 tilinpäätöksessä työvoimapalvelujen järjestämisen siirtyminen kunnille ja kuntayhtymille.

Työvoimapalveluiden järjestämistä vastuun siirryttyä kunnille 1.1.2025 on avaavaan taseeseen 1.1.2025 tehty tarvittavat kirjaukset lainsäädännön ja kirjanpitolautakunnan hyvinvointi- ja kuntajaoston lausuntojen mukaisesti. Kunnan vastuulle siirtynyt lomapalkkavelka, joka on suuruudeltaan 675.894,00 euroa, on kirjattu tilikauden 2025 aloittavassa taseessa muuksi saamisiksi valtiolta ja siirtovelaksi henkilöstölle (lomapalkkajaksotus).

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt avaavan taseen 9.2.2026 §9.

Vuoden 2024 tilinpäätöksessä taseen loppusumma oli 716 876 649,54 euroa. Aloittavaan taseeseen tehdyn lomapalkkavelkakirjauksen jälkeen 1.1.2025 taseen loppusumma on 717 552 543,54 euroa.

Jäljempänä olevassa avaavassa taseessa on eritelty omaan sarakkeeseensa työllisyysalueuudistuksen vaatiman lomapalkkavelkakirjauksen vaikutus taseeseen ja esitetty avaava tase 1.1.2025 tilanteesta siten, että se sisältää vain työllisyysalueuudistukseen liittyvän lomapalkkavelan kirjauksen.

TyöHäme on nettositova yksikkö, jonka tulot ja menot olivat yhteensä 9,6 milj. euroa, josta Hämeenlinnan osuus oli 5,9 milj. euroa. Kokonaisuutena TE-palveluiden siirto vaikutti kaupungin toimintakatteeseen 8,4 milj. euroa toimintakatetta heikentävästi.

Hämeenlinnan kaupungin avaava tase 1.1.2025, laskelma

	31.12.2024	Työllisyysalue- uudistus siirrot	Uusi avaava tase 1.1.2025
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	5 901 401,17		5 901 401,17
Muut pitkävaikutteiset menot	5 901 401,17		5 901 401,17
Aineelliset hyödykkeet	339 082 969,59		339 082 969,59
Maa- ja vesialueet	66 399 561,32		66 399 561,32
Rakennukset	207 126 172,08		207 126 172,08
Kiinteät rakenteet ja laitteet	54 020 397,39		54 020 397,39
Koneet ja kalusto	3 653 337,24		3 653 337,24
Muut aineelliset hyödykkeet	811 071,94		811 071,94
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	7 072 429,62		7 072 429,62
Sijoitukset	206 515 408,60		206 515 408,60
Osakkeet ja osuudet	168 657 129,07		168 657 129,07
Muut lainasaamiset	37 820 268,53		37 820 268,53
Muut saamiset	38 011,00		38 011,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	551 499 779,36		551 499 779,36
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Lahjoitusrahastojen varat	29 907,98		29 907,98
Muut toimeksiantojen varat	2 600,13		2 600,13
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	32 508,11		32 508,11
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Saamiset	14 775 421,99	675 894,00	15 451 315,99
Pitkäaikaiset saamiset	3 635 955,95		3 635 955,95
Myyntisaamiset	216 688,47		216 688,47
Muut saamiset	190 739,60		190 739,60
Siirtosaamiset	3 228 527,88		3 228 527,88
Lyhytaikaiset saamiset	11 139 466,04	675 894,00	11 815 360,04
Myyntisaamiset	3 102 683,55		3 102 683,55
Lainasaamiset	952 949,18		952 949,18
Muut saamiset	2 022 985,99	675 894,00	2 698 879,99
Siirtosaamiset	5 060 847,32		5 060 847,32
Rahoitusarvopaperit	123 838 931,63		123 838 931,63
Muut arvopaperit	123 838 931,63		123 838 931,63
Rahat ja pankkisaamiset	26 730 008,45		26 730 008,45
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	165 344 362,07	675 894,00	166 020 256,07
VASTAAVAA YHTEENSÄ	716 876 649,54	675 894,00	717 552 543,54

	31.12.2024	Työllisyysalue- uudistus siirrot	Uusi avaava tase 1.1.2025
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	244 013 347,23		244 013 347,23
Muut omat rahastot	97 476 603,81		97 476 603,81
Edellisten tilikausien ylijäämä	17 223 857,14		17 223 857,14
Tilikauden ylijäämä	15 068 497,44		15 068 497,44
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	373 782 305,62		373 782 305,62
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ			
Poistoero	5 391 829,92		5 391 829,92
Vapaaehtoiset varaukset	11 700 000,00		11 700 000,00
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET YHTEENSÄ	17 091 829,92		17 091 829,92
PAKOLLISET VARAUKSET			
Eläkevastuuvaraus	206 522,60		206 522,60
Muut pakolliset varaukset	3 930 877,36		3 930 877,36
PAKOLLISET VARAUKSET YHTEENSÄ	4 137 399,96		4 137 399,96
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Lahjoitusrahastojen pääomat	356 657,01		356 657,01
Muut toimeksiantojen pääomat	554 724,28		554 724,28
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	911 381,29		911 381,29
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen	225 671 896,33		225 671 896,33
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	217 981 250,00		217 981 250,00
Lainat julkisyhteisöiltä	3 827,98		3 827,98
Saadut ennakot	480,62		480,62
Muut velat	44 049,80		44 049,80
Siirtovelat	7 642 287,93		7 642 287,93
Lyhytaikainen	95 281 836,42	675 894,00	95 957 730,42
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	38 762 500,00		38 762 500,00
Lainat julkisyhteisöiltä	6 600,00		6 600,00
Lainat muilta luotonantajilta	25 343 537,14		25 343 537,14
Saadut ennakot	393 166,12		393 166,12
Lyhytaikaiset ostovelat	9 291 553,30		9 291 553,30
Muut velat	1 608 638,16		1 608 638,16
Siirtovelat	19 875 841,70	675 894,00	20 551 735,70
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	320 953 732,75	675 894,00	321 629 626,75
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	716 876 649,54	675 894,00	717 552 543,54

Kertaerät

Vuoden 2025 tukiin ja avustuksiin sisältyy 145 011 euroa valtiolta saatuja korvauksia työvoimapalveluista. Tuloutettu korvaus oli Hämeenlinnan osuus ennen 1.1.2025 päätetyistä velvoitteista, jotka eivät toteutuneet. Muut toimintatuotot sisältävät osakkeiden (31 989 euroa), rakennusten (12 000 euroa) ja kiinteistöjen (573 871 euroa) myynnistä syntyneitä myyntivoittoja sekä Hyvinvointialueen kanssa tehtyjen kiinteistökauppojen yhteydessä kirjattuun maaomaisuuden myyntivoittoa 74 465 euroa.

Palvelujen ostoissa on kertaeränä käsitelty pilaantuneiden maiden puhdistukseen tehty pakollinen varaus 2,140 milj. euroa sekä Hämeenlinnan väelle esitetty palkkio tuloksellisesta toiminnasta 0,190 milj. euroa.

Rahoituksen kokonaisuuden linjaksi on otettu, että rahoituserissä normaaliksi vaihteluksi hyväksytään 0,5 milj. euron erotus talousarvioon ja sen ylittävä tai alittava osuus käsitellään kertaeränä. Näin ollen vuoden 2025 tilinpäätöksen muihin rahoitustuloihin sisältyy 7,506 milj. euron kertaerä.

Arvon alentumisia kirjattiin 3,526 milj. euroa ja lisäpoistoja kirjattiin noin 189 480 euroa. Lisäpoistot ja arvonalentumiskirjaukset johtuivat rakennusten, osakkeiden ja osuuksien, koneiden ja laitteiden sekä sijoitusten alaskirjauksista.

Kertaeristä puhdistettu tilikauden ylijäämä on noin 8,915 milj. euroa.

	TP 2025	Kertaerät	TP 2025 ilman kertaeriä vaikutusta
Toimintatulot	93 305 665	837 336	92 468 329
Myyntituotot	27 224 338	0	27 224 338
Maksutuotot	5 576 605	0	5 576 605
Tuet ja avustukset	4 532 111	145 011	4 387 100
Muut toimintatuotot	55 972 611	692 325	55 280 286
Valmistus omaan käyttöön	739 301		739 301
Toimintamenot	-260 624 638	-2 512 955	-258 111 683
Henkilöstömenot	-98 277 928	0	-98 277 928
Palvelujen ostot	-78 778 811	-2 329 500	-76 449 311
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 762 746	0	-10 762 746
Avustukset	-24 456 536	0	-24 456 536
Muut toimintamenot	-48 348 617	-183 455	-48 165 162
Toimintakate	-166 579 673	-1 675 619	-164 904 054
Verotulot	178 980 310	0	178 980 310
Valtionosuudet	17 181 115	0	17 181 115
Rahoitustulot ja -menot	8 306 166	7 506 166	800 000
Korkotuotot	2 430 160		2 430 160
Muut rahoitustuotot	11 236 322	7 506 166	3 730 156
Korkokulut	-4 049 459		-4 049 459
Muut rahoituskulut	-1 310 856		-1 310 856
Vuosikate	37 887 918	5 830 547	32 057 372
Poistot ja arvonalentumiset	-27 054 098	-3 715 434	-23 338 664
Suunnitelman mukaiset poistot	-23 528 144	-189 480	-23 338 664
Arvon alentumiset	-3 525 954	-3 525 954	0
Tilikauden tulos	10 833 821	2 115 113	8 718 708
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	196 024		196 024
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	11 029 845	2 115 113	8 914 732

Vuoteen 2024 liittynyt verotulojen jaksotuspoikkeus vaikutti myös vuoden 2025 verotulojen kertymään. Vaikutus on arviolta 2 milj. euroa verotuloja vuonna 2025 vähentävästi. Kyseistä erää ei ole käsitelty kertaeränä tilinpäätöksessä.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt sekä jäsenkuntayhtymät omistuksien mukaisessa suhteessa. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Hämeenlinnan Keilakeskus Oy ja Talo-Osakeyhtiö Hämeen Suoma käsiteltiin osakkuusyhteisöinä äänivalta-rajotteiden takia.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Konserniyhteisöjen ja kuntayhtymien kaupungille maksamat kiinteistöverot on eliminoitu. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty sovelletulla hankintamenomenetelmällä. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi yhteisöjen omien ilmoitusten perusteella ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu konserniyleisohjeen mukaisesti konsernituloslaskelmassa laskennallisten verojen muutoksen ja tilikauden yli- tai alijäämään sekä konsernitaseessa omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Osakkuusyhteisöjen oma pääoma on oikaistu suunnitelman mukaisilla poistoilla ennen yhdistelykirjausten laatimista.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kaupungin tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Työllisyysalueuudistuksen takia tilikaudelle 2025 on kirjattu vertailuvuodelle 2024 kuuluvia muutoksia lomapalkkavelan osalta. Kirjaukset on tehty vuodelle 2025 muihin saamisiin sekä siirtovelkoihin. Kirjaus on suuruudeltaan 675.894,00 euroa.

Vertailuvuoden 2024 edellisen tilikauden yli- ja alijäämää on oikaistu kirjaamatta jääneen osakkuusyhteisökirjauksen vuoksi. Tämän korjauksen takia myös taseen tunnuslukuihin tuli muutosta vertailuvuoden Omavaraisuusaste sekä Kertynyt ylijäämä (alijäämä) tunnuslukuun.

Tilinpäätöskirjassa liitetiedossa taseen ulkopuolisissa järjestelyissä johdannaissopimusten osalta on korjattu vertailuvuoden 2024 lukuja markkina-arvon ja nimellisarvon osalta. Hämeenlinnan kaupungin vertailuvuoden 2024 luvusta on poistettu 2.1.2025 alkaneen sopimuksen nimellisarvo 26 milj. euroa, mikä osaltaan vaikuttaa myös tilinpäätöskirjalla konsernin vertailuvuoden 2024 lukuihin.

Lisäksi tilinpäätöskirjan liitetiedoissa konsernin johdannaissopimuksissa on vuonna 2024 ollut mukana Hämeenlinnan vanhusten asuntosäätiön sopimus, joka loppui vuoden 2024 aikana. Tämän sopimuksen arvot (nimellisarvo 5 244 494 euroa ja markkina-arvo -16 095 euroa) on tilinpäätöskirjan liitetiedoista konsernin vertailuvuodelta 2024 poistettu.

Tilinpäätöskirjassa liitetietoa 33. ja 37. vertailuvuoden 2024 on muutettu vastaamaan konserniyh-teisöjen tilinpäätöskirjojen tietoja.

Vuokravastuihin tehdyt korjaukset tilinpäätöskirjalle vertailutietoihin 2024 (Liitetieto 37.) tehty korjaus on määrältään pieni (167.006,75 euroa), eikä näin ollen vaikuta osaltaan taseen vertailuvuoden Lainat ja vuokravastuut -tunnuslukuihin.

Tilinpäätöskirjalla liitetieto 6. Toimintatuotot tehtäväalueittain on korjattu kaupungin 2025 sitovuustasojen mukaisiksi. Taulukosta on poistettu konserni- ja elinvoimapalvelut, lisätty konsernipalvelut, kaupungin elinvoimapalvelut ja TyöHäme. Konsernin liitetietoihin jaotteluperusteet on korjattu vastaamaan uutta jaottelua myös vertailutietojen 2024 osalta.

Tilinpäätöskirjalle liitetietoon 12 on muutettu vertailutietojen jaottelua vastaamaan kunnan jaottelua. Muihin pakollisiin varauksiin liittyvät muutokset on siirretty muihin ympäristövelvoitteista johduttuihin varauksiin vertailutiedolla 2024 sekä vuodelle 2025.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa 13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot on tehty jaottelumuu-tos. Muut toimintakulut kohdassa on eritelty Rakennusten ja Kiinteät rakenteet ja laitteet luovutustappiot omille riveilleen. Samassa kohdassa on siirretty konsernin

vertailutietojen osakkeiden luovutustappiot vastaamaan kaupungin tietoja Maa- ja vesialueiden luovutustappioihin.

Tilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 24 (Oman pääoman erittely) vertailuvuoden 2024 Muut omat rahastot -erän alkusaldossa havaittiin tekninen virhe. Virhe on korjattu vertailuvuoden alkusaldoon.

Tilinpäätöskirjalla liitetiedossa 31 on vertailuvuoden 2024 tiedoissa esitetty vain Muut pitkäaikaiset velat. Tätä vertailuvuoden 2024 tietoa on korjattu ja lisätty siihen myös muut lyhytaikaiset velat.

Kaupungin asukaslukua on korjattu tilinpäätökselle vertailuvuodelle 2024 vastaamaan vahvistettua asukaslukumäärää. Tällä korjauksella on vaikutusta taseen sekä rahoituslaskelman tunnuslukuihin vertailuvuodella 2024.

Konsernirakenteen muutokset tilikaudella

Konsernirakenteessa ei ole tapahtunut muutoksia tilikauden aikana.

Työvoimapalveluiden siirtoon liittyvien kirjausten vaikutus konsernitaseeseen

Hämeenlinnan kaupungin 2025 avaava konsernitase on laadittu työllisyysalueuudistukseen liittyvän lainsäädännön ja kirjanpitolautakunnan hyvinvointi- ja kuntajaoston lausuntojen mukaisesti. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt avaavan taseen 9.2.2026 §9. Jäljempänä on esitetty avaavan konsernitaseen muodostuminen valtuuston hyväksymässä muodossa.

Jäljempänä olevassa avaavassa taseessa on eritelty omaan sarakkeeseensa työllisyysalueuudistuksen vaatiman lomapalkkavelkakirjauksen vaikutus taseeseen ja esitetty avaava tase 1.1.2025 tilanteesta siten, että se sisältää vain työllisyysalueuudistukseen liittyvän lomapalkkavelan kirjauksen.

Hämeenlinnan kaupungin avaava konsernitase 1.1.2025, laskelma

VASTAAVAA	31.12.2024	Työllisyysalue- uudistus siirrot	Uusi avaava tase 1.1.2025
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	0,00		0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	6 950 803,51		6 950 803,51
Ennakkomaksut ja keskener. hyödykkeet	0,00		0,00
Aineettomat hyödykkeet	6 950 803,51		6 950 803,51
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	76 688 910,44		76 688 910,44
Rakennukset	428 427 551,12		428 427 551,12
Kiinteät rakenteet ja laitteet	127 848 557,52		127 848 557,52
Koneet ja kalusto	55 467 496,23		55 467 496,23
Muut aineelliset hyödykkeet	3 133 090,54		3 133 090,54
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	14 583 778,95		14 583 778,95
Aineelliset hyödykkeet	706 149 384,80		706 149 384,80
Sijoitukset			
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	43 986 974,74		43 986 974,74
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	3 010 757,57		3 010 757,57
Muut lainasaamiset	390 187,93		390 187,93
Muut saamiset	99 984,28		99 984,28
Sijoitukset	47 487 904,52		47 487 904,52
PYSYVÄT VASTAAVAT	760 733 535,33		760 733 535,33
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
Lahjoitusrahastojen varat	1 641 735,39		1 641 735,39
Muut toimeksiantojen varat	2 600,13		2 600,13
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 644 335,52		1 644 335,52
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	286 580,57		286 580,57
Muu vaihto-omaisuus	0,00		0,00
Vaihto-omaisuus	286 580,57		286 580,57
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	216 688,47		216 688,47
Muut saamiset	686 809,84		686 809,84
Siirtosaamiset	3 234 112,52		3 234 112,52
Pitkäaikaiset saamiset	4 137 610,83		4 137 610,83
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset	6 726 894,47		6 726 894,47
Lainasaamiset	0,00		0,00
Muut saamiset	3 245 373,89	675 894,00	3 921 267,89
Siirtosaamiset	8 417 769,52		8 417 769,52
Lyhytaikaiset saamiset	18 390 037,88	675 894,00	19 065 931,88
Saamiset	22 527 648,71	675 894,00	23 203 542,71
Rahoitusarvopaperit			
Osakkeet ja osuudet	400,00		400,00
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	1 825 263,01		1 825 263,01
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00		0,00
Muut arvopaperit	125 992 581,07		125 992 581,07
Rahoitusarvopaperit	127 818 244,09		127 818 244,09
Rahat ja pankkisaamiset	36 786 534,22		36 786 534,22
VAIHTUVAT VASTAAVAT	187 419 007,59	675 894,00	188 094 901,59
VASTAAVAA	949 796 878,45	675 894,00	950 472 772,45

VASTATTAVAA	31.12.2024	Työllisyysalue- uudistus siirrot	1.1.2025
OMA PÄÄOMA			
Peruspääoma	244 013 347,23		244 013 347,23
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma	604 406,13		604 406,13
Arvonkorotusrahasto	679 405,43		679 405,43
Muut omat rahastot	100 408 659,68		100 408 659,68
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	25 928 364,28		25 928 364,28
Tilikauden yli-/alijäämä	18 469 667,14		18 469 667,14
OMA PÄÄOMA	390 103 849,88		390 103 849,88
VÄHEMMISTÖOSUDET	25 309 592,47		25 309 592,47
PAKOLLISET VARAUKSET			
Eläkevaraukset	206 522,60		206 522,60
Muut pakolliset varaukset	3 930 877,36		3 930 877,36
PAKOLLISET VARAUKSET	4 137 399,96		4 137 399,96
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT			
Lahjoitusrahastojen pääomat	2 075 200,85		2 075 200,85
Muut toimeksiantojen pääomat	554 724,28		554 724,28
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 629 925,13		2 629 925,13
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	376 871 582,07		376 871 582,07
Pääomalainat	144 000,00		144 000,00
Lainat julkisyhteisöiltä	11 019 385,98		11 019 385,98
Lainat muilta luotonantajilta	20 500 867,49		20 500 867,49
Saadut ennakot	1 612 411,58		1 612 411,58
Ostovelat	39 574,17		39 574,17
Muut velat	7 421 378,08		7 421 378,08
Siirtovelat	7 642 607,93		7 642 607,93
Laskennalliset verovelat	188 000,00		188 000,00
Pitkäaikainen vieras pääoma	425 439 807,30		425 439 807,30
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Joukkovelkakirjalainat	0,00		0,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	52 623 828,89		52 623 828,89
Lainat julkisyhteisöiltä	6 600,00		6 600,00
Lainat muilta luotonantajilta	661 454,41		661 454,41
Saadut ennakot	1 994 724,14		1 994 724,14
Ostovelat	13 553 747,83		13 553 747,83
Muut velat	4 916 060,76		4 916 060,76
Siirtovelat	26 225 387,93	675 894,00	26 901 281,93
Laskennalliset verovelat	2 194 499,75		2 194 499,75
Lyhytaikainen vieras pääoma	102 176 303,71	675 894,00	102 852 197,71
VIERAS PÄÄOMA	527 616 111,01	675 894,00	528 292 005,01
VASTATTAVAA	949 796 878,45	675 894,00	950 472 772,45

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Toimintatuotot tehtävälueittain				
	Konserni		Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Konsernipalvelut	2 839 443,39	3 156 424,16	1 445 851,36	1 758 679,60
Kaupungin elinvoimapaalvelut	3 252 843,69	3 349 372,52	3 253 523,67	3 349 372,52
TyöHäme	3 761 194,61	0,00	3 761 194,61	-
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	18 648 708,32	20 207 127,07	7 943 891,81	8 252 624,24
Kaupunkirakennelautakunta	86 861 774,77	93 192 906,96	31 256 209,19	38 459 750,35
Yhteinen jätelautakunta	678 879,86	493 503,38	582 502,42	493 503,38
Toimintatuotot yhteensä	116 042 844,63	120 399 334,09	48 243 173,06	52 313 930,09

7. Verotulojen erittely			
	Hämeenlinnan kaupunki		
	2025	2024	
Kunnan tulovero	133 357 068,33	133 037 720,72	
Osuus yhteisöveron tuotosta	16 332 780,35	18 585 994,54	
Kiinteistövero	29 290 461,70	30 386 313,07	
Verotulot yhteensä	178 980 310,38	182 010 028,33	

8. Valtionosuuksien erittely				
	Konserni		Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	24 183 952,92	17 441 670,00	24 183 952,92	17 441 670,00
Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)	6 805 371,96	8 001 984,00	6 805 371,96	8 001 984,00
Koulutuskuntayhtymän valtionosuus	28 065 334,75	28 530 099,96	0,00	0,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-13 114 620,00	-13 481 895,00	-13 114 620,00	-13 481 895,00
Verotulomenetysten kompensatio	6 111 782,04	10 403 024,00	6 111 782,04	10 403 024,00
Valtionosuudet yhteensä	45 246 449,71	42 892 898,96	17 181 114,96	14 362 799,00

9. Palvelujen ostojen erittely			
	Hämeenlinnan kaupunki		
	2025	2024	
Asiakaspalvelujen ostot	11 367 722,44	10 944 198,27	
Muiden palvelujen ostot	58 595 388,55	57 504 447,96	
Palvelujen ostot yhteensä	69 963 110,99	68 448 646,23	

10. Valtuustoryhmille annetut tuet		
	Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024
Vihreiden valtuustoryhmä	1 123,10	832,39
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	1 699,00	1 765,00
Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä	3 895,45	2 732,31
Kristillidemokraattien valtuustoryhmä	502,00	392,00
Keskustan valtuustoryhmä	1 020,00	784,00
Kokoomuksen valtuustoryhmä	3 717,00	2 745,00
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	0,00	392,00
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	11 956,55	9 642,70

11 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Kaupunginhallitus on 25.11.2024 § 384 hyväksynyt pysyvien vastaavien hyödykkeiden poistosuunnitelman. Ennen näiden poistosuunnitelman perusteiden voimaantuloa hankittu omaisuus poistetaan aikaisemmin määritellyn hyödykekohtaisen poistoajan mukaisesti loppuun. Avaavaa tasetta muodostettaessa kuntaliitoksen jälkeen vuonna 2009 on liitoksen myötä uuteen Hämeenlinnaan siirtyneen omaisuuden poistoajaksi otettu kunnissa päätetyt hyödykekohtaiset poistoajat, joilla omaisuus poistetaan loppuun.

Tase-erä	Omaisuslaji	Poistomenetelmä	KH:n päättämä poisto-aika vuosina tai poistoprosentti
Aineettomat hyödykkeet			
	Kehittämismenot	tasapoisto	5 vuotta
	Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 vuotta
	Muut pitkävaikutteiset menot		
	Atk-ohjelmat	tasapoisto	3 vuotta
	ennen 2013 valmistuneet	tasapoisto	5 vuotta
	Muut pitkävaikutteiset menot, yhteistoimintaosuudet	tasapoisto	20 vuotta
	Muut pitkävaikutteiset ennen 2013 valmistuneet	tasapoisto	hyödykekohtaisesti
	Osallistuminen toisen yhteisön		
	rakennushankkeisiin	tasapoisto	20 vuotta
	tiehankkeisiin	tasapoisto	20 vuotta
	ratahankkeisiin	tasapoisto	30 vuotta
	väylähankkeisiin	tasapoisto	20 vuotta
	Osake- ja vuokrahuoneistojen peruserämenot	tasapoisto	10 v tai hyödykekohtaisesti
	Muut	tasapoisto	10 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
	Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	Ei poistoa
	Rakennukset ja rakennelmat		
	Hallinto- ja laitosrakennukset		
	puiset hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	30 vuotta
	kiviset hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	35 vuotta
	Hallinto- ja laitosrakennukset ennen 2013 valmistuneet	tasapoisto	40-50 vuotta
	Rakennusten peruskorjaukset	tasapoisto	3-20 vuotta
	Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	
	puiset ja peltiset tehdas- ja tuotantorak.	tasapoisto	20 vuotta
	kiviset tuotantorakennukset	tasapoisto	30 vuotta
	tehdas- ja tuotantorakennukset (ennen 2013 valm.)	tasapoisto	30-40 vuotta
	Talousrakennukset	tasapoisto	20 vuotta
	Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	20 vuotta
	vapaa-ajan rakennukset ennen 2013 valm.	tasapoisto	40 vuotta
	Asuinrakennukset	tasapoisto	30 vuotta
	Asuinrak. Ennen 2013 valm.	tasapoisto	40-50 vuotta
	Muut rakennukset ennen 2013 valm.	tasapoisto	30 vuotta
	Kiinteät rakenteet ja laitteet		
	Kadut, tie, torit puistot	menojäännöspoisto	20 %
	Sillat, laiturit, uimalat	menojäännöspoisto	20 %
	Muut maa- ja vesirakenteet	menojäännöspoisto	20 %
	Vedenjakeluverkosto	menojäännöspoisto	10 %
	Viemäriverkko	menojäännöspoisto	10 %
	Kaukolämpöverkko	menojäännöspoisto	15 %
	Kaukolämpöverkko ennen 2013 valm	menojäännöspoisto	20 %
	Ulkovalaistuslaitteet, sähköjohdot, muuntoasemat	tasapoisto	17 vuotta
	Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	menojäännöspoisto	20 %
	Maakaasuverkko	menojäännöspoisto	15 %
	Muut putki- ja kaapeliverkot	menojäännöspoisto	20 %
	Vesi-, sähkö- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	menojäännöspoisto	25 %
	Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menojäännöspoisto	20 %
	Liikenteen ohjauslaitteet	menojäännöspoisto	20 %
	Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	menojäännöspoisto	25 %

Tase-erä	Omaisuuslaji	Poistomenetelmä	KH:n päättämä poisto-aika vuosina tai poistoprosentti
	Koneet ja kalusto		
	Rautaiset alukset (raskaat)	tasapoisto	15 vuotta
	Puiset alukset ja muut uivat työkonet	tasapoisto	8 vuotta
	Muut kuljetusvälineet ml. henkilö- ja pakettiautot	tasapoisto	6 vuotta
	Muut liikkuvat työkonet, ml. traktorit ja puutarhakoneet	tasapoisto	6 vuotta
	Muut raskaat koneet, ml. kuorma-autot ja tiehöylät	tasapoisto	12 vuotta
	Muut kevyet koneet	tasapoisto	6 vuotta
	Sairaala-, terv.huolto yms. laitteet	tasapoisto	6 vuotta
	Atk-laitteet	tasapoisto	3 vuotta
	Muut laitteet ja kalusteet	tasapoisto	3 vuotta
	Ensikertainen kalustaminen	tasapoisto	5 vuotta
	Muut aineelliset hyödykkeet		
	Luonnonvarat		Käytön mukainen poisto
	Arvo- ja taide-esineet		Ei poisto-aikaa
	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		Ei poisto-aikaa
	Pysyvien vastaavien sijoitukset		
	Osakkeet ja osuudet		Ei poisto-aikaa

Poistosuunnitelmaa on täydennetty Ahveniston sairaala-alueen erillisellä poistosuunnitelmalla, mikä on hyväksytty kaupunginhallituksessa 23.9.2024 §308.

Ahveniston kiinteistökauppa, poistosuunnitelma

Omaisuuslaji	Poistomenetelmä	KH:n päättämä poisto-aika vuosina tai poistoprosentti
Rakennukset ja rakennelmat		
Sairaalarakennus (A)	Tasapoisto	20 vuotta
Pesularakennus (B)	Tasapoisto	6 vuotta
Talourakennus (C)	Tasapoisto	20 vuotta
Sairaalarakennus (DEF)	Tasapoisto	10 vuotta
Sairaalarakennus E5	Tasapoisto	20 vuotta
Piha-alueet	Ei tasearvoa	
Ylätalo (H)	Ei tasearvoa	
Päiväkoti (J)	Ei tasearvoa	
Varasto (K)	Ei tasearvoa	
Päiväkoti (L)	Ei tasearvoa	
Sairaalakoulu (M)	Tasapoisto	20 vuotta
Maa- ja vesialueet		
Sairaala-alue, Hämeenlinna	Ei poistoa, maaomaisuuteen	

12. Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Eläkevastuu 1.1	206 522,60	261 500,00	206 522,60	261 500,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-54 486,76	-54 977,40	-54 486,76	-54 977,40
Eläkevastuu 31.12.	152 035,84	206 522,60	152 035,84	206 522,60
Soranottoaikan maisemointivaraus 1.1.	57 230,73	57 230,73	57 230,73	57 230,73
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Soranottoaikan maisemointivaraus 31.12.	57 230,73	57 230,73	57 230,73	57 230,73
Muu ympäristövelvoitteista johtuva varaus 1.1	3 718 229,45	3 736 974,70	3 753 346,63	3 772 091,88
Lisäykset tilikaudella	2 139 500,00	0,00	2 139 500,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	-47 133,86	-18 745,25	-47 133,86	-18 745,25
Muu ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12	5 810 595,59	3 718 229,45	5 845 712,77	3 753 346,63
Muut pakolliset varaukset 1.1.	155 417,18	155 417,18	120 300,00	120 300,00
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset 31.12.	155 417,18	155 417,18	120 300,00	120 300,00
Yhteensä	6 175 279,34	4 137 399,96	6 175 279,34	4 137 399,96

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	1 115 608,26	7 355 978,88	1 115 608,26	7 826 301,67
Rakennusten luovutusvoitot	585 871,51	415 823,19	585 871,51	415 823,19
Osakkeiden luovutusvoitot	31 988,85	222 397,53	31 988,85	188 840,17
Muut luovutusvoitot	33 021,75	14 529,54	16 744,41	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	1 766 490,37	8 008 729,14	1 750 213,03	8 430 965,03
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	2 675,08	582,16	2 675,08	582,16
Rakennusten luovutustappiot	50 303,06	0,00	50 303,06	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	130 476,82	0,00	130 476,82	0,00
Luovutustappiot yhteensä	183 454,96	582,16	183 454,96	582,16

14. Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024
Osinkotuotot muista yhteisöistä	750 538,68	1 412 154,71
Yhteensä	750 538,68	1 412 154,71

15. Erittely poistoeron muutoksista		
	Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	196 024,08	195 979,00
Poistoeronmuutokset yhteensä	196 024,08	195 979,00

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17. Arvonkorotukset	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
	Maa- ja vesialueet			
Arvo 1.1.	493 944,39	493 944,39	0,00	0,00
Arvo 31.12.	493 944,39	493 944,39	0,00	0,00
Rakennukset				
Arvo 1.1.	185 006,72	185 006,72	0,00	0,00
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	185 006,72	185 006,72	0,00	0,00
Arvonkorotukset yhteensä	678 951,11	678 951,11	0,00	0,00

18. Pysyvien vastaavien erittelyt			
Aineettomat hyödykkeet			
		Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hämeenlinnan kaupunki			
Poistamaton hankintameno 1.1.		5 901 401,17	5 901 401,17
Lisäykset tilikauden aikana		156 407,71	156 407,71
Rahoitusosuudet tilikaudella		0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana		0,00	0,00
Siirrot erien välillä		0,00	0,00
Tilikauden poisto		-485 975,68	-485 975,68
Arvonlennukset ja niiden palautukset		0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.		5 571 833,20	5 571 833,20
Kirjanpitoarvo 31.12.		5 571 833,20	5 571 833,20

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat	Yhteensä
Hämeenlinnan kaupunki							
Poistamaton hankintameno 1.1.	66 399 561,32	207 126 172,08	54 020 397,39	3 653 337,24	811 071,94	7 072 429,62	339 082 969,59
Lisäykset tilikauden aikana	5 763 186,18	13 166 154,85	16 662 400,10	743 214,68	20 000,00	7 704 601,29	44 059 557,10
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	0,00	-4 053 492,65	0,00	0,00	0,00	-200 000,00	-4 253 492,65
Vähennykset tilikauden aikana	-162 586,02	-703 174,38	-130 476,82	0,00	0,00	0,00	-996 237,22
Siirrot erien välillä	0,00	1 093 274,81	0,00	0,00	0,00	-1 093 274,81	0,00
Tilikauden poisto	0,00	-12 207 194,58	-9 802 762,57	-1 032 210,91	0,00	0,00	-23 042 168,06
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	-3 152 899,23	-25 421,00	-43 069,78	0,00	0,00	-3 221 390,01
Aktivoidut korkomenot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	72 000 161,48	201 268 840,90	60 724 137,10	3 321 271,23	831 071,94	13 483 756,10	351 629 238,75
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	72 000 161,48	201 268 840,90	60 724 137,10	3 321 271,23	831 071,94	13 483 756,10	351 629 238,75

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	3 741 726,38	3 262 561,48	602 493,77	559 753,39
Muut maa- ja vesialueet	78 572 472,76	72 932 404,57	71 397 667,71	65 839 807,93
Arvonkorotukset	493 944,39	493 944,39	0,00	0,00
Maa- ja vesialueet yhteensä	82 808 143,52	76 688 910,44	72 000 161,48	66 399 561,32

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistusyhteisöt	Kuntayhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	109 241 176,04	36 947 609,20	21 106 529,18	1 361 814,65	168 657 129,07
Lisäykset	195 305,39	0,00	0,00	0,00	195 305,39
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	-21 188,15	-21 188,15
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	109 436 481,43	36 947 609,20	21 106 529,18	1 340 626,50	168 831 246,31
Arvonlennukset	0,00	-304 563,78	0,00	0,00	-304 563,78
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	109 436 481,43	36 643 045,42	21 106 529,18	1 340 626,50	168 526 682,53

Jvk-, muut laina- ja muut saamiset				
	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	37 430 080,60	0,00	428 198,93	37 858 279,53
Lisäykset	20 000,00	0,00	92 910,00	112 910,00
Vähennykset	-368 620,26	0,00	-54 410,00	-423 030,26
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	37 081 460,34	0,00	466 698,93	37 548 159,27
Arvonlennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0	0	0	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	37 081 460,34	0,00	466 698,93	37 548 159,27

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

19.-21. Omistukset tytäryhteisöissä, kuntayhtymissä ja osakkuusyhteisöissä Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden tuloksesta
Tytärtyhtiöt						
Aulangon Kylpylä Oy	1870588-5	51,01	51,01	1 776	769	10
Hämeenlinnan Asunnot Oy (konserni)	0676518-6	100,00	100,00	7 622	68 834	-1 240
Linnan Isännöinti Oy	0146874-8	0,00	100,00	48	73	-44
As Oy Hämeenlinnan Keinukatu 1	3457416-8	0,00	100,00	-6	7 092	-6
Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy	1972415-6	100,00	100,00	20 551	17 425	-478
Hämeenlinnan Jäähalli Oy	0896410-3	1,55	86,39	4 264	2 527	116
Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy	1037204-3	0,72	93,06	2 720	22	-13
Hämeenlinnan Linja-autoasemakiinteistö Oy	0205291-2	100,00	100,00	131	18	25
Hämeenlinnan Pysäköinti Oy	2196076-4	100,00	100,00	7 456	19 958	-118
Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy (konserni)	1711549-6	76,60	76,60	47 208	69 730	1 865
HS-Hulevesipalvelu Oy	2879118-2	0,00	76,60	41	128	22
Idänpään Toimintakeskus Oy	0689500-1	90,00	90,00	1 326	26	0
KT Oy Harvialantie 420 C	1614663-7	100,00	100,00	26	2 105	1
KT Oy Hämeenlinnan Kaupungintalon	0211271-9	100,00	100,00	11 642	3 207	-45
KT Oy Onesto	0957885-3	100,00	100,00	1 003	7	0
KT Oy Rengon Härkäpirtti	0802361-0	54,17	54,17	736	3	0
Linnan Kehitys Oy	0832624-0	100,00	100,00	1 226	347	56
Linnan Kiinteistökehitys Oy	1059269-5	91,83	100,00	12 827	18 409	352
KT Oy Hämeenlinnan Kasarmikatu 23	1016348-7	0,00	84,36	2 102	26	-8
KT Oy Hämeenlinnan Turuntien Liiketalon	0622492-9	0,00	81,04	1 707	317	0
KT Oy Innopark	1600837-3	0,00	100,00	7	11 640	1
KT Oy Lammin Biokylä 1	2047044-8	0,00	70,00	290	495	-52
KT Oy Parolantie 104	2098382-5	0,00	100,00	1 777	403	-80
Verkatehdas Oy	2069302-7	100,00	100,00	3 656	5 780	-310
Hämeenlinnan Teatteri Oy	0205308-5	0,00	100,00	435	986	-120
Säätiöt ja yhdistykset						
Fredrika Wetterhoff-säätiö (konserni)	0205371-2	0,00	100,00	1 214	550	-265
Wetterhoff Oy	0916093-2	0,00	100,00	96	126	-41
Hämeenlinnan seudun Opiskelija-asuntosäätiö sr	0698697-4	0,00	100,00	1 549	15 978	109
Hämeenlinnan Vanhusten Asuntosäätiö sr	0315262-4	0,00	100,00	1 831	29 623	148
Kuntayhtymät						
Hämeen Maakuntaliitto ky (konserni)	0826048-0	38,94	38,94	578	208	-2
KT Oy Linnankreivi	0147231-7	0,00	23,87	264	5	1
Koulutuskuntayhtymä Tavastia (konserni)	0205303-4	77,24	77,24	6 977	7 291	75
Tavastia Koulutus Oy	2723578-2	0,00	77,24	93	18	2
Kiinteistöliikelaitos ky Tavastia	3298657-2	77,24	77,24	18 232	122	0
Osakkuusyhtiöt						
As Oy Tuuloksentalo	0420267-0	46,48	46,48	159	8	0
Hämeen Ammattikorkeakoulu Oy (konserni)	2617489-3	44,12	44,12	45 182	8 295	1 601
Jukolan Lintukoto Oy	0756797-4	43,73	43,73	1 055	10	-46
Jyrätien Liikuntahallit Oy	0895113-4	0,00	33,33	54	3	-3
KT Oy Iittalan Lasimäki	1997941-5	0,00	33,00	41	341	9
KT Oy Hämeenlinnan Virvelinranta	2125780-9	40,00	40,00	1 157	1 052	169
KT Oy Lamminraitti	0150635-3	46,00	46,00	135	10	0
Hämeenlinnan Keilakeskus Oy *	0713492-5	78,62	78,62	-23	219	-22
Talo-Osakeyhtiö Hämeen Suoja *	0205363-2	73,14	73,14	104	198	-3
Yhdistelelemätön osakkuusyhteisö						
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Raatihuoneenkatu 7 A	1812403-6	0,00	41,31	343	18	0
				266	271	0

*Osuus osakkeiden tuottamasta äänivallasta on 1/5.

22. Saamisten erittely				
	Hämeenlinnan kaupunki			
	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	43 181,49	0,00	141 466,46
Lainasaamiset	0,00	1 752 087,85	0,00	952 949,18
Siirtosaamiset	0,00	5 067 654,50	0,00	136 776,45
Yhteensä	0,00	6 862 923,84	0,00	1 231 192,09
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0,00	74 691,39	0,00	71 587,72
Siirtosaamiset	0,00	200 000,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	274 691,39	0,00	71 587,72
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset	0,00	11 250,85	0,00	800,00
Siirtosaamiset	0,00	852,49	0,00	31,49
Yhteensä	0,00	12 103,34	0,00	831,49
Saamiset yhteensä	0,00	7 149 718,57	0,00	1 303 611,30

23. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Kelankorvaus työterveyshuollosta	596 718,61	486 930,13	584 005,00	470 892,00
Tuet ja avustukset	6 154 421,31	1 859 776,84	6 154 421,31	1 859 776,84
Siirtyvät korot lyhytaikaiset	819 618,51	881 458,17	803 990,91	803 169,91
Siirtyvät korot pitkäaikaiset	2 425 389,46	3 228 527,88	2 425 389,46	3 228 527,88
Muut siirtosaamiset	5 157 686,64	5 195 189,02	1 881 905,01	1 996 053,79
Yhteensä	15 153 834,53	11 651 882,04	11 849 711,69	8 358 420,42

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

24. Oman pääoman erittely				
	Konserni		Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Peruspääoma				
Peruspääoma 1.1.	244 013 347,23	244 013 347,23	244 013 347,23	244 013 347,23
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	244 013 347,23	244 013 347,23	244 013 347,23	244 013 347,23
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma				
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 1.1.	604 406,13	604 406,13	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääoma 31.12.	604 406,13	604 406,13	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto				
Arvonkorotusrahasto 1.1.	679 405,43	679 405,43	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	679 405,43	679 405,43	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Muut omat rahastot 1.1.	100 408 659,68	92 367 710,73	97 476 603,81	89 476 603,81
Lisäykset	31 540,72	8 049 223,70	0,00	8 000 000,00
Vähennykset	-5 841,00	-8 274,75	0,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	100 434 359,40	100 408 659,68	97 476 603,81	97 476 603,81
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä				
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	44 398 031,42	24 308 064,60	32 292 354,58	17 223 857,14
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset	0,00	1 620 299,68	0,00	0,00
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	44 398 031,42	25 928 364,28	32 292 354,58	17 223 857,14
Tilikauden yli-/alijäämä	14 572 854,47	18 469 667,14	11 029 844,91	15 068 497,44
Oma pääoma yhteensä	404 702 404,07	390 103 849,88	384 812 150,53	373 782 305,62

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät		
	Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	32 292 354,58	17 223 857,14
Tilikauden yli-/alijäämä	11 029 844,91	15 068 497,44
Kertynyt poistoero 31.12.	5 195 805,84	5 391 829,92
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	11 700 000,00	11 700 000,00
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	60 218 005,33	49 384 184,50

25. Erittely poistoerosta		
	Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	5 195 805,84	5 391 829,92
Poistoero Yhteensä	5 195 805,84	5 391 829,92

26. Pitkäaikaiset velat		
	Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024
Velat, jotka eräännyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	83 200 000,00	99 712 500,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	83 200 000,00	99 712 500,00

27. Joukkovelkakirjalainat			
	2025		2024
Alle vuoden kuluessa erääntyvät kuntatodistuslainat	10 000 000,00		0,00
- korko 2,05%			
- ajalle 16.12.2025 - 27.2.2026			
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	10 000 000,00		0,00

28. Pakolliset varaukset				
	Konserni		Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut pakolliset varaukset				
Muut ympäristövelvoitteista johtuvat varaukset	5 845 715,77	3 736 974,70	5 845 715,77	3 753 346,63
Muut pakolliset varaukset	120 300,00	136 671,93	120 300,00	120 300,00
Kaatoaikan maisemointivaraus	57 230,73	57 230,73	57 230,73	57 230,73
Muut pakolliset varaukset yhteensä	6 023 246,50	3 930 877,36	6 023 246,50	3 930 877,36

29. Vieras pääoma				
	2025		2024	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Lainat		21 160 787,29		25 343 537,14
Ostovelat		244 984,00		143 538,41
Siirtovelat		580 491,50		5 003,80
Yhteensä	0,00	21 986 262,79	0,00	25 492 079,35
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		137 630,13		202 106,21
Siirtovelat		250,72		0,00
Yhteensä	0,00	137 880,85	0,00	202 106,21
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Ostovelat		75 385,00		79 919,00
Yhteensä	0,00	75 385,00	0,00	79 919,00
Vieras pääoma yhteensä	0,00	22 199 528,64	0,00	25 774 104,56

30. Sekkitililimiitti			
	Hämeenlinnan kaupunki		
	2025	2024	
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	21 000 000,00	21 000 000,00	
- siitä käyttämättä oleva määrä	21 000 000,00	21 000 000,00	

31. Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Muut velat				
Liittymismaksut	7 413 229,79	7 413 229,79	0,00	44 049,80
Muut velat	4 658 986,14	4 924 209,05	1 789 858,70	1 608 638,16
Muut velat yhteensä	12 072 215,93	12 337 438,84	1 789 858,70	1 652 687,96

32. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Verovelat	101 706,16	0,00	0,00	0,00
Jaksotetut henkilöstökulut	17 032 585,79	15 969 667,05	12 926 533,36	11 919 197,54
Korkojaksotukset lyhytaikaiset	2 853 138,47	3 338 549,36	2 062 724,81	2 248 260,79
Korkojaksotukset pitkäaikaiset	6 506 599,63	8 777 976,23	6 506 599,63	7 642 287,93
Hankejaksotukset	1 025 978,76	1 555 036,49	1 025 978,76	1 555 036,49
Muut siirtovelat	3 414 933,79	4 226 766,73	2 055 512,56	4 153 346,88
Siirtovelat yhteensä	30 934 942,59	33 867 995,86	24 577 349,12	27 518 129,63

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

33. Kiinnitykset, panttaukset tai muut omaisuusvelkojen vakuudet				
Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	55 497 547,61	53 704 994,34	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	102 169 084,20	95 472 290,92	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	18 691 496,32	10 324 705,18	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	21 366 232,00	14 150 000,00	0,00	0,00
Muut lainat	12 197 259,85	12 197 259,85	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	74 667 161,72	69 231 170,23	0,00	0,00
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	198 202 477,92	178 853 461,15	0,00	0,00

34.-36. Vakuudet ja takaukset				
	Konserni		Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Kiinteistökiinnitykset	6 522 000,00	6 522 000,00	0,00	0,00
Pantattujen arvopapereiden kirjanpitoarvo	379 131,20	379 131,20	0,00	0,00
Talletukset	238 472,09	238 003,30	202 932,09	202 463,30
Yhteensä	7 139 603,29	7 139 134,50	202 932,09	202 463,30

37. Vuokravastuut				
	Konserni		Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Vuokravastuut yhteensä	83 732 673,24	102 759 183,82	81 029 619,97	86 014 529,34
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	6 584 800,00	9 087 969,40	6 965 917,72	7 454 132,17
- siitä sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet	11 193 983,92	11 193 983,92	11 193 983,92	11 193 983,92

38.-39. Vastuusitoumukset				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	274 884 684,95	269 494 846,11
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	172 924 881,71	171 098 301,84
Takaukset osakkuusyhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0,00	0,00	9 726 078,00	9 726 078,00
Jäljellä oleva pääoma	0,00	0,00	2 974 219,00	3 447 225,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 200 000,00	1 200 000,00	1 200 000,00	1 200 000,00
Jäljellä oleva pääoma	46 300,98	115 752,46	46 300,98	115 752,46

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2025	2024
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	635 661 095	590 448 090
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	813 635	633 608

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

40. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024	2025	2024
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat veloitteet	1 735 000	3 435 000	1 735 000	3 435 000
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus velvoitteista	505 000	505 000	505 000	505 000
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat saamiset	5 420 242	7 678 637	5 420 242	7 678 637
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus saamisista	302 250	0	302 250	0
Sitoumukset yhtiöiden rahoittamiseen				
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset, avustukset, korkoavustukset, pääomitus	0	0	20 474 948	15 430 296
Muut sopimusvastuut yhteensä				
Muut sopimusvastuut, Nummen koulun palvelusop.	7 059 209	7 490 500	7 059 209	7 490 050
Seuraavalle tilikaudelle kohdistuva osuus, Nummen koulun palvelusopimus	564 737	554 852	564 737	554 852
Arvonlisäveron palautusvastuu	20 194 145	22 716 349	16 762 059	17 852 072
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	3 796 341	4 400 285	3 796 341	4 400 285
Vireillä olevat riita-asiat				
Sosiaalipalveluja koskevat hallintoriita-asiat				
Kaupungille osoitetut vaatimukset	72 277	72 277	72 277	72 277
Kaupungin vaatimukset muille	88 356	88 356	88 356	88 356
Kaupunkirakennepalveluja koskevia riita-asioita				
Kaupungille osoitetut vaatimukset	1 772 630	1 770 891	1 772 630	1 770 891
Kunnan vaatimukset muille	91 347	0	91 347	0

Johdannaissopimukset

Kaupungin johdannaissopimukset voidaan jakaa kahteen pääluokkaan: korkoriskiä suojaamaan tehdyt sopimukset sekä myöhemmin alkavat, korkoriskiä suojaamaan tehdyt sopimukset. Yksi korkoriskiä suojaavista sopimuksista on sopimuksen loppuosan suhteen ehdollisesti suojaava.

Johdannaissopimuksia on yhteensä 19 kappaletta. Näistä 5 kpl on myöhemmin alkavia sopimuksia. Sopimuksista 13 kpl suojaa koko salkkua ja näistä 4 kpl osalta on suunniteltu suojaa vastaava tuleva lainan nosto. 6 kpl sopimuksista suojaa yksittäistä lainaa. Johdannaissopimuksia oli voimassa 31.12.2025 207,8 milj. euron arvosta. Kaikki sopimukset on tehty suojaustarkoituksessa ja antavat kiinteän koron suojan. Kaikki sopimukset on sidottu 6 kk:n Euribor-noteeraukseen. Vastaavasti kaikki kaupungin pitkäaikaiset vaihtuvakorkoiset lainat on myös sidottu 6 kk:n euriboriin, lukuun ottamatta leasingisopimuksia, joissa korkositovuus on tyypillisesti 3 kk:n euribor.

Korkoriskiä suojaamaan tehdyt sopimukset

Kiinteään korkoon suojaavia sopimuksia on voimassa 14 kpl ja 207,8 milj. euron arvosta, joista kaikki ovat tilinpäätöshetkellä ehdottomasti suojaavia. Pisimmillään sopimukset ovat voimassa ehdottomien suojien osalta vuoteen 2038 asti ja ehdollisena vuoteen 2046 asti. Sopimuksista 8 kpl suojaa koko salkkua ja 6 kpl ovat lainakohtaisia.

Sopimuksista yksi 50 milj. euron arvoinen sopimus sisältää pankin puolelta oikeuden päättää sopimuksen jatkosta yhtenä tiettyinä päivinä vuonna 2031. Sopimus on ehdoton ja yksinkertainen suoja vuoteen 2031 asti. Tämän jälkeen sopimus joko poistuu tai se jatkuu ehdottomana ja

yksinkertaisena koronvaihtosopimuksena aina vuoteen 2046 asti. Jos sopimuksen osalta mallintaa minkä tahansa korkoskenaarion niin suoja ei ole missään skenaariossa "ei suojaava". Ainoa asia, joka suojassa voi muuttua on eräpäivä, se on joko vuonna 2031 tai vuonna 2046. Jos suoja päättyy vuonna 2031, niin se ei ole enää voimassa sen jälkeen, joten se ei tällöinkään ole "ei suojaava". Jos sopimus taas jatkuu vuonna 2031 vuoteen 2046, niin se on suojaava joka hetki, ja se suojaa koron nousua vastaan kuten tälläkin hetkellä. Vuoden 2031 jälkeenkään ei ole mitään korkoskenaariota, että suojaus olisi voimassa ja se ei olisi suojaava. Kyseisen sopimuksen osalta sopimuksen optio-osuus on eroteltavissa sopimuksesta. Sopimus täyttää suojaavuuden kriteerin.

Myöhemmin alkavat, korkoriskiä suojaamaan tehdyt sopimukset

Myöhemmin alkavia sopimuksia on 5 kpl ja 70 milj. euron arvosta. Korkokiinnityksiä on pisimmillään vuoteen 2050 saakka. Sopimuksista 5 kpl suojaa koko salkkua ja näistä sopimuksista 3 kpl vasten on suunniteltu nostettava tulevaisuudessa suojaa vastaava laina.

	Sopimus- ten lkm	Suojaus- kohde	Nimellisarvo 2025	Markkina- arvo 2025
Koronvaihtosopimukset				
Koronvaihtosopimukset, suoja	7	koko salkku	78 000 000	656 759
Koronvaihtosopimukset, suoja	6	laina	79 750 000	5 922 895
Purkuoikeudelliset koronvaihtosopimukset, suoja + ehdollinen su	1	koko salkku	50 000 000	1 009 374
Myöhemmin alkavat koronvaihtosopimukset				
Myöhemmin alkavat koronvaihtosopimukset, suoja	2	koko salkku	30 000 000	-2 899 767
Myöhemmin alkavat koronvaihtosopimukset, suoja	3	koko salkku myöh. laina	40 000 000	6 741 174
Kunta yhteensä	19		277 750 000	11 430 435

Suojattavat lainat ja vastuut

Tiedot lainakannasta per 31.12.2025.

Kaupungilla on taseessaan 58 milj. euron arvosta kiinteäkorkoisia lainoja. Yhteensä kiinteäkorkoisia tai johdannaisopimuksella kiinteäksi suojattuja sopimuksia kaupungilla on 265,8 milj. euron arvosta.

Kaupungin laina- ja vastuumäärä suojauslaskennassa per 31.12.2025 oli 286,6 milj. euroa. Pitkäaikaisista lainaa tästä oli 268,7 milj. euroa, joka jakautuu pitkäaikaisiin pankkilainoihin 248 milj. euroa ja Nummen hankkeen leasingvastuisiin 20,7 milj. euroa. Kuntatodistuksia oli 10 milj. euroa 31.12.2025. Lyhytaikaista korollista lainaa konserniyhteisöiltä 21,2 milj. euroa, mutta tätä ei huomioida suojauslaskennassa, koska rahat ovat kaupungin tilillä.

Kaupungin suojausaste 31.12.2025 päivän tilanteessa oli 92,7 %. Suojausaste pysyy suhteellisen korkeana aina 2020-luvun loppuvuosiin asti.

Lainasalkun keskikorko 31.12.2025 (viimeiset 12kk) on johdannaisten mukaan luettuna 1,56 % (TP 2024 1,36 %).

Kunta: johdannaissopimuksiin ja lainakantaan liittyvät tunnusluvut 31.12.			
Voimassa olevat 31.12.:	207 750 000	Johdannaisten nimellisarvo vähennettynä myöhemmin alkavilla sopimuksilla	
Kiinteät lainat 31.12.:	58 000 000	Suorat kiinteäkorkoiset lainat	
Kiinteät yhteensä 31.12.:	265 750 000	Kiinteät korot (kiinteäksi suojatut / suorat kiinteät lainat) yhteensä	
Kiinteät suhteessa lainakantaan 31.12.:	92,7 %	Kiinteät korot suhteessa lainakantaan (suojausaste)	
Kiinteät suhteessa pitkään lainakantaan 31.12.:	99 %		
Lainakanta 31.12.:	286 618 426	Lainakanta (sis. velka konserniyhteisöille)	
Pitkäaikainen lainakanta 31.12.:	268 736 213	94 %	Koko lainakannasta
Lyhytaikainen lainakanta 31.12.:	17 882 212	6 %	Koko lainakannasta

Taulukossa on esitetty lyhytaikaisina lainoina lyhytaikaisena otetut luotot ja luku ei sisällä talousarviolainojen seuraavan vuoden lyhennyksen osuutta.

Alla olevassa taulukossa on esitetty kaupungin lainasalkun herkkyyks koron muutoksiin. Taulukon korkokustannuksissa on huomioitu kaupungin talousarvion 2026 mukainen vuosittainen lainakan- nan kasvu ja jälleenrahoituksen osalta 0,30 % marginaali.

Korkoherkkyyks					
Vuosi	Termiini- käyrä	Termiini- käyrä +1 %-yks.	Termiini- käyrä +2 %-yks.	Termiini- käyrä +3 %-yks.	Termiini- käyrä +4 %-yks.
2026	4 336 239	4 380 790	4 425 099	4 468 023	4 510 152
2027	5 078 228	5 297 630	5 517 480	5 734 947	5 951 381
2028	5 844 084	6 302 422	6 760 016	7 214 581	7 667 167
2029	6 801 368	7 501 309	8 200 474	8 894 108	9 584 496
2030	7 025 840	7 426 011	7 825 974	8 222 543	8 617 273
Yhteensä	29 085 758	30 908 161	32 729 042	34 534 201	36 330 469

Hämeenlinna-konsernin johdannaissopimukset

Johdannaissopimukset 31.12.	Konserni 2025	Konserni 2024	Kunta 2025	Kunta 2024
Nimellisarvo	324 045 497	295 472 287	277 750 000	246 750 000
Markkina-arvo	10 403 241	-1 168 519	11 430 435	-1 693 112

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

41. Henkilötyövuodet 31.12.		
	Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024
Konsernipalvelut	72,49	75,74
Kaupungin elinvoimapaalvelu	56,46	54,41
TyöHäme	85,94	
Sivistys- ja hyvinvointilautakunta	1 305,39	1 341,10
Kaupunkirakennelautakunta	221,08	227,92
Yhteinen jätelautakunta	7,39	6,55
Yhteensä	1 748,74	1 705,72

42. Henkilöstökulut		
	Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	98 277 928,34	91 004 564,70
Henkilöstökulut yhteensä	98 277 928,34	91 004 564,70

43. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024
Forssan Kokoomus ry	130,00	0,00
Hattulan Kokoomus ry	72,00	66,00
Hämeen Sosiaalidemokraatit ry	426,00	132,00
Hämeen Kokoomus ry	78,00	0,00
Hml:n Keskusta	4 996,62	4 584,00
Hml:n Kokoomus	16 916,56	14 010,04
Hml:n Seudun Kristillisdemoraatit	1 765,14	2 859,02
Hml:n Sos.dem.kunnallisjärjestö	21 433,01	21 998,00
Hml:n Vasemmistoliitto	2 598,97	3 666,00
Hml:n Vihreät ry	5 479,63	5 115,00
Keskustan Etelä-Hämeen piiri	330,00	22,00
Keskustan Hattulan kuntayhdistys ry	52,00	0,00
Keskustan Mäntsälän kuntayhdistys ry	19,50	0,00
Keskustan Uudenmaan piiri ry	26,00	0,00
Hml:n Perussuomalaiset ry	5 523,15	7 093,77
Uudenmaan Kokoomus ry	144,00	115,50
Uudenmaan Sosiaalidemokraatit	250,00	27,50
Hämeen Vasemmistoliitto ry	152,50	137,50
Janakkalan Vihreät ry	101,50	66,00
Perussuomalaisten Hämeen piiri ry	52,00	0,00
Riihimäen Sosiaalidemokraatit ry	26,00	0,00
Tammelan Kokoomus ry	13,00	0,00
Tuusulan Demarit ry	65,00	0,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	60 650,58	59 892,33

44. Tilintarkastajan palkkiot		
	Hämeenlinnan kaupunki	
	2025	2024
Tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	27 237,00	
Muut palkkiot	1 134,00	
Palkkiot yhteensä	28 371,00	
Tilintarkastusyhteisö BDO Oy		
Tilintarkastajan palkkiot	18 858,60	52 342,60
Tilintarkastajan lausunnot	5 670,00	3 892,40
Muut palkkiot	1 480,00	2 500,00
Palkkiot yhteensä	26 008,60	58 735,00
Palkkiot yhteensä	54 379,60	58 735,00

45 Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet

Intressitahoja ovat määräysvaltasuhteessa tai osakkuusyrittysuhteessa olevat yhteisöt, kaupunginjohtaja, kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet sekä kunnan muiden toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä johtavat viranhaltijat.

Jäljempänä olevassa taulukossa on kuvattu kaupungin ja sen yhteisöintressitahojen välisiä liiketoimia vuonna 2025. Tarkastelussa on esitetty kaupungin ja intressitahoyhteisöjen väliset kaikki tulot ja menot kokonaisuudessaan oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Kaupunkikonserni on laaja ja konserniin kuuluvien yhteisöjen kautta tehdään merkittäviä hankintoja ja järjestetään palveluita.

Intressitaho	Tulot €, kaupunki	Menot €, kaupunki	Liiketoimen luonne, tulot	Liiketoimen luonne, menot	Antolainat, jäljellä oleva pääoma 31.12.2025	Takaukset, jäljellä oleva lainapääoma 31.12.2025
Aulangon Kylpylä Oy					1 300 000	
As Oy Tuuloksentalo	180	11 900	Hulevesimaksu	Huoneiston vastikkeet		
Fredrika Wetterhoff säätiö sr	360		Hulevesimaksu		49 865	
Hamk Akatemia Oy	1 439	75 742		Pääosin tilavuokria		
HML:n Linja autoasemankiinti.Oy	360	111 665	Hulevesimaksu	Osakkeiden vastikkeet		
HML:n Seudun Opisk. as.säätiö	77 841				154 195	11 471 064
HML:n Vanhusten Asuntosäätiö s	135 113	49 556	Energian myynti, maanvuokra	Tilojen vuokraus	48 379	22 123 029
Kiinteistö Oy Harvialantie 420 C						2 080 000
HS Hulevesipalvelut Oy		1 282 318		Hulevesipalvelut		
Hämeen ammatti instituutti Oy	5 007	5 310	Elintarvikevalvonnan maksut, hulevesimaksut			
Hämeen ammattikorkeakoulu Oy	5 643	137 709	Hulevesimaksut	Työnantajan palkkatuki Palveluiden hankinta, yhteistoimintaosuudet		
Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiö sr						220 000
Hämeen Maakuntaliitto	16 585	883 939	Avustukset, yhteistoimintaosuudet	Jäsenmaksu, avustukset, yhteistoimintaosuudet		
Hämeenlinnan Asunnot Oy	578 470	136 431	Maanvuokra, hulevesimaksut	Huoneistojen vuokraus	1 021 650	56 595 822
Hämeenlinnan Jäähalli Oy	8 110	1 165 278	Vuokria	Avustus, koronvaihotosopimus, lainan lyhennys		2 752 500
Hämeenlinnan Keilakeskus Oy	2 296	6 897	Maanvuokra, hulevesimaksut	Palveluiden hankinta	168 188	90 000
Hämeenlinnan Liikuntahallit Oy	35 779	4 630 556	Vuokria	Avustus liikuntapalveluihin		15 679 751
Hämeenlinnan Palloiluhalli Oy		125 000		Avustus ja palveluiden osto		190 000
Hämeenlinnan Pysäköinti Oy	2 430	567 738	Infran laskutettavat työt	Pysäköintitoiminnan hoitaminen ja vuosipysäköinti	500 000	17 863 487
Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy	192 583	416 412	Infran rakentamispalvelut, vuokrat	Vesihuoltopalvelut	34 092 560	23 861 907
Hämeenlinnan Teatteri Oy	60	1 724 861	Osallistumismaksu	Avustus, palveluiden hankinta		394 564
Idänpään toimintakeskus Oy	900	204 047	Hulevesimaku	Tilojen vuokraus		
Jukolan Lintukoto Oy	4 272	64 138	Maanvuokra	Tilojen vuokraus		
Jyrätien Liikuntahallit Oy	13 533	21 384	Maa-alueen vuokra	Tilojen vuokraus		
Kiinteistö Oy Iittalan Lasimäk	1 350		Hulevesimaksu		167 000	
Kiinteistö Oy Lamminraitit	360	31 455	Hulevesimaksu	Tilojen vuokraus		
Kiinteistö Oy Onesto	540	103 223	Hulevesimaksu	Tilojen vuokraus		
Koulutuskuntayhtymä Tavastia	1 421 431	1 151 877	Tilojen vuokraus	Lukiokoulutuspalveluiden hankinta		
Koy HML:n Turuntien Liiketalo	360		Hulevesimaksu			
Koy Hämeenlinnan Kasarmik. 23	1 729		Maanvuokra, hulevesimaksut			
Koy Hämeenlinnan Kaupungintalot	120 071	1 391 407	Rakenuttamispalveluiden myynti	Tilojen vuokraus		3 114 413
KOy Hämeenlinnan Linnankreivi	360		Hulevesimaksu			
Koy Hämeenlinnan Virvelinranta	1 780		Hulevesimaksu			2 558 244
Koy Rengon Härkäpirtti Oy	540	33 183	Hulevesimaksu	Tilojen vuokraus		
Linnan Kehitys Oy	31 947	2 271 128	Vuokria	Elinvoimapalveluiden hankinta		
Linnan Kiinteistökehitys Oy	7 266 930	276 037	Vuokratuotot	Tilojen vuokraus		14 569 999
Talo osakeyhtiö Hämeen Suoja	360	12 543	Hulevesimaksu	Maa-alueen ja tilojen vuokraus	25 000	105 975
Tavastia Koulutus Oy		23 608		Palveluiden hankinta		
Verkatehdas Oy	821 847	2 153 209	Tilojen vuokraus	Avustus kulttuuritilojen ylläpitoon, tilavuokrat	250 000	2 228 346
Wetterhoff Oy	16	861	Museokaupan tuotemyynti	Tuotteiden hankinta		
Kaikki yhteensä	10 750 581	19 069 410			37 776 836	175 899 101

Henkilöintressitahojen kanssa ei ollut epätavallisin ehdoin toteutettuja liiketoimia. Kaupunginjohtajan kanssa on tehty kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden kuukauden palkkaa vastaavasta erokorvauksesta. Kiinteistöjohtaja on tehnyt päätöksen määräalan myynnistä. Kaupunki on neuvotellut määräalan ja rakennusten myynnistä kohteen nykyisen vuokralaisen,

Maatalousyhtymän, kanssa ja saanut yhtymältä ostotarjouksen. Yksi Maatalousyhtymän osakkaista on kaupunginhallituksen jäsen. Ostotarjous ja kauppahinta vastaavat kohteesta tehtyä arvonmäärittäystä. Päätös määräalan ja rakennuksen myynnistä on tehty tavanomaisin ehdoin.

6. Taseyksikkö ja muut eriytetyt laskelmat

6.1. Elinkeinorahasto

Tuloslaskelma

	2025	2024
Rahoitustuotot ja -kulut	2 078,13	4 148,99
Korkotuotot	1 180,76	1 125,33
Muut rahoitustuotot	897,37	3 023,66
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	2 078,13	4 148,99
Tilikauden ylijäämä	2 078,13	4 148,99

Rahoituslaskelma

	2025	2024
Toiminnan rahavirta		
Rahoitustuotot ja -kulut	2 078,13	4 148,99
	2 078,13	4 148,99
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 078,13	4 148,99
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	-1 180,76	-1 125,33
Rahoituksen rahavirta	-1 180,76	-1 125,33
Rahavarojen muutos	897,37	3 023,66
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	104 024,91	103 127,54
Rahavarat 1.1.	103 127,54	100 103,88
	897,37	3 023,66

Elinkeinorahaston tase

	2025	2024
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset	2 657 953,02	2 657 953,02
Osakkeet ja osuudet	2 657 953,02	2 657 953,02
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2 657 953,02	2 657 953,02
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset	386 283,08	385 102,32
Lyhyaikaiset saamiset	386 283,08	385 102,32
Muut saamiset	386 283,08	385 102,32
Rahoitusarvopaperit	104 024,91	103 127,54
Muut arvopaperit	104 024,91	103 127,54
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	490 307,99	488 229,86
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 148 261,01	3 146 182,88
	2025	2024
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	2 711 615,22	2 711 615,22
Edellisten tilik. yli/alijäämä	434 567,66	430 418,67
Tilikauden yli/alijäämä	2 078,13	4 148,99
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 148 261,01	3 146 182,88
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 148 261,01	3 146 182,88

6.2. Muut eriytetyt laskelmat

Hämeenlinnan kaupunki toimii kilpaillussa markkinatilanteessa myydessään museokauppatuotteita, kunnossapidon ja rakentamisen palveluja, tilapalvelun palveluja, venepaikkojen vuokrauspalveluja ja avantouinnin kausimaksuja sekä rankapuiden myyntiä polttopuiksi asukkaille.

Museokauppamyynti, venepaikkavuokraukset, avantouinnin kausimaksut ja rankapuiden myynti polttopuiksi kohdistuvat yksittäisiin kuluttaja-asiakkaisiin. Ulkoista tilavuokrausta on ollut pääosin konserniyhteisöille, mutta myös yksityishenkilöille ja yritystoiminnalle. Tiloihin liittyviä suunnittelu- ja rakennuttamispalveluja on tuotettu konserniyhteisöille. Kunnossapidon ja rakentamisen laskutettavia palveluja on tuotettu konserniyhteisöille ja yksityisille toimijoille.

Toiminnasta kilpailutilanteessa markkinoilla on esitettävä kustannuslaskelman periaatteiden mukaisesti eritelty tuloslaskelma ja kuvaus kustannuslaskennan periaatteista. Tarkastelulla varmistutaan siitä, että kunnan toiminta tapahtuu kilpailun tasapuolisuuden turvaavalla tavalla silloin kun toimintaa ei ole yhtiöitetty. Toiminnan on katettava kaikki kustannukset ja tuotettava kohtuullinen voitto, jotta kilpailuvääritystä ei tapahdu.

Kilpaillulla toimialoilla toimiminen ei kaupungissa ole ollut kirjanpidollisesti liikelaitokseksi tai taseyksiköksi eriytettyä, vaan toimintokohtaiset tulot ja menot on selvitetty laskennallisesti.

Taidemuseon ja kaupunginmuseon museokaupat on yhdistetty samaan laskelmaan. Samoin on yhdistetty kaupunkirakenteen kunnossapidon ja rakentamisen laskutettavat palvelut yhdeksi kokonaisuudeksi. Tilapalvelun laskelmaan sisältyvät laskutettavat palvelut ja ulkopuolinen vuokraus. Venepaikat, avantouinnin kausimaksut sekä rankapuiden myynti polttopuiksi on yhdistetty omaksi laskelmakseen. Rankapuiden myyntiä polttopuiksi alettiin laskuttaa marraskuussa 2025, joten ne ovat ensimmäistä kertaa mukana vuoden 2025 laskelmassa.

Laskelmien kustannuksiin sisältyvät

- toiminnan välittömät ja välilliset tuotot ja kulut
- laskelmaan sisältyy suhteellinen osuus vyörytyseristä, jotka aiheutuvat konsernipalvelujen tuottamista yhteisistä tukipalveluista
- osuus palvelua tuottavan toimialan yhteisistä kustannuksista
- osuus toiminnasta vastaavan yksikön esimiestyöstä ja muista yhteisistä kustannuksista laskettuna suhteellisena menojen mukaisena osuutena
- Polttopuiden myyntiin ei ollut suoraan kohdistunut menoja, joten toimintaan on kohdistettu menoja luontopalveluiden kokonaismenoista kertyneiden tuottojen suhteessa.
- Museokaupan osalta on korjattu vuoden 2024 laskelmaa pääomavuokrien kohdistuksen ja vyörytysten osalta. Korjaus parantaa toimintakatetta 1 498,92 euroa ja tappiota laskennallisten kustannusten jälkeen 1602,51 euroa. Tuottoprosentti muuttui 3 % paremmaksi.

Museokaupat	2025	2024
Toimintatuotot	47 599,35	56 106,55
Myyntituotot	47 599,35	56 106,55
Muut toimintatuotot		
Toimintakulut	-74 977,97	-85 542,00
Henkilöstökulut	-21 702,10	-21 042,73
Palvelujen ostot	-291,55	-2 879,27
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35 153,15	-43 527,61
Muut toimintakulut	-17 831,17	-18 092,39
Toimintakate	-27 378,62	-29 435,45
Vyörytyserät ja muut laskennallisesti kohdistetut erät	-4 020,67	-5 547,37
Voitto / tappio laskennallisten kustannusten jälkeen	-31 399,29	-34 982,82
Tuotto prosentti	-66 %	-62 %

Kunnossapidon ja rakentamisen laskutettavat	2025	2024
Toimintatuotot	9 832,71	20 611,86
Myyntituotot	9 832,71	20 611,86
Toimintakulut	-2 842,63	-26 778,43
Henkilöstökulut	-899,73	-10 455,29
Palvelujen ostot	-1 504,14	-4 264,42
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-438,76	-7 470,64
Muut toimintakulut	0,00	-4 588,08
Toimintakate	6 990,08	-6 166,57
Vyörytyserät ja muut laskennallisesti kohdistetut erät	-186,19	-2 664,72
Voitto / tappio laskennallisten kustannusten jälkeen	6 803,89	-8 831,29
Tuotto prosentti	69 %	-43 %

Tilapalvelun laskutettavat	2025	2024
Toimintatuotot	3 142 641,83	3 364 060,34
Myyntituotot	268 496,85	152 436,06
Muut toimintatuotot	2 874 144,98	3 211 624,28
Toimintakulut	-2 166 071,25	-2 204 908,50
Henkilöstökulut	-137 549,69	-124 351,83
Palvelujen ostot	-1 066 916,72	-1 062 019,67
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-492 542,64	-576 702,10
Muut toimintakulut	-469 062,20	-441 834,89
Toimintakate	976 570,58	1 159 151,84
Rahoitustuotot ja -kulut	-0,67	-0,51
Vuosikate	976 569,91	1 159 151,33
Poistot ja arvonalentumiset	-685 942,06	-1 049 044,35
Vyörytyserät ja muut laskennallisesti kohdistetut erät	-84 851,82	-101 870,15
Voitto / tappio laskennallisten kustannusten jälkeen	205 776,02	8 236,83
Tuotto prosentti	7 %	0 %
Venepaikat, polttopuun myynti ja avantouinnin kausimaksut	2025	2024

Toimintatuotot	124 646,92	117 559,32
Myyntituotot	32 994,03	35 912,02
Tuet ja avustukset		0,70
Muut toimintatuotot	91 652,89	81 646,60
Valmistus omaan käyttöön		2 071,41
Toimintakulut	-66 332,77	-78 292,43
Henkilöstökulut	-29 454,86	-15 148,02
Palvelujen ostot	-22 157,38	-35 089,68
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 479,83	-15 327,12
Muut toimintakulut	-240,70	-12 727,61
Toimintakate	58 314,15	41 338,30
Vyörytyserät ja muut laskennallisesti kohdistetut erät	-6 957,03	-4 975,11
Voitto / tappio laskennallisten kustannusten jälkeen	51 357,12	36 363,19
Tuottoprosentti	41 %	31 %

7. Muut tiedot

7.1. Kirjanpito kirjat

Kirjanpidon osa	Tositelaji	Tarkempi kuvaus	Kirjanpitojärjestelmien keskinäiset yhteydet	Säilytystapa
Tilinpäätös		Tilinpäätöskirja Tase-erittely liitteineen Liitetietositteet Tililuettelo	Tilinpäätöskirja, tase-erittely liitteineen ja liitetietositteet ovat erillisiä dokumentteja, joiden tiedot perustuvat kirjanpitojärjestelmän tietoihin. Tililuettelo on kirjanpitojärjestelmän tuottama dokumentti.	Säilytys sähköisessä järjestelmässä
Pääkirjanpito	ALKUSA MUIASI MUISRD MUIST1 MUISTE MUISRS MUISIS KOMMUI VYOR	Pää- ja päiväkirjat Aikusaldot Muistiot, ulkoinen kirjanpito Muistiot, ulkoinen kirjanpito Muistiot, ulkoinen kirjanpito Muistiot, ulkoinen, taseyksikkö Muistiot, sisäinen laskenta Muistiot, sisäinen laskenta Muistiot, käyttöomaisuus Muistiot, laskennalliset erät	Pää- ja päiväkirjat kokoavat yhteen kirjanpitojärjestelmässä olevat tapahtumat. Aikusaldot muodostetaan edellisen tilikauden tilinpäätöksestä. Pääkirjanpidossa muodostettava muistiotosite kunnan hyväksyntäkierrolla. Pääkirjanpidossa muodostettava muistiotosite kunnan hyväksyntäkierrolla. Pääkirjanpidossa muodostettava muistiotosite ilman hyväksyntäkiertoa. Pääkirjanpidossa muodostettava muistiotosite kunnan hyväksyntäkierrolla. Pääkirjanpidossa muodostettava muistiotosite kunnan hyväksyntäkierrolla. Pääkirjanpidossa muodostettava muistiotosite ilman hyväksyntäkiertoa. Pääkirjanpidossa muodostettava muistiotosite ilman hyväksyntäkiertoa. Pääkirjanpidossa muodostettava muistiotosite ilman hyväksyntäkiertoa.	Säilytys sähköisessä järjestelmässä. Säilytys kirjanpitojärjestelmässä (Raindance). Säilytys kirjanpitojärjestelmässä (Raindance). Säilytys kirjanpitojärjestelmässä (Raindance). Säilytys kirjanpitojärjestelmässä (Raindance). Säilytys kirjanpitojärjestelmässä (Raindance). Säilytys kirjanpitojärjestelmässä (Raindance). Säilytys kirjanpitojärjestelmässä (Raindance). Säilytys kirjanpitojärjestelmässä (Raindance). Säilytys kirjanpitojärjestelmässä (Raindance).
Pysyvät vastaavat, osakirjanpito	KOMTOS	Käyttöomaisuusositteet	Pysyvien vastaavien osakirjanpidosta kirjauskittain muodostuvat kirjanpidon tositteet. Osakirjanpito on integroitu kirjanpitojärjestelmään.	Säilytys kirjanpitojärjestelmässä (Raindance).
Myyntireskontra, osakirjanpito	MRP01 MRP10 MRP11 MRP17 MRP18 MRP20 MRP41 MRP42 MRP45 MRP54 MRP55 MRP56 MRP70 MRP72 MRP73 MRP76 MRP77 MRP79 MRP80 MRP98 MRP99 MRPMAK MRPMK MRPK MRPMAN MRPVII	Myyntireskontran ennakkomaksut Antolainalaskutus Palkkojen takaisinperintä Kaupunkirakenne JO Kaupunkirakenne YO Yleislaskutus Opetuspalvelut JO Opetuspalvelut YO Kirjasto- ja museopalvelut Varhaiskasvatus N AP / IP Korttimaksut Ceepos Rakennusvalvonta N Tilapalv. vuokrat Br Tilapalv. yleisla Br Hulevesilaskutus N Infran luvat N Tontinvuokrat Vati, julkisoikeudet Korkolaskutus Konversiolaskut MRP Ulosmaksut MRP Tileistä poisto MRP Luottotappiot MRP Manuaalisuoritukset MRP Viitesuoritukset	Myyntireskontran osakirjanpidosta kirjauskittain muodostuvat kirjanpidon tositteet. Osakirjanpito on integroitu kirjanpitojärjestelmään.	Säilytys sähköisessä järjestelmässä
Ostoreskontra, osakirjanpito	ORPMAK	ORP Maksut	Ostolaskujen maksut siirretään kirjanpitojärjestelmästä pankkiohjelmaan.	Säilytys sähköisessä järjestelmässä
Liittymillä pääkirjanpitoon siirtyvät aineistot	MATKAT KASSA ORPIP PALKAT PANKKI SISUVU	Matkalaskut, Populus Ceepos-kassa P2P Ostolaskut Palkkatositteet, Personec Pankkien tilioitteet Sisäiset vuokrat	Tapahtumat siirretään liittymän kautta yhdistelmäkirjauksina pääkirjanpitoon. Tapahtumat siirretään liittymän kautta kirjauskittain pääkirjanpitoon. Tapahtumat siirretään liittymän kautta kirjauskittain pääkirjanpitoon. Tapahtumat siirretään liittymän kautta kirjauskittain pääkirjanpitoon. Tapahtumat siirretään liittymän kautta kirjauskittain pääkirjanpitoon.	Säilytys käytetyissä järjestelmissä Säilytys sähköisessä järjestelmässä Säilytys sähköisessä järjestelmässä (Basware P2P) Säilytys sähköisessä järjestelmässä Säilytys sähköisessä järjestelmässä Säilytys sähköisessä järjestelmässä
Konsernitilinpäätös		Konsernilaskennan tapahtumat	Konsernitilinpäätös muodostuu erillisessä järjestelmässä. Kunnan tiedot siirretään konsernijärjestelmään osin liittymällä ja osin manuaalisesti.	Säilytys konsernilaskentajärjestelmässä (FPM)
Talous- ja lisätalousarvio	BUD BUDL	Talousarvio Lisätalousarviot	Talousarviojärjestelmästä kirjauskittain muodostuvat kirjanpidon tositteet. Talousarviojärjestelmä on integroitu kirjanpitojärjestelmään. Talousarviojärjestelmästä kirjauskittain muodostuvat kirjanpidon tositteet. Talousarviojärjestelmä on integroitu kirjanpitojärjestelmään.	Säilytys kirjanpitojärjestelmässä (Raindance). Säilytys kirjanpitojärjestelmässä (Raindance).

Kirjanpidon osa	Numerosarja	Kuvaus	Kirjanpitojärjestelmien keskinäiset yhteydet	Miten ja missä säilytetään
Konsernitilinpäätös			Konserniyhtytysten tiedot viedään konsernilaskentajärjestelmä FPM:iin tiedostotasona tai käsin syöttäen	
	10000	Erillistilinpäätös (Tuloslaskelma ja tase)	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	20000	Sisäiset erät	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	30000	Vähemmistöosuudet, erillistilinpäätös	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	32000	Vapaaehtoisten varauksen purku, erillistilinpäätös	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	110000	Erillistilinpäätöksen oikaisu, ulkoisten vientien oikaisu	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	120000	Erillistilinpäätöksen oikaisu, sisäisten erien oikaisu	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	130000	Vähemmistöosuudet, erillistilinpäätöksen oikaisu	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	410000	KK-oikaisu erillistilinpäätökseen	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	80000	Sisäisen omistuksen eliminointi	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	80000	Pääomaosuusmenetelmä konsolidointi	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	800100	Rahoituslaskelma avaava tase, Erillistilinpäätös (Tuloslaskelma ja tase)	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	800200	Rahoituslaskelma avaava tase, Sisäiset erät	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	800300	Rahoituslaskelma avaava tase, Vähemmistöomaisuus, erillistilinpäätös	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	800320	Rahoituslaskelma avaava tase, Vapaaehtoisten varauksen purku, erillistilinpäätös	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	800600	Rahoituslaskelma avaava tase, Sisäisen omistuksen eliminointi	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	800800	Rahoituslaskelma avaava tase, Pääomaosuusmenetelmä konsolidointi	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä
	804100	Rahoituslaskelma avaava tase, KK-oikaisu erillistilinpäätökseen	Konsernikirjanpidossa muodostettavat tapahtumat	Clausion FPM järjestelmässä

7.2. Luottamushenkilöt 1.1. – 31.12.2025

KAUPUNGINVALTUUSTO

1.1.-31.5.2025

Koskinen Johannes, pj	SDP
Lehkonen Helena, 1. vpj	KOK
Kylliäinen Kylli, 2. vpj	KD
Aaltonen Satu	SDP
Abouessa Ehab	SDP
Ahonen Antti	KOK
Bottas Outi	VIHR
Einiö Mika	SDP
Filatov Tarja	SDP
Frank Karoliina	KOK
Heinonen Mia	SDP
Hirvioja Alpo	SDP
Honkanen Pasi	PS
Hyvärinen Elisa	KOK
Jussila Veera	VIHR
Juurus Pirkko	VAS
Kaunisto Timo (1.1.2025 saakka)	KESK
Koskinen Jari	KOK
Koskinen Tuomas	SIT 28.2.2025 asti, SDP 1.3.2025 lukien
Kuvaja Annemari	KOK
Laatikainen Anne	SDP
Laine Petri	PS
Lartama Mika	PS
Lehto Kirsi	KOK
Leinikka Antti	KESK
Myllykangas Sari	SDP
Mäkinen Vesa	PS
Niemelä Antero	PS
Nurminen Tiia	SDP
Olkinuora Piia	SDP
Pullinen Teijo	PS
Rahkio Marjatta	KESK
Ranjith Kumar Prabhakaran	SDP
Ranne Lulu	PS
Ranta-Kahila Tomi	SDP

Rantanen Emmi	PS
Rautio Sari	KOK
Reima Aapo	VAS
Saarinen Matti (2.1.2025 lukien)	KESK
Sergejeff Andrei	VIHR
Sieppi Päivi	VIHR
Silpola Veli-Antti	KOK
Soinikoski Mirka	VIHR
Suojala Leena	KESK
Suokas Kari	KOK
Syvántö Vuokko	KD
Tarri Atte	KOK
Tuomi Juha	KOK
Turja Teppo	PS
Walkamo Mika	KOK
Viitanen Timo	SDP
Virtanen Kalle	KOK

1.6.-31.12.2025

Koskinen Jari, pj	KOK
Koskinen Johannes, 1. vpj	SDP
Syvántö Vuokko, 2. vpj	KD
Aaltonen Satu	SDP
Abouessa Ehab	SDP
Einiö Mika	SDP
Heinonen Mia	SDP
Honkanen Pasi	PS
Jokinen Juho	KOK
Juurus Pirkko	VAS
Kankaanmäki Päivi	KOK
Koskinen Mia	SDP
Koskinen Tuomas	SDP
Kuvaja Annemari	KOK
Kylliäinen Kylli	SDP
Laatikainen Anne	SDP
Lamberg Laura	VIHR
Lartama Mika	PS
Lehkonen Helena	KOK
Lehto Kirsi	KOK

Lehtonen Terhi	SDP
Leppämäki Tuula	SDP
Lindholm Henri	KESK
Lindroos Kristiina	SDP
Lumme Vilja	VAS
Naulanen Jarkko	SDP
Nurminen Tiia	SDP
Ojansuu-Kaunisto Kirsi	VIHR
Olkinuora Piia	SDP
Olsen Sini	KD
Pinomäki Mari	KOK
Pullinen Teijo	PS
Ranjith Kumar Prabhakaran	SDP
Ranne Lulu	PS
Rantanen Emmi	PS
Rautio Sari	KOK
Reima Aapo	VAS
Ruuskanen Kristiina	KESK
Salminen Sari	KESK
Silpola Veli-Antti	KOK
Soinikoski Mirka	VIHR
Suojala Leena	KESK
Tarri Atte	KOK
Tuomi Juha	KOK
Uschanov Johanna	SDP
Vanttaja Karri	VIHR
Vekka Leevi	KOK
Viitanen Timo	SDP
Virtanen Kalle	KOK
Voutilainen Kati	KOK
Walkamo Mika	KOK

KAUPUNGINHALLITUS

1.1.-9.6.2025

Jäsen		Varajäsen	
Koskinen Jari, pj	KOK	Tarri Atte	KOK
Ranjith Kumar Prabhakaran, 1.vpj	SDP	Aaltonen Satu	SDP
Turja Teppo, 2. vpj	PS	Laine Petri (17.2.2025 asti)	PS
		Niemelä Antero (17.2.2025 lukien)	PS
Laatikainen Anne	SDP	Olkinuora Piia	SDP

Nurminen Tiia	SDP	Myllykangas Sari	SDP
Viitanen Timo	SDP	Abouessa Ehab	SDP
Jussila Veera	VIHR	Sieppi Päivi	VIHR
Suojala Leena	KESK	Rahkio Marjatta	KESK
Reima Aapo	VAS	Juurus Pirkko	VAS
Rantanen Emmi	PS	Lartama Mika	PS
Silpola Veli-Antti	KOK	Virtanen Kalle	KOK
Lehto Kirsi	KOK	Tuomi Juha	KOK
Walkamo Mika	KOK	Frank Karoliina	KOK

10.6.-31.12.2025

Ranjith Kumar Prabhakaran, pj	SDP	Abouessa Ehab	SDP
Lehto Kirsi, 1. vpj	KOK	Pinomäki Mari	KOK
Rantanen Emmi, 2. vpj	PS	Ranne Lulu	PS
Viitanen Timo	SDP	Koskinen Tuomas	SDP
Lindroos Kristiina	SDP	Leppämäki Tuula	SDP
Laatikainen Anne	SDP	Nurminen Tiia	SDP
Silpola Veli-Antti	KOK	Virtanen Kalle	KOK
Walkamo Mika	KOK	Tarri Atte	KOK
Jokinen Juho	KOK	Vekka Leevi	KOK
Suojala Leena	KESK	Ruuskanen Kristiina	KESK
Soinikoski Mirka	VIHR	Ojansuu-Kaunisto Kirsi	VIHR

Kaupunginhallituksen elinvoimajaosto

1.1.-31.5.2025

Jäsen		Varajäsen	
Koskinen Jari, pj	KOK	Walkamo Mika	KOK
Laatikainen Anne, vpj	SDP	Nurminen Tiia	SDP
Lehto Kirsi	KOK	Frank Karoliina	KOK
Viitanen Timo	SDP	Ranjith Kumar Prabhakaran	SDP
Rantanen Emmi	PS	Turja Teppo	PS

Kaupunginhallituksen työllisyysjaosto

1.1.-18.8.2025

Jäsen			Varajäsen		
Koskinen Jari, pj	Hämeenlinna	KOK	Saarinen Seppo	Hämeenlinna	KOK
Pinomäki Mari	Hämeenlinna	KOK	Isosuo Reija	Hämeenlinna	KOK
Nurminen Tiia	Hämeenlinna	SDP	Heinonen Mia	Hämeenlinna	SDP
Ranta-Kahila Tomi	Hämeenlinna	SDP	Ranjith Kumar Prabhakaran	Hämeenlinna	SDP
Bottas Outi	Hämeenlinna	VIHR	Sieppi Päivi	Hämeenlinna	VIHR
Lehti Olli-Pekka	Hämeenlinna	PS	Herranen Olli	Hämeenlinna	PS
Järvinen Satu	Forssa	KOK	Lidman Hanna	Forssa	KOK
Uutela Matti, 1.vpj	Forssa	SDP	Mäkilä Jarmo	Forssa	SDP
Aho Ritva	Forssa	SDP	Kaasalainen Kati	Forssa	SDP
Salonen Vesa, 2.vpj	Hattula	PS	Immonen Petri	Hattula	PS
Leppäkorpi Esko	Hattula	KOK	Vekka-Pirhonen Teija	Hattula	KOK
Partanen Marcia	Humppila	PS	Uusimäki Tea	Humppila	PS
Kirkkola-Helenius Tarja	Jokioinen	VAS	Hakamäki Jenni	Jokioinen	VAS
Rahkonen Maija-Stiina	Tammela	KESK	Kaunisto Jyri	Tammela	KESK
Alanko Matti	Ypäjä	KESK	Lehtonen Eeva	Ypäjä	KESK

19.8.-31.12.2025

Keränen Anne-Mari, pj	Hämeenlinna	KOK	Kaloinen Sara	Hämeenlinna	KOK
Nurminen Tiia	Hämeenlinna	SDP	Solodov Johanna	Hämeenlinna	SDP
Jussila Veera	Hämeenlinna	VIHR	Halonen Susanna	Hämeenlinna	VIHR
Juurus Pirkko	Hämeenlinna	VAS	Ivanoff Emma (1.9.2025 lukien)	Hämeenlinna	VAS
Saarinen Seppo	Hämeenlinna	KOK	Uotila Julius	Hämeenlinna	KOK
Alatalo John	Hämeenlinna	SDP	Valkama Lassi	Hämeenlinna	SDP
Lintonen Emmi, 1. vpj	Forssa	SDP	Rajahalme-Tahvanainen Tarja	Forssa	SDP
Vinnikainen Irmeli	Forssa	KESK	Häggman Johanna	Forssa	KESK
Lahtinen Kalle	Forssa	KOK	Luntamo Timo	Forssa	KOK
Leppäkorpi Esko	Hattula	KOK	Kantakoski Mikko	Hattula	KD
Lokinperä Pirkko (24.11.2025 asti)	Hattula	KESK	Aalto Teemu (24.11.2025 asti)	Hattula	KESK
Aalto Teemu (24.11.2025 lukien)	Hattula	KESK	Ojala Sirkka-Liisa (24.11.2025 lukien)	Hattula	KESK
Kärki Jorma	Humppila	SDP	Sulonen Jorma	Humppila	SIT

Ristolainen Sanni	Jokioinen	SDP	Lehti Päivi	Jokioinen	SDP
Kajava Teemu, 2. vpj	Tammela	KOK	Laine Mika	Tammela	KOK
Davidsson Voitto	Ypäjä	PS	Jankola Heidi	Ypäjä	PS

JÄTELAUTAKUNTA

1.1.-6.10.2025

Jäsen			Varajäsen		
Tuomi Juha, pj	Hämeenlinna	KOK	Honkasaari Ville	Hämeenlinna	KOK
Laitinen Tiera	Hämeenlinna	PS	Remes Marko	Hämeenlinna	PS
Vahlman Mikko	Hattula	SDP	Lilja Lasse	Hattula	SDP
Suomela Sampsa	Hausjärvi	KOK	Oikarinen Johanna	Hausjärvi	KOK
Kerkelä Tarja	Hyvinkää	KOK	Laine Reijo	Hyvinkää	KOK
Elo Veijo	Janakkala	KESK	Mäkelä Petteri	Janakkala	KESK
Kärkkäinen Pekka	Järvenpää	KOK	Heikkinen Johanna	Järvenpää	KOK
Haverinen Marja Liisa	Kerava	SDP	Reen Airi	Kerava	SDP
Myllykoski Satu	Loppi	KESK	Vesto Leena	Loppi	KESK
Herttuainen Auli	Mäntsälä	VIHR	Talonpoika Katja	Mäntsälä	VIHR
Tapiolinnat Maiju, vpj	Nurmijärvi	PS	Schalin Cisse	Nurmijärvi	PS
Lehto Miia	Riihimäki	VAS	Mustakallio Meri	Riihimäki	VAS
Leinonen Heikki	Tuusula	PS	Huhtanen Pasi	Tuusula	PS
Ilovuori Sari	Valkeakoski	SDP	Hänninen Pia	Valkeakoski	SDP

7.10.-31.12.2025

Tuomi Juha, pj	Hämeenlinna	KOK	Heinonen-Pesonen Minna	Hämeenlinna	KOK
Kuusi Satu	Hämeenlinna	VIHR	Arkko Mira	Hämeenlinna	VIHR
Tidenberg Joonas	Hattula	KOK	Valo Jarmo	Hattula	SIT
Soares Ruokosuo Eerik	Hausjärvi	VAS	Salminen Sini	Hausjärvi	VAS
Linna-Pirinen Tuija, vpj	Hyvinkää	SDP	Laine Pekka	Hyvinkää	SDP
Vahtovuo Eerika	Janakkala	SIT	Viljanen Essi	Janakkala	SDP
Aalto Tiina	Järvenpää	SDP	Tirronen Pirjo	Järvenpää	SDP
Isola Samuli	Kerava	SDP	Heikkinen Mauri	Kerava	SDP
Mustajoki Petri	Loppi	KESK	Leino Marko	Loppi	KESK
Inkinen Juha-Matti	Mäntsälä	KESK	Heino Juha	Mäntsälä	KESK
Martelius Seija	Nurmijärvi	KOK	Suomela Kari	Nurmijärvi	KOK

Arminen Mikko	Riihimäki	SDP	Hämäläinen Kari	Riihimäki	SDP
Harkimo Riitta	Tuusula	SDP	Tuikkala Raija	Tuusula	SDP
Schulze-Steinen Petra	Valkeakoski	KESK	Sammalniemi Teemu	Valkeakoski	KESK

KAUPUNKIRAKENNELAUTAKUNTA

1.1.-9.6.2025

Jäsen			Varajäsen		
Olkinuora Piia, pj		SDP	Mettovaara Tanja		SDP
Kuvaja Annemari, 1. vpj		KOK	Pesula Sanna		KOK
Suojala Leena, 2. vpj		KESK	Salminen Sari		KESK
Taavela Irma		SDP	Koskinen Teemu		SDP
Aaltonen Satu		SDP	Vartiainen Heidi		SDP
Sergejeff Andrei		VIHR	Verho Pekka		VIHR
Rokkanen Hanna-Kaisa		VAS	Juurus Pirkko		VAS
Tuomi Juha		KOK	Sipola Johanna		KOK
Tarri Atte		KOK	Kuvaja Seppo		KOK
Niemelä Antero		PS	Koskinen Tuomas		SIT ->28.2. SDP 1.3.->
Pullinen Teijo		PS	Valtonen Miikka		PS
Perkiö Marjatta (Hattula)		SDP	Lilja Lasse (Hattula)		SDP
Sabel Mikko (Hattula)		SIT	Saarinen Mirka (Hattula)		

10.6.-31.12.2025

Tarri Atte, pj		KOK	Vekka Leevi		KOK
Olkinuora Piia, 1. vpj		SDP	Vartiainen Heidi		SDP
Pullinen Teijo, 2. vpj		PS	Savolainen Kimmo		PS
Pinomäki Mari		KOK	Raitanen Laura		KOK
Kuvaja Annemari		KOK	Koskinen Riitta		KOK
Pöystilä Veli-Pekka		PS	Mäkinen Vesa		PS
Salminen Sari		KESK	Anttila Suvi		KESK
Miettinen Urvelo		SDP	Valkama Lassi		SDP
Lehtonen Terhi		SDP	Nyholm Soila		SDP
Naulanen Jarkko		SDP	Tikkanen Jani (8.9.2025 lukien)		SDP
Ojansuu-Kaunisto Kirsi		VIHR	Vanttaja Karri		VIHR
Ollikainen Arto (Hattula)		KESK	Immonen Petri (Hattula)		PS
Saarinen Mirka (Hattula)		SIT	Sabel Mikko (Hattula)		SIT

Kaupunkirakennelautakunnan joukkoliikennejaosto

1.1.-16.9.2025

Jäsen		Varajäsen	
Kuvaja Annemari, pj	KOK	Pesula Sanna	KOK
Taavela Irma	SDP	Verho Pekka	VIHR
Valtonen Miikka	PS	Salminen Sari	KESK
Nurmi Eini (Janakkala)	VIHR	Paikkala Hanna (Janakkala)	VIHR
Kattelus Jiri, vpj (Hattula)	KOK	Hämäläinen Matti (Hattula)	SDP

17.9.-31.12.2025

Olkinuora Piia, pj	SDP	Naulanen Jarkko	SDP
Vekka Leevi	KOK	Tarri Atte	KOK
Mäkinen Vesa	PS	Pöystilä Veli-Pekka	PS
Nurmi Eini (Janakkala)	VIHR	Heinämäki Markus (Janakkala)	SDP
Aronen Riikka, vpj (Hattula)	VIHR	Monto Mari (Hattula)	VIHR

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

1.1.-9.6.2025

Jäsenet		Varajäsenet (ei henkilökohtaiset)	
Pullola Ulla, pj	SDP	Valmu Heikki	VAS
Korpimaa Antti, vpj	KOK	Mehtälä Pekka	KD
Lahtinen Tauno	PS	Appelroth Irja	SDP
Turtiainen Liisa		Kulmala Veli-Pekka	KOK
Silpola Hannu	KESK	Ravantti Susanna	PS
		Ellilä Jenni	
		Sorvari Jukka	KESK

10.6.-31.12.2025

Tiesmaa Leena, pj	SDP	Granat Rita	VAS
Niemi Jukka, vpj	KOK	Rautalahti Pekka	KD
Kettunen Sauli	PS	Leskinen Rauno	SDP
Haapsamo Sinikka	KESK	Maijala Minna	KOK
Erkamo Esa	VIHR	Hannula-Lundberg Anne	PS
		Erkamo Eliisa	VIHR
		Mendolin Harry	KESK

SIVISTYS- JA HYVINVOINTILAUTAKUNTA

1.1.-9.6.2025

Jäsen		Varajäsen	
Lehkonen Helena, pj	KOK	Mononen Kari	KOK
Heinonen Mia, 1. vpj	SDP	Suoranta Kirsti	SDP
Bottas Outi, 2. vpj	VIHR	Aarnio Sonja	VIHR
Abouessa Ehab	SDP	Nurmi Jari	SDP
Ranta-Kahila Tomi	SDP	Nurminen Emma	SDP
Ruuskanen Kristiina	KESK	Lamminpää Marjukka	KESK
Syväntö Vuokko (19.5.2025 asti)	KD	Juntunen Seija (19.5.2025 asti)	KD
Juntunen Seija (20.5.2025 lukien)	KD	Olsen Sini (20.5.2025 lukien)	KD
Honkanen Pasi (24.3.2025 asti)	PS	Lartama Mika (24.3.2025 asti)	PS
Lartama Mika (24.3.2025 lukien)	PS	Laitinen Tiera (24.3.2025 lukien)	PS
Laine Petri	PS	Luodonpää Niko	PS
Virtanen Kalle	KOK	Aaltonen Ville	KOK
Weck Henri	KOK	Lindqvist Päivi	KOK

10.6.-31.12.2025

Lehkonen Helena, pj	KOK	Kaleva Petteri	RKP
Heinonen Mia, 1. vpj	SDP	Komsi Davorka	SDP
Ruuskanen Kristiina, 2. vpj	KESK	Paananen Virpi	KESK
Virtanen Kalle	KOK	Lehtonen Onnikalle	KOK
Rantakari Riku	SIT	Lindqvist Päivi	KOK
Honkanen Pasi	PS	Luodonpää Niko	PS
Olsen Sini	KD	Iskanius Raakel	KD
Kylliäinen Kylli	SDP	Saari Anneli	SDP
Ranta-Kahila Tomi	SDP	Nurmi Jari	SDP
Näri Jussi	SDP	Mettovaara Tanja	SDP
Lamberg Laura	VIHR	Koivu Ira (8.12.2025 asti)	VIHR
		Munter Outi (8.12.2025 lukien)	VIHR

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan yksilöjaosto

1.1.-18.6.2025

Jäsen		Varajäsen	
Heinonen Mia, pj	SDP	Ranta-Kahila Tomi	SDP
Lindqvist Päivi, vpj	KOK	Aaltonen Ville	KOK
Mononen Kari	KOK	Bottas Outi	VIHR
Luodonpää Niko	PS	Laine Petri	PS

Lamminpää Marjukka	KESK	Ruuskanen Kristiina	KESK
19.6.-31.12.2025			
Heinonen Mia, pj	SDP	Komsi Davorka (16.9.2025 lukien)	SDP
Rantakari Riku, vpj	SIT	Lehtonen Onnikalle	KOK
Luodonpää Niko	PS	Honkanen Pasi	PS
Ruuskanen Kristiina	KESK	Paananen Virpi	KESK
Lamberg Laura	VIHR	Koivu Ira (8.12.2025 asti)	VIHR

TARKASTUSLAUTAKUNTA

1.1.-9.6.2025

Jäsen		Varajäsen	
Einiö Mika, pj	SDP	Ilmén-Punkari Eila	SDP
Hyvärinen Elisa, 1. vpj	KOK	Kallionpää Pentti	KOK
Mäkinen Vesa, 2. vpj	PS	Lehtinen Marjut	PS
Ojamäki-Salminen Minna-Mari	SDP	Kulmala Jari	SDP
Miettinen Urvelo	SDP	Torvinen Juha	SDP
Anttila Suvi	KESK	Mäki-Uuro-Tuiskunen Maria	KESK
Viljakainen Pentti	KD	Pitkäniemi Juhani	KD
Kolu Emma	VIHR	Harju Mirva	VIHR
Honkala Pekka	PS	Oksanen Janne	PS
Levä Kirsi	KOK	Lehtohalme Lasse	KOK
Tervasmäki Pasi	KOK	Hänninen Teppo	KOK

10.6.-31.12.2025

Aaltonen Satu, pj	SDP	Uschanov Johanna	SDP
Voutilainen Kati, 1. vpj	KOK	Mannila Jenni	KOK
Lumme Vilja, 2. vpj	VAS	Niittykukka Sini	VAS
Hieta Mikko	KOK	Lindholm Oliver	KOK
Stenberg Merituuli	KOK	Peltoniemi Enni	KOK
Levaniemi Jonni	PS	Lehtinen Marjut	PS
Nurmi Lauri	KD	Eklund Matti	KD
Koskela Heikki	KESK	Rehuttu Juha	KESK
Einiö Mika	SDP	Ilonen Janne	SDP
Ojamäki-Salminen Minna-Mari	SDP	Mäkinen Timo	SDP
Kolu Emma	VIHR	Satamo Anton	VIHR

NUORISOVALTUUSTO

Ahonen Arvo
Ahonen Emmi
Diadchenko Tanja
Helin Milka
Honkanen Eeli
Kallio Joonas
Kankaanpää Ethan
Keto Aino
Kiemunki Ilta
Kolari Kasper
Koskinen Aura
Koskinen Tara
Kuronen Teemu
Kuustola Konstantin
Laurell Kaarlo
Lähteenmäki Yki
Mattila Aada
Miettinen Laura
Moilanen Tasha
Niemenlinna Lumia
Nurkkala Vaula
Ojala Tim (28.4.2025 asti)
Ollila Ukko-Ilmari
Paju Maija
Pietilä Jerome
Pulkinen Reino
Rantanen Kalle
Rekola Lauu
Rusänen Selma
Salovaara Kerttu
Timonen Siiri
Utriainen Anna
Utriainen Juha
Uusi-Ilkainen Antto
Äyhönen Vilma

HÄMEENLINNAN EDUSTAJAT KUNTAYHTYMISSÄ

Hämeen maakuntavaltuusto

1.1.-31.5.2025

Jäsen		Varajäsen	
Koskinen Johannes, pj	SDP	Ranta-Kahila Tomi	SDP
Sieppi Päivi	VIHR	Jussila Veera	VIHR
Honkanen Pasi	PS	Mäkinen Vesa	PS
Hyvärinen Elisa	KOK	Rautio Sari	KOK
Koskinen Tuomas	SIT ->28.2. SDP 1.3.->	Lartama Mika	PS
Kuvaja Annemari	KOK	Frank Karoliina	KOK
Laatikainen Anne	SDP	Olkinuora Piia	SDP
Nurminen Tiia	SDP	Myllykangas Sari	SDP
Ranjith Kumar Prabhakaran	SDP	Viitanen Timo	SDP
Laine Petri	PS	Rantanen Emmi	PS
Reima Aapo	VAS	Juurus Pirkko	VAS
Suokas Kari	KOK	Silpola Veli-Antti	KOK
Virtanen Kalle	KOK	Tuomi Juha	KOK

1.6.-31.12.2025

Einiö Mika	SDP	Viitanen Timo	SDP
Kankaanmäki Päivi	KOK	Pinomäki Mari	KOK
Koskinen Jari	KOK	Walkamo Mika	KOK
Lamberg Laura	VIHR	Ojansuu-Kaunisto Kirsi	VIHR
Lehkonen Helena	KOK	Voutilainen Kati	KOK
Leppämäki Tuula	SDP	Heinonen Mia	SDP
Lindroos Kristiina	SDP	Aaltonen Satu	SDP
Naulanen Jarkko	SDP	Koskinen Tuomas	SDP
Nurminen Tiia	SDP	Koskinen Mia	SDP
Reima Aapo	VAS	Juurus Pirkko	VAS
Suojala Leena	KESK	Salminen Sari	KESK
Syväntö Vuokko	KD	Olsen Sini	KD
Tuomi Juha	KOK	Silpola Veli-Antti	KOK

Koulutuskuntayhtymä Tavastian yhtymäkokous

Edustajat 15.5.2025

Liukkonen Janne	KOK
Aarnio Sonja	VIHR
Turja Teppo	PS
Edustajat 21.8.2025 ja 4.12.2025	
Kaloinen Sara	KOK
Hämäläinen Jukka Pekka	PS
Kytöaho Merja	SDP

**Kiinteistöliikelaitoskuntayhtymä
Tavastian yhtymäkokous**

Edustajat 14.5.2025	
Liukkonen Janne	KOK
Aarnio Sonja	VIHR
Herranen Olli	PS

8. Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Hämeenlinnassa 30. päivänä maaliskuuta 2026

Kaupunginhallitus

Ranjith Kumar Prabhakaran

Juho Jokinen

Anne Laatikainen

Kirsi Lehto

Kristiina Lindroos

Emmi Rantanen

Veli-Antti Silpola

Mirka Soinikoski

Leena Suojala

Mika Walkamo

Timo Viitanen

Olli-Poika Parviainen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

BDO Oy, tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori, JHT, HT